

รูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนา
ทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พาสณา ชลบุรีพันธ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

พ.ศ. 2560

**A Model of Instructional Supervision for Enhancing Ability in
Developing Thinking Skills of the Students in Basic Education Level**

Passana Chonburapun

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Education Program**

Department of Education Management

Collage of Education Sciences, Dhurakij Pundit University

2017

หัวข้อวิทยานิพนธ์	รูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ชื่อผู้เขียน	พาสณา ชลบุรีพันธ์
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินธะวา คามศิษฐ์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พินสุดา สิริธรงค์ศรี
สาขาวิชา	การจัดการการศึกษา
ปีการศึกษา	2559

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการและนำเสนอรูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและศึกษาความสามารถของครูในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้ระเบียบวิธีเชิงผสม (Mixed Methods) ทั้งการศึกษาเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ระดับลึก และการสนทนากลุ่มของผู้ทรงคุณวุฒิ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและข้อมูลเชิงปริมาณวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบันและความต้องการการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยแต่ละด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ การจัดกิจกรรมการนิเทศการสอน ในขณะที่ด้านเทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน มีความต้องการมากที่สุด ส่วนรูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีองค์ประกอบ 3 ส่วนได้แก่ 1) แนวคิดของรูปแบบ ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ให้จัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการคิด และตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และนโยบายไทยแลนด์ 4.0 และการศึกษา 4.0 ของรัฐบาลปัจจุบัน 2) หลักการของรูปแบบมี 4 หลักการได้แก่ หลักคุณภาพ หลักการมีส่วนร่วม หลักบูรณาการและ ความต่อเนื่อง และหลักความทันสมัยของเทคโนโลยี และข้อมูลที่ถูกต้อง และ 3) การนิเทศการสอน ประกอบด้วยกระบวนการนิเทศ 5 ขั้นตอนได้แก่ จัดทำข้อมูลสารสนเทศ วางแผนการนิเทศการสอน ใช้สื่อเครื่องมือและเทคโนโลยี จัดกิจกรรมการนิเทศการสอน และประเมินผลการนิเทศการสอน และกลไกสนับสนุนการนิเทศการ

สอน มี 3 ด้าน ได้แก่ การใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน การมีส่วนร่วมการนิเทศการสอน และการวิจัยเพื่อพัฒนาการนิเทศการสอน นอกจากนี้ความเห็นของครูพบว่า รูปแบบนี้มีความเหมาะสมในการส่งเสริมความสามารถของครูผู้สอนในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

Thesis Title	A Model of Instructional Supervision for Enhancing Ability in Developing Thinking Skills of the Students in Basic Education Level
Author	Passana Chonburapun
Thesis Advisor	Asst. Prof. Dr. Sintawa Kamdit
Co-Thesis Advisor	Asst. Prof. Dr. Pinsuda Siridhrungsri
Department	Education Management
Academic	2016

ABSTRACT

The purposes of this research were to examine the state and needs and to propose the Instructional Supervision Model for enhancing the ability in developing thinking skills of the basic education level students as well as investigate teachers' opinion toward the model. Mixed of qualitative and quantitative research methods were employed for data collection via questionnaire, depth interview and experts focus group discussion. Content analysis was used to analyze qualitative data and descriptive data analysis, frequency, percentage, mean and standard deviation were used to analyze quantitative data.

The results of the study revealed that overall state and needs of instructional supervision for enhancing ability in developing thinking skills of the basic education level was in high level. Most practice activity found was the instructional supervision activities. The highest needs were techniques and methods of instructional supervision. The Instructional Supervision Model for Enhancing Ability in Developing Thinking Skills of Basic Education Level Students composed of 3 elements. 1) Ideas of teaching and promoting thinking skills which was stated in the National Education Act B.E. 2542 and Amendments (Second National Education Act B.E. 2545) , the Basic Education Core Curriculum B.E. 2551 (A.D. 2008) and Thailand 4.0 policy. 2) Model's 4 principles comprised of principle of quality, principle of participation, principle of integration and continuity and principle of modern technology and correct data and information. 3) 5 steps of instructional supervision were data and information management, instructional supervision planning, the use of materials, tools and technology, instructional supervision activity and instructional supervision assessment. Three crucial factor supporting instructional supervision

compose of techniques and methods of instructional supervision, participation, instructional supervision and research and development of instructional supervision. Teachers' opinion toward the Model for Enhancing Ability in Developing Thinking Skills of Basic Education Level Students was practical.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินธรา ความคิษฐ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พินสุดา สิริธรรังศรี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำปรึกษาในการทำวิทยานิพนธ์เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณรองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ รองศาสตราจารย์ ดร.กล้า ทองขาว ดร.รังสรรค์ มณีเล็ก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เก็จนก เอื้อวงศ์ ที่ให้ความกรุณาเป็นกรรมการในการสอบวิทยานิพนธ์และได้ให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

ขอขอบคุณคณาจารย์ในสาขาวิชาการจัดการการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ทุกท่าน ที่ให้ความรู้ คำแนะนำ และชี้แนะแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่กรุณาช่วยเหลือในการให้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และตรวจเครื่องมือในการวิจัย และขอขอบคุณผู้บริหารการศึกษาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ศึกษาพิเศษ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูทุกท่านจากโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่กรุณาอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลและตอบแบบสอบถามอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ทันต่อเวลา

ขอขอบคุณสมาชิกในครอบครัวทุกคน พร้อมทั้งนักศึกษาปริญญาเอกสาขาวิชาการจัดการการศึกษา ที่ให้กำลังใจ ช่วยเหลือ เกื้อกูลกันตลอดระยะเวลาของการศึกษา

พาสนา ชลบุรีพันธ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๖
กิตติกรรมประกาศ.....	๗
สารบัญตาราง.....	๗
สารบัญภาพ.....	๗
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 คำถามการวิจัย.....	6
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
1.5 ขอบเขตการวิจัย.....	7
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
2. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการนิเทศการสอน.....	11
2.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับทักษะการคิด.....	32
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ.....	39
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	43
2.5 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	53
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	54
4. ผลการศึกษา.....	66
4.1 สภาพปัจจุบันและความต้องการการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริม ความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	66
4.2 รูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะ การคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	132

สารบัญ

บทที่	หน้า
4.3 ความสามารถของครูในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	167
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	171
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	171
5.2 อภิปรายผล.....	179
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	186
บรรณานุกรม.....	188
ภาคผนวก.....	197
ภาคผนวก ก.....	198
ภาคผนวก ข.....	203
ภาคผนวก ค.....	261
ประวัติผู้เขียน.....	283

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 องค์ประกอบที่เป็นความสามารถของทักษะการคิดขั้นพื้นฐาน และการคิดขั้นสูง.....	37
3.1 กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา.....	59
4.1 จำนวนและรายละเอียดข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และตำแหน่งหน้าที่ ที่ปฏิบัติงานในปัจจุบัน.....	72
4.2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบัน และความต้องการการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนา ทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามองค์ประกอบ ด้านกระบวนการนิเทศการสอน 8 ด้าน.....	74
4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบัน และความต้องการการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนา ทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการจัดทำข้อมูล สารสนเทศ.....	75
4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบัน และความต้องการการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนา ทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการวางแผน การนิเทศการสอน.....	77
4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันและ ความต้องการการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนา ทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการใช้สื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยี.....	80
4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบัน และความต้องการการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนา ทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านเทคนิคและวิธีการ นิเทศการสอน.....	83

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบัน และความต้องการการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถใน การพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการมีส่วนร่วมการนิเทศการสอน.....	87
4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันและ ความต้องการการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะ การคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านกิจกรรมการนิเทศการสอน..	90
4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันและ ความต้องการการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนา ทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการประเมินผลการ นิเทศการสอน.....	92
4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบัน และความต้องการการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการ พัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการวิจัย.....	95
4.11 การสังเคราะห์ผลการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณด้านการจัดทำข้อมูล สารสนเทศ.....	102
4.12 การสังเคราะห์ผลการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณด้านการวางแผน การนิเทศการสอน.....	108
4.13 การสังเคราะห์ผลการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณด้านการใช้สื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยี.....	111
4.14 การสังเคราะห์ผลการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณด้านเทคนิคและ วิธีการนิเทศการสอน.....	114
4.15 การสังเคราะห์ผลการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณด้านการมีส่วนร่วม การนิเทศการสอน.....	117
4.16 การสังเคราะห์ผลการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณด้านจัดกิจกรรม การนิเทศการสอน.....	120

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.17 การสังเคราะห์ผลการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณด้านประเมินผล การนิเทศการสอน	123
4.18 การสังเคราะห์ผลการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณด้านการวิจัย เพื่อพัฒนาการนิเทศการสอน	126
4.19 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการปรับปรุงรูปแบบการนิเทศ การสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	147

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 ขั้นตอนการสร้างรูปแบบของ Steiner.....	42
2.2 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	53
3.1 ขั้นตอนการวิจัย.....	55
4.1 รูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะ การคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	153

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันเป็นยุคที่โลกต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งด้าน วิทยาการ สังคม เศรษฐกิจฐานความรู้ และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ส่งผลกระทบโดยตรงต่อวิถีชีวิตของคนในสังคม ต้องผูกพันอยู่กับความเจริญทางวัตถุ ข้อมูลข่าวสาร ทางเลือกที่หลากหลาย ทำให้คนต้องใช้ ข้อมูลข่าวสารเป็นพื้นฐานในการคิดวิเคราะห์ แยกแยะ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาไม่ว่าจะเป็นการศึกษาเล่าเรียน ความเป็นอยู่ในครอบครัว การประกอบอาชีพ รวมทั้งการมีบทบาทช่วยเหลือสังคม ซึ่งต้องตัดสินใจอยู่เสมอ การเตรียมคนให้สามารถเผชิญกับสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว เป็นสิ่งจำเป็นเร่งด่วน ทุกฝ่ายในสังคมไทยต่างให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของคนไทย โดยเฉพาะในด้านความคิด ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายการศึกษาของประเทศไทย สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการคิด ที่มีผลต่อการพัฒนาประเทศในอนาคต โดยกำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ตามมาตรา 24 (2) ระบุว่า

การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้ ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา และตามมาตรา 24 (3) ยังระบุไว้ว่า จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้พัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553, น. 4-5) โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ มีคุณธรรม รักความเป็นไทย มีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่าง มีสันติ นอกจากนี้หลักสูตรยังกำหนดสมรรถนะสำคัญเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพ และบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามที่กำหนด ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตและความสามารถในการใช้เทคโนโลยีจากสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน จะเห็นได้ว่าการพัฒนาทักษะการคิด เป็นอีกแนวทางหนึ่ง ที่จะทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพ และบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับ

แนวคิดของไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2557, น. 1) ที่กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์มีความสำคัญมากขึ้นทุกทีในสังคมของไทยเรา ทั้งนี้เพราะสังคมได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมากทำให้สังคมไทยมีข้อเสนอแนะทางเลือกที่หลากหลายกับพฤติกรรม ของแต่ละบุคคล คุณสมบัติของบุคคลในสังคมไทยจึงจำเป็นจะต้องมีลักษณะของการวิเคราะห์แยกแยะความดีความงาม ความเหมาะสมถูกต้อง ความเป็นประโยชน์และมีประโยชน์ให้มากยิ่งขึ้น โดยเหตุนี้การฝึกฝนผู้เรียนให้รู้จัก เข้าใจและสามารถปฏิบัติได้ในเรื่องของการคิดวิเคราะห์ จึงจำเป็นอย่างมาก

คุณภาพของผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษา ที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในวงการศึกษาทุกระดับ ยึดถือเป็นเป้าหมายของการทำงาน ซึ่งหากความคาดหวังที่แสดงว่าผู้เรียนมีคุณภาพของ ทุกฝ่ายตรงกัน การพัฒนาผู้เรียนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และมีพลังเพียงพอที่จะเปลี่ยนแปลงไปสู่คุณภาพการศึกษาที่พึงประสงค์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551, น. 5) อย่างไร ก็ตาม จากผลการประเมินคุณภาพที่จัดทำโดย OECD ซึ่งจะประเมินผู้เรียนระดับนานาชาติทุก 3 ปี มีการรายงานว่า ประเทศไทยมีผลการประเมินเทียบกับ 70 ประเทศที่ร่วมโครงการ PISA 2015 พบว่า คะแนนวิชาวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับที่ 54 วิชาคณิตศาสตร์ได้อันดับที่ 54 และทักษะการอ่านได้อันดับ 57 ซึ่งคะแนนทั้งหมดต่ำกว่าเกณฑ์ค่าเฉลี่ยรวม ซึ่งการประเมิน PISA นี้เน้นเรื่องการคิดเป็นสำคัญ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2560, น.1-29)

นอกจากนี้ผลการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน) ได้สรุปผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตัวบ่งชี้ที่ 4 ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น ส่วนใหญ่มีผลการประเมินระดับพอใช้ และบางแห่งผลการประเมินต้องปรับปรุง แต่อย่างไรก็ตามสำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน) ได้ให้ข้อเสนอแนะ แก่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีการส่งเสริมและมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียน มีความรู้ และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร โดยเฉพาะให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ ความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2556, น. 50-52)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดยุทธศาสตร์การใช้ O-NET เป็นเครื่องมือการยกระดับคุณภาพการศึกษาทั้งระบบ โดยกำหนดเป้าหมายในการยกระดับคุณภาพของสถานศึกษาตามศักยภาพ ภายใต้บริบทของตนเอง ซึ่งผลการสอบ O-NET เป็นการวัดผลสิ่งที่เกิดขึ้นปลายทางของการจัดการเรียนรู้ ต้องนำผลการสอบย้อนกลับไปใช้เพื่อการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรของสถานศึกษา ซึ่งการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ O-NET ปีการศึกษา 2559 ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ยังมีคะแนนอยู่ในเกณฑ์ต่ำในทุกวิชาได้คะแนนไม่ถึง 50% (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2560, น. 1-8)

จากผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนทั้งในระดับนานาชาติและระดับประเทศ มีผลไม่น่าพอใจ แสดงให้เห็นว่า การจัดการศึกษายังไม่บรรลุเป้าหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการพัฒนาทักษะ การคิดของผู้เรียน นอกจากนี้การพัฒนาทักษะการคิดยังไม่ได้รับความสนใจและให้ความสำคัญมากเท่าที่ควร จึงควรมีเป้าหมายพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาทักษะการคิดแบบแก้ปัญหา เพื่อพัฒนาความคิดระดับสูง แต่ครูยังขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการเรียนการสอนเนื่องจากมีปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาทักษะ การคิดที่หลากหลายประกอบกับ ความล้มเหลวของระบบการศึกษาที่ผ่านมาประการหนึ่ง คือ ด้านคุณภาพการศึกษา พบว่า ความรู้ความสามารถของผู้เรียนอ่อนลงทั้งในด้านการกระบวนการคิด การวิเคราะห์ การสังเคราะห์อย่างมีเหตุผลและเป็นระบบ ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา รวมทั้งคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน ผลดังกล่าวเกิดจากการจัดกระบวนการเรียนการสอนยังไม่เอื้อต่อการพัฒนาคนให้มีลักษณะ มองกว้าง คิดไกล ใฝ่รู้ วิธีการเรียนการสอนยังมุ่งเน้นการถ่ายทอดเนื้อหาวิชาการมากกว่าการเรียนรู้ จากสภาพที่เป็นจริง และไม่เน้นกระบวนการที่ให้ผู้เรียนได้พัฒนาในด้านการคิดวิเคราะห์ แสดงความคิดเห็นและการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง แต่การท่องจำเนื้อหามากกว่าการใช้ทักษะกระบวนการ นอกจากนี้การวัดผลยังให้ความสำคัญต่อการวัดความจำเชิงเนื้อหา มากกว่าการคิดวิเคราะห์ส่งผลให้ผู้เรียนคิดไม่เป็น (กลิ่น สระทองเนียม, 2559, น. 2) และวิจารณ์ พานิช (2556, น. 10) ยังชี้ให้เห็นว่าคนส่วนใหญ่ขาดการฝึกคิดตั้งแต่เด็ก โตขึ้นเป็นผู้ใหญ่จึงคิดไม่เป็น

แนวทางในการแก้ไขปัญหาคุณภาพการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้นำแนวคิดของวิจารณ์ พานิช (2555, น. 18-21) ได้ดำเนินการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา มีการเร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษา และคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะการคิด โดยมุ่งเน้นการพัฒนาครูผู้สอนที่เป็นหัวใจสำคัญในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียน ให้เป็นครูยุคใหม่ต้องไม่เน้นที่ “การสอน” แต่ทำหน้าที่สร้างแรงบันดาลใจให้เกิดขึ้นในตัวของผู้เรียน เน้นการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ ครูจะเป็นผู้ชี้แนะการเรียนรู้ (coaching) ในด้านเนื้อหาสาระสำคัญที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21 จะยึดหลัก 3R ได้แก่ Reading (อ่านออก), (W) Riting (เขียนได้) และ (A) Rithmetics (คิดเลขเป็น) และ 7C ได้แก่ 1) Critical thinking & problem solving (ทักษะด้าน การคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะในการแก้ปัญหา) 2) Creativity & Innovation (ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม) 3) Crosscultural understanding (ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนการทัศน์) 4) Collaboration, teamwork & leadership (ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีมและภาวะ

ผู้นำ 5) Communications, information & media literacy (ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อ) 6) Computing & ICT literacy (ทักษะ ด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร) และ 7) Career & Learning skills (ทักษะอาชีพและทักษะการเรียนรู้) ซึ่งเป็นภารกิจที่ทั้งพ่อ แม่และครูต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้เหมาะสม สอดคล้องกับยุคสมัยอันเป็นยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สอดคล้องกับแนวคิดของไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2558, น.16) ได้กล่าวว่า การสอนให้ผู้เรียนรู้จักคิดหรือเน้นคิดวิเคราะห์ได้ด้วยตนเอง ครูผู้สอนจะใช้กิจกรรมอะไรให้ผู้เรียนคิด ในการจัดการเรียนการสอนต้องมีการวางแผนและเตรียมการใช้กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อฝึกให้ผู้เรียนคิดบ่อย ๆ ส่วนสินธะวา คามดิษฐ์ (2559, น. 60-68) ได้ให้แนวคิดเพิ่มเติมว่า สิ่งที่ครูผู้สอนสามารถควรดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิด ครูควรแสวงหารูปแบบ และวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยอาจศึกษาจากคู่มือผลงานวิจัยหรือจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูผู้สอนคนอื่น ๆ ที่มีประสบการณ์รวมถึงแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เกี่ยวกับการสอนคิดที่มีผู้รวบรวมไว้แล้ว ซึ่งปัจจุบันนี้เข้าถึงได้ง่ายโดยการใช้สื่อออนไลน์ นอกจากนี้ พินสุดา สิริธรรังศรี (2559, น. 17) ได้นำเสนอผลการวิจัยที่สอดคล้องกันว่า จากรายงานการวิจัยของบริษัทที่ปรึกษา Mc Kinsey (2009) เรื่อง What Works in Education ให้กับองค์การเพื่อการค้า และการพัฒนา (OECD) โดยสรุปว่า ประเทศที่ประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กเก่ง มีความสามารถสูงเกิดจากปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับครูทั้งสิ้น ได้แก่ 1) คุณภาพครูสูง 2) ครูได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และ 3) มีการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีที่สุดแก่เด็กอย่างเท่าเทียมกัน ทุ่มเทชีวิตเพื่อเด็ก ครูจึงเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดที่จะส่งผลต่อคุณภาพการเรียนการสอน และคุณภาพผู้เรียน ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ส่งผลกระทบต่อคุณภาพครู การนิเทศการสอนเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการให้คำแนะนำและพัฒนาครูให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน การนิเทศการสอนเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศ ซึ่งผลลัพธ์อยู่ที่คุณภาพการศึกษาและคุณภาพผู้เรียน ซึ่งมีกลยุทธ์ในการดำเนินงานผ่านหลายช่องทาง โดยอาศัยสื่อกลางที่ก้าวทันความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกด้วยวิธีการต่าง ๆ ทั้งระบบเครือข่ายออนไลน์ โดยเน้นบรรยากาศที่สร้างสรรค์ มีความเป็นประชาธิปไตย และเป็นกัลยาณมิตรบนพื้นฐานของความหลากหลายทางการคิด เสมือนหนึ่ง “เพื่อนคู่คิด มิตรคู่โรงเรียน” โดยยึดหลักการ “ผู้นิเทศ คือ ผู้ร่วมพัฒนา” โดยผ่านกระบวนการ สังเกตค้นหาปัญหา ศึกษาวิเคราะห์ พัฒนา นวัตกรรม การนิเทศ เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และสรุปผล รวมถึงการปรับปรุงเทคนิควิธีรูปแบบการนิเทศ ให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง งานนิเทศการสอนจะบรรลุตามเป้าหมายและมีประสิทธิภาพได้นั้นต้องมีหลัก ยึดหลักการมีส่วนร่วม เต็มใจในการพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ เป็นการสร้างสรรค์ส่งเสริมให้ทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเพื่อ

แก้ปัญหา บุคลากร ทรัพยากรและความพยายามเข้าด้วยกัน เพื่อจะดูผลการพัฒนาว่า ได้ผลดีกว่าเดิมเพียงใด ซึ่งต้องเป็นระบบ ตั้งอยู่บนพื้นฐานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความเจริญก้าวหน้าทันกับความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี มีการวิเคราะห์สถานการณ์ทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม และสามารถปรับยืดหยุ่นได้เหมาะสมกับสถานการณ์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2556, น. 1-5) ขณะเดียวกันการนิเทศการสอนจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการนิเทศเพื่อไปขับเคลื่อนนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ยุคศตวรรษที่ 21 และการดำเนินงานของโรงเรียนให้สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพและเพิ่มคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้ การนิเทศการสอนในปัจจุบันมิได้จำกัดแค่ศึกษานิเทศก์จากภายนอกเท่านั้น ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่ได้รับมอบหมายหรือผู้ทำหน้าที่นิเทศ ซึ่งอาจเป็นครูหรือเพื่อนครู หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้หรือครูวิชาการ มีบทบาทในการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนเรียกว่า “ผู้นิเทศ” (วัชร เล่าเรียนดี, 2553, น. 1)

การนิเทศการสอนจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยิ่ง เพราะการนิเทศการสอนเป็นการรวมความคิดทางสมองของผู้ให้การนิเทศ ผู้รับการนิเทศ และผู้สนับสนุนการนิเทศ เข้าด้วยกัน เพื่อผลสุดท้ายที่แท้จริงคือ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามจุดหมายของหลักสูตร และนักเรียนมีคุณภาพตามที่มุ่งหวังไว้ทุกประการ แต่การดำเนินงานใด ๆ ก็ตามจำเป็นต้องมีขั้นตอนในการดำเนินงาน การนิเทศการสอนก็เป็นที่แน่นอนเหมือนกันที่ต้องการให้การดำเนินการประสบผลสำเร็จลุล่วงด้วยดี และมีประสิทธิภาพ ให้สนองตอบกับสภาพปัจจุบันที่โรงเรียนมีความเหลื่อมล้ำและแตกต่างทั้งมาตรฐาน และคุณภาพ โดยมุ่งหวังให้เกิดการนิเทศด้วยวิธีการที่หลากหลาย และเข้าถึงสถานศึกษาทุกกลุ่มเป้าหมาย เข้าถึงครูทุกพื้นที่อย่างเท่าเทียมกันเพื่อการพัฒนาและส่งเสริมให้เกิดคุณภาพอย่างเท่าเทียมกันทุกแห่ง ทั้งนี้เพื่อลดช่องว่างทางการเรียนรู้และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ของผู้เรียนบนฐานของระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ ให้เป็นไปตามนโยบายและเจตนารมณ์ของหน่วยงานต้นสังกัดต่อไป

ปัจจุบันการนิเทศการสอน ยังมีปัญหาอยู่ค่อนข้างมาก เช่น ขาดแคลนอัตรากำลังผู้นิเทศ ขาดความรู้ ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ในการนิเทศ การจัดการเรียนการสอน ขาดเครื่องมือในการปฏิบัติงาน ขาดการประสานงาน ขาดงบประมาณ มีภาระมาก ทำให้ไม่มีเวลานิเทศ ขาดการนิเทศอย่างต่อเนื่อง ขาดแรงจูงใจและสนับสนุน ขาดการประเมินผลการปฏิบัติงาน (มาเรียม นิลพันธุ์และคณะ, 2553, น. 2) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2552, น. 129-130) พบว่า คุณภาพของเด็กยังไม่เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งมีสาเหตุมาจากการที่ครูขาดการนิเทศติดตาม ประเมินผลการพัฒนา ครูส่วน

ใหญ่ไม่ได้รับการนิเทศจากผู้นิเทศที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะทาง สาเหตุหลักมาจากความขาดแคลนศึกษานิเทศก์ที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะสาขาวิชา ศึกษานิเทศก์มีจำนวนน้อยและไม่ครบกลุ่มสาระและช่วงชั้น โดยเฉพาะช่วงชั้นที่ 3 และ 4

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษารูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำผลการศึกษาใช้เป็นแนวทางขับเคลื่อนการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน และให้สถานศึกษาระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

1.2 คำถามการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน และความต้องการการนิเทศการสอนตามองค์ประกอบด้านกระบวนการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นอย่างไร
2. รูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เหมาะสมเป็นอย่างไร
3. ความสามารถของครูในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และความต้องการการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อนำเสนอรูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. เพื่อศึกษาความสามารถของครูในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้สารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถใน

การพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน เป็นประโยชน์ในการพัฒนาการนิเทศการสอนและการส่งเสริมทักษะการคิดแก่ผู้เรียนตามนโยบายไทยแลนด์ 4.0 และการศึกษา 4.0 ของรัฐบาลปัจจุบัน

2. ผู้นิเทศการสอนได้แนวทางนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ซึ่งสามารถนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมตามบริบทและสภาพความพร้อมของแต่ละสถานที่

3. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนสามารถนำรูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน มาพัฒนาระบบการนิเทศภายในให้เข้มแข็งเกิดคุณภาพต่อผู้เรียน

1.5 ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการศึกษาเรื่อง รูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครั้งนี้ ทำการศึกษาองค์ประกอบด้านกระบวนการนิเทศการสอน ใน 8 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. จัดทำข้อมูลสารสนเทศ
2. วางแผนการนิเทศการสอน
3. ใช้สื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยี
4. จัดกิจกรรมการนิเทศการสอน
5. ประเมินผลการนิเทศการสอน
6. การใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน
7. การมีส่วนร่วมการนิเทศการสอน

2. ขอบเขตด้านประชากร

การศึกษานี้ทำการศึกษาเกี่ยวกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และมัธยมศึกษา จำนวน 225 เขต และโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาจำนวน 31,612 โรงเรียน

3. ขอบเขตด้านเวลาและสถานที่

การศึกษานี้เป็นการดำเนินการในปีการศึกษา 2559 ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ใน 4 ภูมิภาค รวม 225 เขต ได้แก่ ภาคกลางและกรุงเทพมหานคร ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

รูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน หมายถึง การดำเนินงานตามขั้นตอนการนิเทศการสอนอย่างเป็นระบบ ระหว่างผู้นิเทศการสอน และผู้รับการนิเทศ เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการคิด ประกอบด้วย 8 ขั้นตอน ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มได้แก่ กลุ่มที่ 1 เป็นการนิเทศการสอนตามหลักการนิเทศ มี 5 ขั้นตอน คือ จัดทำข้อมูลสารสนเทศ วางแผนการนิเทศการสอน ใช้สื่อเครื่องมือ และเทคโนโลยี จัดกิจกรรมการนิเทศการสอน และประเมินผลการนิเทศการสอน และกลุ่มที่ 2 เป็นกลไกส่งเสริมทักษะการนิเทศการสอนมี 3 ด้าน คือ การใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอนการมีส่วนร่วมการนิเทศการสอน และการวิจัยเพื่อพัฒนา การนิเทศการสอน

1. จัดทำข้อมูลสารสนเทศหมายถึง การดำเนินการรวบรวม และจัดเก็บข้อมูล ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และจำเป็นต่อการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะ การคิดของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ โดยดำเนินการเตรียมการวางแผน ประสานความร่วมมือ วิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลต่าง ๆ โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ให้ข้อมูลมีคุณภาพ สมบูรณ์ ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน สะดวกในการนำไปใช้การนิเทศการสอน

2. วางแผนการนิเทศการสอน หมายถึงการกำหนดขั้นตอน และเค้าโครงการดำเนินการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จ ตามเป้าหมาย โดยนำข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ มาเป็นกรอบจัดทำแผน มีการทำงานร่วมกันกับผู้เกี่ยวข้อง มีการกำหนดปฏิทินการนิเทศที่นำไปสู่การปฏิบัติได้ และมีการประเมินปรับปรุงแผนการดำเนินงานให้ดีขึ้น

3. ใช้สื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยี หมายถึง การดำเนินการจัดหา รวบรวม และเลือกใช้ สื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยีที่หลากหลายและทันสมัย มีคุณภาพในการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนให้เหมาะสมกับผู้รับการนิเทศ

4. เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน หมายถึง การดำเนินการร่วมกันระหว่าง ผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศ ในการเลือกใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศที่หลากหลาย ให้เหมาะสมกับสภาพปัญหา ความต้องการของผู้รับการนิเทศ โดยมุ่งเน้นการสร้างบรรยากาศแห่งความเป็นประชาธิปไตย การยอมรับซึ่งกันและกัน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน

5. การมีส่วนร่วมการนิเทศการสอน หมายถึง การดำเนินกิจกรรมการนิเทศ การสอนร่วมกันระหว่างผู้นิเทศการสอน ผู้รับการนิเทศและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน มีการรวมกลุ่มเป็นเครือข่ายพัฒนาคุณภาพ

การศึกษาอย่างหลากหลาย โดยร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการและร่วมประเมินพัฒนา และปรับปรุงคุณภาพการศึกษา

6. จัดกิจกรรมการนิเทศการสอน หมายถึงการดำเนินการเลือกใช้กิจกรรมประกอบการนิเทศการสอน ให้เหมาะสมกับสภาพปัญหา ความต้องการ และศักยภาพของผู้รับการนิเทศแต่ละคน มุ่งเน้นการมีส่วนร่วม และจัดกิจกรรมการนิเทศที่ส่งเสริมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน

7. การประเมินผลการนิเทศการสอน หมายถึง การดำเนินการสร้างความรู้ ความเข้าใจแก่ผู้รับการนิเทศ เกี่ยวกับการประเมินผล การมีส่วนร่วมในการประเมิน และดำเนินการประเมินผลการนิเทศ ตามภารกิจ ทั้งก่อนนิเทศ ระหว่างนิเทศ และภายหลังนิเทศอย่างเป็นระบบ มีการใช้ประโยชน์จากผลการประเมินและประเมินผลการนิเทศการสอนอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

8. การวิจัยเพื่อพัฒนาการนิเทศการสอน หมายถึงการดำเนินการพัฒนา ปรับปรุง และแก้ปัญหาคารปฏิบัติการนิเทศการสอนโดยใช้กระบวนการวิจัย เพื่อสร้างนวัตกรรม และองค์ความรู้ใหม่ของผู้นิเทศการสอน โดยให้คำปรึกษาช่วยเหลือ กระตุ้นให้ผู้รับการนิเทศ จัดทำวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนสามารถนำผลการวิจัยที่เป็นแบบอย่างที่ดีไปเผยแพร่ และใช้ประโยชน์ในการพัฒนาและปรับปรุงการนิเทศการสอนได้

การส่งเสริมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน หมายถึง การดำเนินการให้สามารถจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีทักษะการคิดขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นทักษะที่ใช้ในการสื่อสารหรือเป็นทักษะการคิดทั่ว ๆ ไป และให้มีทักษะการคิดขั้นสูงที่มีความซับซ้อนยิ่งขึ้น โดยเฉพาะมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง คิดแก้ปัญหา และการคิดอย่างเป็นระบบซึ่งเป็นทักษะการคิดขั้นสูง เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถนำทักษะการคิดไปใช้ในการดำรงชีวิต เกิดผลดีต่อสังคมและประเทศชาติ

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง สถานศึกษาของรัฐบาลที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษาจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

การนิเทศการสอน หมายถึง การปฏิบัติการนิเทศการสอนร่วมกันระหว่างผู้นิเทศ การสอนและผู้รับการนิเทศ ตามแนวทางหรือรูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยให้คำปรึกษา แนะนำช่วยเหลือ สนับสนุน กระตุ้น ชี้แนะ ร่วมคิด ร่วมทำและดำเนินการสร้างเสริมกำลังใจให้ผู้รับการนิเทศสามารถ

พัฒนา ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน ส่งผลให้ครูมีความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดแก่ผู้เรียน

ผู้นิเทศการสอน หมายถึง ผู้บริหารการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ศึกษาานิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ที่มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ มีหน้าที่ หรือได้รับมอบหมายในการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้รับการนิเทศการสอน หมายถึง ครูผู้สอนทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้และครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องรูปแบบการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นพื้นฐานในการดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

2.1 แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการสอน

- 2.1.1 ความหมายของการนิเทศการสอน
- 2.1.2 หลักการนิเทศการสอน
- 2.1.3 ทักษะการนิเทศการสอน
- 2.1.4 กระบวนการนิเทศการสอน
- 2.1.5 กิจกรรมการนิเทศการสอน
- 2.1.6 วิธีการนิเทศการสอน

2.2 แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทักษะการคิด

- 2.2.1 ความหมายของการคิด (Thinking)
- 2.2.2 ความสำคัญของการคิด
- 2.2.3 ความหมายของทักษะการคิด
- 2.2.4 ประเภทของการคิด
- 2.2.5 กรอบการนำทักษะการคิดสู่การพัฒนาผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ

- 2.3.1 ความหมายของรูปแบบ
- 2.3.2 ประเภทของรูปแบบ
- 2.3.3 องค์ประกอบของรูปแบบ
- 2.3.4 คุณลักษณะที่ดีของรูปแบบ
- 2.3.5 ขั้นตอนการสร้างรูปแบบ
- 2.3.6 การประเมินรูปแบบ

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการสอน

2.1.1 ความหมายของการนิเทศการสอน

การนิเทศการสอนเป็นส่วนหนึ่งของการนิเทศการศึกษา เป็นระบบงานที่มุ่งเน้นให้ความช่วยเหลือ แนะนำบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีนักการศึกษาหลายท่านทั้งชาวไทยและต่างประเทศได้ให้ความหมายของการนิเทศการสอน ดังเช่น

สัจด์ อุทรานันท์ (2530, น. 8) การนิเทศการสอน หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกับครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อสัมฤทธิ์ผลในการเรียนของนักเรียน ขณะที่ไวไลร์ตัน บุญสวัสดิ์ (2538, น.3) กล่าวว่า การนิเทศการสอน หมายถึง การกระตุ้นให้การทำงานประสบผลสำเร็จ โดยผ่านบุคคลหรือตัวกลาง เช่น ผู้บริหาร ครูและผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษาอีกต่อหนึ่ง ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างผู้นิเทศการสอนกับผู้รับการนิเทศเพื่อประสิทธิภาพสูงสุดในการเรียนของนักเรียน ส่วนวัชรานเล่าเรียนดี (2553, น. 5) กล่าวว่านิเทศการสอน หมายถึง กระบวนการปฏิบัติงานร่วมกัน ช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริมกันระหว่างผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศหรือระหว่างเพื่อนครูเพื่อพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิผล

ด้านนักการศึกษาต่างประเทศคนสำคัญ ได้แก่ Adams and Dicky (1953, p. 3), Spears (1967, p. 16), Alfonso, Firth and Neville (1981, p. 20), Harris (1985, p. 10) และ Oliva (2001, p. 8) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการสอนที่สอดคล้องกันว่า การนิเทศการสอน หมายถึง กระบวนการช่วยเหลือสนับสนุนให้ผู้บริหารโรงเรียน ครูและบุคลากรในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสูงขึ้น

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การนิเทศการสอน หมายถึง กระบวนการปฏิบัติงานของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนของครู เพื่อให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตรที่สถานศึกษากำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ นั่นคือ ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น มีความประพฤติดีและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขตามควรแก่อัตภาพของแต่ละบุคคล

2.1.2 หลักการนิเทศการสอน

การนิเทศการสอน เป็นการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศการสอนกับผู้รับการนิเทศ ดังนั้น ผู้นิเทศจะต้องคำนึงถึงหลักการ แนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศการสอนที่ถูกต้อง เหมาะสมด้วย เพราะการนิเทศการสอน มีจุดหมายเพื่อที่จะพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา การจัดการเรียนรู้

และการปฏิบัติงานของครู ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิผลการเรียนของนักเรียน นักการศึกษาได้เสนอหลักการนิเทศการสอนไว้ ดังนี้

สังค อุทรานันท์ (2530, น. 15) ได้สรุปหลักการนิเทศไว้ 3 ประการ คือ

1. การนิเทศ เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศ ผู้บริหารและผู้รับการนิเทศ เป็นการปฏิบัติงานที่มีขั้นตอน มีความต่อเนื่อง ไม่หยุดนิ่ง มีความเกี่ยวข้องปฏิสัมพันธ์กัน ซึ่งเป็นลักษณะที่พึงประสงค์ของการนิเทศที่ดี
2. การนิเทศมีเป้าหมายอยู่ที่คุณภาพผู้เรียน โดยผ่านครูหรือบุคลากรทางการศึกษา
3. การนิเทศมุ่งเน้นบรรยากาศความเป็นประชาธิปไตยมีการยอมรับซึ่งกันและกัน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องรับผิดชอบร่วมกัน การนิเทศจะช่วยสร้างความร่วมมือ และสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานได้เป็นอย่างมาก

ชาวี มณีสรี (2538, น. 30) ได้เสนอหลักการนิเทศไว้ 7 ประการคือ 1) การนิเทศช่วยกระตุ้น ประสานงานและแนะนำให้ครูเกิดความเจริญงอกงาม 2) ตั้งอยู่บนฐานประชาธิปไตย 3) เป็นกระบวนการสร้างสรรค์ 4) เป็นการปรับปรุงหลักสูตร 5) เป็นการสร้างมนุษยสัมพันธ์ 6) มุ่งบำรุงขวัญ และ 7) มีจุดมุ่งหมายเพื่อจัดช่องว่างระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

Adams and Dickey (1953, p. 1), Burton and Brueckner (1977, p. 11), Sergiovanni and Starratte (1991, p. 119) ได้เสนอหลักการนิเทศที่สอดคล้องตรงกันเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้นิเทศยึดถือเป็นหลักการในการปฏิบัติงาน โดยปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบท ดังนี้

1. หลักการประชาธิปไตย เป็นการนำเอาปรัชญา และแนวคิดเรื่องประชาธิปไตยมาใช้ในการปฏิบัติงานนิเทศ เป็นหลักการที่ต้องไว้วางใจซึ่งกันและกัน (mutual trust) ร่วมมือช่วยเหลือกัน (co-operation) เคารพซึ่งกันและกัน (mutual respect) และต้องยึดวิธีการแห่งปัญญา (method of intelligence) ในการตกลงตัดสินใจหรือไตร่ตรองในเรื่องต่าง ๆ
2. หลักวิทยาศาสตร์ เป็นหลักที่ผู้นิเทศต้องค้นหาวิธีที่เหมาะสมเพื่อให้ครูนำไปปฏิบัติหรือค้นหาวิธีที่เหมาะสมด้วยตนเอง ผู้นิเทศเป็นเพียงผู้ช่วยเหลือ มุ่งเน้นการวิจัยและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้น
3. หลักการสร้างสรรค์ เป็นการนิเทศที่ทำให้เกิดการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้
4. หลักภาวะผู้นำ เป็นการนิเทศที่เน้นให้เกิดภาวะผู้นำขึ้นในแต่ละคนและภายในกลุ่ม ผลักดันให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้
5. หลักการติดต่อสื่อสาร ผู้นิเทศมีความสำคัญในฐานะของผู้อำนวยความสะดวกเป็นนักพัฒนา ผู้ดูแล และผู้มีส่วนร่วมในระบบการติดต่อสื่อสาร

สรุปได้ว่า หลักการนิเทศการสอน มีความสำคัญที่ผู้นิเทศการสอนต้องยึดถือไว้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน เพื่อช่วยเหลือผู้รับการนิเทศ หรือครูผู้สอนในการพัฒนาการเรียนการสอนสู่เป้าหมายคือ คุณภาพผู้เรียน

2.1.3 ทักษะการนิเทศการสอน

ในการนิเทศการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์นั้น วัชร่า เล่าเรียนดี (2553, น. 16-19) ได้กล่าวถึงทักษะที่จำเป็นในการนิเทศการสอน ประกอบด้วย ทักษะด้านเทคนิค ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะด้านการจัดการ รายละเอียดแต่ละด้านมี ดังนี้

1. ทักษะด้านเทคนิค (Technical Skills) เป็นความสามารถในการใช้ความรู้ วิธีการและเทคนิคที่จำเป็นและที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศ ซึ่งในการนิเทศแต่ละครั้งผู้นิเทศหรือผู้ทำหน้าที่นิเทศจะต้องมีความรู้ ความสามารถเฉพาะอย่าง ต้องมีความรู้และความเข้าใจเทคนิควิธี และสามารถใช้เทคนิควิธีเหล่านั้นได้ เช่น เทคนิคการนิเทศแบบพัฒนาการ เทคนิคการนิเทศแบบคลินิก เทคนิคการสังเกตการสอนและการจัดประชุมให้ข้อมูลย้อนกลับ รวมทั้งต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิควิธีสอนแบบต่าง ๆ ที่สำคัญ และสามารถสาธิตแนะนำให้กับครูได้

2. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human Relation Skills) เป็นความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลภายในกลุ่ม และสามารถสร้างความร่วมมือให้เกิดขึ้นระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม รวมถึงความสามารถในการจูงใจ และการมีอิทธิพลเหนือคนอื่น การได้รับความร่วมมืออย่างจริงจัง สามารถพัฒนาทีมงานให้มีประสิทธิภาพ และสร้างการยอมรับในการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น

3. ทักษะด้านการจัดการ (Managerial Skills) เป็นความสามารถในการที่จะจัดให้ และคงไว้ซึ่งสภาพเงื่อนไขที่จะเป็นการสนับสนุนการทำงานหน่วยงาน หรือกลไกในการรักษาไว้ และทำให้องค์กรดี มีประสิทธิภาพขึ้น ประกอบด้วยทักษะในการจัดการต่อไปนี้

3.1 ความสามารถในการรักษาไว้ซึ่งความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคลกับหน่วยงาน

3.2 ความสามารถในการที่จะมองเห็นความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ ที่สำคัญ ที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานในองค์กรหรือโรงเรียน

3.3 ความสามารถในการที่จะสร้างองค์กรที่มีคุณภาพ

3.4 ความสามารถในการสร้าง และคงไว้ซึ่งสมรรถภาพขององค์กร

สรุปได้ว่า ทักษะการนิเทศการสอนมีความสำคัญและจำเป็นสำหรับผู้นิเทศการสอนใช้ในการนิเทศการสอน ประกอบด้วย ทักษะด้านเทคนิค ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์และทักษะด้าน

การจัดการซึ่งทักษะทั้งสามนี้ ผู้นิเทศจะต้องผสมผสานในการนำไปใช้เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์

2.1.4 กระบวนการนิเทศการสอน

กระบวนการในการนิเทศการสอนเป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะในการนิเทศการสอนนั้น เพื่อให้เกิดผลสำเร็จ มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล จะต้องอาศัยกระบวนการ ซึ่งเป็นการดำเนินการตามลำดับขั้นตอนต่อเนื่องกันและมีระเบียบแบบแผน ทั้งนี้ นักการศึกษาหลายท่านได้นำเสนอกระบวนการนิเทศไว้ ดังนี้

อุทัย บุญประเสริฐ และชโลมใจ กิงการวัฒน์ (2528, น. 76-80) ได้เสนอรูปแบบกระบวนการนิเทศ APDS (APDS Model) ไว้ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นการกำหนดสิ่งที่ต้องการหรือสิ่งที่ต้องปฏิบัติ จัดทำให้เกิดผลสำเร็จ
2. การวางแผน (Planning) เป็นการกำหนดขั้นตอนและเค้าโครงการทำงานให้บรรลุผลที่ต้องการด้วยวิธีการที่เหมาะสม มีประสิทธิภาพมากที่สุด ภายใต้สภาพแวดล้อมและข้อจำกัดที่มีอยู่
3. การลงมือปฏิบัติ (Doing) เป็นการลงมือดำเนินงานตามขั้นตอนและเค้าโครงการทำงานตามที่กำหนดไว้
4. การนิเทศติดตามผล (Supervision) เป็นการติดตามดูแล ช่วยเหลือ กำกับ สนับสนุน ให้สามารถทำงานได้จนบรรลุผลสำเร็จ

สัจจ อุทรานันท์ (2530, น. 84-88) ได้เสนอกระบวนการนิเทศการสอน (PIDRE) ไว้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวางแผนการนิเทศ (P-Planning) เป็นขั้นที่ผู้นิเทศและครู จะทำการปรึกษาหารือเพื่อให้ได้มาซึ่งปัญหาและความต้องการในสิ่งที่ต้องการ ให้มีการนิเทศรวมถึงการวางแผนถึงขั้นตอนการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการนิเทศที่จะจัดขึ้นอีกด้วย

ขั้นที่ 2 การให้ความรู้ในสิ่งที่จะทำตามแผน (I-Informing) เป็นขั้นตอนที่ให้ความรู้ความเข้าใจถึงสิ่งที่จะดำเนินการว่าจะต้องอาศัยความรู้ความสามารถอะไรบ้าง จะมีขั้นตอนในการดำเนินการอย่างไร และจะอย่างไรจึงจะทำให้ได้ผลงานออกมามีคุณภาพ ในขั้นนี้จำเป็นทุกครั้งสำหรับการเริ่มการนิเทศที่จัดขึ้นใหม่ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องใดก็ตามและก็มีความจำเป็นสำหรับงานนิเทศที่เป็นไปอย่างไม่ได้ผลหรือได้ผลยังไม่ถึงขั้นที่น่าพอใจ ซึ่งจำเป็นจะต้องทำการทบทวนความรู้ในการปฏิบัติงานที่ถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติตามแผน (D-Doing) โดยผู้รับการนิเทศเป็นผู้ดำเนินการในการปฏิบัติงานของผู้รับการนิเทศนั้น เป็นขั้นที่ผู้รับการนิเทศลงมือปฏิบัติงานตามความรู้ความสามารถ

ที่ได้รับจากผู้ให้การนิเทศ สำหรับผู้ให้การนิเทศนั้นจำเป็นจะต้องทำการนิเทศ และควบคุมคุณภาพงาน ให้สำเร็จออกมาทันตามกำหนดเวลาและคุณภาพสูง มีประสิทธิภาพ

ขั้นที่ 4 การส่งเสริมและสนับสนุนด้านขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน (R-Reinforcing) ขั้นนี้เป็นขั้นตอนการเสริมแรงของผู้นิเทศ เพื่อให้ผู้รับการนิเทศมีความมั่นใจ และบังเกิดความ พึงพอใจในการปฏิบัติงาน ในขั้นนี้อาจจะดำเนินการไปพร้อม ๆ กัน ขณะที่ผู้รับการนิเทศกำลัง ปฏิบัติงานหรือการปฏิบัติงานได้เสร็จสิ้นลงไปแล้วก็ได้

ขั้นที่ 5 การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน (E-Evaluating) เป็นขั้นตอนที่ผู้นิเทศ ทำการประเมินผลงานที่ได้ดำเนินการผ่านไปแล้วเป็นอย่างไร หลังจากการประเมินผลการนิเทศ จะพบว่า มีปัญหาหรืออุปสรรคอย่างหนึ่งอย่างใด ที่เป็นสาเหตุให้การดำเนินงานไม่สัมฤทธิ์ผล ก็ จะต้องปรับปรุงแก้ไข หากดำเนินการปรับปรุงแก้ไขแล้วยังมีคุณภาพไม่ถึงขั้นที่น่าพอใจ ก็อาจทำ ได้ด้วยการให้ความรู้ในสิ่งที่จะทำใหม่อีกครั้ง สำหรับกรณีที่กระบวนการดำเนินงานเป็นไปอย่าง ไม่ได้ผล ก็ต้องปรับปรุงวิธีการดำเนินงานทั้งหมด

วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2538, น. 55) ได้เสนอกระบวนการนิเทศการสอนเป็นสิ่งสำคัญที่ จะช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีระบบ และเป็น ระเบียบ กระบวนการนิเทศการสอนประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

1. วางแผนการปฏิบัติ (Working Plan) เป็นการหาข้อกำหนดของการดำเนินการว่า จะทำอะไร มีขอบเขตอย่างไรและเพื่อจะได้ดำเนินการให้ตรงเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีการแบ่ง หน้าที่ความรับผิดชอบ และวางแผนแนวทางแก้ปัญหาต่าง ๆ
2. จัดระบบงาน (Organizing) เป็นการจัดสายงานการนิเทศการสอนในหน่วยงาน โดย กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคคลฝ่ายต่าง ๆ
3. การดำเนิน (Implementation of Plan) เป็นการกำหนดว่าขั้นตอนการปฏิบัติงานตั้งแต่ เริ่มจนถึงสิ้นสุด รวมทั้งการใช้เทคนิควิธีการติดตามผล
4. การประเมินผลงาน (Evaluation) เป็นการกำหนดวิธีการประเมินผลงานไว้เป็นระยะ ทั้งก่อนการดำเนินการ ระหว่างการดำเนินการ เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไข ควรประเมินผลงานทั้งด้าน ปริมาณและคุณภาพ

เสนห์ กรแก้ว (2542, น. 25) ได้เสนอกระบวนการนิเทศการสอนไว้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ 2) การวางแผนและกำหนดทางเลือก
- 3) การสร้างสื่อและเครื่องมือ 4) การปฏิบัติการนิเทศ และ 5) การประเมินผลและรายงานผล

วัชรมา เล่าเรียนดี (2553, น. 27-28) ได้นำเสนอกระบวนการนิเทศการสอนไว้ 7 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผนร่วมกันระหว่างผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศ 2) การเลือกประเด็นหรือเรื่อง

ที่สนใจจะปรับปรุงและพัฒนา 3) การนำเสนอโครงการพัฒนาและขั้นตอนการปฏิบัติ 4) การให้ความรู้หรือหาความรู้จากเอกสารต่าง ๆ และการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ 5) การจัดทำแผนการนิเทศ 6) การดำเนินการตามแผน 7) การสรุปผล ประเมินผลการปรับปรุงและพัฒนา

Cogan (1978, p. 168-175) ได้เสนอกระบวนการนิเทศการสอนไว้ 8 ขั้นตอน คือ 1) การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้นิเทศกับครู 2) วางแผนการสอนร่วมกัน 3) วางแนวทางในการสังเกตการสอน 4) สังเกตการสอน 5) วิเคราะห์กระบวนการเรียนการสอน 6) วางแนวทางในการประชุม 7) ประชุมร่วมกัน และ 8) วางแผนการสอนต่อเนื่อง

Glatthorn (1984, p. 2) ได้นำเสนอกระบวนการนิเทศการสอนไว้ 8 ขั้นตอน คือ 1) การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ 2) การวางแผนปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน 3) การวางแผนสังเกตการสอน 4) การสังเกตการสอน 5) การวิเคราะห์กระบวนการสอน 6) การวางแผนกำหนดยุทธวิธีการประชุม 7) การประชุมปรับปรุงการเรียนการสอนและพัฒนา และ 8) การวางแผนการสังเกตในการดำเนินการสอนครั้งต่อไป

Harris (1985, p.13-15) ได้เสนอกระบวนการนิเทศการสอนไว้ว่ามี 6 ขั้นตอน คือ 1) ประเมินสภาพการทำงาน (Assessing) 2) จัดลำดับความสำคัญของงาน (Prioritizing) 3) ออกแบบวิธีการทำงาน (Designing) 4) จัดสรรทรัพยากร (Allocating resources) 5) ประสานงาน (Coordinating) และ 6) นำการทำงาน (Directiong) มีดังนี้

1. ประเมินสภาพการทำงาน (Assessing) เป็นการหาความต้องการและจำเป็นจากการศึกษาสภาพต่าง ๆ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยความรอบคอบ ถี่ถ้วน ทบทวนและตรวจสอบอย่างระมัดระวัง วัดและเปรียบเทียบพฤติกรรมการทำงาน

2. จัดลำดับความสำคัญของงาน (Prioritizing) เป็นการกำหนดเป้าหมายของจุดประสงค์และกิจกรรมต่าง ๆ ตามลำดับ ตามความสำคัญโดยการกำหนดทางเลือก การจัดลำดับความสำคัญ

3. ออกแบบวิธีการทำงาน (Designing) เป็นการวางแผนหรือกำหนดโครงการต่าง ๆ เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง โดยจัดสายงานให้ส่วนประกอบต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กัน หาวิธีการนำเอาทฤษฎีหรือแนวคิดไปสู่การปฏิบัติ เตรียมการต่าง ๆ ให้พร้อมที่จะทำงาน จัดระบบการทำงาน และกำหนดแผนในการทำงาน

4. จัดสรรทรัพยากร (Allocating resources) เป็นการกำหนดและจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการทำงานแก่หน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งการมอบหมายบุคลากรในการทำงานในแต่ละโครงการ

5. ประสานงาน (Allocating resources) เป็นการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับคน เวลา วัสดุ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จ

6. นำการทำงาน (Directing) เป็นกระบวนการที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดสภาพที่เหมาะสม สามารถบรรลุผลสำเร็จ ได้แก่ การแต่งตั้งบุคลากร กำหนดระเบียบแบบแผนการปฏิบัติงาน

Willerman, Mcnelly and Koffinan (1991, p. 156) ได้เสนอกระบวนการนิเทศการสอน เพื่อปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน มี 3 ขั้นตอน คือ

1. การประชุมก่อนการสังเกตการสอน (Preobservation Conference) เป็นการสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการในการจัดการเรียนการสอน มีการวิเคราะห์ปัญหาและให้ความรู้เรื่อง การนิเทศการสอน เพื่อให้สามารถดำเนินการนิเทศได้อย่างเป็นระบบชัดเจน

2. การสังเกตการสอน (Observation) เป็นการดำเนินการสังเกตการสอนตามแผนที่กำหนดไว้ โดยใช้เครื่องมือสังเกตการสอนที่ได้ร่วมกันสร้างหรือเลือกใช้ การแปลระดับข้อมูลจากการพัฒนาการสอน เตรียมเสนอให้ผู้รับการ สังเกตทราบหรือร่วมกันพิจารณาเพื่อตัดสินใจ

3. การประชุมภายหลังการสังเกตการสอน (Post Conference) เป็นการให้ข้อมูลย้อนกลับ ผลจากการสังเกตการสอนร่วมกันพิจารณาข้อมูล และตัดสินใจเกี่ยวกับพฤติกรรม การสอนที่ต้องปรับปรุงแก้ไข และวางแผนการดำเนินการนิเทศครั้งต่อไป

Glickman (2010, p. 285) ได้นำเสนอกระบวนการนิเทศการสอนใน ไว้ 5 ขั้นตอนคือ

1) การประชุมร่วมกับครู (Preconference with teacher) 2) การสังเกตการสอนในชั้นเรียน (Observation of classroom) 3) การวิเคราะห์และติดตามผลการสังเกตการสอน (Analysis Observation and conference and teacher) 4) การประชุมร่วมกับครูภายหลังการสังเกตการสอน (Postconference with teacher) 5) การวิเคราะห์และพัฒนาการดำเนินการในแต่ละขั้นตอน

Acheson and Gall (2003, p. 90) ได้เสนอกระบวนการนิเทศการสอนแบบคลินิก ซึ่งมีขั้นตอนการทำงานอยู่ 3 ขั้นตอน คือ 1) การประชุมปรึกษาหารือเพื่อวางแผน (Planning Conference) เป็นขั้นที่ผู้นิเทศจะเปิดโอกาสในวิชาชีพเพื่อผู้นิเทศจะร่วมกันแก้ปัญหาและพัฒนา 2) การสังเกตการสอน (Observation) เป็นขั้นที่ผู้นิเทศจะสังเกตการสอนของครูตามข้อตกลงกับครู แล้วบันทึกข้อมูลไว้อย่างละเอียด 3) การประชุมให้ข้อมูลย้อนหลัง (Feedback Conference) ผู้นิเทศและครูจะทบทวนข้อมูลของการสังเกตการสอนผู้นิเทศ จะสนับสนุนให้ครูวิเคราะห์ การสอนของตนเอง แล้วร่วมกับครูหาแนวทางแก้ไขปรับปรุงพฤติกรรมที่เป็นปัญหานั้น

สรุปได้ว่า กระบวนการนิเทศการสอนเป็นการดำเนินการนิเทศร่วมกันระหว่างผู้นิเทศ การสอนและผู้รับการนิเทศ โดยมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนชัดเจนตั้งแต่เริ่มหา

ปัญหาความต้องการจัดทำแผน ดำเนินการตามแผนและประเมินผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนา ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดีขึ้น

2.1.5 กิจกรรมการนิเทศการสอน

กิจกรรมการนิเทศการสอนเป็นเครื่องมือที่สำคัญเพื่อส่งเสริมและพัฒนาการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครู ซึ่งจะช่วยให้การนิเทศบรรลุเป้าหมายกิจกรรมการนิเทศมีมากมายหลายแบบ ผู้นิเทศการสอนต้องเลือกกิจกรรมแต่ละชนิดอย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ครูและนักเรียน Harris (1985, pp. 71-86) และได้เสนอกิจกรรมการนิเทศ ไว้ดังนี้

1. การบรรยาย (Lecturing) เป็นกิจกรรมที่เน้นการถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจของผู้นิเทศไปสู่ผู้รับการนิเทศ ใช้เพียงการพูดและการฟังเท่านั้น ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ใช้กันแพร่หลายทั่วไป
2. การบรรยายที่มีการใช้สื่อประกอบ (Visualized lecturing) เป็นการบรรยายที่ใช้สื่อเข้ามาช่วย เช่น สไลด์ แผนภูมิ แผนภาพ ฯลฯ ทำให้เกิดความสนใจมากกว่าการบรรยาย
3. การเสนอข้อมูลเป็นกลุ่ม (Panel presenting) เป็นกิจกรรมการให้ข้อมูลเป็นกลุ่มที่มีจุดเน้นที่การให้ข้อมูลตามแนวความคิดหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
4. การดูภาพยนตร์หรือโทรทัศน์ (Viewing film or television) เป็นการใช้เครื่องมือที่เป็นสื่อทางสายตา ได้แก่ ภาพยนตร์ โทรทัศน์ ทำให้ผู้รับการนิเทศได้รับความรู้และเกิดความสนใจมากขึ้น
5. การฟังจากเทปวิทยุและเครื่องบันทึกเสียง (Listening to tape, radio recordings) เป็นการใช้เครื่องบันทึกเพื่อนำเสนอแนวคิดของบุคคลหนึ่งไปสู่ผู้ฟังคนอื่น
6. การจัดนิทรรศการเกี่ยวกับวัสดุและเครื่องมือต่าง ๆ (Exhibiting materials and equipment) เป็นกิจกรรมที่ช่วยในการฝึกอบรมหรือเป็นกิจกรรมสำหรับงานพัฒนาสื่อต่าง ๆ
7. การสังเกตภายในห้องเรียน (Observing in classroom) เป็นกิจกรรมที่ทำการสังเกตการณ์ ปฏิบัติงานในสถานการณ์จริงของบุคลากร เพื่อวิเคราะห์สภาพการปฏิบัติงานของบุคคล จะช่วยให้ทราบจุดดีหรือจุดบกพร่องของบุคคล เพื่อใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติ และพัฒนาบุคลากร
8. การสาธิต (Demonstrating) เป็นกิจกรรมการให้ความรู้ที่มุ่งให้ผู้อื่นเห็นกระบวนการและวิธีการดำเนินการคล้ายสถานการณ์จริง
9. การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interviewing) เป็นกิจกรรมสัมภาษณ์ที่กำหนดจุดประสงค์ชัดเจนเพื่อให้ได้ข้อมูลต่าง ๆ ตามความต้องการ
10. การสัมภาษณ์เฉพาะเรื่อง (Focused interview) เป็นกิจกรรมการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างโดยจะทำการสัมภาษณ์เฉพาะผู้ที่ตอบได้เท่านั้น

11. การสัมภาษณ์แบบไม่ชี้นำ (Non-directive interview) เป็นการพูดคุยและอภิปรายหรือแสดงความคิดของบุคคลที่สนทนาด้วย ลักษณะของการสัมภาษณ์จะสนใจปัญหาและความเข้าใจของผู้รับการสัมภาษณ์

12. การอภิปราย (Discussing) เป็นกิจกรรมที่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศปฏิบัติร่วมกันซึ่งเหมาะสมกับกลุ่มที่มีขนาดเล็กจะใช้ร่วมกับกิจกรรมอื่น ๆ

13. การอ่าน (Reading) เป็นกิจกรรมที่สามารถใช้ได้กับคนจำนวนมาก จะใช้ร่วมกับกิจกรรมอื่น ๆ

14. การวิเคราะห์ข้อมูลและการคิดคำนวณ (Analyzing and calculating) เป็นกิจกรรมที่ใช้ในการติดตามประเมินผล การวิจัยเชิงปฏิบัติการ และการควบคุมประสิทธิภาพการสอน

15. การระดมสมอง (Brainstorming) เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเสนอแนวความคิดวิธีการแก้ปัญหาหรือให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ โดยให้สมาชิกแต่ละคนแสดงความคิดเห็นโดยเสรี

16. การบันทึกวีดิทัศน์และการถ่ายภาพ (Videotaping and photographing) วิดีทัศน์เป็นเครื่องมือที่แสดงให้เห็นรายละเอียดทั้งภาพและเสียง ส่วนการถ่ายภาพมีประโยชน์มากในการจัดนิทรรศการ กิจกรรมนี้มีประโยชน์ในการประเมินผลงานและการประชาสัมพันธ์

17. การจัดทำเครื่องมือและข้อทดสอบ (Instrumenting and testing) เป็นการใช้แบบทดสอบและแบบประเมินผลต่าง ๆ

18. การประชุมกลุ่มย่อย (Buzz session) เป็นกิจกรรมการประชุมกลุ่ม เพื่ออภิปรายในหัวข้อเรื่องที่เฉพาะเจาะจงมุ่งเน้นการปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่ม

19. การจัดทัศนศึกษา (Field trip) เป็นกิจกรรมการเดินทางไปสถานที่ต่าง ๆ เพื่อศึกษาและดูงานที่สัมพันธ์กับงานที่ตนเองปฏิบัติ

20. การเยี่ยมเยียน (Intervisiting) เป็นกิจกรรมที่บุคคลหนึ่งได้เยี่ยมและสังเกตการทำงานของอีกบุคคลหนึ่ง

21. การแสดงบทบาทสมมติ (Role playing) เป็นกิจกรรมที่สะท้อนให้เห็นความรู้สึกนึกคิดของบุคคล กำหนดสถานการณ์ขึ้นแล้วให้ผู้ทำกิจกรรมตอบสนองหรือปฏิบัติตนเองไปตามธรรมชาติที่ควรจะเป็น

22. การเขียน (Writing) เป็นกิจกรรมที่ใช้เป็นสื่อกลางในการนิเทศเกือบทุกชนิด

23. การปฏิบัติตามคำแนะนำ (Guided practice) เป็นกิจกรรมที่เน้นการปฏิบัติในขณะที่ปฏิบัติการคอยดูแลช่วยเหลือ ใช้กับรายบุคคลหรือกลุ่มขนาดเล็ก

สรุปได้ว่า กิจกรรมการนิเทศการสอนมีหลากหลายกิจกรรม ในแต่ละกิจกรรมมีจุดเด่น จุดด้อยและลักษณะการนำไปใช้แตกต่างกัน ผู้นิเทศการสอนจะต้องคำนึงถึงจุดประสงค์ของการนิเทศ ขนาดกลุ่มของผู้รับการนิเทศ ประโยชน์ที่ผู้รับการนิเทศจะได้รับและให้เหมาะสมกับสภาพและปัญหาของผู้รับการนิเทศด้วย

2.1.6 วิธีการนิเทศการสอน

นักการศึกษาได้กล่าวถึงวิธีการนิเทศไว้อย่างหลากหลาย โดยวิธีการนิเทศได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง แต่ละยุคสมัยจะแตกต่างกันทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจุดเน้นของการศึกษาในแต่ละยุค ในการนิเทศการสอนที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายในปัจจุบันเช่น วิธีนิเทศแบบมนุษยสัมพันธ์ (human relations supervision) วิธีนิเทศแบบสนับสนุน (supportive supervision) วิธีนิเทศแบบเพื่อนร่วมงาน (collegial supervision) วิธีนิเทศแบบหลากหลายวิธีการ (differentiated supervision) วิธีนิเทศแบบคลินิก (clinical supervision) วิธีนิเทศแบบพัฒนาการ (developmental supervision) (อดุลย์ วงศ์ก้อม, 2552, น. 64)

Harris (1985, p. 53) ได้แบ่งวิธีการนิเทศการสอนออกเป็น 2 แบบ ดังนี้

1. การนิเทศแบบเน้นการให้คำแนะนำ (Tractive Supervision) การนิเทศแบบนี้ผู้นิเทศจะให้คำแนะนำให้ผู้ได้รับการนิเทศนำไปปรับปรุงแก้ไข
2. การนิเทศแบบเน้นความเป็นพลวัต (Dynamic Supervision) การนิเทศแบบนี้ผู้นิเทศจะจุดประกายทางด้านการคิดเพื่อส่งเสริมให้ผู้ได้รับการนิเทศนำไปปฏิบัติ ผู้ได้รับการนิเทศสามารถใช้ความรู้ ความสามารถตลอดจนประสบการณ์ที่ตนเองมีมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสมกับสภาพความเป็นจริง

Tanner D. and Tanner L. (1987, p. 91) แบ่งการนิเทศได้ 4 แบบ ดังนี้

1. การนิเทศแบบตรวจตรา (Inspection Supervision) ผู้นิเทศจะตรวจการทำงานของสถานศึกษาให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ระเบียบของหลักสูตรที่กำหนดไว้
2. การนิเทศแบบเน้นผลงาน (Supervision as Production) การนิเทศแบบนี้จะดูผลงานว่ามีประสิทธิภาพหรือไม่มากนักน้อยเพียงใด บางคนเรียกการนิเทศแบบวิทยาศาสตร์ เพราะมีการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบสามารถตรวจสอบย้อนกลับได้อย่างเป็นขั้นตอนที่ชัดเจน
3. การนิเทศแบบคลินิก (Clinical Supervision) การนิเทศแบบนี้เน้นที่การปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนในลักษณะที่พิจารณาและแก้ไขตามความเหมาะสมของผู้ได้รับการนิเทศแต่ละแห่ง โดยมุ่งให้ผู้ได้รับการนิเทศเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสม

4. การนิเทศแบบเน้นการพัฒนา (Developmental Supervision) การนิเทศแบบนี้เน้นพัฒนาผู้ได้รับการนิเทศ ให้มีความรู้ความสามารถในการแก้ไขปัญหาของตนเองได้ ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา

วิธีการนิเทศการสอนที่ผู้นิเทศได้นำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพการจัดการเรียนการสอนตามบริบทและสังคมไทย มีวิธีการนิเทศการสอน ดังนี้

1. การนิเทศแบบคลินิก (clinical supervision) เป็นกระบวนการสังเกตการสอน เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ

1.1 จุดมุ่งหมายของการนิเทศแบบคลินิก

1.1.1 เป็นการให้ข้อมูลป้อนกลับที่มีความเด่นชัด เฉพาะเจาะจง (Objective Feedback) อย่างทันทีที่เกี่ยวกับพฤติกรรมในการสอนต่อตัวครู

1.1.2 วิเคราะห์ความสอดคล้องของพฤติกรรมการสอน จุดหมายของบทเรียน และวัตถุประสงค์ของการสอนที่ตั้งไว้

1.1.3 ช่วยให้ผู้ครูได้พัฒนาทัศนคติและมีความเต็มใจที่จะศึกษาค้นคว้าอย่างต่อเนื่อง เพื่อการพัฒนาวิชาชีพในการสอน

1.1.4 เป็นวิธีการที่ช่วยเหลือครูในการพัฒนาทักษะการใช้ยุทธศาสตร์การสอน

1.1.5 เป็นการช่วยให้ผู้นิเทศคลินิก (Clinical Supervisor) ได้พัฒนาตนเองเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีและเป็นการพัฒนาวิชาชีพให้สูงขึ้น

1.2 ลักษณะของการนิเทศแบบคลินิก มีดังนี้

1.2.1 ปรับปรุงการเรียนการสอนของครู

1.2.2 แนะนำและส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาตนเอง เพื่อให้เกิดทักษะต่าง ๆ ดังนี้

1) ทักษะการวิเคราะห์ความซับซ้อนของกระบวนการสอนและพฤติกรรมการสอน

2) ทักษะการใช้เหตุและผลของการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินผลของพฤติกรรมการสอนของกระบวนการสอนที่ขึ้นอยู่กับข้อมูลต่าง ๆ และหลักฐานเชิงประจักษ์ ซึ่งมีความเที่ยงตรงในการนำมาวิเคราะห์ได้

3) ทักษะและความสามารถในการแปลความหมายของหลักสูตร และนำมาใช้ทดลองในชั้นเรียน

4) ทักษะในการวัดและประเมินผล

1.3 ผู้นิเทศต้องมีความสามารถในการวางแผน และการวิเคราะห์ข้อมูลของพฤติกรรมการสอนโดยใช้หลักฐานข้อมูลพฤติกรรมในการสอนเป็นหลักในการวิเคราะห์

1.4 ผู้นิเทศต้องสามารถวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนที่เฉพาะเจาะจงที่แยกออกเป็นทักษะเฉพาะที่เด่นชัด เช่น ทักษะการตั้งคำถาม การอภิปรายปัญหาต่าง ๆ

1.5 ผู้นิเทศจะต้องใช้การวิเคราะห์ จุดเด่นของการสอนของครูและชี้ถึงความสำเร็จในพฤติกรรมการสอนของครู เพื่อให้ครูมีขวัญกำลังใจดีขึ้น

1.6 การวิเคราะห์พฤติกรรมการสอน ต้องขึ้นอยู่กับข้อมูลที่เที่ยงตรง ที่ได้รวบรวมมาจากการสังเกตการสอนเป็นหลักในการตัดสินใจแนะนำหรือวิเคราะห์

1.7 ลักษณะของกระบวนการในการนิเทศ การนิเทศนั้นจะต้องเป็นไปในลักษณะการเคลื่อนไหว และเปลี่ยนแปลง (Dynamic Process) เป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

สรุปได้ว่า การนิเทศแบบคลินิกเป็นกระบวนการนิเทศการสอน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและยังสามารถใช้ประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง เพื่อพัฒนาความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพ ทั้งนี้ผู้นิเทศการสอนต้องมีความรู้ ความสามารถพอที่จะให้คำแนะนำแก่ครูได้

2. การนิเทศแบบกัลยาณมิตร ประกอบด้วย กระบวนการสำคัญ 5 กระบวนการ ซึ่ง สุมณ อมรวิวัฒน์ (2546, น. 217-220) ได้เสนอแนวคิดไว้ ดังนี้

2.1 กัลยาณมิตรนิเทศเน้นการนิเทศคนไม่ใช่เทศกระดาด ดังนั้นการนิเทศครูในโรงเรียน ซึ่งผู้นิเทศต้องสนใจครูและนักเรียน

2.2 กัลยาณมิตรนิเทศเป็นกระบวนการ "ให้ใจ" และ"ร่วมใจ" ที่มุ่งให้ครูผู้รับการนิเทศร่วมใจกันทำงานจนสำเร็จ

2.3 กัลยาณมิตรเป็นการสร้างความศรัทธาไว้วางใจ มีความเชื่อมั่นซึ่งกันและกัน ทั้งผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ

2.4 กระบวนการกัลยาณมิตรนิเทศเน้นการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ให้ความรู้ความสะดวกในการค้นคว้าหาความรู้ข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ ผู้นิเทศจะต้องเข้าใจวัฒนธรรมของแต่ละคน แล้วสามารถสร้างวัฒนธรรมองค์กร

สรุปได้ว่า การนิเทศแบบกัลยาณมิตรเป็นการนิเทศผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ความรู้สึกที่ดีต่อกัน มีความเชื่อถือศรัทธาและไว้วางใจซึ่งกันและกัน โดยมุ่งพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอย่างเต็มใจ

3. การนิเทศแบบชี้แนะสะท้อนคิด (Reflective coaching)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยศูนย์พัฒนาการนิเทศและเร่งรัดคุณภาพการศึกษา ได้วางแนวทางการนิเทศแบบชี้แนะสะท้อนคิดสำหรับผู้นิเทศใช้เป็นแนวทางการ

พัฒนาตนเองหรือนิเทศครูผู้สอน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553, น. 7-8) มีรายละเอียดสรุป ได้ดังนี้

3.1 จุดมุ่งหมายของการนิเทศแบบชี้แนะสะท้อนคิด

3.1.1 ผู้นิเทศเป็นกระจกที่จะสะท้อนความคิดและความจริงของการกระทำให้เป็นระบบด้วยบรรยากาศสร้างสรรค์

3.1.2 ผู้นิเทศเป็นหน้าต่างที่เปิดโอกาสสู่การเชื่อมโยงกับความรู้ และปัจจัยภายนอกเพื่อเพิ่มทางเลือกและความมั่นใจในการตัดสินใจและลงมือกระทำการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตนเอง

3.1.3 ผู้นิเทศสร้างความไว้วางใจ (Building trust) ความเข้าใจ และสนับสนุนให้คิดต่อเนื่อง

3.2 คุณลักษณะผู้นิเทศที่ทำหน้าที่โค้ช

3.2.1 เป็นบุคคลที่มีต้นทุนของความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา วิธีสอน รวมถึงมีบุคลิกภาพและเจตคติที่ดี

3.2.2 มีความยืดหยุ่นไวต่อความรู้สึก และเป็นกัลยาณมิตรกับทุกคน

3.2.3 มีพื้นฐานและประสบการณ์ที่เข้าใจธรรมชาติและวัฒนธรรมการทำงาน

3.2.4 มีการพัฒนาทักษะ การฟัง การคิด การถาม และการเขียนที่ชัดเจน

3.2.5 มีกระบวนการคิดทบทวน (Reflective Thinking)

3.2.6 มีพฤติกรรมการมองเชิงบวก จับถูก คิดถึงปัญหาที่เริ่มจากตนเอง

3.2.7 มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม พุดน้อยลง ฟังมากขึ้น ไม่สั่งการใด ๆ

3.2.8 ช่วยกำหนดจุดพัฒนา เชื่อมโยงและสนับสนุนความเปลี่ยนแปลง

3.3 กิจกรรม เทคนิคและพฤติกรรมการโค้ชที่สำคัญ

3.3.1 ผู้นิเทศแนะนำตนเองสั้น ๆ และสร้างบรรยากาศที่ไว้วางใจ เป็นกันเอง โดยใช้พฤติกรรม เชิงบวก แล้วต่อ ยอดความคิดและการกระทำในระหว่างการสนทนา

3.3.2 ขอให้ผู้รับการโค้ชแนะนำตนเอง และเล่าถึงสิ่งดี ๆ ที่ได้คิด ได้ทำ และได้แก้ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจนประสบผลสำเร็จ รวมถึงการสะท้อนปัญหาต่าง ๆ ที่ต้องการแก้ไขหรือพัฒนาให้ให้เกิดคุณภาพต่อไป

3.3.3 ผู้นิเทศฟังอย่างตั้งใจ ทั้งแสดงถึงความชื่นชม และควรบันทึกประเด็นสำคัญไว้เพื่อทบทวน หากมีประเด็นที่ยังไม่ชัดเจนใช้คำถามเพื่อให้เกิดความชัดเจนมากขึ้น

3.3.4 ในขณะที่สนทนา ผู้นิเทศสามารถใช้คำพูดเสริมแรงเพื่อกระตุ้นให้ผู้รับการนิเทศมีกำลังใจและอยากเล่าต่อและสร้างบรรยากาศให้เกิดการสนทนาอย่างต่อเนื่อง

3.3.5 ถ้ามีผู้รับการนิเทศคนอื่น ๆ อยู่ด้วย ควรเปิดโอกาสให้ผู้สังเกตได้เพิ่มเติม แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

3.3.6 ถ้ามีประเด็นคำถามควรเปิดโอกาสให้ผู้สังเกตในกลุ่มได้ลองคิดหา แนวทางแก้ปัญหาก่อนที่จะให้ผู้สังเกตตอบหรือให้ข้อเสนอแนะ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้ทีม

3.4 ขั้นตอนและกระบวนการโค้ช

3.4.1 Creates trust (สร้างความไว้วางใจให้เกิดขึ้น)

3.4.2 Has “big ears, small mouth ” (ฟังมาก และพูดน้อย)

3.4.3 Is non-judgemental (โค้ชไม่ใช่ผู้ตัดสิน)

3.4.4 Asks questions (ใช้คำถามเพิ่มความชัดเจน)

3.4.5 Shows empathy (มีความรู้สึกร่วม เห็นอกเห็นใจ)

3.4.6 Is a constructive critic (วิจารณ์อย่างสร้างสรรค์)

3.4.7 Challenges (สนับสนุนให้ลองวิธีใหม่ ๆ)

3.4.8 Makes suggestions or Gives advice (มีการให้ข้อเสนอแนะเท่าที่จำเป็น)

3.4.9 Invites talk (กระตุ้นให้มีการพูดคุย)

3.4.10 Sustained over time (มีความต่อเนื่อง ยั่งยืน)

3.4.11 Sets and monitors targets (แบ่งเป็นช่วง และวางเป้าหมายชัดเจน นัดหมายการโค้ชครั้งต่อไป)

3.4.12 Gives ownership to teacher (ทำให้ผู้รับการโค้ชรู้สึกว่าเป็นเจ้าของความคิด และการกระทำนั้น)

3.5 ผลลัพธ์ที่แสดงถึงความสำเร็จของการโค้ช

3.5.1 ครูมีคุณภาพ ได้แนวคิดและหลักการนิเทศแบบชี้แนะสะท้อนคิด (Reflective Coaching) สามารถนำไปใช้พัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.5.2 นักเรียนมีคุณภาพ ได้รับการแก้ปัญหการเรียนรู้ตามสภาพจริง และสามารถพัฒนาตนเองได้ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

3.5.3 โรงเรียนมีคุณภาพ มีนวัตกรรมทางการการศึกษาที่เกิดจากการพัฒนาคุณภาพครูและคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และคุณภาพการศึกษาได้รับการรับรองตามมาตรฐานการศึกษาชาติ

สรุปได้ว่า การนิเทศแบบชี้แนะสะท้อนคิดเป็นวิธีการนิเทศเชิงลึกที่ผู้นิเทศการสอนใช้ นิเทศในระดับห้องเรียน เพื่อช่วยเหลือครูผู้สอน ทั้งนี้ผู้นิเทศหรือผู้ให้คำชี้แนะจะต้องเป็นแบบอย่าง

ที่ดี ได้รับความศรัทธา ไว้วางใจและความเชื่อมั่นและจะต้องได้รับการยอมรับ โดยผู้รับการนิเทศจะมีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และได้แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนทันทั่วทั้ง

4. การนิเทศแบบเป็นพี่เลี้ยงและผู้สนับสนุน (Mentoring and Supporting)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยศูนย์พัฒนาการนิเทศและเร่งรัดคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ให้ความหมายของการนิเทศแบบเป็นพี่เลี้ยงและผู้สนับสนุน หมายถึง ผู้ให้คำปรึกษาแนะนำช่วยเหลือผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในเรื่องการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณภาพผู้เรียนเพื่อให้มีศักยภาพการทำงานสูงขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553, น. 9-10)

4.1 บทบาทหน้าที่ของพี่เลี้ยง (Mentor)

4.1.1 เป็นผู้แนะแนวกลุ่มผู้รับการดูแล (Mentee) ในการพัฒนาหรือแก้ปัญหาและอุปสรรคการทำงานโดยให้ผู้รับการดูแล (Mentee) ตัดสินใจและเลือกแนวทางในการพัฒนาหรือแก้ปัญหาด้วยตนเอง

4.1.2 เป็นพันธมิตรที่คอยให้ข้อมูลแก่ Mentee แต่ละคนในกลุ่ม Mentee เกี่ยวกับจุดอ่อนจุดแข็ง โดยวิธีการให้ผู้รับการดูแลเล่าปัญหาโดยพี่เลี้ยง Mentor จะฟังอย่างตั้งใจเห็นอกเห็นใจและให้ข้อมูลความเห็นทั้งด้านดีและด้านที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างตรงไปตรงมาและเป็นมิตร

4.1.3 เป็นผู้กระตุ้นให้กลุ่มผู้รับการดูแล ร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์และอนาคตของสถานศึกษาว่าจะไปทิศทางใด และจะขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษา

4.1.4 เป็นผู้มีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในการจัดการศึกษา ทำให้มีแนวทางในการจัดการศึกษาให้ประสบความสำเร็จ และสามารถให้แนวทางแก่กลุ่มผู้รับการดูแลในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้บรรลุตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด และผู้เชื่อมโยง กับบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษา และเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา จะสามารถช่วยให้เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติงานได้

4.1.5 เป็นผู้ทำหน้าที่ช่วยสนับสนุนให้ผู้รับการดูแล ได้มีโอกาสแสดงความสามารถเป็นที่ประจักษ์

4.2 การใช้วิธีการนิเทศแบบเป็นพี่เลี้ยงจะช่วยให้กลุ่มประสบความสำเร็จ

4.2.1 การช่วยให้กลุ่มกำหนดประเด็นในการประชุมพบปะกัน

4.2.2 การให้คำแนะนำหัวข้ออภิปรายและ โครงการที่จะช่วยให้กลุ่มเรียนรู้

เพิ่มขึ้น

4.2.3 การกระตุ้นให้กลุ่มแสดงความคิดเห็น

4.2.4 การให้คำปรึกษาเมื่อกลุ่มต้องการ

4.2.5 การสนับสนุนกลุ่มโดยเชื่อมความสัมพันธ์ของบุคคลในกลุ่มกับบุคคลอื่น

ในองค์กร

4.2.6 การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่สมาชิกในกลุ่มเป็นรายบุคคล

4.3 ประโยชน์ของนิเทศแบบเป็นพี่เลี้ยง

4.3.1 สร้างกลุ่มคนที่มีความสามารถ มีศักยภาพ ได้เร็วกว่าปกติ

4.3.2 จูงใจให้ครูปฏิบัติงานที่มีผลการปฏิบัติงานดี และมีศักยภาพในการทำงาน

สูงให้คงอยู่กับหน่วยงาน

4.3.3 กระตุ้นให้ครูปฏิบัติงานสร้างผลงานมากขึ้น พร้อมทั้งจะทำงานหนักและ

ท้าทายมากขึ้น

4.3.4 สร้างบรรยากาศของการนำเสนองานใหม่ ๆ หรือความคิดนอกกรอบมาก

ขึ้น

4.3.5 สร้างระบบการสื่อสารแบบสองช่องทาง

สรุปได้ว่า การนิเทศแบบพี่เลี้ยงและผู้สนับสนุนเป็นวิธีการที่ผู้นิเทศการสอนมีบทบาทในฐานะผู้ที่มีความรู้ มีประสบการณ์ และให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน พัฒนาครูผู้สอนอย่างใกล้ชิดสนิทสนม อย่างต่อเนื่องเพื่อผลสำเร็จในคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและต่อคุณภาพการศึกษา

5. การนิเทศบนพื้นฐานการวิจัย (Research Based Supervision : RBS)

งานการนิเทศการสอนที่สำคัญต่อการปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนั้นการช่วยเหลือครูในการทำวิจัยจะนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูและพัฒนาผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งนี้ผู้นิเทศจะร่วมกับครูผู้สอนในการค้นหาและพัฒนานวัตกรรมที่จะใช้แก้ปัญหา ซึ่งแนวทางในการเริ่มต้นพัฒนานวัตกรรมเพื่อทำวิจัยปฏิบัติร่วมกับครู ทั้งนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยศูนย์พัฒนาการนิเทศและเร่งรัดคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553, น. 11-13) ได้วางแนวทางในการทำวิจัยสำหรับผู้นิเทศและครูร่วมกัน โดยมีขั้นตอนดังนี้

5.1 การวิเคราะห์ปัญหา โดยผู้นิเทศจะค้นหาปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาโดยเข้าสังเกตการสอนหรือเก็บข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับครูในโรงเรียน แล้วนำปัญหาหรือแนวทางการแก้ปัญหามาวิเคราะห์ร่วมกันกับครู เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มต้น

5.2 การศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และพิจารณารายการนวัตกรรมที่มีความเป็นไปได้ในการแก้ปัญหา โดยผู้นิเทศจะนำผลการวิเคราะห์ปัญหาร่วมกับครูมาศึกษาวิเคราะห์ในเชิงวิชาการและและศึกษาค้นคว้าถึงความเป็นไปได้ที่จะนำไปสู่การเลือกวิธีการแก้ปัญหา และนำทางเลือกดังกล่าวไปสู่การพิจารณาาร่วมกันกับครูในโรงเรียน เพื่อเลือกนวัตกรรมที่เหมาะสมในการแก้ปัญหาต่อไป

5.3 เลือกนวัตกรรมที่เหมาะสมที่สุด โดยผู้นิเทศและครูร่วมกันวิเคราะห์เพื่อกำหนดและเลือกนวัตกรรมที่เหมาะสมที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหา โดยพิจารณาถึงความเหมาะสม ครอบคลุมประเด็นที่เป็นปัญหา เมื่อนำไปสู่การปฏิบัติจริงในห้องเรียนและโรงเรียน

5.4 สร้างต้นแบบนวัตกรรม ผู้นิเทศและครูร่วมกันสร้างนวัตกรรมที่สอดคล้องกับปัญหาโดยยึดหลักวิชาการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างนวัตกรรมที่จะนำไปทดลองใช้ในชั้นเรียนของครูและเก็บข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์หาแนวทางพัฒนาต้นแบบนวัตกรรมต่อไป (ซึ่งจัดเป็นขั้นตอน D1 : Development-1 และ R1 : Research-1 ในขั้นตอนการพัฒนาต้นแบบนวัตกรรม)

5.5 ทดลองใช้และปรับปรุงต้นแบบอย่างต่อเนื่อง หลังจากการสร้างต้นแบบนวัตกรรมแล้ว ผู้นิเทศและครูร่วมกันนำนวัตกรรมมาใช้แก้ปัญหาในชั้นเรียนหรือโรงเรียน ซึ่งต้นแบบนวัตกรรมในระยะเริ่มต้นอาจจะยังไม่สมบูรณ์เพียงพอที่จะใช้แก้ปัญหาให้บรรลุเป้าหมายได้ จึงต้องมีการปรับปรุงนวัตกรรมและเก็บข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ผลการใช้นวัตกรรมให้เหมาะสมยิ่งขึ้น (ซึ่งจัดเป็นขั้นตอน D2 : Development-2 และ R2 : Research-2 ในขั้นตอนการพัฒนาต้นแบบนวัตกรรม)

5.6 ทดลองภาคสนาม หลังจากทดลองใช้และพัฒนาต้นแบบนวัตกรรมจนมั่นใจแล้วผู้นิเทศและครูร่วมกันนำนวัตกรรมไปใช้จริงในชั้นเรียนหรือโรงเรียนและร่วมกันสังเกตผลและเก็บข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์ต่อไป (ซึ่งจัดเป็นขั้นตอน D3 : Development-3 และ R3 : Research-3 ในขั้นตอนการพัฒนาต้นแบบนวัตกรรม)

5.7 การประเมินผลการทดลองใช้ สรุปผล และเขียนรายงานการพัฒนานวัตกรรม หลังจากผู้นิเทศและครูร่วมกันพัฒนานวัตกรรมและทดลองใช้นวัตกรรมพร้อมทั้งเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลแล้ว จะนำขั้นตอนการพัฒนาและผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาเขียนรายงานเป็นเชิงวิจัย

สรุปได้ว่า การนิเทศบนพื้นฐานการวิจัยเป็นกระบวนการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศการสอนกับครูผู้รับการนิเทศในการแก้ปัญหาและพัฒนาการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดคุณภาพต่อผู้เรียนและมีผลการรายงานการวิจัยจากการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้นิเทศการสอนและครูร่วมกัน

6. การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (peer coaching) ถือว่าเป็นนิเทศภายในรูปแบบหนึ่ง ที่เน้นการพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของครูและเพื่อส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครู และบุคลากรอื่น ๆ ในโรงเรียนด้วยการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ซึ่งมีวิธีการพอจะสรุปได้ ครูและเพื่อนครูหรือในสาขาอื่น หรือบุคลากรที่ไม่ใช่บุคลากรในสายการสอนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมกันมา ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการพัฒนาการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น หรือร่วมกัน พัฒนาโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยการปฏิบัติจะต้องมีการวางแผนการปฏิบัติร่วมกัน มีการสังเกตการสอน วิเคราะห์การสอนและการให้ข้อมูลป้อนกลับ ตลอดจนร่วมมือกันคิดหา วิธีแก้ไขปรับปรุงจุดที่บกพร่องให้พัฒนาและมีประสิทธิภาพขึ้นกว่าเดิม วัชรฯ เล่าเรียนดี (2553, น.156)

รูปแบบของการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สามารถจำแนกได้เป็น 3 รูปแบบ ซึ่งแต่ละ รูปแบบสามารถนำไปปรับใช้ตามจุดประสงค์การพัฒนาในแต่ละรูปแบบ ดังนี้

6.1 การนิเทศการสอนเพื่อพัฒนาด้านเทคนิคการสอน (technical coaching) เป็นการ ช่วยและส่งเสริมการถ่ายโยงความรู้ ทักษะ และวิธีการสู่การปฏิบัติจริงให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ภายหลังการให้การฝึกอบรมด้านเทคนิค วิธีการใหม่ ๆ หรือนวัตกรรมใหม่แล้ว

6.2 การนิเทศการสอนเพื่อพัฒนาด้านการทำงานร่วมกันเป็นทีม (collegial coaching) เป็นการช่วยให้ครูได้พัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเองเป็นการปฏิบัติงานพร้อม กันระหว่างผู้นิเทศกับครูหรือครูกับเพื่อนครูหรือครูกับบุคลากรอื่น ๆ ในโรงเรียน

6.3 การนิเทศการสอนเพื่อพัฒนาด้านการแก้ปัญหาใหม่ ๆ ที่ท้าทาย (Challenge coaching) เป็นการช่วยเหลือและให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาการสอนที่เกิดขึ้นเสมอและยัง ไม่ได้รับการแก้ไขซึ่งเป็นงานที่ท้าทายความสามารถในการแก้ปัญหาของบุคคลที่เกี่ยวข้อง

7. การนิเทศแบบเครือข่ายความร่วมมือ

7.1 ความหมายของเครือข่าย

Frederickson (1999, p. 704) ให้ความหมายของเครือข่ายการทำงานว่าเป็นการจัดโครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ซึ่งมีลักษณะที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการและเป็นความสัมพันธ์แบบพึ่งพาอาศัยกันและกัน (reciprocal) โดยที่องค์กรต่าง ๆ ภายในเครือข่ายมีเป้าหมาย ค่านิยมในทางวิชาชีพหรือมีอุดมการณ์ในการดำเนินงานร่วมกัน

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543, น. 28) ได้ให้ความหมายว่า การที่ปัจเจกบุคคล องค์กร หน่วยงานหรือสถาบันใด ๆ ได้ตกลงที่จะประสาน เชื่อมโยงเข้าหากันภายใต้วัตถุประสงค์ หรือข้อตกลงอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกันอย่างเป็นระบบเพื่อปฏิรูปการศึกษา

นฤมล นิราทร (2543, น. 43) กล่าวถึงเครือข่ายว่า เป็นการทำงานที่เป็นรูปแบบของการร่วมมือหรือการพึ่งพาอาศัยกันและกัน โดยการติดต่อโดยตรงระหว่างกลุ่ม ซึ่งมีการจัดรูปแบบหรือจัดระเบียบที่ยังคงความอิสระโดยมีรูปแบบการรวมตัวแบบหลวม ๆ ตามความจำเป็นหรือเป็นโครงสร้างที่มีความชัดเจน

สรุปเครือข่าย หมายถึง ปัจเจบุคคล กลุ่มบุคคล องค์กร สถาบันที่รวมตัวกันด้วยความสมัครใจโดยการประสานความสัมพันธ์ ความร่วมมือและการทำกิจกรรมร่วมกันผ่านระบบการสื่อสารที่ทำให้สมาชิกในเครือข่ายมีโอกาสในการรับรู้และเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายร่วมกันของทุกฝ่าย

7.2 องค์ประกอบของเครือข่าย

จากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า นักการศึกษาได้กล่าวถึงการสร้างเครือข่ายต่าง ๆ ว่ามีองค์ประกอบที่เป็นเงื่อนไขสำคัญในการขับเคลื่อนในการทำงานของเครือข่าย ดังนี้

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543, น.37) กล่าวว่าเครือข่ายมีองค์ประกอบสำคัญ ๆ อยู่อย่างน้อย 7 องค์ประกอบด้วยกัน ดังนี้

1. การรับรู้มุมมองร่วมกัน (common perception)
2. การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน (common vision)
3. การมีผลประโยชน์และความสนใจร่วมกัน (mutual interests/benefits)
4. การมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่ายอย่างกว้างขวาง (all stakeholders participation)
5. การเสริมสร้างซึ่งกันและกัน (complementary relationship)
6. การพึ่งพิงอิงร่วมกัน (interdependence)
7. การปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยน (interaction)

จากแนวคิดขององค์ประกอบของเครือข่ายดังกล่าวสรุปได้ว่า เครือข่ายมีองค์ประกอบที่เป็นเงื่อนไขสำคัญในการก่อตัวและพัฒนารูปแบบการสร้างเครือข่ายมีองค์ประกอบกว้าง ๆ จากฐานคิดของเครือข่ายที่แสดงถึงความสัมพันธ์ของการรวมตัวกันเป็นเครือข่าย ประกอบด้วย การมีสมาชิกร่วมกัน การมีวัตถุประสงค์/เป้าหมายร่วมกัน การติดต่อประสานงาน การมีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน การระดมทรัพยากรที่ทำงานร่วมกัน และการมีแกนนำเชื่อมประสานงาน เครือข่าย องค์ประกอบเหล่านี้เป็นกลไกในการเกิดเครือข่ายการทำงานร่วมกัน

7.3 แนวคิดในการพัฒนาเครือข่าย

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553, น. 1-7) ได้อธิบายถึงแนวคิดพื้นฐานที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาแบบเครือข่ายมีส่วนร่วมของกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพ

การจัดตั้งกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา ศูนย์เครือข่ายและเป็นกระบวนการสร้างเครือข่ายได้ดังนี้ ความเชื่อในการบริหาร กรอบความคิดการพัฒนาด้านคุณภาพครู และกรอบการคิดการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยมีแนวดำเนินการ ดังนี้

7.3.1 แนวการดำเนินการกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยมี ดังนี้

1) กำหนดแกนนำในการประสาน และคณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่ายตามข้อกำหนดของกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา เพื่อเชื่อมโยงประสานงานและใช้ทรัพยากร

2) จัดทำโครงสร้างของกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือระดับจังหวัด ระดับเขตพื้นที่ และระดับอำเภอ

3) กำหนดแนวทางการดำเนินงาน

(1) การเตรียมความพร้อม การสร้างความตระหนักให้แก่คณะกรรมการกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา ส่งเสริมความรู้ สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนากลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา จัดโครงสร้าง ระบบการทำงานและแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรในกลุ่มเครือข่าย พัฒนาระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศ เพื่อการบริหารและการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ทันสมัย ถูกต้อง เทียบตรงและสามารถนำไปใช้ได้ทันทีตามสถานการณ์

(2) การพัฒนาสมรรถนะของคณะกรรมการกลุ่มในระดับของตน จัดทำแผนและยุทธศาสตร์เพื่อขับเคลื่อนนโยบายการจัดการศึกษาแต่ละระดับของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติ สร้างและพัฒนากลไกการสนับสนุน ส่งเสริมกำกับ ดูแล ติดตามและประเมินผลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง รายงานผลต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

7.3.2 แนวดำเนินงานกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาจังหวัด (ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย) มีคณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาจังหวัดดังกล่าว ดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ดังนี้

(1) จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพให้สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(2) ส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและกระบวนการเรียนรู้ ระบบการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา

(3) ส่งเสริมการจัดหาและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษาการนิเทศและพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

(4) ส่งเสริมการจัดกิจกรรมทางการศึกษา เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ ทางการศึกษา และความเป็นเลิศทางวิชาการสู่สากล

(5) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้กับ สถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับเดียวกันในสังกัดอื่น ๆ

(6) ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (KM) และประสานความร่วมมือใน การพัฒนาวิชาการกับสถาบันการศึกษา องค์กร ชุมชน และอื่น ๆ ทั้งภายในจังหวัดและภายนอก จังหวัด

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การนิเทศการสอนแบบเครือข่าย เป็นกระบวนการปฏิบัติงาน ร่วมกันของบุคลากรหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการนิเทศ ติดตาม เพื่อช่วยเหลือ สนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาหรือปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาและการจัดการ เรียนการสอนของครู ให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณภาพนักเรียน ในการดำเนินการ นิเทศแบบเครือข่ายประกอบด้วยกิจกรรมที่ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางร่วมมือกันโดยมีวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายร่วมกันการติดต่อประสานงานกันมีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน การระดม ทรัพยากรที่ทำงานร่วมกันและการมีแกนนำเชื่อมประสานงานของเครือข่าย

2.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทักษะการคิด

การคิด (Thinking) เป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกคนทำอยู่เสมอหรืออาจทำอยู่ตลอดเวลา การคิด เป็นกลไกตอบสนองของสมองต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ ซึ่งเป็นไปตามธรรมชาติ การคิดของมนุษย์ก่อให้เกิด การพัฒนาในด้านต่าง ๆ มากมาย เช่น การคิดค้นเกี่ยวกับนวัตกรรมและวิทยาการใหม่ ๆ ทำให้โลก เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว

2.2.1 ความหมายของการคิด (Thinking)

การคิด มีนักวิชาการทั้งไทยและต่างประเทศได้ให้ความหมายไว้แตกต่างกัน เช่น

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2544, น. 112) ได้กล่าวว่า การคิด หมายถึง กิจกรรมทาง ความคิดที่มีวัตถุประสงค์แน่นอนสามารถควบคุมให้บรรลุเป้าหมายได้

ทิสนา แคมมณี. (2544, น. 5) ได้กล่าวโดยสรุปว่า ความคิดเป็นกระบวนการทางสมองของมนุษย์ ซึ่งแฝงอยู่ในเรื่องการเรียนรู้ การศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการคิดในอดีตเป็นพื้นฐานที่สำคัญ ช่วยให้เกิดความเข้าใจในแนวคิดใหม่ ๆ เป็นการเพิ่มคุณภาพการเรียนรู้ของมนุษย์ได้

ชาติ แจ่มนุช (2545, น. 26) ได้กล่าวไว้ว่า การคิดเป็นกระบวนการทำงานของสมองโดยใช้ประสบการณ์สัมผัสกับสิ่งเร้า ข้อมูลและสิ่งแวดล้อมเพื่อแสวงหาคำตอบในการแก้ปัญหาหรือสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ และการคิดยังเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในสมอง มีลักษณะเป็นนามธรรมไม่สามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่า ซึ่งจะต้องสังเกตจากพฤติกรรมที่แสดงออกหรือคำพูดที่พูดออกมา

สุวิทย์ มูลคำ (2547, น. 3) ได้ให้ความหมาย การคิด หมายถึง การค้นหาคำตอบหรือความหมาย โดยใช้สติปัญญาทำความเข้าใจนำความรู้ใหม่ที่ได้รวมกับความรู้เดิมหรือประสบการณ์ที่มีอยู่เพื่อหาคำตอบ

Hilgard (1962, p. 36) กล่าวว่า การคิดเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในสมอง เนื่องจากกระบวนการใช้สัญลักษณ์แทนสิ่งของหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ปรากฏออกมาเป็นความคิดรวบยอด

Guilford (1967) ได้ให้ความหมายการคิดว่า การคิด หมายถึง การค้นหาหลักการแล้วทำการวิเคราะห์โดยแยกแยะคุณสมบัติต่าง ๆ ที่ได้รับเพื่อนำไปสู่ข้อสรุป รวมทั้งการนำหลักการดังกล่าวไปใช้ในสถานการณ์ที่ต่างไปจากเดิม

Piaget (1969, p.58) กล่าวว่า การคิดเป็นกระบวนการปรับโครงสร้าง โดยจัดสิ่งเร้าหรือข้อความจริงที่ได้รับให้เข้ากับประสบการณ์เดิมและเป็นกระบวนการปรับเปลี่ยนโครงสร้าง โดยปรับประสบการณ์เดิมให้เข้ากับความจริงที่เป็นความรู้ใหม่ บุคคลจะใช้การคิดทั้งสองอย่างร่วมกัน ซึ่งจะช่วยพัฒนาวิธีการคิดของบุคคลจากระดับหนึ่งไปสู่วิธีการคิดอีกระดับหนึ่งที่สูงขึ้น

Goldstein and Blackman (1978, p. 174) ได้ให้ความหมายการคิดว่า เป็นกระบวนการที่บุคคลจัดกระทำต่อสิ่งเร้าและมีการตอบสนองสิ่งเร้านั้น ๆ

Beyer (1987, p. 16) ได้สรุปการคิดเปรียบเหมือนกระบวนการค้นหาความหมายต่าง ๆ สรุปได้ว่า การคิดเป็นพฤติกรรมของบุคคลที่เกิดขึ้นในสมอง โดยมีการค้นหาความจริงแล้ววิเคราะห์หาข้อสรุป ซึ่งการคิดอาจจะเกิดจากสิ่งเร้าหรือความจริงที่ได้รับรวมกับประสบการณ์เดิมหรืออาจจะเกิดจากประสบการณ์เดิมปรับเข้ากับความจริงที่เป็นประสบการณ์ใหม่ได้ ซึ่งผลของการปรับเปลี่ยนการคิดจะช่วยปรับระดับความคิดให้สูงขึ้น

2.2.2 ความสำคัญของการคิด

การคิดนับว่ามีความสำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ทำให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีความสามารถในการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้ การเรียนรู้ คิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล ทำให้ผู้เรียน

มีความรู้ความสามารถในการศึกษาเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผล เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข ซึ่งมีนักการศึกษาได้ให้แนวคิดถึงความสำคัญของการคิดไว้ ดังนี้

ทิสนา แคมมณี (2551, น. 27) กล่าวถึงความสำคัญของการคิดไว้ว่า การคิดเป็นธรรมชาติของมนุษย์ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงในชีวิตของคนและสังคม ถ้าคนคิดดี คิดถูกต้องเหมาะสม ก็จะทำให้สังคมดำเนินไปอย่างมีคุณค่าสูง

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546, น.206) ให้ข้อคิดว่า การคิดเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของคนทุกคน เพื่อผลลัพธ์ในสิ่งที่ต้องตัดสินใจ

สรุปได้ว่า การคิดมีความสำคัญที่จะต้องปลูกฝังหรือพัฒนาให้ผู้เรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตได้ ส่งผลดีต่อสังคมและประเทศได้

2.2.3 ความหมายของทักษะการคิด

นักการศึกษาส่วนใหญ่เชื่อว่า การสอนทักษะการคิดให้ผู้เรียนเป็นสิ่งที่สำคัญ นักการศึกษาไทยและต่างประเทศได้ให้ความหมายของทักษะการคิด ดังนี้

ศรินทร วิริยะสิรินันท์ (2544, น. 118-140) กล่าวถึงทักษะการคิด หมายถึง ความสามารถย่อย ๆ ที่เป็นองค์ประกอบของการคิดที่สลับซับซ้อนมากขึ้น

วิชรา เล่าเรียนดี (2553) ได้นิยามทักษะการคิดไว้ว่า เป็นความสามารถ ความชำนาญเกี่ยวกับการคิดต่าง ๆ ตั้งแต่เริ่มจัดการความรู้ไปถึงการนำความรู้ไปใช้

ส่วน De Bono (1980) ได้ให้ความหมายทักษะการคิดไว้กว้าง ๆ ว่า หมายถึง การรู้ถึงลำดับขั้นตอนการคิดตั้งแต่เริ่มต้นว่าจะทำอะไร เมื่อไร อย่างไร และผลที่เกิดขึ้น

สรุปได้ว่า ทักษะการคิดเป็นความสามารถความชำนาญในการคิดตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จผล

2.2.4 ประเภทของการคิด

บุคคลที่มีความสามารถด้านการคิดจำเป็นจะต้องมีทักษะการคิดตั้งแต่การคิดขั้นพื้นฐานไปถึงการคิดขั้นสูงที่ซับซ้อน ได้มีนักการศึกษาไทยและต่างประเทศได้แบ่งการคิดออกเป็นลักษณะต่าง ๆ สรุปได้ ดังนี้

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546, น. 206) ได้แบ่งประเภทของการคิดออกเป็น 10 ประเภท คือ

1. การคิดเชิงวิเคราะห์ (analytical thinking)
2. การคิดเชิงวิพากษ์ (critical thinking)
3. การคิดเชิงสร้างสรรค์ (creative thinking)
4. การคิดเชิงสังเคราะห์ (synthesis-type thinking)
5. การคิดเชิงเปรียบเทียบ (comparative thinking)
6. การคิดเชิงมโนทัศน์ (conceptual thinking)
7. การคิดเชิงประยุกต์ (applicative thinking)
8. คิดเชิงกลยุทธ์ (strategic thinking)
9. การคิดเชิงบูรณาการ (integrative thinking)
10. การคิดเชิงอนาคต (futuristic thinking)

วัชรนา เล่าเรียนดี (2553) แบ่งการคิดออกเป็น 7 ประเภท ดังนี้

1. การคิดวิเคราะห์
2. การคิดอย่างมีวิจารณญาณ
3. การคิดสร้างสรรค์
4. การ (คิด) ประเมินผล
5. การคิดแก้ปัญหา
6. การคิดแบบบูรณาการ
7. การคิดไตร่ตรองและสะท้อนความคิด

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2549:70)

ได้แบ่งการคิดออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. การคิดวิเคราะห์
2. การคิดสังเคราะห์
3. การคิดอย่างมีวิจารณญาณ
4. การคิดสร้างสรรค์

Hilgard (1962) ได้แบ่งประเภทของการคิดตามลักษณะของการคิดออกเป็น 2 ประเภท

ใหญ่ ๆ ได้แก่

1. การคิดโดยไม่มีจุดหมาย
2. การคิดอย่างมีจุดหมาย

Beyer (1987) ได้แบ่งการคิดออกเป็น 5 ประเภท คือ

1. การคิดสร้างสรรค์
2. การคิดวิจารณ์
3. การคิดประเมินผล
4. การคิดตัดสินใจ
5. การคิดแก้ปัญหา

Sternberg and Grigorenko (2002) ได้แบ่งทักษะการคิดออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. ทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์
2. ทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์
3. ทักษะการคิดเชิงปฏิบัติ

นอกจากนี้ ศรีนคร วิริยะสิรินันท์ (2544, น. 118-140) และทิสนา เขมมณีและคณะ (2549, น. 132) ได้กล่าวว่า หน้าทีและความสามารถทางสมองยังแบ่งแยกเป็นความสามารถหรือทักษะย่อย ๆ ในการคิด โดยแบ่งเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 2 ประเภท ได้แก่

1. ทักษะการคิดขั้นพื้นฐาน (Basic Skills) แบ่งทักษะการสื่อความหมายและทักษะการคิดที่เป็นแกนหรือทักษะการคิดทั่วไป

- 1.1 ทักษะการสื่อความหมาย (Communication Skills) หมายถึง ทักษะการรับสาร ที่แสดงถึงความคิดของผู้อื่นเข้ามาเพื่อรับรู้ ตีความแล้วจดจำและเมื่อต้องการที่เจาะลึก เพื่อนำมาเรียบเรียงและถ่ายทอดความคิดเห็นของตนให้แก่ผู้อื่น โดยแปลงความคิดให้อยู่ในรูปภาษาต่าง ๆ ทั้งที่เป็นข้อความ คำพูด ศิลปะ ดนตรี คณิตศาสตร์ ฯลฯ

- 1.2 ทักษะการคิดที่เป็นแกนหรือทักษะการคิดทั่วไป หมายถึง ทักษะการคิดที่จำเป็นต้องใช้อยู่เสมอในการดำรงชีวิตประจำวันและเป็นพื้นฐานการคิดขั้นสูงที่มีความสลับซับซ้อน ซึ่งคนเราจำเป็นต้องใช้ในการเรียนรู้เนื้อหาวิชาการต่าง ๆ ตลอดจนการใช้ชีวิตอย่างมีคุณภาพ

2. ทักษะการคิดขั้นสูงหรือทักษะการคิดที่ซับซ้อน หมายถึง ทักษะการคิดที่มีขั้นตอนหลายขั้น และต้องอาศัยทักษะการสื่อความหมายและทักษะการคิดที่เป็นแกนหลาย ๆ ทักษะใน แต่ละขั้น ทักษะการคิดขั้นสูงจะพัฒนาได้เมื่อผู้เรียนได้ผ่านการพัฒนาทักษะการคิดพื้นฐานจนเกิดความชำนาญแล้ว

2.2.5 กรอบการนำทักษะการคิดสู่การพัฒนาผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามมาตรฐานที่กำหนด จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ คือ 1) ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถ

ในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตและความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ซึ่งสมรรถนะความสามารถในการคิดตามที่มาตรฐานการเรียนรู้กำหนดเป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดที่เป็นระบบ ทั้งนี้สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2557, น.1-19) ได้ใช้กรอบการนำทักษะการคิดสู่การพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้แก่ความสามารถในทักษะการคิดขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ทักษะการคิดที่ใช้ในการสื่อสารและทักษะการคิดที่เป็นแกน (ทักษะการคิดทั่วไป) และความสามารถในทักษะการคิดขั้นสูง เป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด โดยสรุปให้เห็นถึงองค์ประกอบย่อย ๆ ของกระบวนการคิดที่เป็นความสามารถย่อยในการคิดในแต่ละทักษะการคิด ตามตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 องค์ประกอบที่เป็นความสามารถของทักษะการคิดขั้นพื้นฐานและการคิดขั้นสูง

ทักษะการคิดขั้นพื้นฐาน ที่สำคัญ (Basic Thinking Skills)	ทักษะที่เป็นแกนสำคัญ (Core Thinking Skills)	ทักษะการคิดขั้นสูง (Higher Order Thinking Skills)
1. การฟัง (Listening) 2. การอ่าน (Reading) 3. การรับรู้ (Perceiving) 4. การจดจำ (Memorizing) 5. การจำ (Remembering) 6. การคงสิ่งที่เรียนไปแล้วไว้ได้ ภายหลังการเรียนรู้ (Retention) 7. การบอกความรู้ได้จากตัวเลือก ที่กำหนดให้ (Recognizing) 8. การบอกความรู้ออกมาด้วย ตนเอง (Recalling)	1. การสังเกต (Observing) 2. การสำรวจ (Exploring) 3. การตั้งคำถาม (Questioning) 4. การเก็บรวบรวมข้อมูล (Information Gathering) 5. การระบุ (Identifying) 6. การจำแนก (Discriminating) 7. การจัดลำดับ (Ordering) 8. การเปรียบเทียบ (Comparing) 9. การจัดหมวดหมู่ (Classifying) 10. การสรุปอ้างอิง (Inferri)	1. การสรุปความ (Drawing Conclusion) 2. การให้คำจำกัดความ (Defining) 3. การวิเคราะห์ (Analyzing) 4. การผสมผสานข้อมูล (Integrating) 5. การจัดระบบความคิด (Organizing) 6. การสร้างองค์ความรู้ (Construction) 7. การกำหนดโครงสร้าง

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ทักษะการคิดขั้นพื้นฐาน ที่สำคัญ (Basic Thinking Skills)	ทักษะที่เป็นแกนสำคัญ (Core Thinking Skills)	ทักษะการคิดขั้นสูง (Higher Order Thinking Skills)
9. การใช้ข้อมูล (Using Information) 10. การบรรยาย (Describing) 11. การอธิบาย (Explaining) 12. การทำให้กระจ่าง (Clarifying) 13. การพูด (Speaking) 14. การเขียน (Writing) 15. การแสดงออกถึงความสามารถของตน	11. การแปล (Translating) 12. การตีความ (Interpreting) 13. การเชื่อมโยง (Connecting) 14. การขยายความ (Elaborating) 15. การให้เหตุผล (Reasoning) 16. การสรุปย่อ (Summarizing)	Structuring) 8. การแก้ไขปรับปรุง (Restructuring) 9. การค้นหาแบบแผน (Finding Patterns) 10. การหาความเชื่อพื้นฐาน (Finding Underlying หรือ การกระทำนั้น Assumption) 11. การคาดคะเน การพยากรณ์ (Predicting) 12. การตั้งสมมติฐาน (Formulating Hypothesis) 13. การทดสอบสมมติฐาน (Testing Hypothesis) 14. การตั้งเกณฑ์ (Establishing Criteria) 15. การพิสูจน์ความจริง (Verifying) 16. การประยุกต์ใช้ความรู้ (Applying)

สรุปได้ว่า ทักษะการคิดมีความจำเป็นและสำคัญยิ่งสำหรับการจัดการศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 ที่ข่าวสารความรู้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ทักษะการคิดที่สำคัญที่ต้องส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถให้มีทักษะในการคิดสังเคราะห์ คิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณและคิดสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ

คิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและคิดแก้ปัญหา ซึ่งการคิดดังกล่าวจัดอยู่ในประเภทการคิดขั้นสูง ทั้งนี้ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนมีวิธีการแสวงหาความรู้ สร้างความรู้ได้ในโลกแห่งการเปลี่ยนแปลงได้อย่างต่อเนื่องและสร้างสรรค์ ดังนั้นในการจัดการศึกษาทุกระดับชั้นไม่ควรมุ่งเน้นแต่ด้านความรู้ ความจำ ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรเน้นพัฒนาทักษะการคิด ให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดตั้งแต่ทักษะการคิดขั้นพื้นฐานไปจนถึงทักษะการคิดขั้นสูง เพราะทักษะการคิดทุกประเภทจะมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันโดยตลอด

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ

2.3.1 ความหมายของรูปแบบ

คำว่า รูปแบบ มีนักวิชาการทั้งของไทยและต่างประเทศได้ให้ความหมายและคำจำกัดความของคำว่า รูปแบบ ไว้หลายลักษณะ เช่น

Carter V. Good (1973) ได้ให้ความหมายของรูปแบบไว้ 4 แบบ ดังนี้

1. เป็นแบบอย่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างหรือทำซ้ำ
2. เป็นตัวอย่างเพื่อการเลียนแบบ
3. เป็นแผนภูมิหรือรูปสามมิติ ซึ่งเป็นตัวแทนของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นหลักการ หรือ

แนวคิด

4. เป็นชุดของปัจจัย หรือตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ซึ่งรวมกันเป็น

องค์ประกอบ และเป็นสัญลักษณ์ทางระบบสังคม อาจจะเขียนเป็นสูตรคณิตศาสตร์ หรือทางภาษาก็ได้

อุทัย บุญประเสริฐ (2542: บทคัดย่อ) ได้ให้ความหมายของรูปแบบ หมายถึง สิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่สำคัญในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ และเน้นตัวแทนที่สร้างขึ้น เพื่ออธิบายพฤติกรรมหรือลักษณะบางประการของสิ่งที่เป็นจริงอย่างหนึ่งหรือเน้นเครื่องมือทางความคิดที่บุคคลใช้ในการหาความรู้ ความเข้าใจปรากฏการณ์

ทิสนา แคมมณี (2551, น. 219) ได้กล่าวว่า รูปแบบ หมายถึง รูปธรรมของความคิดที่เป็น

นามธรรม ซึ่งบุคคลแสดงออกมาในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เพื่อช่วยให้ตนเองและบุคคลอื่นเข้าใจได้ง่ายและชัดเจนขึ้น

ดิเรก วรรณเสียร (2545, น. 49) ได้ให้ความหมายของรูปแบบ หมายถึง สิ่งที่ได้รับการพัฒนาขึ้นเพื่ออธิบายให้เห็นถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้เข้าใจได้ง่ายขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการต่อไป

สรุปได้ว่า รูปแบบ หมายถึง สิ่งที่สร้างขึ้นสำหรับอธิบายหรือแสดงถึงองค์ประกอบต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้น

2.3.2 ประเภทของรูปแบบ

นักวิชาการได้แบ่งประเภทของรูปแบบไว้ ดังนี้

Steiner (1988, p. 148) ได้แบ่งรูปแบบออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. รูปแบบเชิงปฏิบัติ (Ethical Model-of) เป็นการประเมินสภาวะชุมชนแบบมีส่วนร่วม รูปแบบประเภทนี้เป็นแบบจำลองทางกายภาพ

2. รูปแบบเชิงทฤษฎี (Theoretical Model or Model-for) เป็นแบบจำลองที่สร้างขึ้นจากกรอบความคิดที่มีทฤษฎีเป็นพื้นฐาน

Keeves (1988, p. 561-565) ได้แบ่งรูปแบบออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่

1. รูปแบบเชิงอุปมาอุปมัย (Analogue Model) คือ รูปแบบที่มีความสัมพันธ์กับระบบจำลอง เป็นรูปแบบที่นำไปใช้อุปมาเกี่ยวกับสิ่งอื่นได้

2. รูปแบบเชิงภาษา (Semantic Model) คือ รูปแบบที่ใช้ภาษาเป็นสื่อในการบรรยายลักษณะของรูปแบบ รูปแบบชนิดนี้จะช่วยใช้วิธีการอุปมาในการพิจารณาด้วยภาษา

3. รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ (Mathematical Models) คือ รูปแบบที่กำหนดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบในรูปสมการหรือฟังก์ชันทางคณิตศาสตร์

4. รูปแบบเชิงเหตุผล (Causal Model) คือ รูปแบบที่มีโครงสร้างเป็นสมการเชิงเส้นที่ประกอบด้วยตัวแปรสัมพันธ์กันเป็นเหตุและผลมีการทดสอบสมมติฐานผลของรูปแบบ

สรุปได้ว่า ประเภทของรูปแบบขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการอธิบายหรือการใช้รูปแบบนั้น

2.3.3 องค์ประกอบของรูปแบบ

Bardo and Hardman (1982, p. 70) ได้เสนอองค์ประกอบของรูปแบบไว้ว่า รูปแบบจะต้องประกอบด้วย รายละเอียดอย่างน้อยเพียงใดนั้น ไม่มีข้อกำหนดที่แน่นอนขึ้นอยู่กับปรากฏการณ์นั้น ๆ

สมาน อัสวภูมิ (2537, น. 17) กล่าวถึงรูปแบบว่า จะประกอบด้วยอะไรนั้นขึ้นอยู่กับปรากฏการณ์ที่กำลังศึกษาหรือจะออกแบบตามแนวคิดทฤษฎีและหลักการพื้นฐานในการกำหนดรูปแบบนั้น ๆ เป็นหลัก

Brown and Moberg (1980, p. 16-17) ได้กล่าวว่า รูปแบบส่วนใหญ่ จะประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) สภาพแวดล้อม (Environment) 2) เทคโนโลยี (Technology) 3) โครงสร้าง

(Structure) 4) กระบวนการจัดการ (Management process) และการตัดสินใจสั่งการ (Decision making)

2.3.4 คุณลักษณะที่ดีของรูปแบบ

พูนสุข หิงคานนท์ (2540, น. 53) ได้เสนอว่า รูปแบบที่ดีควรมีลักษณะ ดังนี้

1. ความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างระหว่างตัวแปร มากกว่าที่จะเน้นความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรโดยรวม
2. รูปแบบควรนำไปสู่การทำนายผลที่ตามมา ซึ่งสามารถตรวจสอบได้ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยเมื่อทดสอบรูปแบบแล้ว หากปรากฏว่าไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์รูปแบบนั้นต้องถูกยกเลิกไป

3. รูปแบบต้องอธิบายโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของเรื่องที่จะศึกษาได้อย่างชัดเจน

4. รูปแบบควรนำไปสู่การสร้างแนวคิดใหม่ หรือความสัมพันธ์ใหม่ของเรื่องศึกษา
5. รูปแบบในเรื่องใดจะเป็นเช่นไรขึ้นอยู่กับกรอบของทฤษฎีในเรื่องนั้น ๆ

Keeves (1988, p. 560) ได้กล่าวถึงลักษณะของรูปแบบว่า

1. รูปแบบควรประกอบขึ้นด้วยความสัมพันธ์อย่างมีโครงสร้างมากกว่ามีความสัมพันธ์เชิงเส้นธรรมดา

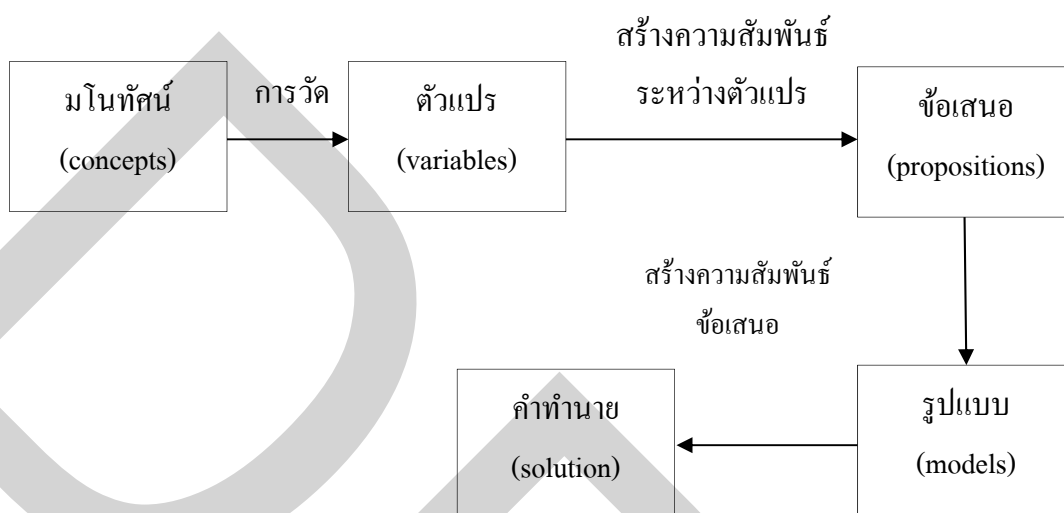
2. รูปแบบควรนำไปสู่การทำนายผลที่จะเกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบที่สามารถทดสอบได้ด้วยการสังเกต

3. โครงสร้างของรูปแบบ จะต้องเกี่ยวกับบางสิ่งบางอย่างที่เป็นกลไกเชิงสาเหตุของเรื่องที่ศึกษา รูปแบบที่ดีนอกจากจะเป็นเครื่องมือที่ใช้ทำนายผลแล้ว ยังช่วยในการอธิบายปรากฏการณ์ได้ด้วย

4. รูปแบบควรเป็นเครื่องมือในการสร้างมโนทัศน์ใหม่ ความสัมพันธ์ของตัวแปรใหม่ และขยายองค์ความรู้ในเรื่องที่จะศึกษาต่อไป

2.3.5 ขั้นตอนการสร้างรูปแบบ

Steiner (1988, p. 78) ได้เสนอขั้นตอนการสร้างรูปแบบ และเขียนเป็นแผนภูมิ ดังนี้

ภาพที่ 2.1 ขั้นตอนการสร้างรูปแบบของ Steiner

ที่มา: Steiner (1988, p. 78)

Willer (1986, p. 83) กล่าวว่า ขั้นตอนการสร้างรูปแบบที่สำคัญ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ การสร้างรูปแบบและการหาความเที่ยงตรงของรูปแบบ

2.3.6 การประเมินรูปแบบ

มีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม ความเที่ยงตรงและความเป็นไปได้ ในการนำรูปแบบไปใช้จริง ซึ่ง Eisner (1976, pp. 192-193) ได้เสนอว่า ในการประเมินรูปแบบโดย ใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ มีวิธีการประเมิน 3 แบบ ดังนี้ 1) การประเมิน 2) รูปแบบการประเมินเฉพาะทาง ที่มีความละเอียดอ่อนลึกซึ้ง ซึ่งต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญระดับสูงมาเป็นผู้วินิจฉัย 3) รูปแบบที่ใช้ตัว บุคคล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นเครื่องมือในการประเมิน 4) รูปแบบการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิตาม ความถนัดของแต่ละคน เป็นรูปแบบที่สามารถยืดหยุ่นได้ ทั้งนี้ การประเมินรูปแบบด้วยวิธีการทาง สถิติหรือวิธีการเชิงปริมาณจะต้องคำนึงถึงความถูกต้องและความเชื่อมั่นของข้อมูล เพราะอาจมี ความคลาดเคลื่อน ผู้วิจัยสามารถที่จะเลือกใช้รูปแบบการประเมินได้ตามความเหมาะสม

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พรรณนิภา ชินะวนิชกิจ (2548) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความยั่งยืนของ การทำงานแบบเครือข่ายศึกษา กรณีเครือข่าย AUN/SEED-Net วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อทราบถึง แนวคิดที่ส่งผลกระทบต่อปัจจัยความยั่งยืนและสภาพการณ์ต่าง ๆ ของเครือข่ายสำนักงานอยู่เอื้อน ชิดเน็ทเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ ที่จะนำไปสู่ความยั่งยืนของเครือข่ายเป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ ใช้ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกและการถอดบทเรียน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความ ยั่งยืนของการทำงานแบบเครือข่าย ได้แก่ ปัจจัย 7 ประเด็น คือ ความร่วมมือและความสัมพันธ์ที่ เข้มแข็ง ด้านเงินทุน ด้านความร่วมมือในเครือข่าย ด้านความเป็นผู้นำที่เข้มแข็ง ด้านเครือข่ายมนุษย์ ด้านการมีเป้าหมายร่วมกันและด้านการอยู่ได้ด้วยตนเอง ซึ่งปัจจัยทั้งหมดนี้ ปัจจัยที่ส่งผลกระทบ มากที่สุดคือ ด้านความร่วมมือและความสัมพันธ์ที่เข้มแข็ง รองลงมาด้านเงินทุนตามลำดับ ซึ่งแต่ละ ปัจจัยจะส่งผลให้เครือข่ายบรรลุเป้าหมายร่วมกัน นั่นหมายถึง การทำให้เครือข่ายในภูมิภาคอาเซียน สามารถพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างยั่งยืน

มาเรียม ซอหมัด (2548) ได้ศึกษาวิจัยการพัฒนาเครือข่ายครูเพื่อการพัฒนาตนเองใน การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้นักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 จำนวน 5 เครือข่าย พบว่า ปัจจัยในการสร้างเครือข่ายมี 6 ประการ คือ การมีแกนนำที่ เข้มแข็ง การมีสมาชิกร่วมกัน การมีเป้าหมายร่วมกัน การติดต่อประสานงานกับสมาชิกและภายนอก เครือข่าย การมีกิจกรรมและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และการระดมทรัพยากรร่วมกัน ผลการวิจัยพบว่า การส่งเสริม สนับสนุนให้เกิดแกนนำที่เข้มแข็งทำให้ปัจจัยอื่น ๆ สามารถ ขับเคลื่อนไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การสร้างความเข้าใจและการกระตุ้นให้เกิดความสนใจ ของครูเป็นสิ่งจำเป็น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีบทบาทหน้าที่เข้าไปส่งเสริม สนับสนุนให้ปัจจัยในการ สร้างเครือข่ายดำเนินการไปได้มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาตนเองของครูในการ จัดกระบวนการเรียนรู้ให้นักเรียนอย่างมีคุณภาพ

สุภาภรณ์ กิตติรัชดานนท์ (2550,น.218) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศการ จัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย องค์ประกอบหลัก 7 ด้าน และ 23 องค์ประกอบย่อยดังนี้ 1) องค์ประกอบด้าน วัตถุประสงค์ของการนิเทศ มี 1 องค์ประกอบย่อย คือ เพื่อส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือและร่วมมือ กับครูให้สามารถพัฒนาตนเองพัฒนาวิชาชีพ และพัฒนาการเรียนการสอนที่จะนำไปสู่คุณภาพของ ผู้เรียน 2) องค์ประกอบด้านเนื้อหาของการนิเทศ มี 5 องค์ประกอบย่อย คือ การพัฒนาหลักสูตร อิงมาตรฐาน การออกแบบการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้

การบริหารจัดการชั้นเรียน 3) องค์ประกอบด้วยกระบวนการนิเทศ มี 6 องค์ประกอบย่อย คือ การสร้างความตระหนักเกี่ยวกับคุณภาพ การวางแผนการนิเทศ การสร้างเครื่องมือ สื่อการนิเทศ การนิเทศการเรียนการสอน การประเมิน ติดตามผล การขยายผล สร้างวัฒนธรรมคุณภาพโดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ 4) องค์ประกอบด้านวิธีการนิเทศมี 4 องค์ประกอบย่อย คือ การนิเทศแบบตรวจตรา การนิเทศแบบให้ผลผลิต การนิเทศแบบคลินิก การนิเทศเพื่อพัฒนา 5) องค์ประกอบด้านผู้นิเทศ มี 3 องค์ประกอบย่อย คือ ศึกษา นิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการของโรงเรียน 6) องค์ประกอบด้านระยะเวลาการนิเทศ มี 1 องค์ประกอบย่อย คือ นิเทศทั้งในและนอกเวลาที่ทำการสอน 7) องค์ประกอบด้านปัจจัยเอื้อสำหรับการนิเทศ มี 3 องค์ประกอบย่อย คือ การจัดทำระบบรายงานผลการนิเทศภายในของสถานศึกษาที่เข้าใจง่ายถูกต้อง และเป็นรูปธรรมเพื่อการติดตามผลของหน่วยงานต้นสังกัด การพัฒนาความรู้ด้านการนิเทศ ภายในให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและทีมผู้บริหาร การกำหนดบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาและทีมงานให้ชัดเจนมากขึ้น

2. รูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อนำไปทดลองใช้ในสถานการณ์จริง พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสามารถปฏิบัติตามรูปแบบที่กำหนดไว้ในรูปแบบได้อย่างเป็นรูปธรรม ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

3. ผลการประเมินรูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้น มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และ ความถูกต้อง อยู่ในระดับมาก

วรรณพร สุขอนันต์ (2550, น. 215) วิจัยเรื่อง รูปแบบการนิเทศภายในสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก พบว่า รูปแบบการนิเทศภายในที่เหมาะสมกับสถานศึกษาขนาดเล็กควรประกอบด้วย ปัจจัยการดำเนินการ 8 ปัจจัย ที่มีความสำคัญต่อการนิเทศภายใน ได้แก่ 1) การวางแผนกลยุทธ์ 2) เทคนิคการนิเทศ 3) บทบาทหน้าที่ 4) การประเมินผล 5) การสร้างเครือข่าย 6) การพัฒนา 7) สื่อและเครื่องมือนิเทศ และ 8) มนุษย์สัมพันธ์ เฉลิมเกียรติ ขุนทองเพชรและคณะ (2551) ได้ศึกษาวิจัยการทำโครงการวิจัยและพัฒนา รูปแบบและแนวทางการดำเนินงานและการมีส่วนร่วมขององค์กรเครือข่าย เพื่อการให้บริการการศึกษา การดูแลและการให้ความช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสโดยเขตพื้นที่การศึกษาเป็นแกนหลัก มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อพัฒนาและขยายผลรูปแบบ/แนวทางการสร้างเครือข่ายความร่วมมือและการมีส่วนร่วมขององค์กรเครือข่ายในการพัฒนาการศึกษา การดูแลและการให้ความช่วยเหลือ รวมทั้งการให้บริการด้านต่าง ๆ แก่ผู้ด้อยโอกาสอย่างเป็นระบบที่เหมาะสมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพังงา 2) เพื่อสร้างการมี

ส่วนร่วมและความตระหนักแก่หน่วยงานและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาการศึกษา การดูแล และการให้ความช่วยเหลือรวมทั้งการให้บริการสาธารณะต่าง ๆ แก่ผู้ด้อยโอกาสของจังหวัดพังงา และ 3) เพื่อให้ได้ข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับรูปแบบ

แนวทางการสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการให้บริการทางการศึกษา การให้ความช่วยเหลือและการดูแลผู้ด้อยโอกาสขององค์กรเครือข่ายในจังหวัดพังงา ผลการศึกษา พบว่า ในการประชุมกลุ่มย่อยกับผู้ที่เกี่ยวข้อง อาทิเช่น ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารสถานศึกษาครูและบุคลากรทางการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพังงา ผู้นำชุมชนและผู้ปกครองนักเรียน

มีความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ นำไปสู่ข้อสรุปที่สำคัญ ดังนี้

1. รูปแบบ/แนวทางการสร้างเครือข่ายความร่วมมือและการมีส่วนร่วมขององค์กรเครือข่ายในการพัฒนาการศึกษา การดูแลและการให้ความช่วยเหลือ รวมทั้งการให้บริการด้านต่าง ๆ แก่ผู้ด้อยโอกาสอย่างเป็นระบบที่เหมาะสมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพังงานั้นควรเป็นการประสานความตกลงกันกับองค์กรเครือข่ายในจังหวัด โดยยึดหลักความเสมอภาคและสัมพันธที่ใกล้ชิด เพื่อหาข้อสรุปของการร่วมมือระหว่างกัน วิธีการดังกล่าวจะนำไปสู่ความร่วมมือร่วมใจกันอย่างยิ่งยด

2. การสร้างการมีส่วนร่วมและความตระหนักแก่หน่วยงานรวมถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาการศึกษา การดูแลและการให้ความช่วยเหลือ ตลอดจนการให้บริการสาธารณะต่าง ๆ แก่ผู้ด้อยโอกาสของจังหวัดพังงา ควรมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 จัดให้มีศูนย์ประสานงานช่วยเหลือดูแลผู้ด้อยโอกาสในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพังงา เพื่อทำหน้าที่เชื่อมโยงข้อมูลกับองค์กรเครือข่ายอย่างเป็นระบบ

2.2 จัดให้มีกระบวนการที่จำเป็นตามลำดับ นับตั้งแต่การคัดกรอง การรายงาน การส่งต่อ การติดตามให้ความช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสอย่างต่อเนื่อง

2.3 เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการประสานงานให้ความช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพังงา ควรจะต้องจัดให้มีในจำนวนที่เหมาะสม

เกรียงศักดิ์ สังข์ชัย (2552, น. 301) วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศการสอนครูวิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนที่มีแววความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์ พบว่ารูปแบบการนิเทศการสอนครูวิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนที่มีแววความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์ เรียกว่า “APFIE Model” ประกอบด้วยกระบวนการดำเนิน 5 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน และความต้องการจำเป็น (Assessing Need: A) ขั้นตอนที่ 2 จัดการให้ความรู้ก่อนการนิเทศ

(Providing Information: P) ขั้นตอนที่ 3 วางแผนการนิเทศ (Formulating Plan: F) ขั้นตอนที่ 4 ปฏิบัติการนิเทศ (Implement: I) ขั้นตอนที่ 5 ประเมินผลการนิเทศ (Evaluating: E) โดยรูปแบบ

การนิเทศที่พัฒนาขึ้นนี้มีประสิทธิภาพโดยการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ 5 คน และผลการนำรูปแบบการนิเทศการสอนไปใช้เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพเชิงประจักษ์พบว่า ครูวิทยาศาสตร์ผู้ทำหน้าที่นิเทศมีสมรรถภาพในการนิเทศการจัดการเรียนรู้หลังการใช้รูปแบบการนิเทศการสอนสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการนิเทศการสอน ครูวิทยาศาสตร์ผู้ทำหน้าที่จัดการเรียนรู้มีสมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียนหลังการใช้รูปแบบการนิเทศการสอนสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบนิเทศการสอน นักเรียนที่มีแวความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์ มีความรู้และทักษะทางสังคมหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ครูวิทยาศาสตร์ผู้ทำหน้าที่นิเทศและครูวิทยาศาสตร์ผู้ทำหน้าที่จัดการเรียนรู้ มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด และนักเรียนที่มีแวความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์เห็นด้วยกับการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนของครูวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับมากที่สุด

วชิรา เครือคำอ้าย (2552, น. 225) วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดของนักเรียนประถมศึกษา พบว่า รูปแบบการนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดของนักเรียนประถมศึกษา มีชื่อว่า รูปแบบการนิเทศดับเบิลพีไออี (PPIE) ที่พัฒนาด้วยกระบวนการวิจัยและพัฒนาพร้อมกับแนวคิดของการออกแบบการเรียนการสอนเชิงระบบประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นเตรียมความรู้/เทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ (Preparing: P) 2) ขั้นเตรียมวางแผนการนิเทศ (Planning: P) 3) ขั้นดำเนินการนิเทศการสอน (Implement: I) และ 4) ขั้นประเมินผลการนิเทศ (Evaluating: E) โดยรูปแบบการนิเทศที่พัฒนาขึ้นนี้มีประสิทธิภาพโดยการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ 5 คน และผลการนำรูปแบบการนิเทศการสอนไปใช้เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพเชิงประจักษ์พบว่า อาจารย์พี่เลี้ยงมีสมรรถภาพการนิเทศการสอนที่ส่งเสริมการคิดหลังใช้รูปแบบการนิเทศสูงกว่าก่อนใช้รูปแบบการนิเทศ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

มีสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดหลังใช้รูปแบบการนิเทศสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากการศึกษาความพึงพอใจของอาจารย์พี่เลี้ยงและนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่า ทั้งสองกลุ่มมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด และนักเรียนเห็นด้วยต่อการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในระดับมาก

อดุลย์ วงศ์ก้อม (2552, น. 213) วิจัยเรื่อง รูปแบบการนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พบว่าองค์ประกอบของรูปแบบการนิเทศ การศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ 1) การวางแผน 2) ดำเนินการนิเทศ 3) สื่อและเทคโนโลยี 4) ประเมินผล 5) การมีส่วนร่วม และ 6) ปรับปรุงและพัฒนา โดยองค์ประกอบดังกล่าวมีความถูกต้องเหมาะสม เป็นไปได้และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ซึ่งสอดคล้องกับกรอบแนวคิดทฤษฎีของการวิจัย

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2552 ก) ได้วิจัยเกี่ยวกับความก้าวหน้า การจัดการเรียนรู้ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ศึกษาานิเทศก์ไม่ได้ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ เนื่องจากศึกษาานิเทศก์มีภาระงานอื่นมากทำให้การนิเทศครูค่อนข้างน้อย ขาดระบบสนับสนุนงานนิเทศ เช่น ขาดงบประมาณสนับสนุนการนิเทศการเรียนการสอน แม้สถานศึกษาจะแก้ไขปัญหาโดยการจัดระบบการนิเทศภายในสถานศึกษาแต่ระบบดังกล่าวยังไม่เข้มแข็ง

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2552 ข) ได้วิจัยเกี่ยวกับสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่พบว่า โดยภาพรวมยังขาดอัตรากำลังศึกษาานิเทศก์เป็นจำนวนมาก มีศึกษาานิเทศก์ไม่เพียงพอที่จะให้ความรู้คำปรึกษาแนะนำตามที่สถานศึกษาต้องการ ทำให้ไม่สามารถให้การนิเทศได้ทั่วถึง การนิเทศขาดความเป็นระบบและต่อเนื่องเท่าที่ควร มีการนิเทศแบบไม่จริงจังและไม่ได้ประโยชน์จากการนิเทศ รวมทั้งการนิเทศภายในสถานศึกษายังไม่เข้มแข็ง เพราะตั้งแต่มีการปฏิรูปการศึกษาและได้มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างของกระทรวงศึกษาธิการ งานนิเทศการศึกษามีความสำคัญน้อยลง มีกลุ่มงานนิเทศเป็นผู้ดูแล รับผิดชอบงานการนิเทศและในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา มีศึกษาานิเทศก์ไม่เพียงพอให้การนิเทศกับโรงเรียนและศึกษาานิเทศก์มีโอกาสดำเนินการพัฒนาช่วยการนิเทศภายในสถานศึกษายังไม่เข้มแข็งเพียงพอและการนิเทศขาดความต่อเนื่อง

มาเรียม นิลพันธุ์และคณะ (2553, น. 150) วิจัยเรื่อง การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบ กิจกรรมการพัฒนานิเทศแนวใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ศึกษาานิเทศก์มีแผนพัฒนาตนเอง (ID Plan) มีคุณภาพในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีแผนปฏิบัติการนิเทศที่เน้นให้ความรู้แก่ครูผู้สอน เกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนรู้ เพื่อที่จะส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน โดยใช้วิธีการนิเทศได้แก่ วงจรปฏิบัติการ PDCA การนิเทศ PIDRE การนิเทศแบบชี้แนะ (Coaching) และรูปแบบกลยุธามิตรนิเทศรูปแบบการนิเทศของแต่ละเขตพื้นที่การศึกษาควรมีความหลากหลายเพื่อตอบสนองบริบทของแต่ละเขตพื้นที่ควรเน้นรูปธรรม โดยใช้บริบทเป็นฐาน และใช้การวิจัยเป็นฐานการนิเทศ โดยมี 1) กระบวนการนิเทศการศึกษาวิจัยตามบริบท 2) การร่วมวางแผน 3) ร่วม

ดำเนินการ 4) ร่วมสะท้อนกลับ 5) ร่วมประเมินผล และ 6) ร่วมการปรับปรุงและพัฒนา โดยมีการประชุมให้ข้อมูลย้อนกลับ ในทุกขั้นตอนการนิเทศ

สามารถ ทิมนาค (2553 ,น.218) วิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการนิเทศการสอนตามแนวของกลี๊กแมน เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะการอ่านของครูภาษาไทย ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการนิเทศการสอนตามแนวคิดของกลี๊กแมน ประกอบด้วย กระบวนการดำเนินงาน 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การประเมินสภาพและสมรรถนะในการทำงาน ขั้นที่ 2 การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ ขั้นที่ 3 วางแผนการนิเทศ ขั้นที่ 4 ปฏิบัติการนิเทศ และขั้นที่ 5 ประเมินผลการนิเทศ รูปแบบการนิเทศการสอนทั้ง 5 ขั้นตอนนี้ มีประสิทธิภาพ ครูผู้ทำหน้าที่นิเทศการสอนมีสมรรถภาพสูงขึ้น และมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศการสอน

ยุพิน ยืนยง (2553 ,น. 218) วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู เขตการศึกษา 5 อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ผลการวิจัยในชั้นเรียนมีชื่อว่า ซีไอพีอี (CIPE Model) ประกอบด้วยหลักการ มุ่งเน้นกระบวนการนิเทศที่เป็นระบบสัมพันธ์กัน และคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการนิเทศ และการทำวิจัยในชั้นเรียน กระบวนการนิเทศ 4 ขั้นตอน คือ 1) การคัดกรองระดับความรู้ ความสามารถ ทักษะ ที่สำคัญเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ และการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อจัดกลุ่ม ครู และเลือกวิธีการนิเทศที่เหมาะสมสำหรับครู แต่ละกลุ่ม 2) การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ 3) การดำเนินงาน ได้แก่ 3.1 การประชุมก่อนการสังเกตการสอน 3.2 การสังเกตการสอน 3.3 การประชุมหลังสังเกตการสอน 4) การประเมินผลการนิเทศ โดยมีการดำเนินติดตาม อย่างต่อเนื่องทุกขั้นตอน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553) ได้วิจัยและพัฒนานโยบายการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา และได้ให้ข้อเสนอเชิงนโยบายประเด็นที่ 1 การจัดระบบและกลไกในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ สามารถจัดการเรียนการสอน บริหารจัดการและสนับสนุนการเรียนการสอนที่ส่งผลถึงคุณภาพผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นมาตรการระยะยาวไว้ว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ส่งเสริมและพัฒนาครูและศึกษานิเทศก์ให้เป็นผู้นำทางวิชาการ (master teacher and master supervisor) ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนในสถานศึกษาของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยทบทวน ปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือก การพัฒนาและการส่งเสริมการปฏิบัติงาน ตลอดจนการขยายผลสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกัน ส่วนข้อเสนอเชิงนโยบายประเด็นที่ 2 พัฒนาระบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพเอื้อต่อการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาได้เสนอแนะมาตรการเร่งด่วนเกี่ยวกับศึกษานิเทศก์และการนิเทศการศึกษา

ไว้ 2 มาตรา ได้แก่ 1) สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เร่งรัดปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาศึกษานิเทศก์ให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาและความต้องการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เร่งรัดจัดอัตรากำลังและพัฒนาศึกษานิเทศก์ เพื่อให้ได้ศึกษานิเทศก์เพียงพอและมีความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติการนิเทศการเรียนการสอนแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ สำหรับข้อเสนอเชิงนโยบาย ประเด็นที่ 3 จัดระบบการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนให้เอื้อต่อการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้เสนอแนะมาตรการเร่งด่วนเกี่ยวกับระบบและโครงสร้างการบริหารงานนิเทศและระบบการนิเทศการศึกษาไว้ 2 มาตรา ได้แก่ 1) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ปรับระบบและโครงสร้างการบริหารงานนิเทศการศึกษาในส่วนกลาง เพื่อให้เกิดการประสานเชื่อมโยง ส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติการนิเทศในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา 2) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เร่งรัดให้หน่วยงานในสังกัดพัฒนาระบบการนิเทศการศึกษาและการเรียนการสอนให้มีความเข้มแข็ง ทั้งการนิเทศภายในและการนิเทศจากภายนอก โดยใช้รูปแบบการนิเทศที่หลากหลาย รวมทั้งจัดปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงานให้เพียงพอตามบริบทของพื้นที่และยังได้เสนอมาตรการระยะยาวในประเด็นเดียวกันนี้ไว้ 2 มาตรการ ได้แก่ 1) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมทางการนิเทศอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทและสภาพการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาและสังคม โดยจัดอบรมให้ความรู้ จัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัยและจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 2) กระทรวงศึกษาธิการ ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาทางครุศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์ ปรับ พันธกิจการให้บริการทางวิชาการ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสถานศึกษา โดยจัดงานนิเทศทางการศึกษาและการนิเทศการเรียนการสอนในสถานศึกษาให้เป็นภาระงานสำหรับอาจารย์ผู้ให้การนิเทศ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554 ก) ได้ประเมินความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ที่เข้าร่วมประชุมทางวิชาการ เรื่อง การพัฒนาศึกษานิเทศก์แนวใหม่ เพื่อการเร่งรัดคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งจัดโดยศูนย์พัฒนาการนิเทศและเร่งรัดคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ณ ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพคเมืองทองธานี ในระหว่างวันที่ 1-2 พฤษภาคม 2554 โดยใช้เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลที่คณะทำงานได้พัฒนาขึ้น และได้รับแบบประเมินที่มีความสมบูรณ์กลับคืนมา จำนวน 845 คน ในประเด็นที่มุ่ง

ประเมินด้านความต้องการพัฒนาสมรรถนะของตนเอง พบว่า ศิษยานิเทศก์มีความต้องการพัฒนาสมรรถนะของตนเองมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ 1) การพัฒนาเทคนิค รูปแบบวิธีการและทักษะกระบวนการนิเทศแนวใหม่ (ร้อยละ 76.67) การวิจัยและพัฒนา การวิจัยเชิงคุณภาพ การวิจัยทางการศึกษา การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (ร้อยละ 42.29) 3) การพัฒนาผลงานทางวิชาการเพื่อให้มีหรือเลื่อนวิทยฐานะสูงขึ้น (ร้อยละ 29.52) 4) การพัฒนาทักษะทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อการนิเทศ เช่น การสร้าง webpage (ร้อยละ 20.00) 5) การพัฒนาสื่อ เครื่องมือและนวัตกรรมการนิเทศ (ร้อยละ 19.05)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2555 , น. 217) ได้วิจัยเรื่อง รายงานการศึกษาสภาพการนิเทศ ปัญหา ความต้องการและรูปแบบการนิเทศที่เอื้อต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานการวิจัย พบว่า ครูมีความเห็นว่า การนิเทศของศิษยานิเทศก์มีความเหมาะสมระดับมาก ในด้านมีมนุษยสัมพันธ์ และเน้นกัลยาณมิตร การนิเทศมีผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนของครู ในด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ครูมีความต้องการได้รับการนิเทศจากศิษยานิเทศก์ด้านงานวิชาการ เกี่ยวกับการสร้างและผลิตสื่อ นวัตกรรมการเรียนรู้ รูปแบบการนิเทศ มีขั้นตอนหรือกระบวนการนิเทศ ได้แก่ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ 2) วางแผนการนิเทศ 3) สร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ 4) ปฏิบัติการนิเทศ และให้ข้อมูลย้อนกลับ 5) สรุปรายงานผลและเผยแพร่

ไพรินทร์ เหมบุตร (2555, น. 218) วิจัยเรื่อง กลยุทธ์การนิเทศ เพื่อพัฒนาครูมืออาชีพในเครือข่ายการนิเทศที่ 18 ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนากลยุทธ์การนิเทศเพื่อพัฒนาครูมืออาชีพในเครือข่ายการนิเทศที่ 18 มี 8 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) เพิ่มศักยภาพศิษยานิเทศก์ ผู้บริหารและครูในการนิเทศให้เอื้อต่อการพัฒนาครูมืออาชีพอย่างทั่วถึง รอบด้านด้วยวิธีการที่หลากหลาย 2) พัฒนาศักยภาพ ครู ผู้มืออาชีพโดยการสร้างสื่อ นวัตกรรมใหม่ ที่ตอบสนองการจัดการเรียนรู้ 3) ส่งเสริม ศิษยานิเทศก์ ผู้บริหาร และครู เผยแพร่ผลงาน/สื่อ นวัตกรรม เพื่อการนิเทศการศึกษาผ่านระบบเทคโนโลยี ที่เอื้อต่อการพัฒนาตนเองสู่ความเป็นครูมืออาชีพ 4) พัฒนาระบบข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษาเพื่อวางแผนนิเทศครู ผู้มืออาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ 5) ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือการนิเทศการศึกษาแนวใหม่ที่ทันสมัย 6) ส่งเสริมการดำเนินการนิเทศ ครูผู้มืออาชีพด้วยระบบเครือข่ายการนิเทศทุกระดับ 7) ส่งเสริมการใช้กระบวนการวิจัยเชิงฐาน 8) ส่งเสริมระบบการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการพัฒนาครูผู้มืออาชีพอย่างต่อเนื่อง

กัณธิรา สุปการ (2558, น. 250) ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบการบริหารจัดการการนิเทศการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 พบว่าองค์ประกอบรูปแบบการบริหารจัดการการนิเทศการศึกษา

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สำหรับศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) การบริหารจัดการ 2) การมีส่วนร่วม 3) การนิเทศ 4) การใช้เทคโนโลยีและ 5) การประเมินผลและรูปแบบองค์ประกอบที่เป็นพหุองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กัน คือองค์ประกอบการมีส่วนร่วม มีอิทธิพลทางตรงต่อองค์ประกอบด้านการบริหารจัดการและมีอิทธิพลทางอ้อมต่อองค์ประกอบด้านการประเมินผล การใช้เทคโนโลยี และการนิเทศ

Dew (1993) ได้วิจัยเรื่องการรับรู้ของครูเกี่ยวกับบทบาทด้านความรู้ในเนื้อหาในกระบวนการนิเทศ กลุ่มตัวอย่างเป็นครู 120 คน ในรัฐแมริแลนด์ ผลการวิจัยปรากฏว่า 1) ครูส่วนมากเห็นว่า ความรู้ในเนื้อหาเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้นิเทศ 2) ความรู้ในเนื้อหาของผู้นิเทศจำเป็นมากสำหรับผู้นิเทศแบบ prescriptive และ reflective 3) ครูที่สามารถสอนได้หลายวิชาคิดว่า ผู้นิเทศควรมีความรู้ทั้งในด้านเนื้อหาวิชาและพัฒนาการเด็ก และ 4) ครูที่มีประสบการณ์สอนนานต้องการให้ผู้นิเทศมีความรู้ ในเนื้อหามากกว่าครูที่เพิ่งเริ่มสอน

Risso (2016) ได้ศึกษามุมมองของครูและศึกษานิเทศก์เกี่ยวกับแนวคิดในการนิเทศ การศึกษาและการติดตามผล กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู 345 คน และศึกษานิเทศก์ 58 คน ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของครูและศึกษานิเทศก์มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนความคิดเห็นที่สอดคล้องกันคือ การเข้าใจพื้นที่ในการนิเทศ การรู้จักสภาพปัจจุบันและความแตกต่างของโรงเรียน การเป็นที่ปรึกษาที่มีความสามารถ วิจารณ์ได้ มีวิธีการนิเทศที่หลากหลาย ความสัมพันธ์ของครูและผู้นิเทศ การมีส่วนร่วมของครู ผลของการนิเทศบอกความแตกต่างของการพัฒนาการนิเทศ การเข้าถึงความแตกต่างของโรงเรียน การนิเทศอย่างสม่ำเสมอ ไม่ได้มาจากความสัมพันธ์ส่วนตัว และการดูแลความเป็นอยู่ของครูเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการพัฒนาการนิเทศ

Kruskamp (2016) ได้ศึกษาบทบาทของศึกษานิเทศก์ที่ต้องดูแลโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 3 โรงเรียนโดยใช้การสัมภาษณ์เพื่อ 1) ดูความขัดแย้งจากประสบการณ์นิเทศตามบทบาทและตอบข้อสงสัยสองนัย ระหว่างการนิเทศโดยครูและศึกษานิเทศก์ 2) ดูความตระหนักในการนิเทศภายในโรงเรียน 3) การให้ความสำคัญกับการนิเทศภายในของผู้บริหาร เช่น งบประมาณ สื่อเครื่องมือ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนไม่สนับสนุนงบประมาณเกี่ยวกับปฏิบัติการนิเทศ

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัย เกี่ยวกับองค์ประกอบด้านกระบวนการนิเทศ การสอน ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ สังเคราะห์แนวคิดสำคัญทั้งในส่วนที่เหมือนกันและส่วนที่แตกต่างกัน ของนักการศึกษาหลาย ๆ ท่านนั้น พบว่า องค์ประกอบด้วยกระบวนการนิเทศการสอน จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์มีจำนวน 5 องค์ประกอบได้แก่

1. การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ
2. การวางแผนการนิเทศการสอน
3. การจัดกิจกรรมการนิเทศการสอน
4. สื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยีในการนิเทศการสอน
5. การประเมินผลการนิเทศการสอน

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ให้ความสำคัญในการนิเทศจัดให้มีการพัฒนาศึกษานิเทศก์อย่างต่อเนื่อง ภายใต้โครงการพัฒนาระบบนิเทศแนวใหม่ โดยมุ่งหวังให้ศึกษานิเทศก์ปฏิบัติหน้าที่ เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนและการบริหารงานวิชาการให้มีการปฏิบัติอย่างเป็นระบบ กำหนดให้ศึกษานิเทศก์ จัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อการนิเทศ และจัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อเป็นการนิเทศเติมพิักัด เติมกำลังเชื่อมโยงเครือข่ายการนิเทศ การมีส่วนร่วม เน้นงานวิจัยปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และประกอบกับในปี 2556 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดจุดเน้นการดำเนินการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา โดยเร่งให้พัฒนาคุณภาพการศึกษา และคุณภาพผู้เรียน ซึ่งจุดเน้นหนึ่งคือ การยกระดับการอ่าน เขียนได้ การคิดเลข และการคิดขั้นพื้นฐาน โดยกำหนดให้ศึกษานิเทศก์ สถานศึกษาและครูผู้สอน จัดทำข้อมูลสารสนเทศ จัดทำแผนการนิเทศ สื่อ เครื่องมือ นวัตกรรม จัดกิจกรรมพัฒนา มีการวิจัยและผลการปฏิบัติ มีการรายงานผล มีเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้แก่ผู้เกี่ยวข้อง เป็นต้น จากนโยบายดังกล่าว ผู้วิจัยจึงกำหนดองค์ประกอบด้านกระบวนการนิเทศ นอกเหนือจากผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยของนักการศึกษาอีก 3 องค์ประกอบ คือ

1. การใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน
2. การมีส่วนร่วมในการนิเทศการสอน
3. การวิจัยเพื่อพัฒนาการนิเทศการสอน

ในการวิจัยรูปแบบการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำผลการสังเคราะห์รูปแบบจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และแนวทางการนิเทศ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้องค์ประกอบรวม 8 องค์ประกอบ คือ

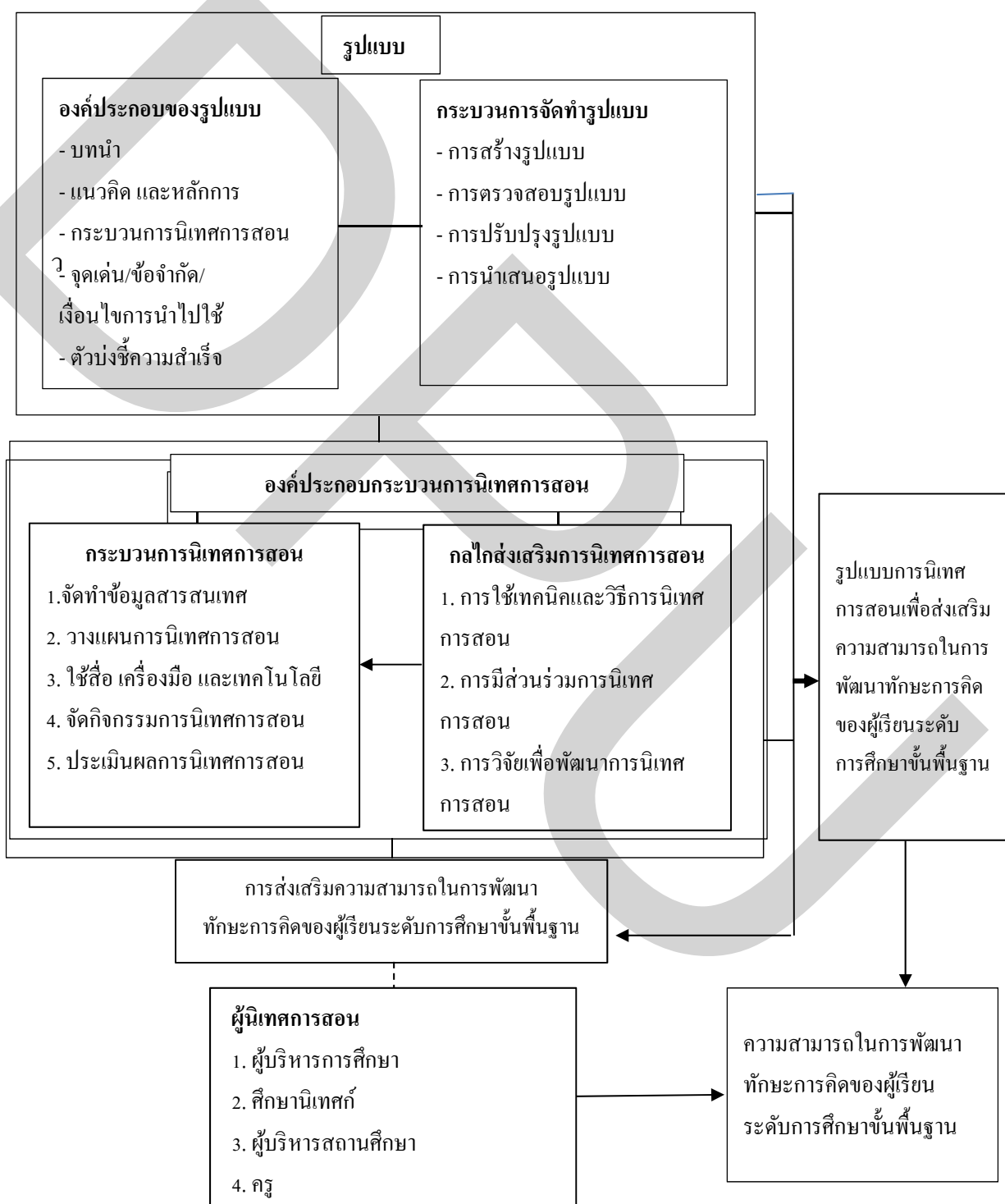
1. การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ
2. การวางแผนการนิเทศการสอน
3. การใช้สื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยี
4. การใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน
5. การมีส่วนร่วมการนิเทศการสอน

6. การจัดกิจกรรมการนิเทศการสอน

7. การประเมินผลการนิเทศการสอน

8. การวิจัยเพื่อพัฒนาการนิเทศการสอน

จากกรอบแนวคิดดังกล่าวสามารถนำมาเขียนเป็นแผนภาพกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 2.2 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่องรูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครั้งนี้เป็นการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีเชิงผสม (Mixed Methods) ทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. การยกร่างรูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. การตรวจสอบร่างรูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. ปรับปรุงรูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

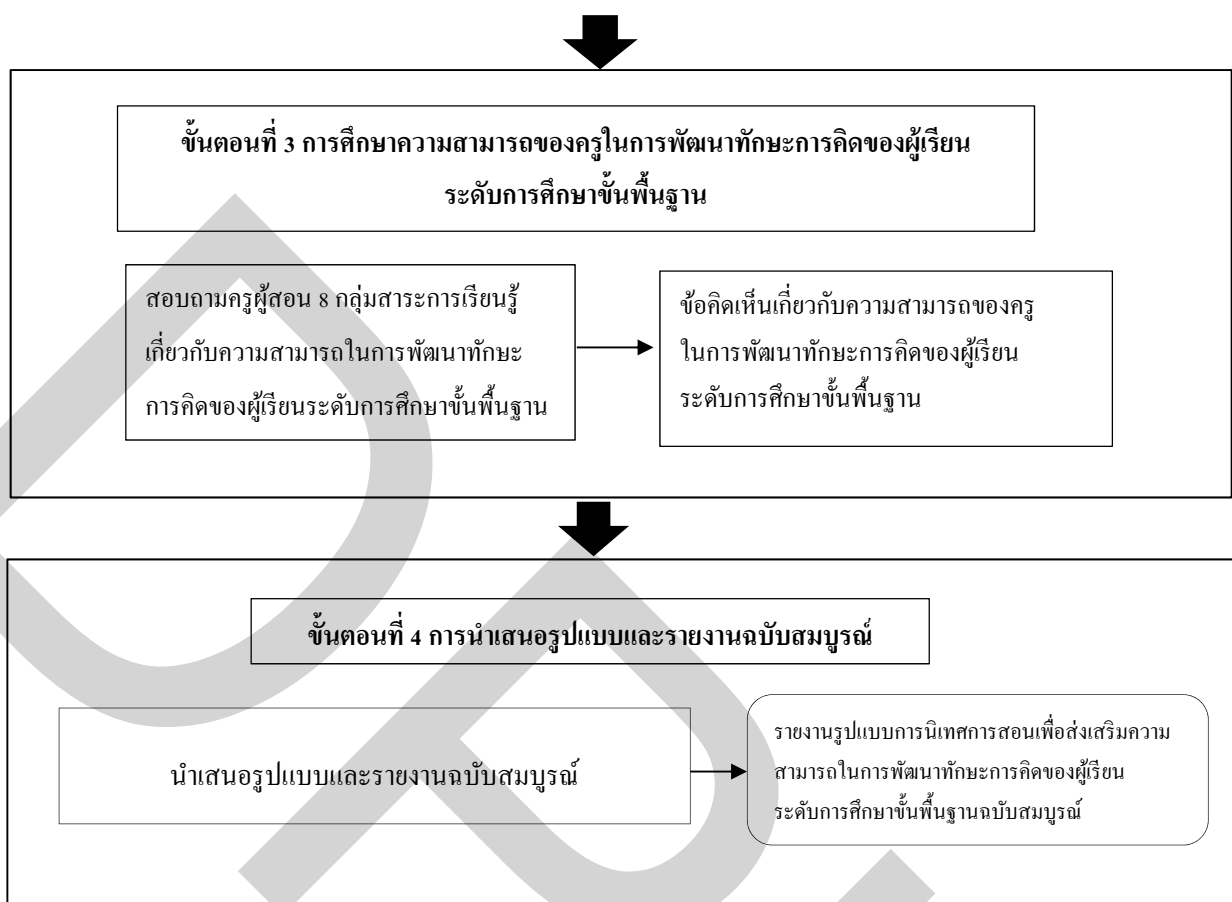
ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาความสามารถของครูในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 4 การนำเสนอรูปแบบและรายงานฉบับสมบูรณ์

ทั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนการวิจัยดังแสดงในภาพที่ 3.1 ดังนี้

ภาพที่ 3.1 ขั้นตอนการวิจัย

ภาพที่ 3.1 (ต่อ)

การดำเนินการวิจัยแต่ละขั้นตอน ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีกระบวนการศึกษาดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสาร สิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ งานวิจัยและแหล่งข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการสอน ทักษะการคิดและสภาพปัจจุบันและความต้องการการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถ ในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน วิเคราะห์ เนื้อหา สรุปขอบเขตและประเด็นสำหรับการสัมภาษณ์ผู้บริหารการศึกษา ศึกษาเทคนิค ผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยการศึกษาจากเอกสาร สิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ งานวิจัยและแหล่งข้อมูล อื่น ๆ

สัมภาษณ์ผู้บริหารการศึกษา ศึกษาพิเศษ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 9
จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
ผู้ให้ข้อมูลการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์
ข้อมูลเบื้องต้น มีดังต่อไปนี้

1) คร.นงลักษณ์ เรือนทอง ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3) นายวิษณุ คุ้มเมือง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

5) นางมาลี อาสาเสนีย์ ศึกษาพิเศษกึ่งวิชาชีพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

7) ดร.ปิยสนธิ์ เชื้อทอง ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบางโปรง

8) ดร.กนกวรรณ โกนาคม อาจารย์โรงเรียนนวมินทราชินทิศเตรียม

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ระดับลึกเกี่ยวกับสภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ระดับลึกเกี่ยวกับสภาพ
ปัจจุบัน และความต้องการการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิด
ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับผู้บริหารการศึกษา ศิษยานุเทศ์ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ขอสัมภาษณ์ตามเวลาที่เหมาะสม แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มารวบรวมข้อมูลและบันทึกผล

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่รวบรวมได้จากการสัมภาษณ์ มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสรุปเป็นหมวดหมู่ ตามตัวแปรที่ศึกษา

1.3 สอบถามสภาพปัจจุบันและความต้องการการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถ ในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการสอบถามความคิดเห็นจาก ผู้บริหารการศึกษา ศึกษาพิเศษ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 400 คน จากเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษาทั่วทุกภูมิภาคจำนวน 225 เขต โดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาจากผลของการสัมภาษณ์ระดับลึกรายละเอียดผู้ให้ข้อมูลการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยในขั้นตอนนี้มีดังต่อไปนี้

1.3.1 ผู้ให้ข้อมูลการวิจัย

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารการศึกษา ศึกษาพิเศษ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ทั่วทุกภูมิภาคจำนวน 225 เขต ในปีการศึกษา 2559 จำนวน 31,837 คน

2) กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และมัธยมศึกษาใน 4 ภูมิภาค ได้แก่ ภาคกลางและกรุงเทพมหานคร ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ ใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 แบ่งพื้นที่ของเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษา 225 เขต เป็น 4 ภูมิภาค คือ ภาคกลาง ภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ

ขั้นที่ 2 สุ่มสำนักงานศึกษาธิการภาคโดยสุ่มสำนักงานศึกษาธิการภาคจาก 4 ภูมิภาค และให้มีสำนักงานศึกษาธิการภาคส่วนกลางรวมด้วยเป็น 5 แห่ง ผลการสุ่มได้กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ภาคกลาง	ให้มีสำนักงานศึกษาธิการภาคส่วนกลางและสุ่มได้ สำนักงานศึกษาธิการภาค 1
ภาคใต้	สุ่มได้สำนักงานศึกษาธิการภาค 6
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	สุ่มได้สำนักงานศึกษาธิการภาค 11
ภาคเหนือ	สุ่มได้สำนักงานศึกษาธิการภาค 15

ขั้นที่ 3 สุ่มสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ในสำนักงานศึกษาธิการภาคที่ได้ในแต่ละภาคจำนวนภาคละ 1 เขต โดยกำหนดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาเป็นพื้นที่จังหวัดโดยมีผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้อำนวยการ/รองผู้อำนวยการศึกษานิเทศก์ จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ผู้อำนวยการ/รองผู้อำนวยการ ครู หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียนขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ ระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ที่อยู่ในเขตพื้นที่จังหวัด

ตารางที่ 3.1 กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

ศึกษาธิการ ภาค	พื้นที่จังหวัด	ผู้ให้ข้อมูล																รวม ผู้ให้ ข้อมูล
		สพป.		สพม.		รร.ประถมศึกษา						รร.มัธยมศึกษา						
		ผอ. รอง ผอ.	ศน.	ผอ. รอง ผอ.	ศน.	เล็ก		กลาง		ใหญ่		เล็ก		กลาง		ใหญ่		
						ผอ. รอง ผอ.	ครู	ผอ. รอง ผอ.	ครู	ผอ. รอง ผอ.	ครู	ผอ. รอง ผอ.	ครู	ผอ. รอง ผอ.	ครู	ผอ. รอง ผอ.	ครู	
สวนกลาง	กรุงเทพมหานคร	1	5	1	5	1	5	1	10	1	16	1	5	1	10	1	16	80
ภาค 1	สิงห์บุรี	1	5	1	5	1	5	1	10	1	16	1	5	1	10	1	16	80
ภาค 6	นครศรีธรรมราช	1	5	1	5	1	5	1	10	1	16	1	5	1	10	1	16	80
ภาค 11	ร้อยเอ็ด	1	5	1	5	1	5	1	10	1	16	1	5	1	10	1	16	80
ภาค 15	เชียงใหม่	1	5	1	5	1	5	1	10	1	16	1	5	1	10	1	16	80
รวม		5	25	5	25	5	25	5	50	5	80	5	25	5	50	5	80	400

1.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและความต้องการการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นแบบสอบถามที่ใช้แบบมาตราส่วนการประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและความต้องการการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามปลายเปิด โดยสอบถามข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1.3.3 การสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการสร้าง ดังต่อไปนี้

1) ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการสอน ทักษะการคิดจากเอกสารแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อให้ได้กรอบแนวคิดขององค์ประกอบด้านกระบวนการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน หลังจากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มากร่างเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2) นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความเหมาะสม จากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยมีรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

2.1) ผศ.ดร.สุชีรา นิมนต์วัฒน์	ผู้อำนวยการหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
2.2) ดร.สรรเสริญ สุวรรณ	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี
2.3) ดร.สุริย์ แก้วเศษ	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1
2.4) ดร.เชิดศักดิ์ สุกโสมณ	ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย
2.5) ดร.สุนทรี วัฒนพันธ์	อาจารย์เชี่ยวชาญโรงเรียนสตรีอ่างทอง

3) ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of item objective congruence) เลือกข้อคำถามที่มีค่าระหว่าง 0.60-1.00 พร้อมทั้งได้ปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญมาใช้ โดยจัดพิมพ์แบบสอบถามต้นฉบับ จากนั้นนำไปทดลองเพื่อหาคุณภาพกับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแต่มีลักษณะใกล้เคียงกันกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบการใช้ภาษา ประเด็นข้อคำถามโดยคำนวณหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้เท่ากับ .982 ซึ่งเป็นค่าที่ยอมรับได้ต่อนั้นนำเครื่องมือมาปรับปรุงแก้ไขและเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ และจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ นำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

1.3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1) ผู้วิจัยดำเนินการแจกสอบถามด้วยตนเอง โดยจัดส่งทางไปรษณีย์ตาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในภูมิภาคต่าง ๆ 4 ภูมิภาคทั่วประเทศและกรุงเทพมหานคร โดยการประสานขอความร่วมมือศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ติดตามและรวบรวมแบบสอบถามจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่งถึงผู้วิจัยทางไปรษณีย์

2) นำแบบสอบถามที่ได้รับการตอบรับกลับมา มีความสมบูรณ์ จำนวน 400 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

1.3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการ วิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยใช้สถิติและเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้

1) การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยหา ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2) การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และความต้องการการนิเทศ การสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้ใช้เกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้

4.51 - 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติ/ต้องการในระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติ/ต้องการในระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติ/ต้องการในระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติ/ต้องการในระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติ/ต้องการในระดับน้อยมาก

3) การวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นข้อความปลายเปิด โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการ พัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยดำเนินการ ดังต่อไปนี้

2.1 การจัดทำร่างรูปแบบการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนา ทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิและข้อมูลที่ได้จากการสำรวจความคิดเห็น แล้วมาสรุปผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์ โดยแยกเป็นรายด้าน และจัดทำเป็นร่างรูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการ พัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อจากนั้นนำร่างรูปแบบที่จัดทำขึ้นเสนอ

ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำในการจัดทำร่างรูปแบบให้ถูกต้องและเหมาะสม และนำร่างรูปแบบมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะในลำดับต่อมา

2.2 การตรวจสอบรูปแบบการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยนำร่างรูปแบบที่ได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์จัดพิมพ์เป็นร่างรูปแบบเพื่อดำเนินการจัดประชุมผู้ทรงคุณวุฒิด้วยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อพิจารณาความเหมาะสม และความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของร่างรูปแบบการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน ดังมีรายชื่อต่อไปนี้

- 1) รศ.ดร.อุทัย บุญประเสริฐ ผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- 2) รศ.ดร.กล้า ทองขาว ผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- 3) ผศ.ดร.ปองสิน วิเศษศิริ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 4) ดร.รังสรรค์ มณีเล็ก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 5) ดร.สรรเสริญ สุวรรณ ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี
- 6) ดร.กำจัด กงหนู ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1
- 7) ดร.ชูชาติ แก้วนอก รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1
- 8) ดร.ปิติชาย ตันปิติ ผู้อำนวยการโรงเรียนเอี่ยมสุรีย์ (อนุบาลเมืองสมุทรปราการ)
- 9) ดร.ปิยสนธิ์ เชื้อทอง ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบางโปรง
- 10) ดร.ลลิตา ธรรมบุตร ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

2.2.1 การกำหนดแนวคำถามที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยกำหนดประเด็นคำถามจากรูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของ

ผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วนำข้อคำถามมาจัดลำดับความคิดเห็นให้เป็นหมวดหมู่และเรียบเรียงให้เป็นเรื่องราวตามขั้นตอนที่เหมาะสมตามที่กำหนดไว้

2.2.2 การเตรียมบุคลากรในการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

ผู้วิจัยดำเนินการ ดังต่อไปนี้

- 1) ผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) ผู้วิจัยทำความเข้าใจกับผู้ดำเนินการสนทนากลุ่มให้เป็นผู้ทำหน้าที่ถามและกำกับการสนทนาให้เป็นไปตามแนวทางหัวข้อที่ผู้วิจัยศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลจากการสนทนาที่ตรงประเด็น ชัดเจนและครอบคลุมตามเวลาที่กำหนด
- 2) การจัดเตรียมสถานที่เพื่อใช้ในการรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม คือ การจัดที่นั่งและบรรยากาศภายในห้องประชุมวิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- 3) การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในห้องสำหรับการสนทนากลุ่ม เพื่อใช้ในการรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม ได้แก่ เครื่องบันทึกเสียง ไมโครโฟนและเครื่องขยายเสียง
- 4) การนัดหมายผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิจากวิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต แล้วนำไปเชิญผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 10 คน ด้วยตนเอง

2.2.3 ขั้นตอนการดำเนินการสนทนากลุ่ม ดำเนินการ ดังนี้

- 1) ผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) กล่าวต้อนรับผู้ทรงคุณวุฒิที่เข้าร่วมสนทนากลุ่มทุกคน ต่อจากนั้นกล่าวแนะนำตนเอง แนะนำผู้ทรงคุณวุฒิที่เข้าร่วมสนทนากลุ่มทุกคน
- 2) เริ่มการสนทนากลุ่ม เริ่มจากคำถามทั่วไป และคำถามเจาะลึกตามประเด็นของเรื่องรูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามที่กำหนดโดยเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมสนทนาทุกคนมีโอกาสได้พูดแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ โดยที่ไม่มีการขึ้นาคำตอบ ทั้งนี้ใช้เวลาในการสนทนาจำนวน 2 ชั่วโมง ระหว่างเวลา 10.00 – 12.00 น.
- 3) การยุติการสนทนา เมื่อผู้ดำเนินการสนทนาเห็นว่าการสนทนาได้ข้อยุติและครบถ้วนในประเด็นที่ผู้วิจัยต้องการศึกษาตามเรื่องที่กำหนดแล้ว จึงกล่าวขอบคุณผู้ร่วมสนทนากลุ่มทุกคนและกล่าวยุติการสนทนา

2.2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการจดบันทึกผลการสนทนากลุ่มมาจัดพิมพ์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

เพื่อจัดหมวดหมู่ของข้อมูล ต่อจากนั้นดำเนินการแปลความหมายของข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสนทนากลุ่ม

2.3 ปรับปรุงรูปแบบการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยดำเนินการ ดังนี้

2.3.1 ปรับปรุงรูปแบบฯ ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณา

2.3.2 ตรวจสอบแก้ไขรูปแบบฯ ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาความสามารถของครูในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการดำเนินงานตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 สัมภาษณ์ครูผู้สอน/ผู้รับการนิเทศ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น รายละเอียดผู้ให้ข้อมูลการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย ขั้นตอนมีดังต่อไปนี้

3.1.1 ผู้ให้ข้อมูลการวิจัย ประกอบด้วย

1) นางพรอนงค์ ลิ้มนราภิรมย์	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนมัธยมวัดด่านสำโรง กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี
2) นางมณฑาทาน เหนี่ยวองอาจ	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนป้อมนาคราชสวาทยานนท์
กลุ่มสาระสังคม ศาสนาและวัฒนธรรม
3) นางพัชรพร มุลศรี	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลวัดพิชัยสงคราม
กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ
4) นางสังเวียน อินทรประสงค์	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดด่านสำโรง กลุ่มสาระคณิตศาสตร์
5) นางอุทัยวรรณ ภัททวงศ์	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดสวนส้ม
กลุ่มสาระภาษาไทย
6) นางรัตนา ชัยชนะ	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดไทรสามัคคี กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์

7) นางสาวปอง บุญศักดิ์เฉลิม

ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนพร้าโนล
วัชระ กลุ่มสาระสุศึกษาและพลศึกษา

8) น.ส.ปพรรฐพร เล้าพิพนิช

ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดสุขกร
กลุ่มสาระศิลปะ

3.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นครูผู้สอน/ผู้รับการนิเทศต่อรูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 คน เพื่อขอสัมภาษณ์ตามกำหนดเวลาแล้วนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มารวบรวมข้อมูลและบันทึกผล

3.1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่รวบรวมได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสรุปเป็นหมวดหมู่ตามประเด็นที่ศึกษา

ขั้นตอนที่ 4 การนำเสนอรูปแบบและรายงานฉบับสมบูรณ์

4.1 นำเสนอรูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้ปรับปรุงแก้ไขถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

4.2 จัดทำรายงานรูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับสมบูรณ์

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานครั้งนี้ เป็นการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีเชิงผสม (Mixed Methods) ทั้งการศึกษาเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพผู้วิจัยได้นำเสนอผลการศึกษา ดังนี้

4.1 สภาพปัจจุบันและความต้องการการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน

4.2 รูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน

4.3 ความสามารถของครูในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำหรับผลการศึกษาในแต่ละหัวข้อมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

4.1 สภาพปัจจุบัน และความต้องการการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นผลการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือและผลการศึกษาเชิงปริมาณจากการสำรวจโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ

4.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันและความต้องการการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการสัมภาษณ์ ดังนี้

1) ด้านการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบันและความต้องการการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ ดังนี้

1.1) สภาพปัจจุบันการนิเทศการสอน พบว่า มีการจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศด้านต่าง ๆ ที่จำเป็นและเกี่ยวข้อง สำหรับใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนจัดการเรียนการสอนและรายงานผลการปฏิบัติงาน โดยมีการแต่งตั้งคณะทำงานร่วมกัน จัดทำข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน ถูกต้อง

พร้อมใช้และให้บริการ แต่ทั้งนี้การจัดทำข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวกับการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดยังมีน้อย ไม่เพียงพอ โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งมีข้อจำกัด ขาดแคลนบุคลากร งบประมาณไม่เพียงพอ และมีการตรวจสอบประเมินคุณภาพของข้อมูลด้วยวิธีที่หลากหลาย เช่น ประชุมใช้แบบสอบถามอย่างง่าย ๆ ขั้นตอนการประเมินไม่ยุ่งยาก ซับซ้อน เพราะขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านประเมินผล มีการสรุปผลการประเมิน ภายหลังการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ และมีการนำผลไปพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

1.2) ความต้องการการนิเทศการสอน พบว่า ควรมีการเตรียมทรัพยากร เช่น คน วัสดุ อุปกรณ์ งบประมาณและการบริหารจัดการให้พร้อมและพอเพียง ควรนำนโยบายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการนิเทศการสอนและส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจากหน่วยงานระดับต่าง ๆ เช่น กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและของโรงเรียนมาเป็นกรอบในการจัดทำข้อมูลเพื่อให้เป็นทิศทางเดียวกัน ไม่เกิดความซ้ำซ้อน เสียเวลา ควรนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้จัดระบบข้อมูล เพื่อให้ข้อมูลที่จัดเก็บมีความถูกต้องสมบูรณ์ สะดวก รวดเร็วต่อการนำไปใช้และควรมีการพัฒนาผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศ ให้เห็นความสำคัญ และความจำเป็นในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ โดยเฉพาะข้อมูลสารสนเทศสำหรับการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2) ด้านการวางแผนการนิเทศการสอน ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบันและความต้องการการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการวางแผนการนิเทศการสอน ดังนี้

2.1) สภาพปัจจุบัน การนิเทศการสอน พบว่า มีการสร้างทีมงานด้าน การนิเทศการสอนที่มีความรู้ความเข้าใจ มีความรับผิดชอบ สามารถจัดทำแผนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ในโรงเรียนหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรทางด้านการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่ยังไม่ค่อยชัดเจนและต่อเนื่อง นอกจากนี้ ยังมีการติดตามประเมินผลและนำผลไปพัฒนา

2.2) ความต้องการการนิเทศการสอน พบว่า ควรนำข้อมูลด้านต่าง ๆ มาประกอบการจัดทำแผน และกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (O-NET) ข้อมูลเกี่ยวกับ การประเมินความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน และข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนเกี่ยวกับบุคลากร นอกจากนี้ ควรนำนโยบายระดับกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และระดับสถานศึกษา ปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน เช่น การกำหนดจุดเน้น 10 ประการ เป็นต้น ควรให้มีการกำหนด

มาตรฐานและตัวชี้วัด ความต้องการจำเป็นเร่งด่วน ในการพัฒนาความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน และใช้ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ มาวิเคราะห์ตามมาตรฐานตัวชี้วัดที่กำหนด เพื่อผู้นิเทศการสอน สามารถนำไปใช้วางแผน จัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ และควรมุ่งเน้นให้มีการทำแผนที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน โดยเฉพาะผู้นิเทศการสอนทั้งภายนอก และผู้นิเทศการสอนภายในโรงเรียน

3) ด้านการใช้สื่อเครื่องมือและเทคโนโลยี ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบันและความต้องการการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการใช้สื่อเครื่องมือและเทคโนโลยี ดังนี้

3.1) สภาพปัจจุบัน การนิเทศการสอน พบว่า มีการใช้สื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยี ในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ในส่วนของการนิเทศการสอน จะมีคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนดำเนินการจัดนิเทศภายใน แต่ไม่ได้เฉพาะเจาะจง นิเทศการสอนเกี่ยวกับความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนโดยตรง มีการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยีจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยศึกษานิเทศก์ และมีการเชิญวิทยากร และบุคลากรมาให้ความรู้สำหรับโรงเรียนที่มีความพร้อม มีการให้บริการสื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยีต่าง ๆ ในรูปของศูนย์สื่อของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในส่วนของการพัฒนาปรับปรุงสื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยีมีการพัฒนาบ้างแต่ไม่ชัดเจน ทั้งนี้เพราะบุคลากรมีภารกิจมาก ไม่มีความรู้และไม่มีเวลาพอ

3.2) ความต้องการการนิเทศการสอน พบว่า หน่วยงานต้นสังกัดหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรจัดทำคลังหรือศูนย์สื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน โดยเฉพาะ เพื่อสนับสนุน และให้บริการในรูปแบบต่าง ๆ เช่น บริการให้ยืม เผยแพร่ทางระบบออนไลน์ พร้อมทั้งจัดหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ มีความชำนาญเกี่ยวกับสื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยีที่ทันสมัย สำหรับให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และบริการแก่บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่นิเทศการสอนหรือผู้ที่สนใจ รวมทั้งโรงเรียนที่มีข้อจำกัดด้านบุคลากร และงบประมาณ เช่น โรงเรียนขนาดเล็ก

4) ด้านเทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบัน และความต้องการการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านเทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน ดังนี้

4.1) สภาพปัจจุบัน การนิเทศการสอน พบว่า มีการวางแผนร่วมกันระหว่างผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศ เพื่อสร้างความเข้าใจ และเลือกใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอนให้เหมาะสมกับสภาพ ความต้องการ และบริบทต่าง ๆ มีการใช้อย่างหลากหลายวิธี เช่น

เทคนิคการนิเทศแบบ ICT แบบมีส่วนร่วมชี้แนะสะท้อนคิด มีการนิเทศการสอนโดยตรงหรือผ่านสื่อออนไลน์ต่าง ๆ ทั้งนี้ยังมีการใช้เทคนิค และวิธีการนิเทศการสอน ในการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนยังปฏิบัติน้อย เพราะขาดความรู้ ความเข้าใจ ในขั้นตอน และรายละเอียดต่าง ๆ มีการติดตามประเมินผล เพื่อพัฒนาและปรับปรุง มีการดำเนินการแต่ไม่ชัดเจน

4.2) ความต้องการการนิเทศการสอน พบว่า ควรสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการนิเทศการสอนแบบมีส่วนร่วมที่เหมาะสม หลากหลายวิธี เพื่อพัฒนาการนิเทศการสอน และพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ควรมุ่งเน้นการใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนแบบกัลยาณมิตร ให้มีบรรยากาศเป็นประชาธิปไตย เกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน ช่วยเหลือกันและควรมุ่งเน้นการใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และผ่านสื่อออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนได้สะดวกรวดเร็วขึ้น

5) ด้านการมีส่วนร่วมการนิเทศการสอน ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบันและความต้องการการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการมีส่วนร่วมการนิเทศการสอน ดังนี้

5.1) สภาพปัจจุบันการนิเทศการสอน พบว่า มีการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในรูปของการจัดเครือข่ายต่าง ๆ หลากหลายรูปแบบ เช่น เครือข่ายกลุ่มสาระการเรียนรู้ เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนจะมีการดำเนินงาน โดยมีการกำหนดโครงสร้าง แต่งตั้งคณะทำงาน วางแผนการดำเนินงาน และจัดกิจกรรมภายในเครือข่าย และนอกเครือข่ายอย่างชัดเจน มีการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเครือข่ายต่าง ๆ มีการประสานสัมพันธ์ช่วยเหลือ สนับสนุน เช่น เครือข่ายชุมชนท้องถิ่น สนับสนุนด้านบุคลากร สื่อ วัสดุ อุปกรณ์และงบประมาณ มีการระดมทรัพยากรในรูปแบบต่าง ๆ อย่างหลากหลาย เช่น จากโรงงานอุตสาหกรรม จากชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น จากวัด เป็นต้น การมีส่วนร่วมของเครือข่ายต่าง ๆ ในการสนับสนุนการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน โดยเฉพาะยังไม่ชัดเจน ขาดบุคลากรผู้นำเครือข่าย ขาดการประสานงานและขาดงบประมาณ

5.2) ความต้องการการนิเทศการสอน พบว่า ควรมีการวางแผนและหาแนวทางระดมทรัพยากร สนับสนุนการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนให้ชัดเจน ควรมีการสร้างเครือข่ายระดับต่าง ๆ เช่น เครือข่ายครูผู้สอนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เครือข่ายผู้บริหาร โรงเรียน เครือข่ายศูนย์พัฒนาวิชาการ เครือข่ายกลุ่มโรงเรียน เครือข่ายระดับเขตพื้นที่การศึกษา และเครือข่ายระดับอุดมศึกษาเพื่อสร้างข้อตกลงและ

ร่วมมือ ควรมีการส่งเสริมให้ผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศการสอน ร่วมมือพัฒนาคุณภาพ การศึกษาที่รับผิดชอบและร่วมเป็นสมาชิกเครือข่ายที่สนใจอย่างน้อย 1 เครือข่าย โดยมุ่งเน้น การพัฒนา ปรับปรุง ยกระดับสมรรถนะของผู้รับการนิเทศ เพิ่มศักยภาพผู้เรียนด้านทักษะการคิด และควรมีการจัดกิจกรรมยกย่องเชิดชูเกียรติผู้ที่มีผลงานดีเด่นเป็นแบบอย่างการส่งเสริม ความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน เพื่อสร้างขวัญกำลังใจ เกิดแรงจูงใจ ในการปฏิบัติงาน

6) ด้านกิจกรรมการนิเทศการสอน ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบันและความต้องการ การนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ด้านกิจกรรมการนิเทศการสอน ดังนี้

6.1) สภาพปัจจุบัน การนิเทศการสอน พบว่า มีการใช้กิจกรรมประกอบการนิเทศ มีการใช้กิจกรรมที่เหมาะสม ตรงตามสภาพปัจจุบันและความต้องการของผู้รับการนิเทศ มีการใช้ กิจกรรมการนิเทศที่หลากหลาย แต่บางครั้งมีข้อจำกัดของผู้นิเทศการสอนไม่มีทักษะ ไม่มีความ ถนัดและไม่รู้ถึงวิธีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ อย่างละเอียด ทำให้ไม่สามารถออกแบบและใช้กิจกรรม โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมการนิเทศการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของ ผู้เรียนยังมีการใช้น้อย

6.2) ความต้องการการนิเทศการสอน พบว่า มีการพัฒนาผู้นิเทศการสอน ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีความหลากหลาย และมีความเหมาะสม และ ประโยชน์แตกต่างกันผู้นิเทศการสอนสามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของการนิเทศ แต่ละครั้ง โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมการนิเทศการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะ การคิดของผู้เรียน และควรมีการติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรม เพื่อนำผลมาพัฒนาปรับปรุง การนิเทศการสอนต่อไป

7) ด้านการประเมินผลการนิเทศการสอน ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบันและ ความต้องการการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการประเมินผลการนิเทศการสอน ดังนี้

7.1) สภาพปัจจุบันการนิเทศการสอน พบว่า มีการแต่งตั้งและมอบหมาย คณะกรรมการประเมิน มีการวางแผนการประเมิน ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญ และจำเป็น มีการใช้วิธีการ ประเมินภายหลังการดำเนินงานเสร็จเรียบร้อยแล้ว มีการใช้รูปแบบการประเมินไม่หลากหลายวิธี เป็นการประเมินแบบง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน เช่นการใช้แบบสอบถาม ดำเนินการเฉพาะผู้รับผิดชอบ ซึ่งผู้ประเมินไม่มีเวลา ไม่มีความรู้ และไม่มีทักษะการประเมิน มีการนำผลการประเมินไปใช้พัฒนา

ปรับปรุงงานโดยทั่วไป แต่ไม่ได้มุ่งเน้นเรื่องการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนโดยตรง

7.2) ความต้องการการนิเทศการสอน พบว่า ควรมีการสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่อง การประเมินผลการนิเทศการสอนแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้รับการนิเทศและครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ด้วยวิธีการประเมินต่าง ๆ เช่น อบรม สัมมนา สื่อออนไลน์ เป็นต้น ควรจัดระบบการประเมินติดตามผลการปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนอย่างเป็นระบบมีผู้รับผิดชอบ โดยใช้วิธีการประเมินเชิงบวก ควรประเมินการปฏิบัติการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนเป็นระยะ ๆ เช่น ก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ และภายหลังดำเนินการมีการสร้างความเข้าใจ ทราบถึงแนวทางการประเมิน และมีส่วนร่วมการประเมิน ควรใช้รูปแบบการประเมินเพื่อพัฒนา เช่นการประเมินแบบมีส่วนร่วม สะท้อนคิดเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาแก้ไข การปฏิบัติอย่างทันที่ ควรใช้เทคนิควิธีการประเมินผลอย่างหลากหลายวิธี เช่น การใช้แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ การประชุม การพิจารณาจากเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินงานไปแล้ว มีการประเมินอย่างเป็นระบบเชื่อถือได้

8) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการนิเทศการสอน ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบันและความต้องการการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการนิเทศการสอน ดังนี้

8.1) สภาพปัจจุบัน การนิเทศการสอน พบว่า มีการวางแผนจัดทำวิจัยมีการพัฒนาผู้รับการนิเทศให้ทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน มีการร่วมมือช่วยเหลือให้คำแนะนำ นิเทศติดตามเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง ให้สามารถทำวิจัยได้อย่างถูกต้อง มีการติดตามประเมินผลการวิจัย และมีการนำผลการประเมินการวิจัยมาพัฒนางานวิจัยของผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศการสอน แต่ยังไม่มีการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์พัฒนางานนิเทศการสอนและพัฒนาผู้เรียนยังน้อยและไม่ต่อเนื่อง

8.2) ความต้องการการนิเทศการสอน พบว่า ควรมีการจัดทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนางานที่รับผิดชอบอย่างต่อเนื่องจนเป็นวัฒนธรรมการวิจัย และเป็นแบบอย่างต่อผู้รับการนิเทศ ควรส่งเสริมให้มีการจัดทำฐานข้อมูลการวิจัยด้านการนิเทศการสอน เพื่อผู้รับการนิเทศสามารถนำไปใช้ในการทำวิจัยได้อย่างถูกต้องชัดเจน ควรสร้างคลังนวัตกรรมการวิจัยเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้หรือศูนย์รวบรวมผลการวิจัย สำหรับให้บริการโดยระบบออนไลน์ และบริการให้ยืม ควรให้คำปรึกษาช่วยเหลือเป็นที่เล็ง แก่ผู้รับการนิเทศให้สามารถทำวิจัยได้อย่างมีคุณภาพ

โดยมีการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและองค์ความรู้ใหม่ ๆ ในการส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน

4.1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันและความต้องการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากแบบสอบถามประกอบด้วย ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 2 ตอนได้แก่ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและ 2) สภาพปัจจุบันและความต้องการการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปรากฏตามตารางที่ 4.1-4.10 ดังนี้

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงานและตำแหน่งหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในปัจจุบัน

ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	121	30.25
หญิง	279	69.75
2. อายุ		
น้อยกว่า 30 ปี	49	12.25
30-50 ปี	177	44.25
มากกว่า 50 ปี	174	43.50
3. วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	210	52.50
ปริญญาโท	179	44.75
ปริญญาเอก	11	2.75
4. ประสบการณ์การปฏิบัติงาน		
น้อยกว่า 10 ปี	101	25.25
ระหว่าง 10-19 ปี	61	15.25
ระหว่าง 20-29 ปี	107	26.75
30 ปี ขึ้นไป	131	32.75

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
5. ตำแหน่งหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในปัจจุบัน		
ผู้อำนวยการ,รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	10	2.50
ศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	50	12.50
ผู้อำนวยการ, รองผู้อำนวยการ โรงเรียน	30	7.50
ครูโรงเรียนขนาดใหญ่	160	40.00
ครูโรงเรียนขนาดกลาง	100	25.00
ครูโรงเรียนขนาดเล็ก	50	12.50
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้นจำนวน 400 คน (ร้อยละ 100) ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 69.75) ส่วนเพศชายมีน้อยกว่า (ร้อยละ 30.25) ด้านอายุส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 30-50 ปี (ร้อยละ 44.25) รองลงมามีอายุมากกว่า 50 ปี (ร้อยละ 43.50) และน้อยกว่า 30 ปี (ร้อยละ 12.25) ตามลำดับ ด้านวุฒิการศึกษาส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 52.50) รองลงมาคือ ระดับปริญญาโท (ร้อยละ 44.75) และระดับปริญญาเอก (ร้อยละ 2.75) ตามลำดับ ด้านประสบการณ์การปฏิบัติงานส่วนใหญ่มีประสบการณ์ 30 ปี ขึ้นไป (ร้อยละ 32.75) รองลงมา มีประสบการณ์การระหว่าง 20-29 ปี (ร้อยละ 26.75) และน้อยกว่า 10 ปี (ร้อยละ 25.25) ตามลำดับ ส่วนด้านตำแหน่งหน้าที่ที่ปฏิบัติงานส่วนใหญ่เป็นครูโรงเรียนขนาดใหญ่ (ร้อยละ 40.00) รองลงมาเป็นครูโรงเรียนขนาดกลาง (ร้อยละ 25.00) และครูโรงเรียนขนาดเล็ก/ศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาซึ่งทั้ง 2 กลุ่ม มีจำนวนเท่ากันคือ กลุ่มละร้อยละ 12.50

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการปฏิบัติตามสภาพปัจจุบันและความต้องการการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามองค์ประกอบด้านกระบวนการนิเทศการสอน 8 ด้าน

กระบวนการนิเทศการสอน	สภาพ/การปฏิบัติ				ความต้องการ			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย	อันดับ
1. การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ	3.52	0.86	มาก	5	4.24	0.62	มาก	5
2. การวางแผนการนิเทศการสอน	3.60	0.85	มาก	3	4.25	0.63	มาก	3
3. การใช้สื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยี	3.52	0.89	มาก	6	4.26	0.58	มาก	2
4. เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน	3.61	0.87	มาก	2	4.28	0.64	มาก	1
5. การมีส่วนร่วมการนิเทศการสอน	3.42	0.91	ปานกลาง	7	4.19	0.67	มาก	6
6. การจัดกิจกรรมการนิเทศการสอน	3.62	0.85	มาก	1	4.25	0.65	มาก	4
7. การประเมินผลการนิเทศการสอน	3.59	0.89	มาก	4	4.15	0.66	มาก	7
8. การวิจัยเพื่อพัฒนาการนิเทศการสอน	3.42	0.92	ปานกลาง	8	4.14	0.68	มาก	8
รวม	3.54	0.90	มาก		4.22	0.65	มาก	

จากตารางที่ 4.2 พบว่า สภาพปัจจุบันการปฏิบัติการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวม 8 ด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.54$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการจัดกิจกรรมการนิเทศการสอน ($\bar{x} = 3.62$) รองลงมาอยู่ในระดับมาก คือ ด้านเทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน ($\bar{x} = 3.61$) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการนิเทศการสอน ($\bar{x} = 3.42$) ส่วนความต้องการการนิเทศการสอนโดยภาพรวม พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.22$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก คือ ด้านเทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน ($\bar{x} = 4.28$) รองลงมาอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการใช้สื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยี ($\bar{x} = 4.26$) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีความต้องการน้อยที่สุดอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการนิเทศการสอน ($\bar{x} = 4.14$)

กล่าวได้ว่า สภาพการปฏิบัติการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการนิเทศการสอน เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน การวางแผนการนิเทศการสอน การประเมินผลการนิเทศการสอน

การใช้สื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยี และการจัดทำข้อมูลสารสนเทศมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่การมีส่วนร่วมการนิเทศการสอนและการวิจัยเพื่อพัฒนาการนิเทศการสอนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความต้องการการนิเทศการสอน อยู่ในระดับมากทุกด้าน และมีระดับความต้องการสูงกว่าสภาพการปฏิบัติการนิเทศการสอน

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการปฏิบัติตามสภาพปัจจุบันและความต้องการการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ

การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ	สภาพ/การปฏิบัติ				ความต้องการ			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย	อันดับ
1. การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและความต้องการเกี่ยวกับการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	3.53	0.90	มาก	3	4.19	0.58	มาก	6
2. การประสานความร่วมมือระหว่างผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	3.51	0.81	มาก	4	4.23	0.62	มาก	5
3. การจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการนิเทศการสอน ได้แก่ นักเรียน ผู้บริหาร ครู และข้อมูลที่ใช้เป็นต่อการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	3.54	0.89	มาก	1	4.28	0.65	มาก	2

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ	สภาพ/การปฏิบัติ				ความต้องการ			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย	อันดับ
4. คุณภาพของข้อมูลสารสนเทศสะท้อนสภาพจริงเป็นปัจจุบันมีปริมาณข้อมูลที่เพียงพอต่อการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	3.51	0.89	มาก	5	4.23	0.60	มาก	3
5. การประเมินผลเพื่อพัฒนาปรับปรุงระบบข้อมูลสารสนเทศ	3.50	0.86	มาก	6	4.23	0.61	มาก	4
6. การนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ตัดสินใจและวางแผนการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	3.53	0.79	มาก	2	4.28	0.60	มาก	1
รวม	3.52	0.86	มาก	-	4.24	0.62	มาก	-

จากตารางที่ 4.3 พบว่า สภาพปัจจุบันการปฏิบัติการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดทำข้อมูลสารสนเทศโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}_1 = 3.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก คือ การจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการนิเทศการสอนได้แก่นักเรียน ผู้บริหาร ครูและข้อมูลที่จำเป็นต่อการนิเทศการสอน ($\bar{x}=3.54$) รองลงมาอยู่ในระดับมาก คือ การนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ตัดสินใจและวางแผนการนิเทศการสอน ($\bar{x}=3.53$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดอยู่ในระดับมาก คือ การประเมินผลเพื่อพัฒนาปรับปรุงระบบข้อมูล

สารสนเทศ ($\bar{x}=3.50$) ส่วนความต้องการการนิเทศการสอนด้านการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.24$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก คือ การนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ตัดสินใจและวางแผนการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมทักษะการคิด ($\bar{x}=4.28$) รองลงมาอยู่ในระดับมาก คือ การจัดทำฐานข้อมูลที่จำเป็นต่อการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ($\bar{x}=4.28$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีความต้องการน้อยที่สุด อยู่ในระดับมาก คือ การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ($\bar{x} = 4.19$)

กล่าวได้ว่า สภาพการปฏิบัติการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ อยู่ในระดับมากทุกข้อ ส่วนความต้องการการนิเทศการสอน อยู่ในระดับมากทุกข้อเช่นกัน และมีระดับความต้องการสูงกว่าสภาพการปฏิบัติการนิเทศการสอนทุกข้อ

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปฏิบัติตามสภาพปัจจุบันและความต้องการการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการวางแผนการนิเทศการสอน

การวางแผนการนิเทศการสอน	สภาพ/การปฏิบัติ				ความต้องการ			
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ หมาย	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ หมาย	อันดับ
1. การวางแผนการนิเทศการสอน โดยนำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการมาพิจารณา จัดทำแผนการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	3.60	0.82	มาก	4	4.27	0.62	มาก	2

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

การวางแผนการนิเทศการสอน	สภาพ/การปฏิบัติ				ความต้องการ			
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ หมาย	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ หมาย	อันดับ
2. การนำนโยบายด้านการคิด มาเป็นกรอบจัดทำแผนการนิเทศ การสอนเพื่อส่งเสริม ความสามารถในการพัฒนา ทักษะการคิดของผู้เรียน	3.68	0.85	มาก	1	4.31	0.63	มาก	1
3. การกำหนดมาตรฐานและ ความสำเร็จในการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการ พัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	3.63	0.83	มาก	3	4.22	0.59	มาก	8
4. การวางแผนการนิเทศการสอน ร่วมกันระหว่างผู้นิเทศการสอน และผู้รับการนิเทศเพื่อส่งเสริม ความสามารถในการพัฒนา ทักษะการคิดของผู้เรียน	3.56	0.88	มาก	5	4.24	0.59	มาก	4
5. การวิเคราะห์ทรัพยากรที่ใช้ใน การนิเทศการสอน ได้แก่ คน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เป็น ต้น	3.54	0.89	มาก	8	4.23	0.59	มาก	7
6. การสร้างทีมงานที่เข้มแข็งเพื่อ การวางแผนการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการ พัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	3.55	0.89	มาก	7	4.26	0.61	มาก	3

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

การวางแผนการนิเทศการสอน	สภาพ/การปฏิบัติ				ความต้องการ			
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ หมาย	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ หมาย	อันดับ
7. การกำหนดปฏิทินการนิเทศ การสอนที่นำไปสู่การปฏิบัติ อย่างเป็นรูปธรรมได้เพื่อส่งเสริม ความสามารถในการพัฒนา ทักษะการคิดของผู้เรียน	3.65	0.87	มาก	2	4.23	0.57	มาก	5
8. การประเมินปรับปรุงการ ดำเนินการจัดทำแผนการนิเทศ การสอนเพื่อส่งเสริม ความสามารถ ในการพัฒนาทักษะการคิดของ ผู้เรียน	3.55	0.75	มาก	6	4.23	0.57	มาก	5
รวม	3.60	0.85	มาก	-	4.25	0.63	มาก	-

จากตารางที่ 4.4 พบว่า สภาพปัจจุบันการปฏิบัติการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการวางแผนการนิเทศการสอน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก คือ การนำนโยบายด้านการคิดมาเป็นกรอบจัดทำแผนการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ($\bar{x}=3.68$) รองลงมาอยู่ในระดับมาก คือ การกำหนดปฏิทินการนิเทศการสอนที่นำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมได้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ($\bar{x}=3.65$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดอยู่ในระดับมาก คือ การวิเคราะห์ทรัพยากรที่ใช้ในการนิเทศการสอน ได้แก่ คน งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ เป็นต้น ($\bar{x}=3.54$) ส่วนความต้องการการนิเทศการสอนด้านการวางแผนการนิเทศการสอน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.25$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก คือ การนำนโยบายด้านการคิดมา

เป็นกรอบจัดทำแผนการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถ ในการพัฒนาทักษะการคิดของ ผู้เรียน ($\bar{x}=4.31$) รองลงมาอยู่ในระดับมาก คือ การวางแผนการนิเทศการสอนโดยนำข้อมูล สารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการมาพิจารณา จัดทำแผนการนิเทศ การสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ($\bar{x}=3.60$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีความต้องการน้อยที่สุด อยู่ในระดับมาก คือ การกำหนดมาตรฐาน และความสำเร็จ ในการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ($\bar{x}=4.22$)

กล่าวได้ว่า สภาพการปฏิบัติการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนา ทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการวางแผนการนิเทศการสอนอยู่ในระดับ มากทุกข้อ ส่วนความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับมากทุกข้อเช่นกัน และมีระดับความ ต้องการสูงกว่าสภาพการปฏิบัติการนิเทศการสอนทุกข้อ

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปฏิบัติตามสภาพปัจจุบัน และความ ต้องการการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการใช้สื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยี

การใช้สื่อเครื่องมือและเทคโนโลยี	สภาพ/การปฏิบัติ				ความต้องการ			
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ หมาย	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ หมาย	อันดับ
1. การสร้างความรู้ ความเข้าใจการใช้ สื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยีในการ นิเทศการสอนแก่ผู้รับการนิเทศ เพื่อ ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนา ทักษะการคิดของผู้เรียน	3.60	0.86	มาก	1	4.27	0.58	มาก	3
2. ผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศ มีส่วนร่วมในการจัดทำสื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยี นิเทศการสอน เพื่อ ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนา ทักษะการคิดของผู้เรียน	3.52	0.88	มาก	5	4.24	0.59	มาก	6

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

การใช้สื่อเครื่องมือและเทคโนโลยี	สภาพ/การปฏิบัติ				ความต้องการ			
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ หมาย	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ หมาย	อันดับ
3. การเลือกใช้สื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยีให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนของผู้รับการนิเทศ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	3.58	0.88	มาก	2	4.28	0.59	มาก	2
4. การหาคุณภาพของสื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยี นิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	3.45	0.90	ปาน กลาง	6	4.24	0.59	มาก	6
5. การจัดทำและใช้สื่อเครื่องมือและเทคโนโลยีที่ทันสมัย หลากหลายในการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	3.52	0.86	มาก	4	4.24	0.58	มาก	5
6. การจัดทำคลังสื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยีเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ ประกอบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	3.41	0.96	ปาน กลาง	7	4.30	0.57	มาก	1

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

การใช้สื่อเครื่องมือและเทคโนโลยี	สภาพ/การปฏิบัติ				ความต้องการ			
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ หมาย	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ หมาย	อันดับ
7. การส่งเสริมให้มีการใช้ปรับปรุงและพัฒนาสื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยี การนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	3.53	0.90	มาก	3	4.26	0.59	มาก	4
รวม	3.52	0.89	มาก	-	4.26	0.58	มาก	-

จากตารางที่ 4.5 พบว่า สภาพปัจจุบันการปฏิบัติการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการใช้สื่อเครื่องมือและเทคโนโลยี โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก คือ การสร้างความรู้ความเข้าใจการใช้สื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยีในการนิเทศการสอนแก่ผู้รับการนิเทศ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ($\bar{x}=3.60$) รองลงมาอยู่ในระดับมาก คือ การเลือกใช้สื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยีให้เหมาะสมกับ การจัดการเรียนการสอนของผู้รับการนิเทศ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิด ของผู้เรียน ($\bar{x}=3.58$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดอยู่ในระดับปานกลาง คือ การจัดทำคลังสื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยี เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ประกอบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการคิด ($\bar{x}=3.41$) ส่วนความต้องการการนิเทศการสอนด้านการใช้สื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยี โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.26$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก คือ การจัดทำคลังสื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยีเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ประกอบการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ($\bar{x}=4.30$) รองลงมาอยู่ในระดับมาก คือ การเลือกใช้สื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยีให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนของผู้รับการนิเทศ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิด ($\bar{x}=4.28$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีความต้องการน้อยที่สุดอยู่ในระดับมาก คือ การหาคุณภาพของสื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยีนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริม

ความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน กับสุนิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศมีส่วนร่วมในการจัดทำสื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยีนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ($\bar{x}=4.24$)

กล่าวได้ว่า สภาพการปฏิบัติการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการใช้สื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยีอยู่ในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นการหาคุณภาพของสื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยีนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนและการจัดทำคลังสื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยีเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ ประกอบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับมากทุกข้อและมีระดับความต้องการสูงกว่าสภาพการปฏิบัติการนิเทศการสอนทุกข้อ

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปฏิบัติตามสภาพปัจจุบัน และความต้องการการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน

การใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน	สภาพ/การปฏิบัติ				ความต้องการ			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	อันดับ
1. การปฏิบัติการนิเทศการสอนแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	3.60	0.86	มาก	8	4.27	0.57	มาก	8
2. การกำหนดเป้าหมายในการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	3.59	0.89	มาก	10	4.27	0.56	มาก	7

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

การใช้เทคนิคและ วิธีการนิเทศการสอน	สภาพ/การปฏิบัติ				ความต้องการ			
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ หมาย	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ หมาย	อันดับ
3. การใช้วิธีการนิเทศการสอนแบบ ชี้แนะสะท้อนคิด (Reflective Coaching) เพื่อส่งเสริม ความสามารถในการพัฒนาทักษะ การคิดของผู้เรียน	3.52	0.83	มาก	12	4.38	0.57	มาก	1
4. การใช้วิธีการนิเทศการสอนแบบ เป็นที่ปรึกษา และ ผู้สนับสนุน (Mentoring And Supporting) เพื่อส่งเสริมความสามารถในการ พัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	3.63	0.90	มาก	3	4.37	0.61	มาก	2
5. การใช้วิธีการนิเทศการสอนแบบ เพื่อนช่วยเพื่อน การนิเทศการสอน ในการพัฒนาระบบการจัดการ เรียนรู้ เพื่อส่งเสริมความสามารถใน การพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	3.55	0.86	มาก	11	4.29	0.62	มาก	6
6. การนิเทศการสอนด้านการจัด การเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมความสามารถ ในการพัฒนาทักษะการคิดของ ผู้เรียน	3.59	0.87	มาก	9	4.27	0.64	มาก	9
7. การสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในด้านเทคนิค และวิธีการนิเทศ การสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถ ในการพัฒนาทักษะการคิดของ ผู้เรียน	3.61	0.81	มาก	6	4.29	0.57	มาก	5

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

การใช้เทคนิคและ วิธีการนิเทศการสอน	สภาพ/การปฏิบัติ				ความต้องการ			
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ หมาย	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ หมาย	อันดับ
8. การใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศ การสอนที่หลากหลายและ เหมาะสมกับผู้รับการนิเทศ เพื่อ ส่งเสริมความสามารถในการ พัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	3.62	0.84	มาก	4	4.31	0.59	มาก	3
9. การนิเทศการสอน ที่ส่งเสริม ให้ผู้รับการนิเทศเกิดทักษะการคิด	3.62	0.89	มาก	5	4.30	0.63	มาก	4
10. การนิเทศการสอนมุ่งเน้น บรรยากาศแห่งความเป็น ประชาธิปไตย มีการยอมรับ ซึ่งกันและกัน	3.70	0.88	มาก	2	4.21	0.63	มาก	10
11. การนิเทศการสอนมีการ ปรับเปลี่ยนยืดหยุ่นประยุกต์ใช้ ให้เหมาะสมกับผู้รับการนิเทศ	3.72	0.89	มาก	1	4.19	0.67	มาก	11
12. การประเมินผลและปรับปรุง การใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศ การสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถ ในการพัฒนาทักษะการคิดของ ผู้เรียน	3.61	0.89	มาก	7	4.15	0.70	มาก	12
รวม	3.61	0.87	มาก	-	4.28	0.64	มาก	-

จากตารางที่ 4.6 พบว่า สภาพปัจจุบันการปฏิบัติการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.61$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก คือ การนิเทศการสอนมีการปรับเปลี่ยนยืดหยุ่นประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับผู้รับการนิเทศ ($\bar{x}=3.72$) รองลงมาอยู่ในระดับมาก คือ การนิเทศการสอนมุ่งเน้นบรรยากาศแห่งความเป็นประชาธิปไตย มีการยอมรับซึ่งกันและกัน ($\bar{x}=4.70$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดในระดับมากคือ การใช้วิธีการนิเทศการสอนแบบชี้แนะสะท้อนคิด (Reflective Coaching) เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ($\bar{x}=3.52$) ส่วนความต้องการการนิเทศการสอนด้านการใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.28$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก คือ การใช้วิธีการนิเทศการสอนแบบชี้แนะสะท้อนคิด (Reflective Coaching) เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ($\bar{x}=4.38$) รองลงมาอยู่ในระดับมาก คือ การใช้วิธีการนิเทศการสอนแบบเป็นพี่เลี้ยงและผู้สนับสนุน (Mentoring And Supporting) เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ($\bar{x}=4.37$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีความต้องการน้อยที่สุด อยู่ในระดับมาก คือ การประเมินผลและปรับปรุงการใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ($\bar{x}=4.15$)

กล่าวได้ว่า สภาพการปฏิบัติการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอนอยู่ในระดับมากทุกข้อ ส่วนความต้องการการนิเทศการสอน อยู่ในระดับมากทุกข้อเช่นกัน และมีระดับความต้องการสูงกว่าสภาพการปฏิบัติการนิเทศการสอนทุกข้อ

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปฏิบัติตามสภาพปัจจุบัน และความต้องการการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการมีส่วนร่วมการนิเทศการสอน

การมีส่วนร่วมการนิเทศการสอน	สภาพ/การปฏิบัติ				ความต้องการ			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย	อันดับ
1. การจัดทำข้อมูลสารสนเทศในการวิเคราะห์ จัดตั้งกลุ่มเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อการนิเทศการสอน	3.45	0.88	ปานกลาง	3	4.16	0.65	มาก	10
2. การจัดทำแผนพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือของผู้นิเทศการสอน และผู้รับการนิเทศเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	3.43	0.90	ปานกลาง	4	4.20	0.66	มาก	4
3. การจัดระบบโครงสร้างหน้าที่ของบุคลากรในเครือข่ายต่าง ๆ อย่างชัดเจน เพื่อช่วยในการนิเทศการสอน	3.46	0.90	ปานกลาง	2	4.18	0.68	มาก	7
4. การส่งเสริมกิจกรรมภายในเครือข่ายเดียวกันและร่วมกับเครือข่ายอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	3.40	0.87	ปานกลาง	8	4.17	0.67	มาก	8
5. เครือข่ายความร่วมมือปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศการสอนอย่างต่อเนื่องสร้างความยั่งยืน ในการร่วมมือกันส่งเสริม ความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	3.37	0.95	ปานกลาง	10	4.19		มาก	5

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมการนิเทศการสอน	สภาพ/การปฏิบัติ				ความต้องการ			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ หมาย	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ หมาย	อันดับ
6. การสร้างเครือข่ายอย่างหลากหลาย เพื่อร่วมกันพัฒนาการนิเทศการสอน ทั้งภายในและภายนอก ภายใต้งาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนา ทักษะการคิดของผู้เรียน	3.38	0.95	ปานกลาง	9	4.19	0.69	มาก	5
7. การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างเครือข่ายต่าง ๆ เพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพการนิเทศการสอน	3.42	0.95	ปานกลาง	6	4.16	0.64	มาก	9
8. การจัดกิจกรรมยกย่องเชิดชูเกียรติผู้ มีผลงาน ส่งเสริมความสามารถในการ พัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน เพื่อ เป็นการสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้ นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศ	3.47	0.93	ปานกลาง	1	4.22	0.66	มาก	3
9. การเผยแพร่ผลงานการนิเทศการสอน ที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนา ทักษะการคิดของผู้เรียนในรูปแบบต่าง ๆ แก่หน่วยงานและเครือข่ายต่าง ๆ	3.43	0.97	ปานกลาง	5	4.23	0.67	มาก	1
10. การประเมินติดตามผลการ ดำเนินงานของเครือข่ายต่าง ๆ ในการ ร่วมมือพัฒนาการนิเทศการสอนเพื่อ ส่งเสริม ความสามารถในการพัฒนา ทักษะการคิดของผู้เรียน	3.41	0.92	ปานกลาง	7	4.23	0.69	มาก	2
รวม	3.42	0.91	ปานกลาง	-	4.19	0.67	มาก	-

จากตารางที่ 4.7 พบว่า สภาพปัจจุบันการปฏิบัติการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการมีส่วนร่วมการนิเทศการสอน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับปานกลาง คือ การจัดกิจกรรมยกย่องเชิดชูเกียรติผู้มีผลงานส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน เพื่อเป็นการสร้างขวัญ กำลังใจแก่ผู้นิเทศการสอน และผู้รับการนิเทศ ($\bar{x}=3.47$) รองลงมาอยู่ในระดับปานกลาง คือ การจัดระบบโครงสร้างหน้าที่ของบุคลากรในเครือข่ายต่าง ๆ อย่างชัดเจนเพื่อช่วยในการนิเทศการสอน ($\bar{x}=3.46$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดอยู่ในระดับปานกลาง คือ เครือข่ายความร่วมมือปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศการสอนอย่างต่อเนื่อง สร้างความยั่งยืนในการร่วมมือกันส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ($\bar{x}=3.37$) ส่วนความต้องการการนิเทศการสอนด้านการมีส่วนร่วมการนิเทศการสอน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.19$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก คือ การเผยแพร่ผลงานการนิเทศการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนในรูปแบบต่าง ๆ แก่หน่วยงานและเครือข่ายต่าง ๆ ($\bar{x}=4.23$) รองลงมาอยู่ในระดับมาก คือ การประเมินติดตามผลการดำเนินงานของเครือข่ายต่าง ๆ ในการร่วมมือพัฒนาการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการคิด ($\bar{x}=4.23$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีความต้องการน้อยที่สุด อยู่ในระดับมาก คือ การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ ในการวิเคราะห์จัดตั้งกลุ่มเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการนิเทศการสอน ($\bar{x}=4.16$)

กล่าวได้ว่า สภาพการปฏิบัติการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการมีส่วนร่วมการนิเทศการสอนอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ส่วนความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับมากทุกข้อเช่นกัน และมีระดับความต้องการสูงกว่าสภาพการปฏิบัติการนิเทศการสอนทุกข้อ

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปฏิบัติตามสภาพปัจจุบัน และความต้องการการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดกิจกรรมการนิเทศการสอน

การจัดกิจกรรมการนิเทศการสอน	สภาพ/การปฏิบัติ				ความต้องการ			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย	อันดับ
1. การเลือกกิจกรรมได้เหมาะสมกับสภาพปัญหาและความต้องการของผู้รับการนิเทศ	3.62	0.85	มาก	3	4.24	0.61	มาก	3
2. การใช้กิจกรรมการนิเทศในการจัดการเรียนการสอนของผู้รับการนิเทศเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	3.63	0.80	มาก	2	4.27	0.60	มาก	2
3. ผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศการสอนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	3.66	0.84	มาก	1	4.30	0.58	มาก	1
4. กิจกรรมการนิเทศการสอนส่งเสริมความสามารถของผู้รับการนิเทศด้วยวิธีการที่หลากหลายเหมาะสมกับศักยภาพของแต่ละบุคคล	3.60	0.86	มาก	5	4.22	0.55	มาก	5

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมการนิเทศการสอน	สภาพ/การปฏิบัติ				ความต้องการ			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ หมาย	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ หมาย	อันดับ
5. การติดตามประเมินผล และ สรุปผลการใช้กิจกรรมการนิเทศ การสอนสำหรับปรับปรุง พัฒนาการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการ พัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	3.61	0.88	มาก	4	4.23	0.66	มาก	4
รวม	3.62	0.85	มาก	-	4.25	0.65	มาก	-

จากตารางที่ 4.8 พบว่า สภาพปัจจุบันการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดกิจกรรมการนิเทศการสอน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.62$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก คือ ผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศการสอนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ($\bar{x}=3.66$) รองลงมาอยู่ในระดับมาก คือ การใช้กิจกรรมการนิเทศในการจัดการเรียนการสอนของผู้รับการนิเทศเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ($\bar{x}=3.63$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด อยู่ในระดับมาก คือ กิจกรรมการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถของผู้รับการนิเทศ ด้วยวิธีการที่หลากหลายเหมาะสมกับศักยภาพของแต่ละบุคคล ($\bar{x}=3.60$) ส่วนความต้องการการนิเทศการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการนิเทศการสอน โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.25$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก คือ ผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศการสอนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ($\bar{x}=4.30$) รองลงมาอยู่ในระดับมาก คือ การใช้กิจกรรมการนิเทศในการจัดการเรียนการสอนของผู้รับการนิเทศเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ($\bar{x}=4.27$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดอยู่ใน

ระดับมาก กิจกรรมการนิเทศการสอนส่งเสริมความสามารถของผู้รับการนิเทศด้วยวิธีการที่หลากหลายเหมาะสมกับศักยภาพของแต่ละบุคคล ($\bar{x}=4.22$)

กล่าวได้ว่า สภาพการปฏิบัติการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดกิจกรรมการนิเทศการสอนอยู่ในระดับมากทุกข้อ ส่วนความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับมากทุกข้อเช่นกัน และมีระดับความต้องการสูงกว่าสภาพการปฏิบัติการนิเทศการสอนทุกข้อ

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปฏิบัติตามสภาพปัจจุบัน และความต้องการการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการประเมินผลการนิเทศการสอน

การประเมินผลการนิเทศการสอน	สภาพ/การปฏิบัติ				ความต้องการ			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	อันดับ
1. การประเมินผลการนิเทศการสอนตามแผนการนิเทศที่กำหนดไว้	4.09	0.77	มาก	1	4.10	0.64	มาก	9
2. การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลอย่างเป็นระบบแก่ผู้รับการนิเทศ	3.56	0.88	มาก	2	4.27	0.66	มาก	1
3. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศการสอนของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ	3.52	0.93	มาก	4	4.14	0.74	มาก	3
4. การประเมินผลการการนิเทศการสอนส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนก่อนการดำเนินการนิเทศ	3.46	0.89	ปานกลาง	9	4.12	0.77	มาก	6

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

การประเมินผลการนิเทศการสอน	สภาพ/การปฏิบัติ				ความต้องการ			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ หมาย	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ หมาย	อันดับ
5. การประเมินผลการนิเทศการสอนส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระหว่างการดำเนินการนิเทศ	3.50	0.91	มาก	7	4.12	0.75	มาก	5
6. การประเมินผลการนิเทศการสอนส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนภายหลังการดำเนินการนิเทศ	3.51	0.96	มาก	6	4.13	0.68	มาก	4
7.การประเมินผลและสรุปรายงานผลการนิเทศการสอนอย่างเป็นระบบ	3.51	0.90	มาก	5	4.11	0.71	มาก	8
8. ผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศนำข้อมูลจากการประเมินผลไปใช้ประโยชน์ในการนิเทศการสอนและส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	3.55	0.90	มาก	3	4.26	0.66	มาก	2
9. การประเมินผลดำเนินการอย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.46	0.87	ปานกลาง	8	4.11	0.65	มาก	7
รวม	3.59	0.89	มาก	-	4.15	0.66	มาก	-

จากตารางที่ 4.9 พบว่า สภาพปัจจุบันการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการประเมินผลการนิเทศการสอน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.59$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก คือ การประเมินผลการนิเทศการสอน ตามแผนการนิเทศที่กำหนดไว้ ($\bar{x}=4.09$) รองลงมาอยู่ในระดับมาก คือ การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลอย่างเป็นระบบแก่ผู้รับการนิเทศ ($\bar{x}=3.56$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดอยู่ในระดับปานกลาง คือ การประเมินผลการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ก่อนการดำเนินการนิเทศ ($\bar{x}=3.46$) ส่วนความต้องการการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ด้านการประเมินผลการนิเทศการสอน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.15$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก คือ การสร้างความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการประเมินผลอย่างเป็นระบบแก่ผู้รับการนิเทศ ($\bar{x}=4.27$) รองลงมาอยู่ในระดับมาก คือ ผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศนำข้อมูลจากการประเมินผลไปใช้ประโยชน์ในการนิเทศการสอนและส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ($\bar{x}=4.26$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีความต้องการน้อยที่สุด อยู่ในระดับมาก คือ การประเมินผลการนิเทศการสอนตามแผนการนิเทศที่กำหนดไว้ ($\bar{x}=4.10$)

กล่าวได้ว่า สภาพการปฏิบัติการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการประเมินผลการนิเทศการสอน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ส่วนความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับมากทุกข้อและมีระดับความต้องการสูงกว่าสภาพการปฏิบัติการนิเทศการสอนทุกข้อ

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปฏิบัติตามสภาพปัจจุบัน และความต้องการการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการนิเทศการสอน

การวิจัยเพื่อพัฒนาการนิเทศการสอน	สภาพ/การปฏิบัติ				ความต้องการ			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย	อันดับ
1. การใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนาการนิเทศการสอน ของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	3.37	0.98	ปานกลาง	7	4.10	0.75	มาก	8
2. ผู้นิเทศการสอนมีการสร้างความรู้ความเข้าใจกระบวนการทำวิจัยให้แก่ผู้รับการนิเทศในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	3.41	0.94	ปานกลาง	4	4.13	0.65	มาก	5
3. การกระตุ้นส่งเสริมและสร้างวัฒนธรรมวิจัยสู่ชั้นเรียน	3.51	0.94	มาก	1	4.14	0.65	มาก	4
4. การให้คำปรึกษาช่วยเหลือผู้รับการนิเทศในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนบนพื้นฐานการวิจัย	3.47	0.94	ปานกลาง	2	4.17	0.71	มาก	3

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

การวิจัยเพื่อพัฒนาการนิเทศการ สอน	สภาพ/การปฏิบัติ				ความต้องการ			
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ หมาย	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ หมาย	อันดับ
5. การสร้างนวัตกรรมและองค์ ความรู้ใหม่ในการนิเทศของผู้นิเทศ การสอนและผู้รับการนิเทศด้าน ทักษะการคิด	3.39	0.96	ปาน กลาง	6	4.11	0.69	มาก	6
6. การสร้างคลังนวัตกรรมและองค์ ความรู้ใหม่ในการนิเทศของผู้นิเทศ การสอนและผู้รับการนิเทศด้าน ทักษะการคิด	3.36	0.76	ปาน กลาง	8	4.20	0.57	มาก	1
7. การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ ในการแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียน การสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถ ในการพัฒนาทักษะการคิดของ ผู้เรียน	3.42	0.84	ปาน กลาง	3	4.17	0.68	มาก	2
8. การเผยแพร่ผลงานวิจัยโดย ช่องทางต่าง ๆ ได้แก่ เครือข่าย สื่อ เทคโนโลยีประชุมอบรม จัด นิทรรศการ เป็นต้นเพื่อเป็น แบบอย่างการแก้ปัญหาและพัฒนา คุณภาพการศึกษา	3.39	0.85	ปาน กลาง	5	4.10	0.64	มาก	7
รวม	3.42	0.92	ปาน กลาง	-	4.14	0.68	มาก	-

จากตารางที่ 4.10 พบว่า สภาพปัจจุบันการปฏิบัติการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการนิเทศการสอน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{x}=3.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก คือ การกระตุ้นส่งเสริมและสร้างวัฒนธรรมวิจัยสู่ชั้นเรียน ($\bar{x}=3.51$) รองลงมาอยู่ในระดับปานกลาง คือ การให้คำปรึกษาช่วยเหลือผู้รับการนิเทศในการพัฒนาคุณภาพ การจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนบนพื้นฐานการวิจัย ($\bar{x}=3.47$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดอยู่ในระดับปานกลาง คือ การสร้างคลังนวัตกรรมและองค์ความรู้ใหม่ในการนิเทศของผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศด้านความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ($\bar{x}=3.36$) ส่วนความต้องการการนิเทศการสอนด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการนิเทศการสอน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก คือ การสร้างคลังนวัตกรรมและองค์ความรู้ใหม่ในการนิเทศของผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศด้านความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ($\bar{x}=4.20$) รองลงมาอยู่ในระดับมาก คือ การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ($\bar{x}=4.17$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีความต้องการน้อยที่สุด อยู่ในระดับมาก คือ การใช้กระบวนการวิจัย ในการพัฒนาการนิเทศการสอนของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ($\bar{x}=4.10$)

กล่าวได้ว่า สภาพการปฏิบัติการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการวิจัย ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับมากทุกข้อ และมีระดับความต้องการสูงกว่าสภาพการนิเทศการสอนทุกข้อ

4.1.3 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

1) สภาพปัจจุบันการปฏิบัติการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยภาพรวม 8 ด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านกิจกรรมการนิเทศการสอน รองลงมา คือ ด้านเทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน และด้านการวางแผนการนิเทศการสอน ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการนิเทศ การสอนส่วนความต้องการการนิเทศการสอนโดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาราย ด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านเทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน รองลงมา คือ ด้านการใช้สื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยี และ

กิจกรรมการนิเทศการสอน ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีความต้องการน้อยที่สุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการนิเทศการสอน

2) การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ สภาพปัจจุบันการปฏิบัติการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ พบว่ามีการปฏิบัติมากโดยเรียงตามลำดับ คือ มีการจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับ การนิเทศการสอน รองลงมา คือ การนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ตัดสินใจและวางแผนการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนและการปฏิบัติในระดับน้อยสุด คือ การประเมินผลเพื่อพัฒนาปรับปรุงระบบข้อมูลสารสนเทศ ส่วนความต้องการการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ความต้องการระดับมากโดยเรียงตามลำดับ คือ การนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ตัดสินใจและวางแผนการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน รองลงมา คือ การจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการนิเทศการสอน ส่วนความต้องการในระดับน้อยที่สุด คือ การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน

3) การวางแผนการนิเทศการสอน สภาพปัจจุบันการปฏิบัติการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการวางแผนการนิเทศการสอน พบว่า มีการปฏิบัติในระดับมากโดยเรียงตามลำดับ คือ การนำนโยบายด้านการคิดมาเป็นกรอบจัดทำแผนการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน รองลงมาคือ การกำหนดปฏิทินการนิเทศการสอนที่นำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมได้และปฏิบัติในระดับน้อยสุดคือ การวิเคราะห์ทรัพยากรที่ใช้ในการนิเทศการสอน ได้แก่ คน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น ส่วนความต้องการการนิเทศการสอน พบว่า มีความต้องการระดับมากโดยเรียงตามลำดับ คือ การนำนโยบายด้านการคิดมาเป็นกรอบจัดทำแผนการนิเทศการสอนรองลงมาคือ การวางแผนการนิเทศการสอนโดยนำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการมาพิจารณาจัดทำแผนการนิเทศการสอนและความต้องการในระดับน้อยสุด คือ การกำหนดมาตรฐานและความสำเร็จในการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน

4) การใช้สื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยี สภาพปัจจุบันการปฏิบัติการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการใช้สื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยี พบว่า มีการปฏิบัติในระดับมากโดยเรียงตามลำดับคือ การสร้างความรู้ ความเข้าใจการใช้สื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยีในการนิเทศการสอนแก่ผู้รับการนิเทศเพื่อ

ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน รองลงมาคือ การเลือกใช้สื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยีให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนของผู้รับการนิเทศ และการปฏิบัติในระดับน้อยสุดคือ การจัดทำคลังสื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยี เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ประกอบการนิเทศการสอน ส่วนความต้องการการนิเทศการสอน พบว่า มีความต้องการระดับมาก โดยเรียงตามลำดับ คือ การจัดทำคลังสื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยีเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ประกอบการนิเทศการสอน รองลงมา คือ การเลือกใช้สื่อเครื่องมือและเทคโนโลยีให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนของผู้รับการนิเทศ และความต้องการในระดับน้อยสุด คือ การหาคุณภาพของสื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยีนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนกับผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศมีส่วนร่วมในการจัดทำสื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยีนิเทศการสอน

5) การใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน สภาพปัจจุบันการปฏิบัติการนิเทศ การสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน พบว่า มีการปฏิบัติในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับคือ การนิเทศการสอนมีการปรับเปลี่ยนยืดหยุ่นประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับผู้รับการนิเทศ รองลงมาคือ การนิเทศการสอนมุ่งเน้นบรรยากาศแห่งความเป็นประชาธิปไตย มีการยอมรับซึ่งกันและกัน และการปฏิบัติในระดับน้อยสุดคือ การใช้วิธีการนิเทศการสอนแบบชี้แนะสะท้อนคิด (Reflective Coaching) เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ส่วนความต้องการ การนิเทศการสอน พบว่ามีความต้องการระดับมากโดยเรียงตามลำดับคือ การใช้วิธีการนิเทศ การสอนแบบชี้แนะสะท้อนคิด (Reflective Coaching) รองลงมาคือ การใช้วิธีการนิเทศการสอนแบบเป็นพี่เลี้ยงและผู้สนับสนุน (Mentoring and Supporting) และความต้องการระดับน้อยสุดคือ การประเมินผลและปรับปรุงการใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน

6) การมีส่วนร่วมการนิเทศการสอน สภาพปัจจุบันการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการมีส่วนร่วมการนิเทศการสอน พบว่า มีการปฏิบัติในระดับกลางโดยเรียงตามลำดับคือ การจัดกิจกรรมยกย่องเชิดชูเกียรติผู้มีผลงานส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน เพื่อเป็นการสร้างขวัญ กำลังใจแก่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ รองลงมาคือ การจัดระบบโครงสร้างหน้าที่ของบุคลากรในเครือข่ายต่าง ๆ อย่างชัดเจน และการปฏิบัติในระดับน้อยสุดคือ เครือข่ายความร่วมมือปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศการสอนอย่างต่อเนื่อง สร้างความยั่งยืนในการร่วมมือกันส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ส่วนความต้องการการนิเทศการสอนพบว่ามีความต้องการระดับมากโดยเรียงตามลำดับคือ การเผยแพร่ผลงานการนิเทศการสอนที่ส่งเสริมทักษะการคิดใน

รูปแบบต่าง ๆ แก่หน่วยงานและเครือข่ายต่าง ๆ รองลงมาคือ การประเมินติดตามผลการดำเนินงานของเครือข่ายต่าง ๆ ในการร่วมมือพัฒนาการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน และความต้องการระดับน้อยที่สุดคือ การจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศในการวิเคราะห์จัดตั้งกลุ่มเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการนิเทศการสอน

7) การจัดกิจกรรมการนิเทศการสอน สภาพปัจจุบันการปฏิบัติการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านกิจกรรมการนิเทศการสอน พบว่า มีการปฏิบัติในระดับมากโดยเรียงตามลำดับคือ ผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศการสอนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอน รองลงมาคือ การใช้กิจกรรมการนิเทศในการจัดการเรียนการสอนของผู้รับการนิเทศ และการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุดคือ กิจกรรมการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถของผู้รับการนิเทศด้วยวิธีการที่หลากหลายเหมาะสมกับศักยภาพของแต่ละบุคคล ส่วนความต้องการการนิเทศการสอนพบว่า มีความต้องการระดับมากโดยเรียงตามลำดับคือ ผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รองลงมาคือ การใช้กิจกรรมการนิเทศในการจัดการเรียนการสอนของผู้รับการนิเทศเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนและความต้องการระดับน้อยที่สุดคือ กิจกรรมการนิเทศการสอนส่งเสริมความสามารถของผู้รับการนิเทศด้วยวิธีการที่หลากหลายเหมาะสมกับศักยภาพของแต่ละบุคคล

8) การประเมินผลการนิเทศการสอน สภาพปัจจุบันการปฏิบัติการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการประเมินผลการนิเทศการสอน พบว่า มีการปฏิบัติในระดับมากโดยเรียงตามลำดับคือ การประเมินผลการนิเทศการสอนตามแผนการนิเทศที่กำหนดไว้ รองลงมาคือ การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลอย่างเป็นระบบแก่ผู้รับการนิเทศ และการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุดคือ การประเมินผลการนิเทศการสอนส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ก่อนการดำเนินการนิเทศกับการประเมินผลดำเนินการอย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่วนความต้องการการนิเทศการสอนพบว่ามีความต้องการระดับมากโดยเรียงตามลำดับคือ การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลอย่างเป็นระบบแก่ผู้รับการนิเทศ รองลงมาคือผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศนำข้อมูลจากการประเมินผลไปใช้ประโยชน์ในการนิเทศการสอนและส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน และความต้องการระดับน้อยที่สุดคือ การประเมินดำเนินการอย่างต่อเนื่องสม่่าเสมอเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

9) การวิจัยเพื่อพัฒนาการนิเทศการสอน สภาพปัจจุบันการปฏิบัติการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการนิเทศการสอนพบว่า มีการปฏิบัติในระดับมากโดยเรียงตามลำดับคือ การกระตุ้น ส่งเสริมและสร้างวัฒนธรรมวิจัยสู่ชั้นเรียน รองลงมาคือ การให้คำปรึกษาช่วยเหลือผู้รับการนิเทศ ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิด ของผู้เรียน บนพื้นฐานการวิจัยและการปฏิบัติในระดับน้อยสุดคือ การสร้างคลังนวัตกรรมและองค์ความรู้ใหม่ในการนิเทศของผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศด้านความสามารถในการพัฒนา ทักษะการคิดของผู้เรียน ส่วนความต้องการการนิเทศการสอนพบว่า มีความต้องการระดับมากโดย เรียงตามลำดับคือ การสร้างคลังนวัตกรรมและองค์ความรู้ใหม่ในการนิเทศของผู้นิเทศการสอนและ ผู้รับการนิเทศด้านความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน รองลงมาคือ การนำ ผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอน และความต้องการระดับ น้อยสุด คือ การใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนาการนิเทศการสอนของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน

4.1.4 การสังเคราะห์ผลการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเพื่อหารูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถ ในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีเชิง ผสมทั้งการศึกษาเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ กล่าวคือ ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับการ นิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้น พื้นฐาน โดยผู้วิจัยได้นำเสนอสรุปผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์ โดยแยกเป็นรายด้านทั้ง 8 ด้าน ปรากฏตามตารางที่ 4.11 ถึง 4.18 ดังนี้

ตารางที่ 4.11 การสังเคราะห์ผลการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณด้านการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ

เชิงคุณภาพ	เชิงปริมาณ	สรุปผล
1. ผู้นิเทศการสอนมีการเตรียมการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนโดยมีการเตรียมบุคลากรที่เหมาะสม มีความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยในการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน 2. จัดเตรียมบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อประสานความร่วมมือในการเก็บรวบรวม	1. การนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ตัดสินใจในการนิเทศ การสอน 2. การจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นต่อการนิเทศ การสอน 3.การประสานความร่วมมือระหว่างผู้นิเทศ การสอน และผู้รับการนิเทศการสอนในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ 4. การประเมินผลเพื่อพัฒนาปรับปรุงระบบข้อมูลสารสนเทศ 5. คุณภาพของข้อมูล	1. มีการเตรียมการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศในการนิเทศการสอน โดยการเตรียมทรัพยากรต่างๆ ทั้งคนอุปกรณ์ งบประมาณ และการบริหารจัดการให้พร้อม และเพียงพอโดยเตรียมบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยในการจัดระบบ และบุคลากรที่ประสานความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เช่น บุคคล โรงเรียน หน่วยงาน และทำระบบคอมพิวเตอร์ออนไลน์ 2. มีการแต่งตั้ง หรือมอบหมายคณะทำงานจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ โดยการวางแผน กำหนดจุดมุ่งหมาย และเป้าหมาย มีการนำนโยบาย จากหน่วยงานต่าง ๆ ทุกระดับที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ตั้งแต่ระดับ

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

เชิงคุณภาพ	เชิงปริมาณ	สรุปผล
ข้อมูลและจัดทำข้อมูล 3. มีการวางจุดมุ่งหมายร่วมกันของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการจัดระบบข้อมูล เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	สารสนเทศสะท้อนสภาพจริงเป็นปัจจุบัน มีปริมาณข้อมูลที่เพียงพอต่อการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	
4. มีการพัฒนาผู้นิเทศการสอน ผู้รับการนิเทศ และผู้เกี่ยวข้องให้มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นความสำคัญ และความจำเป็นของการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ โดยการอบรมนิเทศออนไลน์ และประชุม 5. มีการนำนโยบายจากหน่วยงานต่าง ๆ ทุกระดับที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ตั้งแต่ระดับกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียนมาเป็นกรอบในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ สู่การปฏิบัติที่ชัดเจน โดยมุ่งพัฒนาคู		กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียน มาเป็นกรอบในการวางแผนจัดทำข้อมูลสารสนเทศ สู่การปฏิบัติที่ชัดเจน 3. กำหนดให้มีการนิเทศติดตามผล และรายงานผลการพัฒนาการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศและใช้ข้อมูล กำหนดให้มีการติดตาม ประเมินการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ และการใช้ข้อมูลอย่างคุ้มค่า และเป็นประโยชน์เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

เชิงคุณภาพ	เชิงปริมาณ	สรุปผล
เพิ่มศักยภาพผู้เรียนในด้านทักษะการคิด 6. วิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหา และความต้องการของศูนย์ทดสอบและผู้รับการนิเทศ 7. มีการเตรียมความพร้อม (4 Ms) ทั้งคน อุปกรณ์ งบประมาณ และการบริหารจัดการที่มีเพียงพอ และช่วยการจัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน มีประสิทธิภาพ ศูนย์ทดสอบสามารถนำข้อมูลไปใช้ได้ตามเป้าหมายที่กำหนด 8. จัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องและจำเป็นต่อการส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน ผู้บริหาร ครู ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความรู้ความสามารถของครูแต่ละคนที่รับ		4. ให้มีการจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศด้านต่างๆ เช่น นักเรียน ผู้บริหาร ครู และข้อมูลที่เกี่ยวข้องต่อการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ได้แก่ ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของผู้รับการนิเทศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการประเมินทักษะการคิด ของ สมศ.และข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน 5 พัฒนาศูนย์ทดสอบและผู้เกี่ยวข้อง ให้มีความรู้ความเข้าใจ เกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญของการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ และมีการนำไปใช้ ในการพัฒนาการปฏิบัติงาน 6. จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ โดยมีระบบจัดเก็บ มีความถูกต้องทันสมัย เป็นปัจจุบัน มีเพียงพอในการปฏิบัติการ

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

เชิงคุณภาพ	เชิงปริมาณ	สรุปผล
9. มีการตรวจสอบข้อมูลที่เก็บรวบรวม ข้อมูลที่จัดเก็บมีคุณภาพ มีความเป็นปัจจุบัน ตรงตามเนื้อหาเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน มีการประมวลผลข้อมูลด้วยวิธีการง่าย ๆ ที่เรียกว่า ทำด้วยมือ เพราะผู้นิเทศการสอนมีบุคลากรน้อย ใช้ระบบคอมพิวเตอร์ช่วยทำให้สะดวกรวดเร็วขึ้น มีการนำเทคนิควิธีการใช้โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ข้อมูลสารสนเทศ ที่เป็นระบบ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน จะสะดวกต่อผู้นิเทศ การสอนนำไปใช้ 10. มีการประเมิน ติดตามผลการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ มีประเมินก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ และภายหลังดำเนินการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศและใช้ข้อมูลในการพัฒนาปรับปรุงส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนให้เกิดคุณภาพ		นิเทศการสอน มีความสะดวกพร้อมใช้ และให้บริการ 7. มีการติดตามประเมินผลการจัดข้อมูลสารสนเทศ โดยวิธีการตรวจสอบคุณภาพของระบบ และการนำไปใช้ว่าผู้ใช้นำระบบข้อมูลสารสนเทศไปพัฒนาได้อย่างคุ้มค่า และเป็นประโยชน์เพียงใด 8. มีการนำผลการประเมินและตรวจสอบ การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศมาเป็นแนวทาง พัฒนาปรับปรุง การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

จากตารางที่ 4.11 สรุปผลการสังเคราะห์การนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ จำแนกตามกระบวนการวางแผนงาน ดำเนินการตามแผนงาน ติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนงานและนำผลการติดตามประเมินผลการดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

1) การวางแผนงาน

1.1) มีการเตรียมการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศในการนิเทศการสอน โดยการเตรียมทรัพยากรต่าง ๆ ทั้งคนอุปกรณ์ งบประมาณ และการบริหารจัดการให้พร้อมและเพียงพอโดยเตรียมบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยในการจัดระบบ และบุคลากรที่ประสานความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เช่น บุคคล โรงเรียน หน่วยงาน และทำระบบคอมพิวเตอร์ออนไลน์

1.2) มีการแต่งตั้ง หรือมอบหมายคณะทำงานจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ โดยการวางแผนกำหนดจุดมุ่งหมาย และเป้าหมาย มีการนำนโยบาย จากหน่วยงานต่าง ๆ ทุกระดับที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมทักษะการคิด ตั้งแต่ระดับกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียนมาเป็นกรอบในการวางแผนจัดทำข้อมูลสารสนเทศสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน

1.3) กำหนดให้มีการนิเทศติดตามผล และรายงานผลการพัฒนาการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศและใช้ข้อมูลอย่างคุ้มค่า และเป็นประโยชน์เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน

2) การดำเนินการตามแผนงาน

2.1) มีการจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศด้านต่าง ๆ เช่น นักเรียน ผู้บริหาร ครู และข้อมูลที่เป็นต่อการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมทักษะการคิด ได้แก่ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของผู้รับการนิเทศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการประเมินทักษะการคิดของสมศ.และข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน

2.2) พัฒนาผู้นิเทศการสอนและผู้เกี่ยวข้องให้มีความรู้ความเข้าใจ เกิดความตระหนัก และเห็นความสำคัญของการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ และมีการนำไปใช้

2.3) จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ โดยมีระบบจัดเก็บ มีความถูกต้อง ทันสมัยเป็นปัจจุบัน มีเพียงพอในการปฏิบัติการนิเทศการสอน มีความสะดวกพร้อมใช้ และให้บริการ

2.4) มีการติดตามตรวจสอบและรายงานผลการปฏิบัติการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ

3) ติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนงาน

3.1) มีการติดตามประเมินผลการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ โดยวิธีการตรวจสอบคุณภาพของระบบ และการนำไปใช้ว่าผู้ใช้สามารถนำระบบข้อมูลสารสนเทศไปพัฒนาได้อย่างคุ้มค่า และเป็นประโยชน์เพียงใด

4) การนำผลการติดตามประเมินผลการดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไข

4.1) มีการนำผลการประเมินและตรวจสอบ การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศมาเป็นแนวทาง พัฒนาปรับปรุง การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศอย่างต่อเนื่องและเพื่อความยั่งยืน

ตารางที่ 4.12 การสังเคราะห์ผลการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณด้านการวางแผนการนิเทศการสอน

เชิงคุณภาพ	เชิงปริมาณ	สรุปผล
1. ผู้นิเทศการสอนควรนำข้อมูลด้านต่าง ๆ มาประกอบการจัดทำแผน และกิจกรรมต่าง ๆ ข้อมูลที่เป็นภาพรวมของการจัดการศึกษาของสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน(O-NET) ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินทักษะการคิด เป็นต้น ข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน เกี่ยวกับบุคลากร 2. ผู้นิเทศการสอนควรนำนโยบายระดับกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และระดับสถานศึกษา ปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน เช่น การกำหนดจุดเน้น 10 ประการ เป็นต้น 3. ควรให้มีการกำหนดมาตรฐาน และตัวชี้วัด ความต้องการจำเป็นเร่งด่วน ในการพัฒนาทักษะการคิด และใช้ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ มาวิเคราะห์ ตามมาตรฐานตัวชี้วัดที่กำหนด เพื่อผู้นิเทศการสอนสามารถนำไปใช้วางแผน จัดกิจกรรมพัฒนาทักษะ	1. การนำนโยบายด้านทักษะการคิด มาเป็นกรอบจัดทำแผน การนิเทศ การสอน 2. การนำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการมาพิจารณาจัดทำแผนการนิเทศการสอน 3. การสร้างทีมงานที่เข้มแข็งในการวางแผนการนิเทศการสอน 4. การวางแผนการนิเทศการสอนร่วมกันระหว่างผู้นิเทศการสอน และผู้รับการนิเทศ 5. การวิเคราะห์ทรัพยากรที่ใช้ในการนิเทศการสอน ได้แก่ คน งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ เป็นต้น	1. มีการจัดทำแผนการ นิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดโดยการนำข้อมูลสารสนเทศด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกัทักษะการคิด เช่น ผลการทดสอบคุณภาพทางการศึกษา (O-NET) ผลการประเมินทักษะการคิดของสมศ. นโยบายที่เกี่ยวข้อง จากหน่วยงานต่าง ๆ ที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน และจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน ครู และบุคคลที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวทางในการจัดทำแผน 2. กำหนดมาตรฐานตัวชี้วัด และเป้าหมายเกี่ยวกับทักษะการคิดของผู้เรียน เพื่อให้ผู้นิเทศการสอนใช้เป็นแนวทางในการกำหนดเป้าหมาย ของผลสำเร็จสามารถจัดนิเทศการสอนซึ่งครูทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้สามารถใช้

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

เชิงคุณภาพ	เชิงปริมาณ	สรุปผล
การคิดอย่างเป็นระบบ 4. มีการสร้างทีมงานที่มีความรู้ความเข้าใจ รับผิดชอบ จัดทำแผนการปฏิบัติงานให้ชัดเจน ใน โรงเรียนหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาบุคลากร แผนปฏิบัติการประจำปี 5. มีการติดตามประเมินผลและนำผลไปพัฒนา ต่อเนื่อง ครบถ้วน ให้มีการทำแผนที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม ความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน โดยเฉพาะ ผู้นิเทศทั้งภายนอก และผู้นิเทศการสอน ภายในโรงเรียน		มาตรฐานตัวชี้วัดและเป้าหมายเป็นแนวทาง พัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะการคิดได้ 3. จัดทำแผนการนิเทศการสอนโดยทีมงานที่ เข้มแข็งมีความรู้ รับผิดชอบมีส่วนร่วม เพื่อให้ผู้ นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศสามารถ นำไปใช้ปฏิบัติได้ผล ตามเป้าหมายที่ต้องการ 4. มีการติดตามประเมินผลการจัดทำแผนเพื่อ ส่งเสริมทักษะการคิดด้วยวิธีการหลากหลาย เช่น ประชุมคณะทำงาน การประเมินผลเชิงประจักษ์ โดยใช้การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ที่ เกี่ยวข้อง 5. มีการนำผลการประเมินไปพัฒนาปรับปรุง วางแผนการนิเทศเพื่อส่งเสริมความสามารถใน การพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน โดยชี้แจง และสร้างความเข้าใจ และหาแนวทางพัฒนาการ จัดทำแผนนิเทศการสอนอย่างต่อเนื่อง

จากตารางที่ 4.12 สรุปผลการสังเคราะห์การนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการวางแผนการนิเทศการสอน จำแนกตามกระบวนการวางแผนงาน ดำเนินการตามแผนงาน ติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนงานและนำผลการติดตามประเมินผลการดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

1) การวางแผนงาน

1.1) มีการจัดทำแผนการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน โดยการนำข้อมูลสารสนเทศด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับทักษะการคิด เช่น ผลการทดสอบคุณภาพทางการศึกษา (O-NET) ผลการประเมินทักษะการคิดของ สมศ. นโยบายที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน และจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโรงเรียน ครูและบุคคลที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวทางในการจัดทำแผน

2) การดำเนินการตามแผนงาน

2.1) กำหนดมาตรฐานตัวชี้วัดและเป้าหมาย เกี่ยวกับความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ของผู้เรียน เพื่อให้ผู้นิเทศการสอนใช้เป็นแนวทางในการกำหนดเป้าหมายของผลสำเร็จในการจัดนิเทศการสอนซึ่งครูทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้สามารถใช้มาตรฐานตัวชี้วัดและเป้าหมายเป็นแนวทางพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะการคิดได้

2.2) จัดทำแผนการนิเทศการสอนโดยทีมงานที่เข้มแข็งมีความรู้ รับผิดชอบมีส่วนร่วม เพื่อให้ผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้ผลตามเป้าหมายที่ต้องการ

3) ติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนงาน

3.1) มีการติดตามประเมินผลการจัดทำแผน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ด้วยวิธีการหลากหลาย เช่น ประชุม คณะทำงาน การประเมินผลเชิงประจักษ์ โดยใช้การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

4) การนำผลการติดตามประเมินผลการดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไข

4.1) มีการนำผลการประเมินไปพัฒนาปรับปรุง วางแผนการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน โดยชี้แจงและสร้างความเข้าใจ และหาแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนนิเทศการสอนอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 4.13 การสังเคราะห์ผลการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณด้านการใช้สื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยี

เชิงคุณภาพ	เชิงปริมาณ	สรุปผล
1. มีสื่อเครื่องมือในเทศที่ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของผู้รับการนิเทศ ช่วยในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ 2. ผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศวางแผนร่วมกัน ผลิตจัดหาสื่อ และรวบรวมสื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยีที่ทันสมัยไว้ให้บริการ แก่ผู้เกี่ยวข้องในรูปของสื่อออนไลน์ โดยจัดเป็นคลังหรือศูนย์สื่อที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน หรือการจัดการเรียนการสอน ได้สะดวกรวดเร็ว 3. พัฒนาผู้นิเทศการสอนครูใหม่ที่ขาดประสบการณ์ ขาดความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการจัดทำ หรือเลือกใช้สื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยี	1. การจัดทำคลังสื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยีเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ ประกอบการนิเทศการสอน 2. การเลือกใช้สื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยีให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนของผู้รับการนิเทศ 3. การสร้างความรู้ความเข้าใจ การใช้สื่อเครื่องมือ และเทคโนโลยีในการนิเทศการสอนแก่ผู้รับการนิเทศ 4. การส่งเสริมให้มีการใช้ปรับปรุงและพัฒนาสื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยีนิเทศการสอน 5. การจัดทำสื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยีที่ทันสมัยหลากหลาย ในการนิเทศการสอน	1. ผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศ วางแผน ร่วมกันในการผลิต จัดหา และรวบรวมสื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยีที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน 2. จัดทำคลังหรือศูนย์สื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยี โดยรวบรวมไว้อย่างเป็นระบบ สามารถให้บริการในรูปแบบต่าง ๆ เช่น สื่อออนไลน์ 3. ประสาน บุคคลที่มีความรู้ ทักษะและความสามารถ ด้านสื่อเครื่องมือและเทคโนโลยีให้มาร่วมกันจัดสื่อเครื่องมือ และเทคโนโลยีให้ทันสมัยและสะดวกต่อผู้ใช้ 4. พัฒนาผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศให้มีความรู้และใช้สื่อเครื่องมือและเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงาน

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

เชิงคุณภาพ	เชิงปริมาณ	สรุปผล
4. มีบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญด้านสื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยีที่ทันสมัยให้บริการ 5. มีการประเมินปรับปรุง และพัฒนาสื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยีที่ส่งเสริมความสามารถในการ พัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน แก่ผู้นิเทศการสอน และผู้รับการนิเทศทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้		5. มีการประเมินปรับปรุงและพัฒนาสื่อ เครื่องมือ เทคโนโลยี ที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนา ทักษะการคิดของผู้เรียนแก่ผู้รับการนิเทศ ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

จากตารางที่ 4.13 สรุปผลการสังเคราะห์การนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ด้านการใช้สื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยี จำแนกตามกระบวนการวางแผนงาน ดำเนินการตามแผนงาน ติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนงาน และนำผลการติดตามประเมินผลการดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

1) การวางแผนงาน

1.1) ผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศ วางแผนร่วมกันในการผลิต จัดหา และรวบรวมสื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยีที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน

2) การดำเนินการตามแผนงาน

2.1) จัดทำคลังหรือศูนย์สื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยี โดยรวบรวมไว้อย่างเป็นระบบ สามารถให้บริการในรูปแบบต่าง ๆ เช่น สื่อออนไลน์

2.2) ประสาน บุคคลที่มีความรู้ ทักษะและความสามารถ ด้านสื่อเครื่องมือและเทคโนโลยีให้มาร่วมกันจัดสื่อเครื่องมือ และเทคโนโลยีให้ทันสมัยและสะดวกต่อผู้ใช้

2.3) พัฒนาผู้นิเทศการสอน และผู้รับการนิเทศให้มีความรู้และใช้สื่อเครื่องมือและเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงาน

3) ติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนงาน

3.1) มีการประเมินสื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยี ที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนแก่ผู้รับการนิเทศ ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

4) การนำผลการติดตามประเมินผลการดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไข

4.1) มีการนำผลการการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาสื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยีที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนแก่ผู้รับการนิเทศทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

ตารางที่ 4.14 การสังเคราะห์ผลการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณด้านการใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน

เชิงคุณภาพ	เชิงปริมาณ	สรุปผล
1. มีการวางแผนร่วมกันระหว่างผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศเพื่อใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศได้เหมาะสมกับสภาพปัญหา และความต้องการ โดยเฉพาะปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน 2. มีความรู้ความสามารถ ใช้เทคนิค และวิธีการนิเทศแบบต่าง ๆ ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้เหมาะสม เช่น ให้ผู้รับการนิเทศที่หลากหลาย เทคนิคการนิเทศแบบ IT เทคนิค วิธีการนิเทศแบบมีส่วนร่วม ชี้นำและสะท้อนคิด โดยผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน 3. มีการใช้เทคนิค และวิธีการนิเทศมุ่งเน้นบรรยากาศ แห่งความเป็นประชาธิปไตย เกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน รูปแบบกัลยาณมิตรนิเทศ	1. การใช้วิธีการนิเทศการสอนแบบชี้นำสะท้อนคิด (Reflective Coaching) 2. การใช้วิธีการนิเทศการสอนแบบเป็นพี่เลี้ยง และ ผู้สนับสนุน (Mentoring and Supporting) 3. การใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอนที่หลากหลายและเหมาะสมกับผู้รับการนิเทศ 4. การใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน 5. การใช้วิธีการนิเทศการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้	1. มีการวางแผนร่วมกัน ระหว่างผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศ ในการเลือกใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับบริบท สภาพปัญหา และความต้องการของผู้รับการนิเทศ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน 2. ผู้นิเทศการสอนใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศรูปแบบต่าง ๆ ในสถานการณ์ต่าง ๆ เช่นเทคนิคการนิเทศแบบIT เทคนิค และวิธีการนิเทศแบบมีส่วนร่วม ชี้นำและสะท้อนคิด โดยผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน 3. มีการใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน มุ่งเน้นบรรยากาศแห่งการเป็นประชาธิปไตย เกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน โดยใช้รูปแบบกัลยาณมิตรนิเทศ ช่วยให้ผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศมีความรู้สึกปลอดภัย สบายใจ ไม่

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

เชิงคุณภาพ	เชิงปริมาณ	สรุปผล
ช่วยให้ผู้นิเทศและผู้บริหารนิเทศ รู้ลึกตลอดไปรง สบายใจ ไม่บีบบังคับ มุ่งเน้นความมีน้ำใจ ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน สร้างความยอมรับนับถือซึ่งกัน และกัน ด้วยเทคนิควิธีการนิเทศแบบกัลยาณมิตร จะช่วยให้ครูผู้รับการนิเทศสามารถปรับปรุงตนเอง สามารถพัฒนาตนเองทั้งในเรื่องการสอนและ จริยธรรม 4. ใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอนที่ทันสมัย ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Digital Content) ใน รูปแบบสื่อออนไลน์ ผ่านเว็บไซต์ e-Book หรือ Applications ต่าง ๆ ช่วยให้ผู้นิเทศการสอน และ ผู้รับการนิเทศสามารถพัฒนาการเรียนการสอนได้ สะดวกรวดเร็วขึ้น 5. มีการนิเทศติดตามประเมินผลการใช้เทคนิคและ วิธีการนิเทศการสอน และนำไปพัฒนาปรับปรุง เทคนิคและวิธีการนิเทศ อย่างต่อเนื่องยั่งยืน		บีบบังคับ มุ่งเน้นความมีน้ำใจต่อกัน ช่วยเหลือกัน สร้าง ความยอมรับนับถือ ช่วยให้ผู้รับการนิเทศสามารถ ปรับปรุงและพัฒนาตนเองในการจัดการเรียนการสอน และ มีจริยธรรม 4. มีการใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอนที่ทันสมัย หลากหลายรูปแบบ เช่นนิเทศการสอนผ่านสื่อ อิเล็กทรอนิกส์ (Digital Content) ในรูปแบบสื่อออนไลน์ ผ่านเว็บไซต์ e-Book หรือ Applications ต่าง ๆ ช่วยให้ผู้ นิเทศการสอน และผู้รับการนิเทศสามารถพัฒนาการเรียน การสอนได้สะดวกรวดเร็วขึ้น 5. มีการนิเทศติดตามประเมินผล การพัฒนาและใช้เทคนิค และวิธีการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการ พัฒนาทักษะการคิด ของผู้เรียน และสามารถนำไป พัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องยั่งยืน

จากตารางที่ 4.14 สรุปผลการสังเคราะห์การนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ด้านการใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน จำแนกตามกระบวนการวางแผนงาน ดำเนินการตามแผนงาน ติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนงาน และนำผลการติดตามประเมินผลการดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

1) การวางแผนงาน

1.1) มีการวางแผนร่วมกัน ระหว่างผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศ ในการเลือกใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับบริบท สภาพปัจจุบันและความต้องการของผู้รับการนิเทศ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน

2) การดำเนินการตามแผนงาน

2.1) ผู้นิเทศการสอนใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศรูปแบบต่าง ๆ ในสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น เทคนิคการนิเทศแบบ IT เทคนิคและวิธีการนิเทศแบบมีส่วนร่วม ชี้แนะและสะท้อนคิด โดยผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน

2.2) มีการใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศ มุ่งเน้นบรรยากาศแห่งความเป็นประชาธิปไตย เกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน โดยใช้รูปแบบกัลยาณมิตรนิเทศช่วยให้ผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศมีความรู้สึกลดโล่ง สบายใจ ไม่บีบบังคับ มุ่งเน้นความมีน้ำใจต่อกัน ช่วยเหลือกัน สร้างความยอมรับนับถือ ช่วยให้ผู้รับการนิเทศสามารถปรับปรุงและพัฒนาตนเองในการจัดการเรียนการสอน และมีจริยธรรม

2.3) มีการใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอนที่ทันสมัย หลากหลายรูปแบบ เช่น นิเทศการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Digital Content) ในรูปแบบสื่อออนไลน์ ผ่านเว็บไซต์/ e-Book หรือ Applications ต่าง ๆ ช่วยให้ผู้นิเทศการสอน และผู้รับการนิเทศสามารถพัฒนาการเรียนการสอนได้สะดวกรวดเร็วขึ้น

3) ติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนงาน

3.1) มีการนิเทศติดตามประเมินผล การพัฒนาและใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน

4) การนำผลการติดตามประเมินผลการดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไข

4.1) มีการนำผลการนิเทศติดตามประเมินผล การพัฒนาและใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนไปพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องยั่งยืน

ตารางที่ 4.15 การสังเคราะห์ผลการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณด้านการมีส่วนร่วมการนิเทศการสอน

เชิงคุณภาพ	เชิงปริมาณ	สรุปผล
1. มีการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับเครือข่ายความร่วมมือต่าง ๆ เช่น เครือข่ายครูผู้สอน ทั้งภายในและภายนอก เครือข่ายผู้บริหาร เครือข่ายระหว่างโรงเรียน รวมถึงเครือข่ายระหว่างเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2. มีการวางแผน และจัดกิจกรรมระหว่างเครือข่ายระดมสรรพกำลังจากเครือข่ายความร่วมมือต่าง ๆ ในการวางแผน สนับสนุนส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน 3. ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เป็นสมาชิกเครือข่ายต่าง ๆ อย่างน้อย 1 เครือข่าย เพื่อพัฒนาวิชาชีพ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ จัดกิจกรรม	1. การเผยแพร่ผลงานการนิเทศการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ในรูปแบบต่าง ๆ แก่หน่วยงานและเครือข่ายต่าง ๆ 2. การประเมินติดตามผลการดำเนินงานของเครือข่ายต่าง ๆ ในการร่วมมือพัฒนาการนิเทศการสอน 3. การจัดกิจกรรมยกย่องเชิดชูเกียรติผู้มีผลงาน ส่งเสริมทักษะการคิด เพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจ แก่ผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศ 4. การจัดทำแผนพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือของ ผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	1. มีการวางแผนและแนวทางสร้างความร่วมมือกับเครือข่ายต่าง ๆ ในการระดมทรัพยากร และความคิดมาสนับสนุนการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน 2. มีการวิเคราะห์ข้อมูล สารสนเทศเกี่ยวกับเครือข่ายต่าง ๆ ที่มาร่วมกันพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา เช่น เครือข่ายครูผู้สอนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เครือข่ายผู้บริหาร เครือข่ายศูนย์พัฒนาวิชาการ เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนต่าง ๆ รวมถึงเครือข่ายระดับ เขตพื้นที่การศึกษาและเครือข่ายระดับอุดมศึกษา ให้มีการสร้างข้อตกลงร่วมกัน เพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ยั่งยืน 3. ให้มีการสร้างเครือข่ายนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน โดยเฉพาะมีการจัดกิจกรรมภายในเครือข่ายเดียวกันและระหว่างเครือข่าย เช่น มีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ข่าวสาร ข้อมูล ตลอดจนกิจกรรมการนิเทศต่าง ๆ

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

เชิงคุณภาพ	เชิงปริมาณ	สรุปผล
4. ประเมินติดตามผลการดำเนินงานของเครือข่ายเพื่อพัฒนาและสร้างเครือข่ายความร่วมมือพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้ต่อเนื่องยั่งยืน 5. จัดกิจกรรมสร้างขวัญกำลังใจ เกิดแรงจูงใจโดยให้มีการเผยแพร่ผลงานการนิเทศการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน (Best Practices) ให้การยกย่องเชิดชูเกียรติผู้มีผลงานดีเด่นเป็นแบบอย่างการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	5. เครือข่ายความร่วมมือปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศการสอนอย่างต่อเนื่องสร้างความยั่งยืน	4. ส่งเสริมให้ผู้นิเทศและผู้บริหารนิเทศทุกคนร่วมมือพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่รับผิดชอบ และร่วมเป็นสมาชิกเครือข่ายที่สนใจอย่างน้อย 1 เครือข่ายโดยมุ่งเน้นการร่วมมือสร้างสรรค์พัฒนาปรับปรุงยกระดับสมรรถนะของผู้นิเทศและส่งเสริมให้เครือข่ายเพิ่มศักยภาพผู้เรียนด้านทักษะการคิด 5. มีการประเมินติดตามผลการดำเนินงานของเครือข่ายเพื่อพัฒนาและสร้างเครือข่ายความร่วมมือพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้ต่อเนื่องยั่งยืน 6. มีการจัดกิจกรรมสร้างขวัญกำลังใจ เกิดแรงจูงใจโดยให้มีการเผยแพร่ผลงานการนิเทศการสอนที่ส่งเสริมทักษะการคิด (Best Practices) ให้การยกย่องเชิดชูเกียรติผู้มีผลงานดีเด่นเป็นแบบอย่างการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

จากตารางที่ 4.15 สรุปผลการสังเคราะห์การนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ด้านการมีส่วนร่วมการนิเทศการสอน จำแนกตามกระบวนการวางแผนงาน ดำเนินการตามแผนงาน ติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนงานและนำผล

การติดตามประเมินผลการดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

1) การวางแผนงาน

1.1) วางแผนและแนวทางสร้างความร่วมมือกับเครือข่ายต่าง ๆ ในการระดมทรัพยากร และความคิดมาสนับสนุนการนิเทศการสอน และการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน

2) การดำเนินการตามแผนงาน

2.1) วิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับเครือข่ายต่าง ๆ ที่มาร่วมกันพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา เช่น เครือข่ายครูผู้สอนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนเครือข่ายผู้บริหาร เครือข่ายศูนย์พัฒนาวิชาการ เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนต่าง ๆ รวมถึงเครือข่ายระดับเขตพื้นที่การศึกษาและเครือข่ายระดับอุดมศึกษา ให้มีการสร้างข้อตกลงร่วมกัน เพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาอย่างต่อเนื่องยั่งยืน

2.2) ให้มีการสร้างเครือข่ายนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน โดยเฉพาะมีการจัดกิจกรรมภายในเครือข่ายเดียวกันและระหว่างเครือข่าย เช่น มีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ข่าวสารข้อมูล ตลอดจนกิจกรรมการนิเทศต่าง ๆ

2.3) ส่งเสริมให้ผู้นิเทศการสอน และผู้รับการนิเทศการสอนทุกคนร่วมมือพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่รับผิดชอบ และร่วมเป็นสมาชิกเครือข่ายที่สนใจอย่างน้อย 1 เครือข่าย โดยมุ่งเน้นการร่วมสร้างสรรค์พัฒนา ปรับปรุงยกระดับสมรรถนะของผู้นิเทศการสอน และส่งเสริมให้เครือข่ายเพิ่มศักยภาพผู้เรียนด้านทักษะการคิด

3) ติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนงาน

3.1) ประเมินติดตามผลการดำเนินงานของเครือข่ายเพื่อพัฒนาและสร้างเครือข่ายความร่วมมือพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้ต่อเนื่องยั่งยืน

4) การนำผลการติดตามประเมินผลการดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไข

4.1) มีการจัดกิจกรรมสร้างขวัญกำลังใจ เกิดแรงจูงใจโดยให้มีการเผยแพร่ผลงานการนิเทศการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน (Best Practices) ให้การยกย่องเชิดชูเกียรติผู้มีผลงานดีเด่นเป็นแบบอย่างการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ตารางที่ 4.16 การสังเคราะห์ผลการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณด้านกิจกรรมการนิเทศการสอน

เชิงคุณภาพ	เชิงปริมาณ	สรุปผล
1. มีการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการของผู้รับ การนิเทศ เพื่อการวางแผนเลือกกิจกรรมในการส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ในแต่ละกิจกรรมต้องพิจารณา ถึงความพร้อม ความเหมาะสม เวลา งบประมาณ การศึกษา ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เลือก กิจกรรมเหมาะสมทำให้บรรลุผลตามที่ ตั้งใจไว้ 2. พัฒนาผู้รับการนิเทศให้มีความรู้ ความเข้าใจของกิจกรรมการนิเทศ ที่มีความหลากหลาย และมีความเหมาะสม และประโยชน์แตกต่างกัน ผู้นิเทศ เลือกใช้ให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมาย ของการนิเทศการสอนแต่ละครั้ง	1. ผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศการสอนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน 2. การใช้กิจกรรมการนิเทศในการจัดการเรียนการสอนของผู้รับการนิเทศเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน 3. การเลือกกิจกรรมได้เหมาะสมกับสภาพปัญหาและความต้องการของผู้รับ การนิเทศ 4. การติดตามประเมินผลและสรุปผลการใช้กิจกรรมการนิเทศการสอนสำหรับปรับปรุงพัฒนาการนิเทศการสอน 5. การนิเทศการสอนส่งเสริมความสามารถของผู้รับการนิเทศ	1.วางแผนการจัดกิจกรรมการนิเทศการสอนโดยมีการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการของผู้รับการนิเทศ มีการพิจารณาความพร้อม ความเหมาะสม เวลา งบประมาณเป็นแนวทางในการเลือกกิจกรรมการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน 2. พัฒนาผู้รับการนิเทศให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศ ที่มีความหลากหลาย และมีความเหมาะสม และประโยชน์แตกต่างกัน ผู้นิเทศ การสอนเลือกใช้ให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของการนิเทศแต่ละครั้ง 3. ผู้นิเทศการสอนใช้กิจกรรมต่างๆ ประกอบการนิเทศการสอน เพื่อสร้างความมั่นใจ แรงจูงใจ การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนา การเรียน การสอนส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิด ของผู้เรียน

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

เชิงคุณภาพ	เชิงปริมาณ	สรุปผล
3. กิจกรรมการนิเทศช่วยสร้างความมั่นใจ ให้กับ ผู้นิเทศการสอนเพื่อปรับปรุง และเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมการสอนของครู 4. ใช้กิจกรรมการนิเทศสำหรับติดตาม ประเมินผล การพัฒนาการนิเทศการสอนเพื่อ ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิด ของผู้เรียน 5. มีการใช้กิจกรรมการนิเทศ สำหรับปรับปรุง พัฒนา การนิเทศ การสอน เพื่อส่งเสริม ความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิด ของผู้เรียน เช่น การใช้กิจกรรมการอบรมการ สังเกตการสอน เป็นต้น	ด้วยวิธีการที่หลากหลายเหมาะสมกับศักยภาพของแต่ละบุคคล	4. มีการประเมินผลการจัดกิจกรรมของผู้นิเทศการ สอนอย่างหลากหลายวิธี เพื่อนำผลไปพัฒนา เช่น การประชุม การสังเกต การสอน การ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การมีส่วนร่วม เป็นต้น

จากตารางที่ 4.16 สรุปผลการสังเคราะห์การนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ด้านกิจกรรมการนิเทศการสอน จำแนกตามกระบวนการวางแผนงาน ดำเนินการตามแผนงาน ติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนงาน และนำผลการติดตามประเมินผลการดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

1) การวางแผนงาน

1.1) วางแผนการจัดกิจกรรมการนิเทศการสอนโดยมีการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและความต้องการของผู้รับการนิเทศ มีการพิจารณาความพร้อม

ความเหมาะสม เวลางบประมาณเป็นแนวทางในการเลือกกิจกรรมการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน

2) การดำเนินการตามแผนงาน

2.1) พัฒนาผู้รับการนิเทศให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศ ที่มีความหลากหลาย และมีความเหมาะสม และประโยชน์แตกต่างกัน ผู้นิเทศการสอนเลือกใช้ให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของการนิเทศแต่ละครั้ง

2.2) ผู้นิเทศการสอนใช้กิจกรรมต่าง ๆ ประกอบการนิเทศการสอนเพื่อสร้างความมั่นใจ แรงจูงใจ การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน

3) ติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนงาน

3.1) มีการประเมินผลการจัดกิจกรรมของผู้นิเทศการสอนอย่างหลากหลายวิธี เพื่อนำผลไปพัฒนาเช่นการประชุม การสังเกตการสอน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การมีส่วนร่วมเป็นต้น

4) การนำผลการติดตามประเมินผลการดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไข

4.1) มีการนำผลการประเมินผลการจัดกิจกรรมของผู้นิเทศการสอนไปพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 4.17 การสังเคราะห์ผลการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณด้านการประเมินผลการนิเทศการสอน

เชิงคุณภาพ	เชิงปริมาณ	สรุปผล
1. ผู้นิเทศการสอนสร้างความรู้ ความเข้าใจ ให้ผู้ นิเทศเกี่ยวกับการประเมินผลการนิเทศ เพราะเป็น เรื่องสำคัญที่มีความจำเป็นในการปฏิบัติงานทุก งาน ซึ่งโดยทั่วไปคิดว่าเรื่องการประเมินเป็นเรื่อง ยาก และทำการประเมินเฉพาะผู้รับผิดชอบ 2. ผู้นิเทศการสอน และผู้รับการนิเทศ ต้อง ดำเนินการระหว่างการทำงาน และภายหลัง การปฏิบัติงาน และมีข้อมูลหรือผลการปฏิบัติ อย่างชัดเจน และสามารถแก้ไขปัญหาได้ทันทั่วทั้งที่ ซึ่งการประเมินต้องมีเวลา และผู้ประเมินต้องม ความรู้ มีทักษะการประเมินจึงจะมีประสิทธิภาพ 3. การประเมินการนิเทศเป็นงานที่ต้องอาศัย ความ ร่วมมือทุกฝ่าย จึงจะได้ผล	1. การสร้างความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการประเมินผลอย่างเป็น ระบบแก่ผู้รับการนิเทศ 2. ผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศ นำข้อมูลจากการประเมินผลไปใช้ ประโยชน์ในการนิเทศการสอนและ ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนา ทักษะการคิดของผู้เรียน 3. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล การนิเทศ การสอนของผู้นิเทศการ สอนและผู้รับการนิเทศ 4. การประเมินผลการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการ พัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ภายหลังการดำเนินการนิเทศ	1. ผู้นิเทศการสอนวางแผนพัฒนาสร้างความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับเรื่องการประเมินผล การสร้างทางเลือก วิธีการประเมิน กำหนดการ และการมีส่วนร่วมของผู้ประเมิน 2. มีการสร้างความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับเรื่องการประเมินผลการ นิเทศการสอนแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่นผู้บริหาร ครูผู้รับการ นิเทศ และครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ด้วยวิธีการประเมินต่าง ๆ เช่นอบรม สัมมนา สื่อออนไลน์ เป็นต้น 3. จัดระบบการประเมิน ติดตามผลการปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริม ความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนคิดอย่างเป็น ระบบ มีผู้รับผิดชอบ โดยวิธีการประเมิน เชิงบวก 4. มีการประเมินการปฏิบัติการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริม ความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนเป็นระยะ ๆ เช่นก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ และภายหลังดำเนินการมี การสร้างความรู้ความเข้าใจ ทราบถึงแนวทาง การประเมิน และมีส่วน ร่วมประเมินด้วย

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

เชิงคุณภาพ	เชิงปริมาณ	สรุปผล
4. มีการใช้เทคนิควิธีการประเมินผลอย่างหลากหลายวิธี เช่น การใช้แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ การประชุม การพิจารณาจากเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินงานไปแล้ว มีการประเมินอย่างเป็นระบบ เชื่อถือได้ 5. ผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศ สามารถนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาได้	5. การประเมินผลการนิเทศการสอนส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนก่อนการดำเนินการนิเทศ	5. ผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศใช้รูปแบบการประเมินเพื่อพัฒนาเช่นการประเมินแบบมีส่วนร่วม สะท้อนคิดเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และพัฒนาแก้ไขการปฏิบัติงานอย่างทันที่ 6. มีการใช้เทคนิควิธีการประเมินผลอย่างหลากหลายวิธี เช่น การใช้แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ การประชุม การพิจารณาจากเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินงานไปแล้ว มีการประเมินอย่างเป็นระบบเชื่อถือได้

จากตารางที่ 4.17 สรุปผลการสังเคราะห์การนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ด้านการประเมินผลการนิเทศการสอน จำแนกตามกระบวนการวางแผนงาน ดำเนินการตามแผนงาน ติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนงานและนำผล

การติดตามประเมินผลการดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

1) การวางแผนงาน

1.1) ผู้นิเทศการสอนวางแผนพัฒนาสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการประเมินผล การสร้างทางเลือก วิธีการประเมินกำหนดการและการมีส่วนร่วมของผู้ประเมิน

2) การดำเนินการตามแผนงาน

2.1) มีการสร้างความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับเรื่องการประเมินผลการนิเทศการสอนแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหาร ครูผู้รับการนิเทศและครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ด้วยวิธีการประเมินต่าง ๆ เช่น อบรม สัมมนา สื่อออนไลน์ เป็นต้น

2.2) จัดระบบการประเมิน ติดตามผลการปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ มีผู้รับผิดชอบ โดยวิธีการประเมินเชิงบวก

2.3) มีการประเมินการปฏิบัติการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะของผู้เรียนเป็นระยะ ๆ เช่น ก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ และภายหลังดำเนินการมีการสร้างความรู้ความเข้าใจ ทราบถึงแนวทางการประเมิน และมีส่วนร่วมในการประเมินด้วย

2.4) ผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศใช้รูปแบบการประเมินเพื่อพัฒนาเช่นการประเมินแบบมีส่วนร่วม สะท้อนคิดเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และพัฒนาแก้ไขการปฏิบัติงานอย่างทันทั่วทั้งที่

3) ติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนงาน

3.1) มีการใช้เทคนิควิธีการประเมินผลอย่างหลากหลายวิธี เช่น การใช้แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ การประชุม การพิจารณาจากเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินงานไปแล้ว มีการประเมินอย่างเป็นระบบ เชื่อถือได้

4) การนำผลการติดตามประเมินผลการดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไข

4.1) มีการนำผลการประเมินที่ได้จากเทคนิควิธีการประเมินผลอย่างหลากหลายวิธีมาปรับปรุงแก้ไข

ตารางที่ 4.18 การสังเคราะห์ผลการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณด้านการวิจัย

เชิงคุณภาพ	เชิงปริมาณ	สรุปผล
1. ผู้นิเทศการสอนสร้างความรู้ความเข้าใจ โดยการ พัฒนา ผู้รับการนิเทศในเรื่องการวิจัยในชั้นเรียน อย่าง ต่อเนื่อง สม่ำเสมอ สามารถทำวิจัย ได้อย่างถูกต้อง เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน หรือเพื่อ แก้ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนการสอน 2. ผู้นิเทศการสอนร่วมมือกับทุกฝ่าย ในการจัดทำวิจัย เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนางานที่รับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง จนเป็นวัฒนธรรมการวิจัย และเป็น แบบอย่างต่อผู้รับการนิเทศ 3. ผู้นิเทศการสอน มีการรวบรวมผลการวิจัยที่ส่งเสริม ความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน จากแหล่งต่าง ๆ ไว้บริการแก่ผู้รับการนิเทศ เพื่อเป็น แนวทางการวิจัย	1. การสร้างคลังนวัตกรรมและองค์ ความรู้ใหม่ในการนิเทศของผู้นิเทศการ สอนและผู้รับการนิเทศด้านทักษะการ คิด 2. การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ใน การแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการ สอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการ พัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน 3. การให้คำปรึกษาช่วยเหลือผู้รับการ นิเทศในการพัฒนาคุณภาพการจัดการ เรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถ ในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน บนพื้นฐานการวิจัย 4 .การกระตุ้นส่งเสริมและสร้าง วัฒนธรรมวิจัย ผู้ชั้นเรียน	1. มีการวางแผนให้ผู้นิเทศการสอนจัดทำวิจัยเพื่อพัฒนา และส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของ ผู้เรียน โดยใช้การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ วาง แนวทางการวิจัยเพื่อพัฒนา และแก้ปัญหาการจัดการเรียน การสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการ คิดของผู้เรียน 2. ผู้นิเทศการสอนสร้างความรู้ความเข้าใจ โดยการ พัฒนา ผู้รับการนิเทศในเรื่องการวิจัยในชั้นเรียน อย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ สามารถทำวิจัย ได้อย่างถูกต้อง เพื่อพัฒนา คุณภาพการเรียนการสอน 3. มีการจัดทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนางานที่รับผิดชอบ อย่างต่อเนื่อง จนเป็นวัฒนธรรมการวิจัย และเป็น แบบอย่างต่อผู้รับการนิเทศ 4. ส่งเสริมให้มีการจัดทำฐานข้อมูลการวิจัยด้านการนิเทศ การสอน เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ สร้างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการวิจัยอย่างถูกต้องชัดเจน

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

เชิงคุณภาพ	เชิงปริมาณ	สรุปผล
4. ให้คำปรึกษาช่วยเหลือเป็นที่เลื่อง แก่ผู้รับการนิเทศ ให้สามารถทำวิจัยได้อย่างมีคุณภาพ โดยมีการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและองค์ความรู้ใหม่ ๆ ในการส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน 5. สร้างคลังนวัตกรรมการวิจัยเพื่อ เป็นแหล่งเรียนรู้ หรือศูนย์รวบรวมผลงานการวิจัย เพื่อให้บริการโดยระบบออนไลน์ 6. มีการนิเทศติดตาม และประเมินผลการทำวิจัยให้สามารถนำผลวิจัย ไปใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่องยั่งยืน 7. เผยแพร่ผลงานวิจัย ที่เป็นแบบอย่าง (Best Practices) โดยช่องทาง ต่าง ๆ ได้แก่ เครือข่ายการนิเทศ ประชุม อบรม จัดนิทรรศการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้	5. ผู้นิเทศการสอนมีการสร้างความรู้ความเข้าใจกระบวนการทำวิจัยให้แก่ผู้รับการนิเทศในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	5. สร้างคลังนวัตกรรมการวิจัยเพื่อ เป็นแหล่งเรียนรู้หรือศูนย์รวบรวมผลงานการวิจัย เพื่อให้บริการโดยระบบออนไลน์ และบริการให้ยืม 6. มีการนิเทศติดตามและประเมินผลการทำวิจัยให้สามารถนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการนิเทศการสอนและการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน 7. มีการนำผลการนิเทศติดตามและประเมินผล การวิจัยมาใช้พัฒนาผู้นิเทศการสอน และผู้รับการนิเทศการสอน ในการทำวิจัย ไปใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน 8. เผยแพร่ผลงานวิจัย ที่เป็นแบบอย่าง (Best Practices) โดยช่องทางต่าง ๆ ได้แก่ เครือข่ายการนิเทศ ประชุม อบรม จัดนิทรรศการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้

จากตารางที่ 4.18 สรุปผลการสังเคราะห์การนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ด้านการวิจัย จำแนกตามกระบวนการวางแผนงาน ดำเนินการตามแผนงาน ติดตาม ประเมินผลการดำเนินการตามแผนงาน และนำผลการติดตามประเมินผลการดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

1) การวางแผนงาน

1.1) มีการวางแผนให้ผู้นิเทศการสอนจัดทำวิจัยเพื่อพัฒนาและส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน โดยใช้การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ วางแนวทางการวิจัยเพื่อพัฒนา และแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน

2) การดำเนินการตามแผนงาน

2.1) ผู้นิเทศการสอนสร้างความรู้ความเข้าใจ โดยการพัฒนา ผู้รับการนิเทศในเรื่องการวิจัยในชั้นเรียน อย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ สามารถทำวิจัย ได้อย่างถูกต้อง เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

2.2) มีการจัดทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนางานที่รับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง จนเป็นวัฒนธรรมการวิจัย และเป็นแบบอย่างต่อผู้รับการนิเทศ

2.3) ส่งเสริมให้มีการจัดทำฐานข้อมูลการวิจัยด้านการนิเทศการสอน เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ สร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยอย่างถูกต้องชัดเจน

2.4) สร้างคลังนวัตกรรมการวิจัยเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้หรือศูนย์รวบรวมผลงานการวิจัย เพื่อให้บริการโดยระบบออนไลน์ และบริการให้ยืม

3) ติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนงาน

3.1) มีการนิเทศติดตามและประเมินผลการทำวิจัย ให้สามารถนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการนิเทศการสอน และการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน

4) การนำผลการติดตามประเมินผลการดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไข

4.1) มีการนำผลการนิเทศติดตามและประเมินผล การวิจัยมาใช้พัฒนาผู้นิเทศการสอน และผู้รับการนิเทศการสอน ในการทำวิจัย ไปใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

4.2) เผยแพร่ผลงานวิจัย ที่เป็นแบบอย่าง (Best Practices) โดยช่องทางต่าง ๆ ได้แก่ เครือข่ายการนิเทศ ประชุม อบรม จัดนิทรรศการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

4.2.5 สรุปข้อค้นพบที่สำคัญจากผลการวิจัยที่สมควรรนำไปพิจารณาในการสร้างรูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากผลการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณสามารถสรุปข้อค้นพบที่สำคัญและสมควรรนำไปพิจารณาในการสร้างรูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สรุปได้ ดังนี้

1. ด้านแนวคิดและหลักการของรูปแบบการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ควรจะเป็น จากการศึกษาพบว่า

1.1 หลักการนิเทศการสอนโดยกระบวนการคุณภาพ

การดำเนินการนิเทศการสอนสำหรับผู้นิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากกระบวนการนิเทศการสอนทั้ง 8 ด้าน กำหนดให้มีกระบวนการทำงานที่มีคุณภาพตามวงจรเดมมิง (Deming Cycle) ประกอบด้วย การวางแผนการนิเทศการสอน การดำเนินการตามแผนนิเทศการสอน การติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนงานการนิเทศการสอน และการนำผลการติดตามประเมินผลการนิเทศการสอนมาปรับปรุงแก้ไข ทั้งนี้ เพื่อให้การนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานบรรลุเป้าหมาย

1.2 หลักการความร่วมมือในการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เนื่องจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลายกลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มผู้นิเทศ หมายถึง ผู้บริหารการศึกษา (ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา) 2) กลุ่มศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 3) ผู้บริหารสถานศึกษา (ผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการสถานศึกษา) และ 4) กลุ่มครู (หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครู) จึงจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือทั้งภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่มเพื่อให้การนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้บรรลุเป้าหมายโดยรวมวางแผนร่วม ดำเนินการร่วมติดตามประเมินผลและร่วมปรับปรุงแก้ไข

1.3 หลักการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย

ปัจจุบันเทคโนโลยีมีความก้าวหน้ามากส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา ดังนั้นการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนตามยุคสมัยเพื่อให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีดังกล่าว ซึ่งหากมีการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการนิเทศการสอนแล้วจะส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาและเกิดความยั่งยืน

2. ด้านรูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ควรจะเป็น จากการศึกษาพบว่าตามกรอบแนวคิด 8 ด้านสรุปได้ ดังนี้

2.1 การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ พบว่า เป็นเรื่องจำเป็นและสำคัญโดยเฉพาะการเตรียมทรัพยากร เช่น คน วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ และการบริหารจัดการให้พร้อมและพอเพียงเพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการวางแผนการนิเทศการสอน นอกจากนี้ ข้อมูลสารสนเทศควรมีสาระเกี่ยวกับการส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ให้กับผู้ที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กล่าวว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะต้องดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ฝึกทักษะการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกัน และแก้ปัญหา นอกจากนี้ การพัฒนาผู้นิเทศการสอน และผู้รับการนิเทศ ให้เห็นความสำคัญ และความจำเป็นในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ โดยเฉพาะข้อมูลสารสนเทศสำหรับการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนก็เป็นสิ่งสำคัญเช่นกัน

2.2 การวางแผนการนิเทศการสอน ส่วนของความต้องการการนิเทศการสอน พบว่าควรนำข้อมูลด้านต่าง ๆ มาประกอบการจัดทำแผน และกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (O-NET) ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินทักษะการคิดพื้นฐาน และข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนเกี่ยวกับบุคลากร นอกจากนี้ ควรนำนโยบายระดับกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และระดับสถานศึกษา ปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน เช่น การกำหนดจุดเน้น 10 ประการเป็นต้น ควรให้มีการกำหนดมาตรฐาน และตัวชี้วัดความต้องการจำเป็นเร่งด่วน ในการพัฒนาทักษะการคิด และใช้ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ มาวิเคราะห์ตามมาตรฐานตัวชี้วัดที่กำหนด เพื่อผู้นิเทศการสอน สามารถนำไปใช้วางแผน จัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ และควรมุ่งเน้นให้มีการทำแผนที่เกี่ยวข้องกับทักษะการคิดโดยเฉพาะผู้นิเทศการสอนทั้งภายนอกและผู้นิเทศการสอนภายในโรงเรียน

2.3 การใช้สื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยี ส่วนของความต้องการการนิเทศการสอน พบว่า ควรจัดทำคลังหรือศูนย์สื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนให้เพียงพอ พร้อมทั้งควรจัดหาบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ และความชำนาญการใช้สื่อ เครื่องมือ เทคโนโลยีที่ทันสมัย สำหรับให้คำปรึกษาแนะนำ ช่วยเหลือและให้บริการแก่บุคลากรที่ต้องการและสนใจ

2.4 การใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน ส่วนของความต้องการการนิเทศการสอน พบว่า ควรสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการนิเทศการสอนแก่ผู้รับการนิเทศแบบมีส่วนร่วมที่หลากหลายวิธีให้ชัดเจน โดยมุ่งเน้นส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนแบบกัลยาณมิตร ให้มีบรรยากาศเป็นประชาธิปไตย เกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน และช่วยเหลือกัน นอกจากนี้ควรมุ่งเน้นการใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และผ่านสื่อออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้สะดวกรวดเร็วขึ้น

2.5 การจัดกิจกรรมการนิเทศการสอน ส่วนของความต้องการการนิเทศการสอน พบว่า ควรมีการพัฒนาผู้นิเทศการสอน ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศการสอนต่าง ๆ ที่มีความหลากหลาย และมีความเหมาะสม และประโยชน์แตกต่างกัน ผู้นิเทศการสอนสามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของการนิเทศแต่ละครั้ง โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมการนิเทศการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน และควรมีการติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรม เพื่อนำผลมาพัฒนาปรับปรุงการนิเทศการสอนต่อไป

2.6 การมีส่วนร่วมการนิเทศการสอน ส่วนของความต้องการการนิเทศการสอน พบว่า ควรมีการวางแผนและหาแนวทางระดมทรัพยากร เพื่อสนับสนุนการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนให้ชัดเจน ควรมีการสร้างเครือข่ายระดับต่าง ๆ เช่น เครือข่ายครูผู้สอนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เครือข่ายผู้บริหารโรงเรียน เครือข่ายศูนย์พัฒนาวิชาการ เครือข่ายกลุ่มโรงเรียน เครือข่ายระดับเขตพื้นที่การศึกษา และเครือข่ายระดับอุดมศึกษา เพื่อสร้างข้อตกลงร่วมกัน นอกจากนี้ควรมีการส่งเสริมให้ผู้นิเทศการสอน และผู้รับการนิเทศร่วมมือพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่รับผิดชอบ และร่วมเป็นสมาชิกเครือข่ายที่สนใจอย่างน้อย 1 เครือข่ายโดยมุ่งเน้นการพัฒนา ปรับปรุง ยกระดับสมรรถนะของผู้รับการนิเทศ เพิ่มศักยภาพผู้เรียนด้านทักษะการคิด และควรมีการจัดกิจกรรมยกย่องเชิดชูเกียรติผู้มีผลงานดีเด่นเป็นแบบอย่างการส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน เพื่อสร้างขวัญกำลังใจ เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน

2.7 การประเมินผลการนิเทศการสอน ส่วนของความต้องการการนิเทศการสอน พบว่า ควรมีการสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่อง การประเมินผลการนิเทศการสอนแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหาร ครูผู้รับการนิเทศ และครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ด้วยวิธีการประเมินต่าง ๆ เช่น อบรม สัมมนา สื่อออนไลน์ เป็นต้น นอกจากนี้ควรจัดระบบการประเมินติดตามผลการปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริม ความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ มีผู้รับผิดชอบ โดยวิธีการประเมินเชิงบวก ควรประเมินการปฏิบัติการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริม

ความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนเป็นระยะ ๆ เช่น ก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการและภายหลังดำเนินการควรใช้รูปแบบการประเมินเพื่อพัฒนา เช่นการประเมินแบบมีส่วนร่วม สะท้อนคิดเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และพัฒนาแก้ไขการปฏิบัติอย่างทันท่วงที ควรใช้เทคนิควิธีการประเมินผลอย่างหลากหลายวิธี เช่น การใช้แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ การประชุม การพิจารณาจากเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินงานไปแล้ว มีการประเมินอย่างเป็นระบบ เชื่อถือได้

2.8 การวิจัย ส่วนของความต้องการการนิเทศการสอน พบว่า ควรมีการส่งเสริมทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนางานที่รับผิดชอบอย่างต่อเนื่องจนเป็นวัฒนธรรมการวิจัย และเป็นแบบอย่างต่อผู้รับการนิเทศ ควรส่งเสริมให้มีการจัดทำฐานข้อมูลการวิจัยด้านการนิเทศการสอน เพื่อผู้รับการนิเทศสามารถนำไปใช้ในการทำวิจัยได้อย่างถูกต้องชัดเจน ควรสร้างคลังนวัตกรรมการวิจัยเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้หรือศูนย์รวบรวมผลการวิจัย เพื่อให้บริการโดยระบบออนไลน์ และบริการให้ยืม นอกจากนี้ควรให้คำปรึกษาช่วยเหลือเป็นที่ปรึกษาแก่ผู้รับการนิเทศให้สามารถทำวิจัยได้อย่างมีคุณภาพ โดยมีการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและองค์ความรู้ใหม่ ในการส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน

4.2 รูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เมื่อได้ข้อค้นพบที่สำคัญจากผลการวิจัยแล้วได้นำไปสร้างรูปแบบการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ฉบับร่าง) เพื่อนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณารายละเอียดตาม 4.2.1 ต่อไป

4.2.1 ร่างรูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ส่วนที่ 1 บทนำ

โลกปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้การเข้าถึงแหล่งความรู้ต่าง ๆ ทำได้ง่าย และรวดเร็วมาก ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนไทย การเตรียมคนให้สามารถเผชิญกับสถานการณ์และความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งจำเป็น โดยเฉพาะการเสริมสร้างและพัฒนาความสามารถด้านการคิดแก่ผู้เรียน ให้สามารถจัดสรร คัดเลือก และประยุกต์ใช้เป็น ดังนั้นความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนจึงเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับคนในยุคนี้ และจำเป็นจะต้องมีการจัดการศึกษาเพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลงนี้ เห็นได้จากนโยบายการศึกษาของประเทศไทย ที่สะท้อนให้เห็นถึง ความสำเร็จของการคิด ที่มีผลต่อการ

พัฒนาประเทศในอนาคต โดยกำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กล่าวว่า การจัดการศึกษาของสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ฝึกทักษะการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับการจัดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดสมรรถนะด้านความสามารถในการคิดของผู้เรียนให้สามารถคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดอย่างสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณและสามารถคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

จากผลการประเมินและทดสอบทางการศึกษาต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศชี้ให้เห็นว่าคุณภาพเด็กไทยยังไม่เป็นที่น่าพอใจ โดยเฉพาะเด็กส่วนใหญ่ขาดทักษะด้านการคิด ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาของไทย แนวทางการแก้ไขปัญหาคือคุณภาพการศึกษาให้ทัดเทียมต่างประเทศ และทันความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก จำเป็นต้องขับเคลื่อนปฏิรูปการจัดการศึกษาในทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องอย่างเร่งด่วน การนิเทศการสอนเป็นงานหนึ่งของการจัดการศึกษาที่มีกระบวนการทำงานร่วมกัน ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ โดยมีเป้าหมายที่คุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการศึกษา แต่สภาพปัจจุบันการนิเทศการสอนยังมีปัญหาค่อนข้างมาก เช่น ขาดแคลนผู้นิเทศที่มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ ขาดการประสานการทำงานร่วมกัน ขาดงบประมาณ มีภาระมาก ไม่มีเวลาติดตามอย่างต่อเนื่อง ขาดความศรัทธา เชื่อถือจากผู้รับการนิเทศ ซึ่งปัญหาต่าง ๆ ส่งผลกระทบต่อการนิเทศเป็นอย่างมาก

ดังนั้นเพื่อให้การนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยขอเสนอ รูปแบบการนิเทศ การสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่ 1) บทนำ 2) แนวคิดและหลักการ 3) กระบวนการนิเทศการสอน และ 4) จุดเด่น ข้อจำกัด เงื่อนไขของการนำรูปแบบไปใช้ และด้วงชี้ความสำเร็จ ซึ่งแต่ละส่วนมีความสัมพันธ์ต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องในการจัดการนิเทศการสอนใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการนิเทศการสอน และการส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้อย่างเหมาะสมและส่งผลดีต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาต่อไป

ส่วนที่ 2 แนวคิดและหลักการ

แนวคิด

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 กำหนดให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะต้องดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ฝึกทักษะการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา และในหลักสูตรแกนกลาง พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดสมรรถนะด้านความสามารถในการคิดของผู้เรียนให้สามารถคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดอย่างสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และสามารถคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม ซึ่งการจัดการเรียนรู้ถือว่าเป็นหัวใจสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการคิดและในการจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญที่จะสร้างให้เด็กและเยาวชนที่เข้าสู่วัยศึกษาในระบบ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการพัฒนาให้มีคุณลักษณะดังกล่าว ดังนั้น การนิเทศการสอนจึงเป็นวิธีการสำคัญที่จะช่วยให้ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีทักษะการคิด

หลักการ

การนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องอาศัยหลักการที่สำคัญ 3 หลักการ ดังนี้

1. หลักการนิเทศการสอนโดยกระบวนการคุณภาพ

การดำเนินการนิเทศการสอนสำหรับผู้นิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากกระบวนการนิเทศการสอนทั้ง 8 ด้าน กำหนดให้มีกระบวนการทำงานที่มีคุณภาพตามวงจรเดมมิง (Deming Cycle) ประกอบด้วย การวางแผนการนิเทศการสอน การดำเนินการตามแผนนิเทศการสอน การติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนงานการนิเทศการสอนและการนำผลการติดตามประเมินผลการนิเทศการสอนมาปรับปรุงแก้ไข ทั้งนี้ เพื่อให้การนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน บรรลุเป้าหมาย

2. หลักการความร่วมมือในการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เนื่องจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลายกลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มผู้นิเทศ หมายถึง ผู้บริหารการศึกษา (ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา) 2) กลุ่มศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 3) ผู้บริหารสถานศึกษา (ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการ

สถานศึกษา) และ 4) กลุ่มครู (หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครู) จึงจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือทั้งภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่มเพื่อให้การนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้บรรลุเป้าหมายโดยร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมติดตามประเมินผล และร่วมปรับปรุงแก้ไข

3. หลักการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย

ปัจจุบันเทคโนโลยีมีความก้าวหน้ามากส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา ดังนั้นการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนตามยุคสมัยเพื่อให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีดังกล่าว ซึ่งหากมีการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการนิเทศการสอนแล้วจะส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาและเกิดความยั่งยืน

ส่วนที่ 3 การนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากการศึกษา พบว่า การนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน มีกระบวนการนิเทศการสอนทั้ง 8 ด้าน ได้แก่ การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ การวางแผนการนิเทศการสอน การใช้สื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยี เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน กิจกรรมการนิเทศการสอน การมีส่วนร่วมการนิเทศการสอน การประเมินผลการนิเทศการสอนและการวิจัย ซึ่งแต่ละด้านมีวัตถุประสงค์และกระบวนการดำเนินงาน ดังนี้

1. ด้านการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ

1.1 วัตถุประสงค์ : เพื่อให้กลุ่มผู้นิเทศการสอนจัดทำข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศ การสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเพื่อนำข้อมูลสารสนเทศที่จัดทำเสร็จแล้วไปใช้ในการวางแผนการนิเทศการสอนต่อไป

1.2 กระบวนการดำเนินงานเพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศ

1) การวางแผนงาน

1.1) มีการเตรียมการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศในการนิเทศการสอน โดยการเตรียมทรัพยากรต่าง ๆ ทั้ง คน อุปกรณ์ งบประมาณ และการบริหารจัดการให้พร้อมและเพียงพอโดยเตรียมบุคลากร ที่มีความรู้ ความชำนาญเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยในการจัดระบบ และบุคลากรที่ประสานความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เช่น บุคคล โรงเรียน หน่วยงานและทำระบบคอมพิวเตอร์ออนไลน์

1.2) มีการแต่งตั้ง หรือมอบหมายคณะทำงานจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ โดยการวางแผนกำหนดจุดมุ่งหมาย และเป้าหมาย มีการนำนโยบาย จากหน่วยงานต่าง ๆ ทุกระดับ ที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ตั้งแต่ระดับ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียน มาเป็นกรอบในการวางแผนจัดทำข้อมูลสารสนเทศ ผู้ปฏิบัติที่ชัดเจน

1.3) กำหนดให้มีการนิเทศติดตามผล และรายงานผลการพัฒนาการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศและใช้ข้อมูล กำหนดให้มีการติดตาม ประเมินผลการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศและการใช้ข้อมูลอย่างคุ้มค่าและเป็นประโยชน์เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน

2) การดำเนินการตามแผนงาน

2.1) มีการจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศด้านต่าง ๆ เช่น ข้อมูลนักเรียน ผู้บริหาร ครู และข้อมูลที่เป็นต่อการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ได้แก่ ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของผู้รับการนิเทศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลประเมินทักษะการคิด ของ สมศ.และข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน โดยข้อมูลมีความถูกต้อง ทันสมัย เป็นปัจจุบัน

2.2) พัฒนาผู้นิเทศการสอนและผู้เกี่ยวข้อง ให้มีความรู้ความเข้าใจ เกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญของการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ และมีการนำไปใช้ ในการพัฒนาการปฏิบัติงาน

3) ติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนงาน

3.1) มีการประเมินข้อมูลสารสนเทศ โดยวิธีการตรวจสอบคุณภาพของระบบ และการนำไปใช้ว่าผู้ใช้นำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ได้อย่างคุ้มค่า และเป็นประโยชน์ มากน้อยเพียงใด

4) การนำผลการติดตามประเมินผลการดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไข

4.1) มีการนำผลการประเมินและตรวจสอบ ข้อมูลสารสนเทศ ไปใช้เป็น แนวทางการจัดทำแผนการนิเทศการสอนในรอบต่อไป

2. ด้านการวางแผนการนิเทศการสอน

2.1 วัตถุประสงค์ : เพื่อให้ผู้นิเทศการสอนดำเนินการวางแผนการนิเทศการสอนที่ ส่งเสริม ความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้ ข้อมูลต่าง ๆ ประกอบการวางแผน ได้แก่ ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นผลมาจากการติดตามประเมินผล

การนิเทศการสอน นโยบายทางการศึกษา สภาพการสังคมที่เปลี่ยนแปลงทางการศึกษา และอื่น ๆ
ทั้งนี้ ผู้รับการนิเทศมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย

2.2 กระบวนการดำเนินงานเพื่อการวางแผนการนิเทศการสอน

1) การวางแผนงาน

1.1) มีการนำข้อมูลสารสนเทศด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับทักษะการคิด มาใช้ในการวางแผน เช่น ผลการทดสอบคุณภาพทางการศึกษา (O-NET) ผลการประเมินทักษะการคิด ของ สมศ. นโยบายที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน และจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน ครูและบุคคลที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวทางในการจัดทำแผน

1.2) กำหนดมาตรฐานตัวชี้วัด และเป้าหมาย เกี่ยวกับทักษะการคิดของผู้เรียนเพื่อให้ผู้นิเทศการสอนใช้เป็นแนวทางในการตั้งเป้าหมาย ของผลสำเร็จในการจัดการนิเทศการสอน ซึ่งครู ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สามารถใช้มาตรฐานตัวชี้วัดและเป้าหมายเป็นแนวทางพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะการคิดได้ โดยให้ระบุไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้

2) การดำเนินการตามแผนงาน

2.1) จัดทำแผนการนิเทศการสอนโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศและแนวทางที่กำหนดไว้ในขั้นการวางแผนโดยผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศ มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการนิเทศการสอน เพื่อให้สามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้ผล ตามเป้าหมายที่ต้องการ

3) ติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนงาน

3.1) มีการติดตามประเมินผลแผนการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนว่ามีความเหมาะสม และบรรลุเป้าหมายมากน้อยเพียงใด และมีปัญหาอุปสรรคหรือไม่ อย่างไร ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น มีการประชุม คณะทำงาน มีการประเมินผลเชิงประจักษ์ที่มีร่องรอยและหลักฐานชัดเจน โดยผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศมีส่วนร่วม

4) การนำผลการติดตามประเมินผลการดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไข

4.1) มีการนำผลการประเมินแผนการนิเทศการสอนไปพัฒนาและปรับปรุง ในการวางแผนการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน

3. ด้านการใช้สื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยี

3.1 วัตถุประสงค์ : เพื่อให้ผู้นิเทศการสอนใช้สื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยีในการนิเทศการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเน้นทักษะการใช้สื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยีที่ทันสมัย ทั้งนี้ผู้รับการนิเทศมีส่วนร่วมด้วย

3.2 กระบวนการดำเนินงานเพื่อการใช้สื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยี

1) การวางแผนงาน

1.1) ผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศ วางแผนร่วมกันในการผลิต จัดหา และรวบรวมสื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยีที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนสำหรับผู้เรียน

2) การดำเนินการตามแผนงาน

2.1) ผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศร่วมกันจัดทำคลังหรือศูนย์สื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยี ที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนสำหรับผู้เรียน โดยรวบรวมไว้อย่างเป็นระบบ สามารถให้บริการในรูปแบบต่าง ๆ เช่น สื่อออนไลน์

2.2) ประสานบุคคลหรือผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ทักษะและความสามารถด้านสื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยีให้มาร่วมกันจัดสื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยีให้ทันสมัยและสะดวกต่อผู้ใช้

2.3) พัฒนาผู้นิเทศการสอน และผู้รับการนิเทศให้มีความรู้ในการใช้สื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยี เพื่อให้สามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนสำหรับผู้เรียน

3) ติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนงาน

3.1) มีการประเมินสื่อ เครื่องมือ เทคโนโลยี ที่ส่งเสริมทักษะการคิดว่าเมื่อนำมาใช้แล้วสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่ ซึ่งอาจเป็นเครื่องมือการประเมินที่หลากหลาย โดยผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศดำเนินการร่วมกัน

4) การนำผลการติดตามประเมินผลการดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไข

4.1) มีการนำผลการการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาสื่อ เครื่องมือ เทคโนโลยีที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ในรอบการทำงานต่อไป โดยผู้นิเทศ การสอนและผู้รับการนิเทศดำเนินการร่วมกัน

4. ด้านเทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน

4.1 วัตถุประสงค์ : เพื่อให้ผู้นิเทศการสอนใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเน้นการใช้เทคนิคที่หลากหลายรูปแบบที่เหมาะสมกับสภาพปัญหา และความต้องการของผู้รับการนิเทศ การใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศที่เหมาะสมจะส่งผลดีต่อผู้รับการนิเทศในการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมายต่อไป

4.2 กระบวนการดำเนินงานเพื่อดำเนินการด้านการใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน

1) การวางแผนงาน

1.1) มีการวางแผนร่วมกัน ระหว่างผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศ ในการเลือกใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับบริบท สภาพปัญหา และความต้องการของผู้รับการนิเทศ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน

2) การดำเนินการตามแผนงาน

2.1) ผู้นิเทศการสอนใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศรูปแบบต่าง ๆ ในสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น เทคนิคการนิเทศโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) เทคนิคและวิธีการนิเทศแบบมีส่วนร่วม ชี้นำและสะท้อนคิด โดยผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน

2.2) มีการใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศ มุ่งเน้นบรรยากาศแห่งการเป็นประชาธิปไตยเกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน โดยใช้รูปแบบกัลยาณมิตรนิเทศ ช่วยให้ผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศมีความรู้สึกปลอดภัย สบายใจ ไม่บีบบังคับ มุ่งเน้นความมีน้ำใจต่อกัน ช่วยเหลือกัน สร้างความยอมรับนับถือ ช่วยให้ผู้รับการนิเทศสามารถปรับปรุงและพัฒนาตนเองในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน และมีจริยธรรม

2.3) มีการใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอนที่ทันสมัย หลากหลายรูปแบบ เช่น นิเทศการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Digital Content) ในรูปแบบสื่อออนไลน์ผ่านเว็บไซต์ e-Book หรือ Applications ต่าง ๆ ช่วยให้ผู้นิเทศการสอน และผู้รับการนิเทศสามารถพัฒนาการเรียนการสอนได้สะดวกรวดเร็วขึ้น

3) ติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนงาน

3.1) มีการนิเทศติดตามประเมินผล การพัฒนาและใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน

4) การนำผลการติดตามประเมินผลการดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไข

4.1) มีการนำผลการนิเทศติดตามประเมินผล การพัฒนาและใช้เทคนิค และวิธีการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ไปพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องยั่งยืน

5. ด้านการมีส่วนร่วมการนิเทศการสอน

5.1 วัตถุประสงค์ : เพื่อให้ผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศการสอนมีส่วนร่วมการนิเทศ การสอน ในรูปแบบของการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งอาจเป็นเครือข่ายภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือระหว่างสถานศึกษา

5.2 กระบวนการดำเนินงานเพื่อการมีส่วนร่วมการนิเทศการสอน

1) การวางแผนงาน

1.1) วางแผนและหาแนวทางสร้างความร่วมมือกับเครือข่ายต่าง ๆ ในการระดมทรัพยากร และความคิดมาสนับสนุนการนิเทศการสอน และการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน

2) การดำเนินการตามแผนงาน

2.1) ดำเนินการให้มีเครือข่ายต่าง ๆ ที่มาร่วมกันพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา เช่น เครือข่ายครูผู้สอนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เครือข่ายผู้บริหาร เครือข่ายศูนย์พัฒนาวิชาการ เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนต่าง ๆ รวมถึงเครือข่ายระดับเขตพื้นที่การศึกษาและเครือข่ายระดับอุดมศึกษา ให้มีการสร้างข้อตกลงร่วมกัน เพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ยั่งยืน

2.2) เครือข่ายต่าง ๆ ร่วมกันนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน โดยเฉพาะมีการจัดกิจกรรมภายในเครือข่ายเดียวกันและระหว่างเครือข่าย เช่น มีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ข่าวสารข้อมูล ตลอดจนกิจกรรมการนิเทศต่าง ๆ

2.3) ส่งเสริมให้ผู้นิเทศการสอน และผู้รับการนิเทศทุกคนมีความร่วมมือพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่รับผิดชอบ และร่วมเป็นสมาชิกเครือข่ายที่สนใจอย่างน้อย 1 เครือข่าย โดยมุ่งเน้นการร่วมสร้างสรรค์พัฒนา ปรับปรุงยกระดับสมรรถนะของผู้นิเทศการสอนและส่งเสริมให้เครือข่ายเพิ่มศักยภาพผู้เรียนด้านทักษะการคิด

2.4) มีการจัดกิจกรรมสร้างขวัญกำลังใจ เกิดแรงจูงใจโดยให้มีการเผยแพร่ผลงานการนิเทศการสอน ที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน (Best Practices) ให้การยกย่องเชิดชูเกียรติผู้ที่มีผลงานดีเด่นเป็นแบบอย่างการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3) ติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนงาน

3.1) ประเมินติดตามผลการดำเนินงานของเครือข่ายเพื่อพัฒนาและสร้างเครือข่ายความร่วมมือพัฒนาคุณภาพการศึกษา

4) การนำผลการติดตามประเมินผลการดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไข

4.1) มีการนำผลการประเมินติดตามผลการดำเนินงานของเครือข่ายเพื่อพัฒนาและสร้างเครือข่ายความร่วมมือพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ต่อเนื่องและยั่งยืน

6. ด้านกิจกรรมการนิเทศการสอน

6.1 วัตถุประสงค์ : เพื่อให้ผู้นิเทศการสอนใช้กิจกรรมการนิเทศการสอน ที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเน้นการสร้างสรรค์กิจกรรมที่หลากหลายรูปแบบของกิจกรรมที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้รับการนิเทศ เช่น การประชุมสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันและการสังเกตการสอน เป็นต้น

6.2 กระบวนการดำเนินงานเพื่อจัดกิจกรรมการนิเทศการสอน

1) การวางแผนงาน

1.1) วางแผนการจัดกิจกรรมการนิเทศการสอนโดยมีการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของผู้รับการนิเทศ มีการพิจารณาความพร้อม ความเหมาะสมของเวลา งบประมาณเพื่อเป็นแนวทางในการเลือกกิจกรรมการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม

2) การดำเนินการตามแผนงาน

2.1) พัฒนาผู้นิเทศการให้มีความรู้ความเข้าใจกิจกรรมการนิเทศการสอนที่มีความหลากหลาย และมีความเหมาะสม และประโยชน์แตกต่างกัน ผู้นิเทศการสอนเลือกใช้ให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของการนิเทศแต่ละครั้ง

2.2) ผู้นิเทศการสอนใช้กิจกรรมต่าง ๆ ประกอบการนิเทศการสอนเพื่อสร้างความมั่นใจ แรงจูงใจ การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถ ในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน

3) ติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนงาน

3.1) มีการประเมินผลการจัดกิจกรรมของผู้นิเทศการสอน อย่างหลากหลายวิธี เพื่อนำผลไปพัฒนา เช่นการประชุม การสังเกต การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การมีส่วนร่วม เป็นต้น

4) การนำผลการติดตามประเมินผลการดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไข

4.1) มีการนำผลการประเมินผลการจัดกิจกรรมของศูนย์นิเทศการสอนไปพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

7. ด้านการประเมินผลการนิเทศการสอน

7.1 วัตถุประสงค์ : เพื่อให้ศูนย์นิเทศการสอนมีการประเมินผลการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวิธีประเมินผลการนิเทศการสอนที่หลากหลายรูปแบบ

7.2 กระบวนการดำเนินงานเพื่อการประเมินผลการนิเทศการสอน

1) การวางแผนงาน

1.1) ศูนย์นิเทศการสอนวางแผนพัฒนาสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการประเมินผลการสร้างทางเลือก วิธีการประเมินกำหนดการและการมีส่วนร่วมของผู้ประเมิน

2) การดำเนินการตามแผนงาน

2.1) มีการสร้างความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับเรื่องการประเมินผลการนิเทศการสอนแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหาร ครูผู้รับการนิเทศและครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ด้วยวิธีการประเมินที่หลากหลาย เช่น อบรม สัมมนา สื่อออนไลน์ เป็นต้น

2.2) จัดระบบการประเมิน ติดตามผลการปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ มีผู้รับผิดชอบโดยวิธีการประเมินที่สร้างสรรค์

2.3) มีการประเมินการปฏิบัติการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนเป็นระยะ ๆ เช่น ก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ และภายหลังดำเนินการมีการสร้างความรู้ความเข้าใจ ทราบถึงแนวทางการประเมิน และมีส่วนร่วมประเมินด้วย

2.4) ศูนย์นิเทศและศูนย์รับการนิเทศใช้รูปแบบการประเมินเพื่อพัฒนา เช่น การประเมินแบบมีส่วนร่วม สะท้อนคิดเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และพัฒนาแก้ไขการปฏิบัติงานอย่างทันที่

3) ติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนงาน

3.1) มีการใช้เทคนิควิธีการประเมินผลอย่างหลากหลายวิธี เช่น การใช้แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ การประชุม การพิจารณาจากเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินงานไปแล้ว มีการประเมินอย่างเป็นระบบ เชื่อถือได้

4) การนำผลการติดตามประเมินผลการดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไข

4.1) มีการนำผลการประเมินที่ได้จากเทคนิควิธีการประเมินผลอย่างหลากหลายวิธีมาปรับปรุงแก้ไข

8. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการนิเทศการสอน

8.1 วัตถุประสงค์: เพื่อให้ผู้นิเทศการสอน ใช้การวิจัยเพื่อเป็นเครื่องมือในการนิเทศ ทั้งการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศการสอน และการวิจัยของผู้สอนเพื่อพัฒนาการเรียน การสอน รวมถึงการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ต่อการนิเทศการสอนและการจัดการเรียน การสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน

8.2 กระบวนการดำเนินงานการวิจัยเพื่อพัฒนาการนิเทศการสอน

1) การวางแผนงาน

1.1) มีการวางแผนให้ผู้นิเทศการสอนจัดทำวิจัยเพื่อพัฒนาและส่งเสริม ความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน โดยใช้การมีส่วนร่วมของเครือข่ายต่าง ๆ วางแนวทางการวิจัยเพื่อพัฒนา และแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถใน การพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน

2) การดำเนินการตามแผนงาน

2.1) ผู้นิเทศการสอนสร้างความรู้ความเข้าใจ โดยการพัฒนาครูในเรื่องการ วิจัยในชั้นเรียนหรือการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ สามารถทำวิจัยได้ อย่างถูกต้อง เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

2.2) มีการจัดทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนางานที่รับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง จนเป็นวัฒนธรรมการวิจัย และเป็นแบบอย่างต่อผู้รับการนิเทศ

2.3) มีการจัดทำฐานข้อมูลการวิจัยด้านการนิเทศการสอน เพื่อเป็นแหล่ง เรียนรู้ สร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยอย่างถูกต้องชัดเจน

2.4) สร้างคลังนวัตกรรมการวิจัยเพื่อ เป็นแหล่งเรียนรู้หรือศูนย์รวบรวม ผลงานการวิจัย เพื่อให้บริการโดยระบบออนไลน์

2.5) เผยแพร่ผลงานวิจัย ที่เป็นแบบอย่าง (Best Practices) โดยช่องทางต่าง ๆ ได้แก่ เครือข่ายการนิเทศ ประชุม อบรม จัดนิทรรศการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้

3) ติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนงาน

3.1) มีการติดตามและประเมินผลการทำวิจัยให้สามารถนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการนิเทศการสอน และการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน

4) การนำผลการติดตามประเมินผลการดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไข

4.1) มีการนำผลการติดตามและประเมินผล การวิจัยมาใช้พัฒนาผู้นิเทศการสอน และผู้รับการนิเทศการสอนในการนำวิจัยไปใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

ส่วนที่ 4 จุดเด่น ข้อจำกัด เงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ และตัวบ่งชี้ความสำเร็จ

1. จุดเด่นการนำรูปแบบไปใช้

การนำรูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไปสู่การปฏิบัติ มีจุดเด่นที่จะทำให้การนิเทศการสอนบรรลุเป้าหมาย ได้ดังนี้

1.1 การดำเนินงานทั้ง 8 ด้าน ได้แก่ การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ การวางแผนการนิเทศ การสอน การใช้สื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยี เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน กิจกรรมการนิเทศการสอน การมีส่วนร่วมการนิเทศการสอน การประเมินผลการนิเทศการสอนและการวิจัย ระบุกรอบและแนวทางในการนิเทศการสอนสำหรับผู้นิเทศการสอนที่มีสาระครอบคลุมภารกิจด้านการนิเทศ ซึ่งเมื่อ ผู้นิเทศการสอนนำไปใช้หรือประยุกต์ใช้จะทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อคุณภาพการศึกษาของในแต่ละสถานศึกษา

1.2 รูปแบบนี้เป็นรูปแบบที่มุ่งส่งผลดีต่อผู้นิเทศการสอน ผู้รับการนิเทศหรือผู้สอนและผู้เรียน กล่าวคือ

1.2.1 ผู้นิเทศการสอนสามารถใช้รูปแบบการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถ ในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน

1.2.2 ผู้สอนได้รับการพัฒนาสมรรถนะในด้านการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน

1.2.3 ผู้เรียนได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ส่งผลต่อการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.3 ระดับสถานศึกษา มีระบบนิเทศภายในโรงเรียนที่เข้มแข็งส่งผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1.4 ระดับกระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สามารถใช้รูปแบบการนิเทศ

การสอน เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเป็นกลไกขับเคลื่อนนโยบายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่การปฏิบัติ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อจำกัดของการนำรูปแบบไปใช้

การนำรูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไปสู่การปฏิบัติ มีข้อจำกัดซึ่งหมายถึงสิ่งที่จะบั่นไว้ให้ดำเนินการตามรายละเอียดหรือข้อเสนอในการดำเนินการ ทั้ง 8 ด้าน อาจไม่สามารถดำเนินการได้ตามความคาดหวัง ดังนี้

2.1 ผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศต้องมีเจตคติที่ดี และเห็นความสำคัญของการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนแก่ผู้เรียนอย่างแท้จริง

2.2 ผู้นิเทศการสอนต้องมีความเป็นผู้นำ การเปลี่ยนแปลงมีบุคลิกที่ดี มีความเป็นกัลยาณมิตร เพื่อสร้างความศรัทธาและความเชื่อมั่นต่อผู้รับการนิเทศ จะส่งผลต่อความสำเร็จในการนิเทศการสอน

2.3 การนำรูปแบบการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนเป็นการนิเทศ โดยใช้กระบวนการนิเทศเชิงระบบ โดยผู้นิเทศต้องอาศัยความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ต้องมีทักษะเฉพาะในเรื่องต่าง ๆ เช่น การใช้เทคโนโลยี มีทักษะการนิเทศ มีทักษะการวิจัย ทักษะการประเมิน เป็นต้น

3. เงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้

3.1 หน่วยงานระดับนโยบาย ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรให้ความสำคัญและส่งเสริมการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน โดยใช้การดำเนินงานทั้ง 8 ด้านเป็นแนวทาง

3.2 ควรพัฒนาผู้นิเทศการสอน ได้แก่ ผู้บริหารการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ศึกษาธิการ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนให้มีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะการดำเนินงานนิเทศการสอนตามรูปแบบนี้ ทั้ง 8 ด้านของรูปแบบนี้

3.3 ครูผู้สอนให้ร่วมมือกับผู้นิเทศการสอนตามกิจกรรมที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานทั้ง 8 ด้าน

3.4 การนำรูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไปสู่การปฏิบัติให้เกิดประโยชน์สูงสุดควรให้กลุ่มที่เกี่ยวข้องแต่ละกลุ่ม ได้แก่ (1) กลุ่มผู้นิเทศ หมายถึง ผู้บริหารการศึกษา (ผู้อำนวยการ และรอง

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา) (2) กลุ่มศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (3) ผู้บริหารสถานศึกษา (ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการสถานศึกษา) และ(4) กลุ่มครู (หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครู) มีบทบาทและจุดเน้นในการดำเนินการที่สำคัญ กล่าวคือ กลุ่มผู้บริหารการศึกษา ควรเน้นด้านการส่งเสริมการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยกำหนดเป็นนโยบายสำคัญส่วนกลุ่มศึกษานิเทศก์ กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาและกลุ่มครู ควรเน้นด้านการนำนโยบายการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมอย่างเป็นระบบชัดเจน

4. ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ

4.1 ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดเป็นนโยบายในการส่งเสริมการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีการนำนโยบายดังกล่าวไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

4.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ร่วมกับสถานศึกษาขับเคลื่อนนโยบายในการส่งเสริมการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

4.3 ผู้นิเทศการสอนสามารถใช้รูปแบบการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ผู้สอนได้รับการพัฒนาสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนและผู้เรียนได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านทักษะการคิดและส่งผลต่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4.2.2 ผลการตรวจสอบร่างรูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สรุปผลจากการพิจารณาและตรวจสอบร่างรูปแบบการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ทรงคุณวุฒิที่เข้าร่วมสนทนากลุ่มได้ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะ จำแนกตามส่วนของร่างรูปแบบดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.19 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการปรับปรุงรูปแบบการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประเด็นพิจารณา	ความเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
ส่วนที่ 1 บทนำ	ความเป็นมาของรูปแบบ ควรอธิบายความหมายของคำว่า “คิดสร้างสรรค์” และ “คิดอย่างสร้างสรรค์” ว่าต่างกันอย่างไร ส่วนเรื่องอื่น ๆ ที่กล่าวไว้ในบทนำเห็นว่าเหมาะสมแล้ว
ส่วนที่ 2 แนวคิดและหลักการ	1) แนวคิดของรูปแบบ ควรเขียนเพิ่มเติมให้เห็นถึงความสำคัญของการนิเทศการสอน ทำให้เกิดผลดีต่อผู้เรียน ให้เกิดทักษะการคิด ส่งผลให้พฤติกรรมของผู้เรียนเป็นผู้ที่มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และ ค่านิยม และให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงกับ ASEAN และ โลกในศตวรรษที่ 21 2) หลักการของรูปแบบควรเพิ่มเติมหลักการเป็น 4 หลัก ได้แก่ (1) หลักคุณภาพ (2) หลักการมีส่วนร่วม (3) หลักการบูรณาการ และความต่อเนื่อง และ (4) หลักการทันสมัย (ข้อมูลและเทคโนโลยี ถูกต้องและทันสมัย)
ส่วนที่ 3 การนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	1) ด้านการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ ในการจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศให้เพิ่มข้อมูลเกี่ยวกับผลการประเมินจากสมรรถนะด้านการคิดตามหลักสูตรของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนต้องประเมินนักเรียนทุกคน ผลการประเมินทักษะการคิด ของโรงเรียนซึ่งต้องมีระบบการประเมินคุณภาพภายในทุกปี ผลการทดสอบระดับเขตพื้นที่การศึกษา และผลการสอบระดับชาติ (O – NET) ในส่วนของผลการประเมินด้านทักษะการคิดของสมศ.ใช้ระยะเวลานาน 4 ปีถึงจะประเมินอีกรอบ 2) ด้านการวางแผนการนิเทศการสอน ในส่วนของการกำหนดมาตรฐานตัวชี้วัด และเป้าหมาย ให้ัดมาตรฐานและตัวชี้วัดออก เพราะในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา ครูผู้สอนต้องยึดมาตรฐานและตัวชี้วัดอยู่แล้วให้กำหนดเป้าหมายว่าต้องการระบุเป้าหมายร้อยละเท่าใดก็เพียงพอ

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

ประเด็นพิจารณา	ความเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
	3) ด้านสื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยี กำหนดให้ชัดเจนว่าผู้นิเทศการสอน และผู้รับการนิเทศเป็นผู้ร่วมกันผลิตสื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยี เพื่อใช้ในการนิเทศการสอน 4) ด้านเทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน การใช้สื่อออนไลน์ ส่งผลต่อการนิเทศการสอนโดยวิธีใด ควรระบุให้ชัดเจน 5) ด้านกิจกรรมการนิเทศการสอน ควรเพิ่มเติมกิจกรรมการนิเทศการสอนให้ชัดเจน และความเพิ่มกิจกรรมร่วมคิด พาทำ โดยผู้นิเทศการสอนให้การช่วยเหลือผู้รับการนิเทศในการทำกิจกรรมจนสำเร็จลุล่วง 6) อื่น ๆ คือ ควรตัดคำว่า “มีการ” หน้าประโยคทุกข้อ
ส่วนที่ 4 จุดเด่น ข้อจำกัด เงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ และตัวบ่งชี้ความสำเร็จ	1) จุดเด่น ควรเขียนให้ชัดเจนให้เห็นจุดเด่น 2-3 ข้อ ในส่วนของจุดเด่นที่เขียนไว้นี้ควรนำไปเขียนเพิ่มเติมในแนวคิดของรูปแบบด้วย 2) ข้อจำกัดของการนำรูปแบบไปใช้ ควรปรับปรุงวิธีการเขียนใหม่โดยกล่าวถึงอุปสรรคของการนำไปใช้ที่มีผลมาจากนโยบายกฎหมายระเบียบข้อบังคับ ฯลฯ ที่มีมาก่อน แล้วเสนอว่าควรปรับแก้หรือยกเลิกเรื่องใดบ้างจึงจะทำให้การนำรูปแบบฯ ไปใช้ให้ได้ผลดี 3) เงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ แสดงถึงวิธีการนำรูปแบบไปใช้มีความเหมาะสมแล้วให้คงไว้ 4) ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ เป็นการนำไปใช้แล้วเกิดผลสำเร็จต่อระดับเขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน ศิษยานิเทศก์ และครู ดังนั้นควรปรับข้อความให้เหมาะสม

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

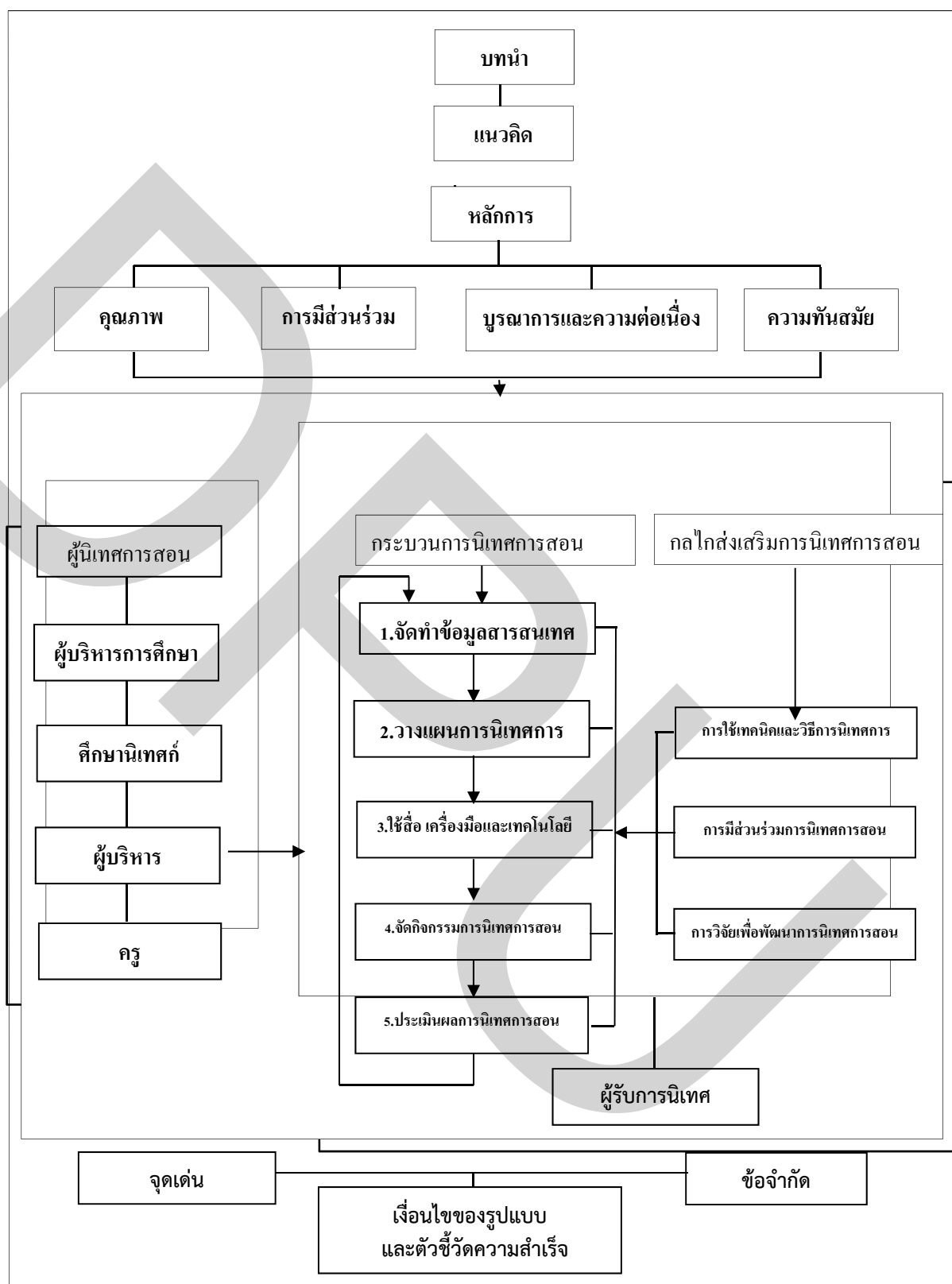
ประเด็นพิจารณา	ความเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
ข้อเสนอแนะอื่น ๆ	1) โดยภาพรวม ร่างรูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้ และมีความเป็นไปได้ มีประโยชน์ต่อการศึกษา โดยเฉพาะทักษะการคิด เป็นสิ่งสำคัญ และมีความจำเป็นที่สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการคิด 2) ชื่อวิทยานิพนธ์ควรมีข้อความเกี่ยวกับการบริหารจัดการ การศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตร โดยเปลี่ยนชื่อเรื่องวิจัย เป็น “รูปแบบการจัดการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน” 3) ควรปรับปรุงประกอบของการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมี 8 ด้าน ควรแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มกระบวนการนิเทศการสอน เป็นกระบวนการนิเทศตามหลักการนิเทศการสอนทั่วไปประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) จัดทำข้อมูลสารสนเทศ 2) วางแผนการนิเทศการสอน 3) ใช้สื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยี 4) จัดกิจกรรมการนิเทศการสอน และ 5) ประเมินผลการนิเทศการสอน ส่วนกลุ่มที่ 2) เป็นกลไกส่งเสริมการนิเทศการสอน ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) การใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน 2) การมีส่วนร่วมการนิเทศการสอน และ 3) การวิจัยเพื่อพัฒนาการนิเทศการสอน

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

ประเด็นพิจารณา	ความเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
ข้อเสนอแนะอื่น ๆ	4) ควรระบุบทบาทของกลุ่มผู้นิเทศการสอนประกอบด้วย 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มผู้บริหารการศึกษา 2) กลุ่มศึกษานิเทศก์ 3) กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน และ 4) กลุ่มครู ซึ่งทั้ง 4 กลุ่มนี้มีบทบาทในการนำรูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้แตกต่างกันอย่างไร 5) ควรศึกษาแนวทางการส่งเสริมกิจกรรมการนิเทศการสอนที่เน้นการคิด เช่น สะเต็มศึกษา และแนวการสอนคิดอื่น ๆ ในบางประเทศที่ประสบความสำเร็จ เช่น ที่เมืองอาคิตะ ประเทศญี่ปุ่น เป็นต้น

4.2.3 รูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการสนทนากลุ่มของผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบรูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้นำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะดังกล่าวมาปรับปรุงแก้ไขรูปแบบฯ โดยแสดงผังแผนภาพที่ 4.1 และรายละเอียดของรูปแบบทั้ง 4 ส่วน

ภาพที่ 4.1 รูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ส่วนที่ 1 บทนำ

โลกปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้การเข้าถึงแหล่งความรู้ต่าง ๆ ทำได้ง่าย และรวดเร็วมาก ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนไทย การเตรียมคนให้สามารถเผชิญกับสถานการณ์และความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งจำเป็น โดยเฉพาะการเสริมสร้างและพัฒนาความสามารถด้านการคิดแก่ผู้เรียนให้สามารถจัดสรรคัดเลือกและประยุกต์ใช้เป็น ดังนั้น ทักษะการคิด จึงเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับคนในยุคนี้ และจำเป็นจะต้องมีการจัดการศึกษาเพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลงนี้ เห็นได้จากนโยบายการศึกษาของประเทศไทย ที่สะท้อนให้เห็นถึงความสำเร็จของการคิดที่มีผลต่อการพัฒนาประเทศในอนาคต โดยกำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กล่าวว่า การจัดการศึกษาของสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ฝึกทักษะการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับการจัดหลักสูตรแกนกลาง พุทธศักราช 2551 ก็ได้กำหนดสมรรถนะด้านความสามารถในการคิดของผู้เรียนให้สามารถคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดอย่างสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และสามารถคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ การส่งเสริมทักษะการคิดยังสอดคล้องกับนโยบายไทยแลนด์ 4.0 และการศึกษา 4.0 ของรัฐบาลในปัจจุบัน กล่าวคือ เป็นการจัดการศึกษาทุกระดับที่มีเป้าหมายให้ผู้เรียนมีทักษะสำคัญและจำเป็นของนวัตกรรม เพื่อไปคิดริเริ่มสร้างสรรค์ นวัตกรรมให้แก่สังคมไทยที่สามารถแข่งขันได้ในเวทีสากลและมีมูลค่า ส่งผลดีต่อเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งทักษะดังกล่าวได้แก่ การคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การคิดออกแบบเชิงนวัตกรรม และคิดรับผิดชอบต่อสังคม

จากผลการประเมินและทดสอบทางการศึกษาต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศชี้ให้เห็นว่าคุณภาพเด็กไทยยังไม่เป็นที่น่าพอใจ โดยเฉพาะเด็กส่วนใหญ่ขาดทักษะด้านการคิดซึ่งจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาของไทย แนวทางการแก้ไขปัญหาคือคุณภาพการศึกษาให้ทัดเทียมต่างประเทศ และทันความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก จำเป็นต้องขับเคลื่อนปฏิรูปการจัดการศึกษาในทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องอย่างเร่งด่วน การนิเทศการสอนเป็นงานหนึ่งของการจัดการศึกษาที่มีกระบวนการทำงานร่วมกัน ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ โดยมีเป้าหมายที่คุณภาพผู้เรียน และคุณภาพการศึกษา แต่สภาพปัจจุบันการนิเทศการสอน ยังมีปัญหาค่อนข้างมาก เช่น ขาดแคลนผู้นิเทศที่มี ความรู้ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ ขาดการประสานการทำงานร่วมกัน คือ ขาดงบประมาณมีภาระมาก ไม่มีเวลาดูแลอย่างต่อเนื่อง ขาดความศรัทธา เชื่อถือจากผู้รับการนิเทศ ซึ่งปัญหาต่าง ๆ ส่งผลกระทบต่อการนิเทศเป็นอย่างมาก

ดังนั้นการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยขอเสนอ รูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการคิด ระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่ 1) บทนำ 2) แนวคิดและหลักการ 3) การนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน และ 4) จุดเด่น ข้อจำกัด เงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ และตัวชี้วัดความสำเร็จ ซึ่งแต่ละส่วนมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องในการจัดการนิเทศการสอนใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการนิเทศ การสอน และการส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างเหมาะสมและส่งผลดีต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาต่อไป

ส่วนที่ 2 แนวคิดและหลักการ

แนวคิด

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะต้องดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ฝึกทักษะการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกัน และแก้ปัญหาและในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดสมรรถนะด้านความสามารถในการคิดของผู้เรียนให้สามารถคิดวิเคราะห์ คิดอย่างสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และสามารถคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเอง และสังคมได้อย่างเหมาะสม ซึ่งการจัดการเรียนรู้ถือว่าเป็นหัวใจสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการคิดและในการจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญที่จะสร้างให้เด็กและเยาวชนที่เข้าสู่การศึกษาในระบบ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการพัฒนาให้มีคุณลักษณะดังกล่าว ดังนั้นการนิเทศการสอน จึงเป็นวิธีการสำคัญที่จะช่วยให้ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีทักษะการคิด

หลักการ

การนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องอาศัยหลักการที่สำคัญ 4 หลักการ ดังนี้

1. หลักคุณภาพ

การดำเนินการนิเทศการสอนสำหรับผู้นิเทศการสอนต้องคำนึงถึงหลักคุณภาพ โดยเฉพาะคุณภาพการศึกษา ซึ่งจะเป็นตัวชี้วัดสำคัญของสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในการจัดการศึกษาให้ได้คุณภาพ มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะและทัศนคติที่ดี คุณภาพดังกล่าวต้องเกิดจากความร่วมมือของทุก ๆ ฝ่าย พร้อมทั้งหน่วยงานระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ มีระบบการ

บริหารหรือการจัดการที่ได้มาตรฐาน มีกระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยครูมืออาชีพ มีวัสดุ อุปกรณ์และงบประมาณที่พอเพียงและมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการนิเทศการสอนให้เกิดคุณภาพ ผู้นิเทศการสอนต้องคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดคุณภาพการนิเทศการสอนรวมทั้งการใช้กระบวนการทำงานที่มีคุณภาพตามวงจรเดมมิง (Deming Cycle) ประกอบด้วย การวางแผนการนิเทศการสอน การดำเนินการตามแผนการนิเทศการสอน การติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนงานการนิเทศการสอนและการนำผลการติดตามประเมินผลการนิเทศการสอนมาปรับปรุงแก้ไข ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานบรรลุเป้าหมาย

2. หลักความร่วมมือ

การนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ผู้นิเทศการสอนจะใช้หลักการปฏิบัติงานร่วมกันของบุคลากรหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการนิเทศ ติดตามผล เพื่อช่วยเหลือ สนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาหรือปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนของครู โดยการรวมกลุ่มในรูปแบบของการจัดเครือข่ายต่าง ๆ หลากหลายรูปแบบ ทั้งเครือข่ายภายในและเครือข่ายภายนอก ซึ่งในการดำเนินงานของเครือข่ายจะมีการกำหนดโครงสร้าง แต่งตั้งคณะทำงาน มีการกำหนดวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายร่วมกัน มีการติดต่อประสานงานกัน มีกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระดมทรัพยากรร่วมกันและมีแกนนำเชื่อมประสานของเครือข่ายต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณภาพนักเรียน

3. หลักบูรณาการและความต่อเนื่อง

การนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการปฏิบัติงานร่วมกัน มีการเชื่อมโยงประสานสัมพันธ์กันระหว่างผู้นิเทศการสอน ผู้รับการนิเทศและผู้เกี่ยวข้อง การปฏิบัติงานต้องอาศัยการบูรณาการองค์ความรู้ ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างเหมาะสม คุ่มค่า เพื่อให้การดำเนินการนิเทศการสอนมีการพัฒนาต่อเนื่อง เกิดความยั่งยืน และเพื่อให้คุณภาพทาง การศึกษาเกิด ผลสัมฤทธิ์อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุด

4. หลักความทันสมัย

ปัจจุบันเทคโนโลยีมีความก้าวหน้ามากส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา ดังนั้นการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนตามยุคสมัยเพื่อให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีดังกล่าว และการจัดทำข้อมูลก็มีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะใช้เป็นเครื่องช่วยในการวางแผนงานการนิเทศการสอน

ข้อมูลจะต้องมีความถูกต้อง มีความเที่ยงตรง สามารถเชื่อถือได้ มีความเป็นปัจจุบันสามารถตรวจสอบได้ และมีความสมบูรณ์ชัดเจน ซึ่งหากมีการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้สร้างข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจน เพื่อการนิเทศการสอนแล้วจะส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา และเกิดความยั่งยืน

ส่วนที่ 3 การนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีกระบวนการนิเทศการสอน มี 8 ด้าน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 เป็นกระบวนการนิเทศการสอน ซึ่งเป็นกระบวนการนิเทศการสอนตามหลักการนิเทศการสอน ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ จัดทำข้อมูลสารสนเทศ วางแผนการนิเทศการสอน ใช้สื่อเครื่องมือและเทคโนโลยี จัดกิจกรรมการนิเทศการสอนและประเมินผลการนิเทศการสอน กลุ่มที่ 2 เป็นกลไกสนับสนุนการนิเทศการสอน ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ การใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน การมีส่วนร่วมการนิเทศการสอนและการวิจัยเพื่อพัฒนาการนิเทศการสอน ซึ่งแต่ละด้านในกระบวนการนิเทศการสอนและกลไกสนับสนุนการนิเทศการสอนมีรายละเอียด ดังนี้

ก. กระบวนการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. จัดทำข้อมูลสารสนเทศ

1.1 วัตถุประสงค์ : เพื่อให้กลุ่มผู้นิเทศการสอนจัดทำข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวกับการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและเพื่อนำข้อมูลสารสนเทศที่จัดทำเสร็จแล้วไปใช้ในการวางแผนการนิเทศการสอนต่อไป

1.2 กระบวนการดำเนินงานเพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศ

1) การวางแผนงาน

1.1) เตรียมการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศในการนิเทศการสอน โดยการเตรียมทรัพยากรต่าง ๆ ทั้งคน อุปกรณ์ งบประมาณ และการบริหารจัดการให้พร้อมและเพียงพอ โดยเตรียมบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยในการจัดระบบและบุคลากรที่ประสานความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เช่น บุคคล โรงเรียน หน่วยงานและทำระบบคอมพิวเตอร์ออนไลน์

1.2) แต่งตั้งหรือมอบหมายคณะทำงานจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ โดยการวางแผนกำหนดจุดมุ่งหมาย และเป้าหมาย มีการนำนโยบาย จากหน่วยงานต่าง ๆ ทุกระดับที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ตั้งแต่ระดับกระทรวงศึกษาธิการ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียน มาเป็นกรอบในการวางแผนจัดทำข้อมูลสารสนเทศสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน

1.3) กำหนดให้มีการติดตามผล และรายงานผลการพัฒนาการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศและใช้ข้อมูล อย่างคุ้มค่าและเป็นประโยชน์เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน

2) การดำเนินการตามแผนงาน

2.1) จัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศด้านต่าง ๆ เช่น ข้อมูลนักเรียน ผู้บริหารครู และข้อมูลที่เกี่ยวข้องการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ได้แก่ ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของผู้รับการนิเทศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการทดสอบระดับเขตพื้นที่การศึกษา ผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ผลการประเมินสมรรถนะด้านการคิดของผู้เรียนตามหลักสูตรของโรงเรียน ผลการประเมินทักษะการคิด จากการประเมินคุณภาพภายในของโรงเรียนและข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน โดยข้อมูลมีความถูกต้อง ทันสมัย เป็นปัจจุบัน

2.2) พัฒนาผู้นิเทศการสอนและผู้เกี่ยวข้อง ให้มีความรู้ความเข้าใจ เกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญของการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ และมีการนำไปใช้ ในการพัฒนาการปฏิบัติงาน

3) การติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนงาน

ประเมินข้อมูลสารสนเทศ โดยวิธีการตรวจสอบคุณภาพของระบบและการนำไปใช้ว่าผู้ใช้นำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ได้อย่างคุ้มค่าและเป็นประโยชน์มากน้อยเพียงใด

4) การนำผลการติดตามประเมินผลการดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไข

นำผลการประเมินและตรวจสอบ ข้อมูลสารสนเทศ ไปใช้เป็นแนวทางการจัดทำแผนการนิเทศการสอนในรอบต่อไป

2. วางแผนการนิเทศการสอน

2.1 วัตถุประสงค์ : เพื่อให้ผู้นิเทศการสอนดำเนินการวางแผนการนิเทศการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้ข้อมูลต่าง ๆ ประกอบการวางแผน ได้แก่ ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นผลมาจากการติดตามประเมินผลการนิเทศการสอน นโยบายทางการศึกษา สภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงทางการศึกษาและอื่น ๆ ทั้งนี้ ผู้รับการนิเทศมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย

2.2 กระบวนการดำเนินงานเพื่อการวางแผนการนิเทศการสอน

1) การวางแผนงาน

1.1) นำข้อมูลสารสนเทศด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับทักษะการคิดมาใช้ในการวางแผน เช่น ผลการทดสอบคุณภาพทางการศึกษา (O-NET) ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของผู้รับการนิเทศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการทดสอบระดับเขตพื้นที่ การศึกษา ผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ผลการประเมินสมรรถนะด้านการคิดของผู้เรียนตาม หลักสูตรของโรงเรียน ผลการประเมินทักษะการคิด จากการประเมินคุณภาพภายในของโรงเรียน และข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน นโยบายที่เกี่ยวข้อง จากหน่วยงานต่าง ๆ ที่ส่งเสริม ความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน และจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา โรงเรียน ครูและบุคคลที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวทางในการจัดทำแผน

1.2) กำหนดเป้าหมาย เกี่ยวกับทักษะการคิดของผู้เรียน เพื่อให้ผู้นิเทศการสอนใช้เป็นแนวทางในการตั้งเป้าหมาย ของผลสำเร็จในการจัดนิเทศการสอน ซึ่งผู้รับการนิเทศทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้สามารถกำหนดเป้าหมายเพื่อเป็นแนวทางพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะการคิด ได้ โดยให้ระบุไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้

2) การดำเนินการตามแผนงาน

จัดทำแผนการนิเทศการสอนโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศและแนวทางที่กำหนดไว้ ในขั้นการวางแผนโดยผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศ มีส่วนร่วมในการจัดทำ แผนการนิเทศการสอน เพื่อให้สามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้ผล ตามเป้าหมายที่ต้องการ

3) การติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนงาน

ติดตามประเมินผลแผนการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนว่า มีความเหมาะสม และบรรลุเป้าหมายมากน้อยเพียงใด และมี ปัญหาอุปสรรคหรือไม่ อย่างไร ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น มีการประชุมคณะทำงาน มีการ ประเมินผลเชิงประจักษ์ที่มีร่องรอยและหลักฐานชัดเจน โดยผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ มีส่วนร่วม

4) การนำผลการติดตามประเมินผลการดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไข

นำผลการประเมินแผนการนิเทศการสอนไปพัฒนาและปรับปรุง ในการวางแผนการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการคิด

3. ใช้สื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยี

3.1 วัตถุประสงค์: เพื่อให้ผู้นิเทศการสอนใช้สื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยีในการ นิเทศการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน โดยเน้นทักษะการใช้สื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยีที่ทันสมัย ทั้งนี้ผู้รับการนิเทศมีส่วนร่วมด้วย

3.2 กระบวนการดำเนินงานเพื่อการใช้สื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยี

1) การวางแผนงาน

ผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศ วางแผนร่วมกันในการผลิต จัดหาและรวบรวมสื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยีที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน สำหรับผู้เรียน

2) การดำเนินการตามแผนงาน

2.1) ผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศ ร่วมกันจัดทำคลังหรือศูนย์สื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยี ที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน สำหรับผู้เรียน โดยรวบรวมไว้อย่างเป็นระบบ สามารถให้บริการในรูปแบบต่าง ๆ เช่น สื่อออนไลน์ และบริการให้ยืม

2.2) ประสานบุคคลหรือผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ทักษะและความสามารถ ด้านสื่อเครื่องมือและเทคโนโลยีให้มาร่วมกันจัดทำสื่อเครื่องมือและเทคโนโลยีให้ทันสมัยและสะดวกต่อผู้ใช้

2.3) พัฒนาผู้นิเทศการสอน และผู้รับการนิเทศให้มีความรู้ในการใช้สื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยีเพื่อให้สามารถนำมาใช้ในการนิเทศการสอนเพื่อให้ครูสามารถจัดการเรียน ที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน

3) การติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนงาน

ประเมินสื่อ เครื่องมือ เทคโนโลยี ที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนว่าเมื่อนำมาใช้แล้วสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่ ซึ่งเป็นเครื่องมือ การประเมินที่หลากหลาย โดยผู้นิเทศการสอน และผู้รับการนิเทศดำเนินการร่วมกัน

4) การนำผลการติดตามประเมินผลการดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไข

นำผลการการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาสื่อ เครื่องมือ เทคโนโลยีที่ ส่งเสริมทักษะการคิด ในรอบการทำงานต่อไป โดยผู้นิเทศการสอน และผู้รับการนิเทศดำเนินการ ร่วมกัน

4. จัดกิจกรรมการนิเทศการสอน

4.1 วัตถุประสงค์ : เพื่อให้ผู้นิเทศการสอนใช้กิจกรรมการนิเทศการสอน ที่ส่งเสริม ความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเน้นการ สร้างสรรค์กิจกรรมที่หลากหลายรูปแบบของกิจกรรม ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการ

ของผู้รับการนิเทศ เช่น การประชุมสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันและการสังเกตการสอน เป็นต้น

4.2 กระบวนการดำเนินงานเพื่อกิจกรรมการนิเทศการสอน

1) การวางแผนงาน

วางแผนการจัดกิจกรรมการนิเทศการสอนโดยมีการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของผู้รับการนิเทศ มีการพิจารณาความพร้อม ความเหมาะสม เวลา งบประมาณเพื่อเป็นแนวทางในการเลือกกิจกรรมการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ได้อย่างเหมาะสม

2) การดำเนินการตามแผนงาน

2.1) พัฒนาผู้นิเทศการสอนให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศ ที่มีความหลากหลาย และมีความเหมาะสม และประโยชน์แตกต่างกัน ผู้นิเทศเลือกใช้ให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของการนิเทศแต่ละครั้ง

2.2) ผู้นิเทศการสอนใช้กิจกรรมต่าง ๆ ประกอบการนิเทศการสอนเพื่อสร้างความมั่นใจ แรงจูงใจ การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน

2.3) ผู้นิเทศการสอนให้การช่วยเหลือแก่ผู้รับการนิเทศในการร่วมคิด พาทำ กิจกรรมต่าง ๆ จนสำเร็จลุล่วง

3) การติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนงาน

ประเมินผลการจัดกิจกรรมของผู้นิเทศการสอนอย่างหลากหลายวิธี เพื่อนำผลไปพัฒนาเช่น การประชุม การสังเกต การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การมีส่วนร่วม เป็นต้น

4) การนำผลการติดตามประเมินผลการดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไข

นำผลการประเมินผลการจัดกิจกรรมของผู้นิเทศการสอนไปพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

5. ประเมินผลการนิเทศการสอน

5.1 วัตถุประสงค์ : เพื่อให้ผู้นิเทศการสอนมีการประเมินผลการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวิธีประเมินผลการนิเทศการสอนที่หลากหลายรูปแบบและมุ่งเน้นการมีส่วนร่วม และการประเมินผลเพื่อพัฒนาปรับปรุงการนิเทศการสอน

5.2 กระบวนการดำเนินงานเพื่อการประเมินผลการนิเทศการสอน

1) การวางแผนงาน

ผู้นิเทศการสอนวางแผนพัฒนาสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการประเมินผลการสร้างทางเลือก วิธีการประเมินกำหนดการและการมีส่วนร่วมของผู้ประเมิน

2) การดำเนินการตามแผนงาน

2.1) สร้างความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับเรื่องการประเมินผลการนิเทศการสอนแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหาร ครูผู้รับการนิเทศ และครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ด้วยวิธีการประเมินที่หลากหลาย เช่น อบรม สัมมนา สื่อออนไลน์ เป็นต้น

2.2) จัดระบบการประเมิน ติดตามผลการปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ มีผู้รับผิดชอบ โดยวิธีการประเมินที่สร้างสรรค์

2.3) ประเมินการปฏิบัติการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน เป็นระยะ ๆ เช่น ก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ และภายหลังดำเนินการมีการสร้างความรู้ความเข้าใจ ทราบถึงแนวทางการประเมิน และมีส่วนร่วมในการประเมินด้วย

2.4) ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศใช้รูปแบบการประเมินเพื่อพัฒนา เช่น การประเมินแบบมีส่วนร่วมสะท้อนคิดเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และพัฒนาแก้ไขการปฏิบัติงานอย่างทันที่

3) การติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนงาน

ใช้เทคนิควิธีการประเมินผลอย่างหลากหลายวิธี เช่น การใช้แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ การประชุม การพิจารณาจากเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินงานไปแล้ว มีการประเมินอย่างเป็นระบบ เชื่อถือได้

4) การนำผลการติดตามประเมินผลการดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไข

นำผลการประเมินที่ได้จากเทคนิควิธีการประเมินผลอย่างหลากหลายวิธี มาปรับปรุงแก้ไข

ข. กลไกส่งเสริมการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. การใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน

1.1 วัตถุประสงค์ : เพื่อให้ผู้นิเทศการสอนใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเน้นการใช้เทคนิคที่หลากหลายรูปแบบที่เหมาะสมกับสภาพปัญหา และความต้องการของผู้รับการนิเทศที่ทันสมัยและส่งผลดีต่อผู้รับการนิเทศในการจัด การเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมายต่อไป

1.2 กระบวนการดำเนินงานเพื่อดำเนินการด้านเทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน

1) การวางแผนงาน

วางแผนร่วมกัน ระหว่างผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศ ในการเลือกใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับบริบท สภาพปัญหา และความต้องการของผู้รับการนิเทศ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน

2) การดำเนินการตามแผนงาน

2.1) ผู้นิเทศการสอนใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศรูปแบบต่าง ๆ ในสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น เทคนิคการนิเทศโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) เทคนิคและวิธีการนิเทศแบบมีส่วนร่วม ซึ่งแนะและสะท้อนคิด โดยผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนากิจการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน

2.2) ใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศ มุ่งเน้นบรรยากาศแห่งการเป็นประชาธิปไตย เกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน โดยใช้รูปแบบกัลยาณมิตรนิเทศ ช่วยให้ผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศ มีความรู้สึกปลอดภัย สบายใจ ไม่บีบบังคับ มุ่งเน้นความมีน้ำใจต่อกันช่วยเหลือกัน สร้างความยอมรับนับถือ ช่วยให้ผู้รับการนิเทศสามารถปรับปรุงและพัฒนาตนเองในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน และมีจริยธรรม

2.3) ใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอนที่ทันสมัย หลากหลายรูปแบบ เช่น นิเทศการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Digital Content) ในรูปแบบสื่อออนไลน์ ผ่านเว็บไซต์ e-Book หรือ Applications ต่าง ๆ ช่วยให้ผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศสามารถพัฒนาการเรียนได้สะดวกรวดเร็วขึ้น

3) การติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนงาน

นิเทศติดตามประเมินผล การพัฒนาและใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน

4) การนำผลการติดตามประเมินผลการดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไข

นำผลการนิเทศติดตามประเมินผล การพัฒนาและใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ไปพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ยั่งยืน

2. การมีส่วนร่วมการนิเทศการสอน

2.1 วัตถุประสงค์ : เพื่อให้ผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศการสอนมีส่วนร่วม การนิเทศ การสอน ในรูปแบบของการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งอาจเป็นเครือข่ายภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือระหว่างสถานศึกษา

2.2 กระบวนการดำเนินงานเพื่อการมีส่วนร่วมการนิเทศการสอน

1) การวางแผนงาน

วางแผนและหาแนวทางสร้างความร่วมมือกับเครือข่ายต่าง ๆ ในการระดมทรัพยากร และความคิดมาสนับสนุนการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน

2) การดำเนินการตามแผนงาน

2.1) ดำเนินการให้มีเครือข่ายต่าง ๆ ที่มาร่วมกันพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา เช่น เครือข่ายครูผู้สอนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เครือข่ายผู้บริหาร เครือข่ายศูนย์พัฒนาวิชา เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนต่าง ๆ ร่วมถึงเครือข่ายระดับเขตพื้นที่การศึกษาและเครือข่ายระดับอุดมศึกษา ให้มีการสร้างข้อตกลงร่วมกัน เพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ยั่งยืน

2.2) เครือข่ายต่าง ๆ ร่วมกันนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน โดยเฉพาะมีการจัดกิจกรรมภายในเครือข่ายเดียวกันและระหว่างเครือข่าย เช่น มีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ข่าวสารข้อมูล ตลอดจนกิจกรรมการนิเทศต่าง ๆ

2.3) ส่งเสริมให้ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศทุกคนมีความร่วมมือพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่รับผิดชอบและร่วมเป็นสมาชิกเครือข่ายที่สนใจอย่างน้อย 1 เครือข่ายโดยมุ่งเน้นการร่วมสร้างสรรค์พัฒนา ปรับปรุงยกระดับสมรรถนะของผู้นิเทศ และส่งเสริมให้เครือข่ายเพิ่มศักยภาพผู้เรียนด้านทักษะการคิด

2.4) จัดกิจกรรมสร้างขวัญกำลังใจ เกิดแรงจูงใจโดยให้มีการผลงานการนิเทศการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน (Best Practices) ให้การยกย่องเชิดชูเกียรติผู้มีผลงานดีเด่นเป็นแบบอย่างการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3) การติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนงาน

ประเมินติดตามผลการดำเนินงานของเครือข่ายเพื่อพัฒนา และสร้างเครือข่ายความร่วมมือพัฒนาคุณภาพการศึกษา

4) การนำผลการติดตามประเมินผลการดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไข

นำผลการประเมินติดตามผลการดำเนินงานของเครือข่าย เพื่อพัฒนาและสร้างเครือข่ายความร่วมมือพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ต่อเนื่องและยั่งยืน

3. การวิจัยเพื่อพัฒนาการนิเทศการสอน

3.1 วัตถุประสงค์: เพื่อให้ผู้นิเทศการสอน ใช้การวิจัยเพื่อเป็นเครื่องมือในการนิเทศการสอน ทั้งการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศการสอน และการวิจัยของผู้สอนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน รวมถึงการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ต่อการนิเทศการสอนและการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน

3.2 กระบวนการดำเนินงานเพื่อการวิจัย

1) การวางแผนงาน

วางแผนให้ผู้นิเทศการสอนจัดทำวิจัย เพื่อพัฒนาและส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน โดยใช้การมีส่วนร่วมของเครือข่ายต่าง ๆ วางแนวทางการวิจัยเพื่อพัฒนา และแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน

2) การดำเนินการตามแผนงาน

2.1) ผู้นิเทศการสอนสร้างความรู้ความเข้าใจโดยการพัฒนาผู้นิเทศในเรื่องการวิจัยในชั้นเรียนหรือการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอสามารถทำวิจัยได้อย่างถูกต้องเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

2.2) จัดทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนางานที่รับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง จนเป็นวัฒนธรรมการวิจัย และเป็นแบบอย่างต่อผู้รับการนิเทศ

2.3) จัดทำฐานข้อมูลการวิจัยด้านการนิเทศเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ สร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยอย่างถูกต้องชัดเจน

2.4) สร้างคลังนวัตกรรมการวิจัยเพื่อ เป็นแหล่งเรียนรู้หรือศูนย์รวบรวมผลงานการวิจัย เพื่อให้บริการโดยระบบออนไลน์ และบริการให้ยืม

2.5) เผยแพร่ผลงานวิจัย ที่เป็นแบบอย่าง (Best Practices) โดยช่องทางต่าง ๆ ได้แก่ เครือข่ายการนิเทศ ประชุม อบรม จัดนิทรรศการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้

3) การติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนงาน

ติดตามและประเมินผลการทำวิจัยให้สามารถนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์ ในการพัฒนาการนิเทศการสอนและการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน

4) การนำผลการติดตามประเมินผลการดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไข

นำผลการติดตามและประเมินผล การวิจัยมาใช้พัฒนาผู้นิเทศการสอน และผู้รับการนิเทศการสอน ในการนำวิจัยไปใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

ส่วนที่ 4 จุดเด่น ข้อจำกัด เจาะลึกของรูปแบบไปใช้และตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. จุดเด่นของรูปแบบ

การนำรูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไปสู่การปฏิบัติ มีจุดเด่นที่จะทำให้การนิเทศการสอนบรรลุเป้าหมาย ดังนี้

1.1) มีการระบุนกรอบและแนวทางในการนิเทศการสอนตามกระบวนการทำงานที่มีคุณภาพ สำหรับผู้นิเทศการสอน ทั้งผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาศึกษานิเทศก์ และครูผู้สอน นำไปใช้ หรือประยุกต์ใช้ เพราะมีความยืดหยุ่นสามารถปรับได้ตามสภาพ และบริบทที่มีความหลากหลายในแต่ละพื้นที่

1.2) ให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นกลไกในการพัฒนาการศึกษา ในอนาคตที่มีการแข่งขันและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ด้วยข้อจำกัดของทรัพยากรทั้งด้านบุคคล งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ จึงจำเป็นต้องระดมทรัพยากรจากเครือข่ายต่าง ๆ ให้มีส่วนร่วมในการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

1.3) มุ่งเน้นการนำเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยหลากหลายรูปแบบมาใช้ในการนิเทศการสอนและให้มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ ถูกต้อง ครบถ้วนเป็นปัจจุบัน สามารถนำไปใช้ได้สะดวกรวดเร็ว

1.4) มีการส่งเสริมให้ผู้นิเทศการสอนใช้นวัตกรรมและองค์ความรู้ใหม่ ๆ ในการพัฒนาตนเองและพัฒนาการปฏิบัติงานในหน้าที่ โดยใช้รูปแบบการวิจัยเพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนเป็นวัฒนธรรมการวิจัยในองค์กร

2. ข้อจำกัดของการนำรูปแบบไปใช้

การนำรูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปสู่การปฏิบัติ อาจมีข้อจำกัดแยกตามกลุ่มผู้นิเทศ ดังนี้

2.1) กลุ่มผู้บริหารการศึกษา (ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา) ส่วนใหญ่มีภาระงานด้านการบริหารจัดการทั่วไป ไม่สามารถช่วยนิเทศการสอนอย่างลงลึกได้ ทำให้ขาดความเอาใจจริงเอาจริง มองไม่เห็นสภาพปัญหาอย่างแท้จริง ขาดการสนับสนุนช่วยเหลือและแก้ไขอย่างต่อเนื่อง

2.2) กลุ่มศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แม้ว่าศึกษานิเทศก์จะมีบทบาทหน้าที่ในการนิเทศการสอนโดยตรง แต่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่อื่น ๆ ค่อนข้างมาก ทำให้ขาดการนิเทศการสอนโดยตรงในสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบางแห่งขาดแคลนศึกษานิเทศก์ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในบางสาขาที่สำคัญ ทำให้ไม่สามารถช่วยเหลือหรือพัฒนาครูให้มีคุณภาพได้

2.3) กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา (ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการสถานศึกษา) แม้ว่ามิบทบาทหน้าที่จัดระบบนิเทศภายใน โดยมีภารกิจในการบริหารจัดการทุกด้าน กล่าวคือ ด้านการบริหารงานบุคคล/วิชาการ/งบประมาณและการบริหารทั่วไป แต่ก็ขาดการส่งเสริม สนับสนุนการนิเทศการสอนอย่างจริงจัง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะไม่มีความรู้และทักษะการนิเทศ ไม่มีเวลา โดยเฉพาะถ้าเป็นสถานศึกษาขนาดเล็กจะขาดแคลนบุคลากร ขาดแคลนงบประมาณและสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการนิเทศการสอน เป็นต้น

2.4) กลุ่มครู (หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูผู้สอน) จากสภาพปัจจุบันบทบาทหน้าที่การนิเทศภายในของครูมิได้กำหนดบทบาทไว้อย่างชัดเจน ทำให้ครูส่วนใหญ่ไม่ได้ทำหน้าที่ดังกล่าว หรือบางครั้งครูขาดทักษะ ความรู้เกี่ยวกับการนิเทศการสอน ส่งผลให้การนิเทศภายในไม่ชัดเจน เข้มแข็ง ขาดแรงจูงใจในการพัฒนาสมรรถนะตนเองและงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบได้

3. เงื่อนไขของรูปแบบ

3.1) หน่วยงานระดับนโยบาย ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรกำหนดนโยบายส่งเสริมการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ตามกระบวนการนิเทศการสอน

3.2) การนำรูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไปสู่การปฏิบัติให้เกิดประโยชน์สูงสุด ผู้นิเทศการสอนในแต่ละกลุ่มควรดำเนินการ ดังนี้

3.2.1) กลุ่มผู้บริหารการศึกษา ควรกำหนดเป็นนโยบายสำคัญในการจัดการศึกษา เพิ่มบทบาทหน้าที่ด้านการนิเทศการสอนให้ชัดเจน จะส่งผลดีต่อการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ไปสู่การส่งเสริมทักษะการคิดให้แก่ผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้เป็นอย่างดี

3.2.2) กลุ่มศึกษานิเทศก์ ควรมุ่งเน้นการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้ชัดเจน หากสามารถลดภาระงานด้านอื่น ๆ ลงและจัดหาศึกษานิเทศก์ที่มีความรู้ ความสามารถให้ครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ จะทำให้การนิเทศการสอนมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

3.2.3) กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา ถือเป็นนโยบายสำคัญและมีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบขับเคลื่อนการนิเทศการสอนภายในอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน ต่อเนื่อง จะเป็นการส่งเสริมทักษะการคิดในสถานศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิด

3.2.4) กลุ่มครู หากมีการส่งเสริมให้มีบทบาทในการนิเทศการสอน จะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูผู้สอนที่มีประสบการณ์โดยตรง โดยเฉพาะครูที่มีประสบการณ์สูง เช่น ครูต้นแบบหรือครูแกนนำ เป็นต้น

4. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

4.1) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการกำหนดเป็นนโยบายการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน มีการแต่งตั้งบุคลากรรับผิดชอบ จัดทำโครงการ ดำเนินการประเมินและติดตามผล เพื่อพัฒนาปรับปรุงและให้การสนับสนุน ส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง

4.2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีการขับเคลื่อนโดยกำหนดเป็นนโยบาย มอบหมายงานมีการส่งเสริม สนับสนุนอย่างเป็นรูปธรรม มีระบบชัดเจน ติดตามตรวจสอบได้

4.3) ผู้นิเทศการสอนใช้รูปแบบการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมทักษะการคิด โดยมีการปรับใช้ตามบริบท บทบาทและสถานการณ์ของผู้นิเทศการสอน จนสามารถมีผลงานการพัฒนาเป็นแบบอย่างได้

4.4) ครูผู้สอนได้รับการพัฒนาสมรรถนะในด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน

4.3 ความสามารถของครูในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการวิเคราะห์ความสามารถของครูในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลจากการสัมภาษณ์ มีดังนี้

4.3.1 ด้านจัดทำข้อมูลสารสนเทศ ผลการวิจัย พบว่า ความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านจัดทำข้อมูลสารสนเทศ มีดังนี้

1) ความเหมาะสมของกระบวนการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ พบว่า มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยให้ข้อเสนอแนะว่า ข้อมูลสารสนเทศมีความสำคัญและมีความจำเป็น โดยเฉพาะ โรงเรียนจะทำข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบัน ทุกฝ่ายควรร่วมมือกันจัดทำฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับทักษะการคิด โดยเฉพาะแบบทดสอบที่ส่งเสริมความสามารถผู้เรียนให้มีทักษะการคิด ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และมีความหลากหลาย และควรเพิ่มข้อมูลผู้เรียนรายบุคคลด้านสภาพครอบครัว ความผิดปกติของผู้เรียนพิเศษ

2) ผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนร่วมดำเนินการนิเทศด้านการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ พบว่า ครูผู้สอนมีส่วนร่วมมากที่สุด เพราะครูผู้สอนมีหน้าที่ในการจัดการเรียนรู้โดยตรงต้องมีข้อมูลสารสนเทศและใช้ข้อมูลสารสนเทศด้านต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อแก้ไขพัฒนาปรับปรุงให้ผู้เรียนมีคุณภาพ รองลงมา ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ เพราะมีหน้าที่ติดตามประเมินผลช่วยเหลือครูผู้สอนต้องมีส่วนร่วมในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อการนิเทศโดยตรง

4.3.2 ด้านวางแผนการนิเทศการสอน ผลการวิจัย พบว่า ความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการวางแผนการนิเทศการสอน มีดังนี้

1) ความเหมาะสมของกระบวนการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านวางแผนการนิเทศการสอน พบว่า มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยให้ข้อเสนอแนะว่า การวางแผนเป็นกิจกรรมที่สำคัญ ควรมีการส่งเสริมให้เกิดขึ้นจริงให้สามารถนำไปปฏิบัติไม่ควรมีความซับซ้อนและทุกฝ่ายควรร่วมมือกันวางแผนจะได้เข้าใจตรงกันและเป็นทิศทางเดียวกัน

2) ผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนร่วมดำเนินการนิเทศด้านวางแผนการนิเทศการสอน พบว่า ศึกษานิเทศก์มีส่วนร่วมมากที่สุด เพราะการแผนการนิเทศต้องอาศัยผู้มีประสบการณ์ มีข้อมูลสารสนเทศทุกด้าน เพื่อสามารถดำเนินการส่งเสริมให้มีการจัดทำแผนพัฒนาครูได้ตามเป้าหมายที่กำหนด

4.3.3 ด้านการใช้สื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยี ผลการวิจัย พบว่า ความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการใช้สื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยี มีดังนี้

1) ความเหมาะสมของกระบวนการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการใช้สื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยี พบว่า มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยให้ข้อเสนอแนะว่า การผลิตสื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยีเป็นปัญหามากเพราะความแตกต่างของโรงเรียน ควรมีการอบรมการใช้สื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยีที่ทันสมัยและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและควรเน้นให้ครูผู้สอนมีทักษะการใช้สื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยีเพื่อให้เกิดความชำนาญการก่อนนิเทศและควรจัดหาบุคลากรที่เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัย โดยเฉพาะ Internet ที่มีความเร็วสูงไว้บริการให้กับทุกโรงเรียน

2) ผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนร่วมดำเนินการนิเทศ ด้านการใช้สื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยี พบว่า ครูผู้สอนมีส่วนร่วมมากที่สุดเพราะว่า เป็นผู้รับผิดชอบหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอน ครูในยุคนี้ต้องพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะทักษะความสามารถในการสืบค้นองค์ความรู้และนวัตกรรมใหม่ ๆ และครูที่มีคุณภาพต้องสามารถผลิต จัดหา และรวบรวมสื่อ เครื่องมือที่ทันสมัยไว้ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

4.3.4 ด้านการจัดกิจกรรมการนิเทศการสอน ผลการวิจัย พบว่า ความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดกิจกรรมการนิเทศการสอน มีดังนี้

1) ความเหมาะสมของกระบวนการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดกิจกรรมการนิเทศการสอน พบว่ามีความเหมาะสมมากที่สุด โดยให้ข้อเสนอแนะว่า การนิเทศต้องใช้กิจกรรมประกอบเพื่อช่วยให้ผู้รับการนิเทศมีความสนใจ ไม่เบื่อ ทั้งนี้ภายหลังจากการอบรมต่าง ๆ ควรมีการติดตามผลและช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องและจริงจัง

2) ผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนร่วมดำเนินการนิเทศ ด้านการจัดกิจกรรมการนิเทศการสอน พบว่า ครูผู้สอนมีส่วนร่วมมากที่สุด เพราะเป็นผู้รับการนิเทศ ต้องร่วมมือกับผู้นิเทศ และดำเนินกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ทั้งนี้การได้รับความช่วยเหลือร่วมคิดพาทำกิจกรรมต่าง ๆ จะทำให้การเรียนการสอนสำเร็จอย่างมีคุณภาพ

4.3.5 ด้านการประเมินผลการนิเทศการสอน ผลการวิจัย พบว่า ความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการประเมินผลการนิเทศการสอน มีดังนี้

1) ความเหมาะสมของกระบวนการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการประเมินผลการนิเทศการสอน

พบว่ามีความเหมาะสมมากที่สุด โดยให้ข้อเสนอแนะว่า การประเมินมีความสำคัญ ควรมีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการประเมินที่หลากหลายเพื่อสามารถเลือกวิธีการประเมินไปใช้ได้เหมาะสมและสามารถนำไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถด้านทักษะการคิด และผู้บริหารควรต้องมีนโยบายในการประเมินผลการทำงานทุกครั้งอย่างเป็นระบบชัดเจน

2) ผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนร่วมดำเนินการนิเทศ ด้านการประเมินผลการนิเทศ การสอนพบว่า ศึกษานิเทศก์มีส่วนร่วมมากที่สุด เพราะเป็นผู้ที่มีทักษะและความชำนาญเกี่ยวกับการประเมินมากกว่ากลุ่มอื่น

4.3.6 ด้านการใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน ผลการวิจัย พบว่า ความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน มีดังนี้

1) ความเหมาะสมของกระบวนการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน พบว่า มีความเหมาะสมมากที่สุด และให้ข้อเสนอแนะว่า ควรจัดเตรียมความพร้อมให้กับผู้รับการนิเทศก่อนทำการนิเทศ ควรมีการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน

2) ผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนร่วมดำเนินการนิเทศด้านการใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอนพบว่า ศึกษานิเทศก์มีส่วนร่วมมากที่สุด เพราะเป็นผู้ที่มีบทบาทการนิเทศต้องมีความรู้และทักษะเกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการนิเทศและควรให้ความรู้โดยจัดอบรมเทคนิคและวิธีการนิเทศที่หลากหลายแก่ผู้รับการนิเทศเพื่อให้สามารถนำไปใช้ได้อย่างมั่นใจ

4.3.7 ด้านการมีส่วนร่วม ผลการวิจัย พบว่า ความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการมีส่วนร่วม มีดังนี้

1) ความเหมาะสมของกระบวนการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการมีส่วนร่วม พบว่า มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยให้ข้อเสนอแนะว่า ควรมีการสร้างเครือข่ายร่วมกันเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และควรสร้างเครือข่ายในระดับกลุ่มโรงเรียนให้ชัดเจน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมุ่งเน้นและผลักดันให้มีการรวมกลุ่มอย่างหลากหลายพร้อมทั้งสนับสนุนงบประมาณให้พอเพียง

2) ผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนร่วมดำเนินการนิเทศ ด้านการมีส่วนร่วม พบว่า ผู้บริหารการศึกษามีส่วนร่วมมากที่สุด เพราะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้รับนโยบายและกำหนด

นโยบายสามารถสร้างเครือข่ายความร่วมมือได้หลากหลายและรวดเร็ว ทั้งนี้เครือข่ายต่าง ๆ พร้อมให้ความร่วมมือ

4.3.8 ด้านการวิจัย ผลการวิจัย พบว่า ความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการวิจัย มีดังนี้

1) ความเหมาะสมของกระบวนการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการวิจัย พบว่ามีความเหมาะสมมากที่สุด โดยให้ข้อเสนอแนะว่า ควรมีการสนับสนุนให้ทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2) ผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนร่วมดำเนินการนิเทศด้านการวิจัย พบว่า ครูผู้สอนมีส่วนร่วมมากที่สุด เพราะเป็นผู้ปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาทักษะการคิดแก่ผู้เรียน และครูต้องทำการวิจัยเพื่อนำผลการวิจัยมาแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ

4.3.9 ด้านภาพรวมของรูปแบบ ผลการวิจัย พบว่า ความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านภาพรวมของรูปแบบ มีดังนี้

1) การนำรูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้ ทำให้ครูมีความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความสามารถมาก เพราะรูปแบบมีกระบวนการเป็นระบบที่ชัดเจน สามารถนำไปวางแผนทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถและมีทักษะด้านการคิด

2) ผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนร่วมดำเนินการนิเทศ โดยภาพรวม พบว่า ครูผู้สอนมีส่วนร่วมมากที่สุด เพราะเป็นผู้นำนวัตกรรมมาใช้กับผู้เรียนและเป็นผู้รับการนิเทศ และครูปัจจุบันจะเป็นผู้ที่สนใจใฝ่รู้ มุ่งมั่นพัฒนาตนเองพร้อมทั้งเปิดใจรับสิ่งใหม่ ๆ ในการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน และมีบทบาทต้องประสานให้ความร่วมมือกับบุคลากรทุกฝ่าย

3) รูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะ การคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเหมาะสมมากที่สุด เพราะรูปแบบมีความน่าสนใจควรให้มีการเกิดขึ้นจริงตามกระบวนการนิเทศการสอนจะประสบความสำเร็จสามารถพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนได้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน นำเสนอรูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และศึกษาความสามารถของครูในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีเชิงผสม (Mixed Methods) ทั้งการศึกษาเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีการศึกษาข้อมูลโดยแบบสอบถาม (Questionnaire) และใช้วิธีการสัมภาษณ์ระดับลึก (In-depth Interview) และการประชุมสนทนากลุ่มของผู้ทรงคุณวุฒิ (Focus Group Discussion) โดยใช้แนวคิดการนิเทศการสอนที่ช่วยให้ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีทักษะการคิด โดยกลุ่มผู้นิเทศการสอน ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารการศึกษา กลุ่มศึกษานิเทศก์ กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา และกลุ่มครูมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

การนำเสนอสรุปผลการวิจัย ผู้วิจัยได้นำเสนอแยกตามวัตถุประสงค์การวิจัย ได้แก่ ผลการวิจัยเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การนำเสนอรูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความสามารถของครูในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

5.1.1 ผลการวิจัยสภาพปัจจุบัน และความต้องการการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

ก. กระบวนการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1) จัดทำข้อมูลสารสนเทศ มีการจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศด้านต่าง ๆ และรายงานผล มีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบมีการตรวจสอบและประเมินคุณภาพของข้อมูลด้วยวิธีการหลากหลาย ส่วนความต้องการการนิเทศการสอน ควรมีการเตรียมทรัพยากร นำนโยบายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการนิเทศการสอนและการส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน เป็นแนวทางในการจัดทำข้อมูล นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้จัดระบบข้อมูล มีการพัฒนาผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศ ให้เห็นความสำคัญและความจำเป็นในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ

2) วางแผนการนิเทศการสอน มีการสร้างทีมงานด้านการนิเทศการสอนที่มีความรู้ ความเข้าใจ มีความรับผิดชอบ สามารถจัดทำแผนการปฏิบัติงานที่ชัดเจนในโรงเรียน มีการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรทางด้านการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะ การคิดของผู้เรียนและมีการติดตามประเมินผลและนำผลไปพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ส่วนความต้องการการนิเทศการสอน ควรนำข้อมูลด้านต่าง ๆ มาประกอบการจัดทำแผน และกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (O-NET) ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินทักษะการคิด และข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนเกี่ยวกับบุคลากร มีการกำหนดมาตรฐาน และตัวชี้วัด ความต้องการจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนาทักษะการคิด

3) ใช้สื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยี มีการใช้สื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยีประกอบการนิเทศการสอน มีการร่วมมือกันและสร้างความรู้ความเข้าใจ ให้สามารถเลือกใช้สื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม ส่วนของความต้องการการนิเทศการสอน ควรจัดทำคลังหรือศูนย์สื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนให้เพียงพอพร้อมทั้งควรหาบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ และความชำนาญการใช้สื่อ เครื่องมือ เทคโนโลยีที่ทันสมัย สำหรับให้คำปรึกษาแนะนำ ช่วยเหลือและให้บริการแก่บุคลากรที่ต้องการและสนใจ

4) จัดกิจกรรมการนิเทศการสอน มีการใช้กิจกรรมประกอบการนิเทศการสอนที่เหมาะสม ตรงตามสภาพปัญหา และความต้องการของผู้รับการนิเทศ มีการใช้กิจกรรมการนิเทศที่หลากหลาย แต่บางครั้งมีข้อจำกัดของผู้นิเทศการสอน ไม่มีทักษะ ไม่มีความถนัด ส่วนความต้องการการนิเทศการสอน ควรมีการพัฒนาผู้นิเทศการสอนให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศการสอนต่าง ๆ ที่มีความหลากหลาย และมีความเหมาะสม และควรมีการติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรม เพื่อนำผลมาพัฒนาปรับปรุงการนิเทศการสอนต่อไป

5) ประเมินผลการนิเทศการสอน มีการแต่งตั้งและมอบหมายคณะกรรมการประเมิน มีการวางแผนการประเมิน มีการใช้วิธีการประเมินภายหลังการดำเนินงานเสร็จเรียบร้อยแล้ว มีการ

ใช้รูปแบบการประเมินไม่หลากหลายวิธี มีการนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาปรับปรุงงานโดยทั่วไป แต่ไม่ได้มุ่งเน้นเรื่องการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ส่วนความต้องการการนิเทศการสอนควรมีการสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการประเมินผลการนิเทศการสอนแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรจัดระบบการประเมินติดตามผลการปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ มีผู้รับผิดชอบโดยวิธีการประเมินเชิงบวก ควรประเมินการปฏิบัติการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะ การคิดของผู้เรียนเป็นระยะ ๆ ควรใช้รูปแบบการประเมินเพื่อพัฒนา

ข. กลไกส่งเสริมการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1) การใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน มีการวางแผนร่วมกันระหว่างผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศการสอน เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและเลือกใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอนให้เหมาะสมกับสภาพปัญหา ความต้องการและบริบทต่าง ๆ ซึ่งมีการใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศอย่างหลากหลายวิธี แต่การใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนภายในโรงเรียนยังมีน้อยส่วนการนิเทศติดตาม ประเมินผลเพื่อพัฒนาและปรับปรุง มีการดำเนินการแต่ยังไม่ชัดเจน ส่วนความต้องการการนิเทศการสอน ควรสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการนิเทศการสอนแก่ผู้รับการนิเทศแบบมีส่วนร่วมที่หลากหลายวิธีให้ชัดเจน โดยมุ่งเน้นส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนแบบกัลยาณมิตร ควรมุ่งเน้นการใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์และผ่านสื่อออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

2) การมีส่วนร่วมการนิเทศการสอน มีการรวมกลุ่มของเครือข่ายต่าง ๆ อย่างหลากหลายรูปแบบ มีการกำหนดโครงสร้างแต่งตั้งคณะทำงาน วางแผนการดำเนินงาน จัดกิจกรรมภายในเครือข่าย และนอกเครือข่าย มีการประชุม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีการประสานสัมพันธ์ช่วยเหลือให้การสนับสนุน แต่การมีส่วนร่วมของเครือข่ายยังไม่ชัดเจน ส่วนความต้องการการนิเทศการสอน ควรมีการวางแผนและหาแนวทางระดมทรัพยากร เพื่อสนับสนุนการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนให้ชัดเจน ควรมีการสร้างเครือข่ายระดับต่าง ๆ ควรมีการส่งเสริมให้ผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศร่วมมือพัฒนาคุณภาพการศึกษา ที่รับผิดชอบและร่วมเป็นสมาชิกเครือข่าย

3) การวิจัยเพื่อพัฒนาการนิเทศการสอน มีการวางแผนการทำวิจัย มีการพัฒนาผู้รับการนิเทศให้ทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน มีการร่วมมือช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ มีการนิเทศติดตามเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง ให้สามารถทำวิจัยได้อย่างถูกต้อง มีการติดตาม ประเมินผลการวิจัย และมีการนำผลการประเมินการวิจัยมาพัฒนางานวิจัยของผู้นิเทศการสอนและ ผู้รับ การนิเทศ ให้สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่อง ส่วนความต้องการการนิเทศ การสอน ควรมีการส่งเสริมการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนางานที่รับผิดชอบอย่างต่อเนื่องจน เป็นวัฒนธรรมการวิจัย และเป็นแบบอย่างต่อผู้รับการนิเทศ ควรส่งเสริมให้มีการจัดทำฐานข้อมูล การวิจัยด้านการนิเทศการสอน เพื่อผู้รับการนิเทศสามารถนำไปใช้ในการทำวิจัยได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน ควรสร้างคลังนวัตกรรมการวิจัยเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้หรือศูนย์รวบรวมผลการวิจัย เพื่อ ให้บริการโดยระบบออนไลน์ และบริการให้ยืม นอกจากนั้นควรให้คำปรึกษาช่วยเหลือเป็นที่เล็ง แก่ผู้รับการนิเทศให้สามารถทำวิจัยได้อย่างมีคุณภาพ โดยมีการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและองค์ความรู้ ใหม่ในการส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน

5.1.2 รูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของ ผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการวิจัย ผู้วิจัยได้นำเสนอรูปแบบการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย แนวคิด หลักการและการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนา ทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) แนวคิดและหลักการของรูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการ พัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะต้องดำเนินการจัด กระบวนการเรียนรู้ฝึกทักษะการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อ ป้องกันและแก้ปัญหา และในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนด สมรรถนะด้านความสามารถในการคิดของผู้เรียน เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ หรือสารสนเทศ เพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม ซึ่งการนิเทศการสอนเป็นวิธีการสำคัญ ที่จะช่วยให้ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีทักษะการคิด สอดคล้องกับนโยบายไทย แลนด์ 4.0 และการศึกษา 4.0 ของรัฐบาลในปัจจุบัน ส่วนหลักการการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริม ความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีหลักการที่สำคัญ

คือ หลักการนิเทศการสอนโดยกระบวนการคุณภาพ หลักการความร่วมมือในการนิเทศการสอน หลักบูรณาการและความต่อเนื่องในการนิเทศการสอนและความทันสมัย โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยและข้อมูลถูกต้องในการนิเทศการสอน

2) การนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีกระบวนการนิเทศการสอน และกลไกสนับสนุนการนิเทศการสอน ดังนี้

2.1) กระบวนการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระบวนการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย จัดทำข้อมูลสารสนเทศ วางแผนการนิเทศการสอน ใช้สื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยีจัดกิจกรรมการนิเทศการสอน และประเมินผลการนิเทศการสอน ดังนี้

1) จัดทำข้อมูลสารสนเทศ เพื่อให้กลุ่มผู้นิเทศการสอนจัดทำข้อมูลสารสนเทศ ที่เกี่ยวกับการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเพื่อนำข้อมูลสารสนเทศ ที่จัดทำเสร็จแล้วไปใช้ในการวางแผนการนิเทศการสอนต่อไปโดยมีกระบวนการดำเนินงานเพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศ โดยมีการวางแผนงาน เตรียมการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ ในการนิเทศการสอน โดยการเตรียมทรัพยากรต่าง ๆ ดำเนินการตามแผนงาน โดยจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศด้านต่าง ๆ มีการติดตามประเมินผลข้อมูลสารสนเทศ โดยวิธีการตรวจสอบคุณภาพของระบบ และการนำไปใช้ว่าผู้ใช้นำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ได้อย่างคุ้มค่าและเป็นประโยชน์มากน้อยเพียงใด และนำผลการประเมินและตรวจสอบ ข้อมูลสารสนเทศ ไปใช้เป็นแนวทางการจัดทำแผนการนิเทศการสอนในรอบต่อไป

2) วางแผนการนิเทศการสอน เพื่อให้ผู้นิเทศการสอนดำเนินการวางแผนการนิเทศการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้ข้อมูลต่าง ๆ ประกอบการวางแผน ได้แก่ ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นผลมาจากการติดตามประเมินผลการนิเทศการสอน นโยบายทาง การศึกษา และอื่น ๆ ทั้งนี้ ผู้รับการนิเทศการสอนมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วยโดยมีกระบวนการดำเนินงานเพื่อการวางแผนการนิเทศการสอน นำข้อมูลสารสนเทศด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับทักษะการคิดมาใช้ในการวางแผน ดำเนินการตามแผนงานโดยจัดทำแผนการนิเทศการสอนที่ใช้ข้อมูลสารสนเทศและแนวทางที่กำหนดไว้ในขั้นการ

วางแผนโดยผู้นิเทศ การสอนและผู้รับการนิเทศมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการนิเทศการสอน เพื่อให้สามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้ผลตามเป้าหมายที่ต้องการ ติดตามประเมินผลแผนการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน คิดว่ามีความเหมาะสมและบรรลุเป้าหมายมากน้อยเพียงใด และมีปัญหาอุปสรรคหรือไม่อย่างไร ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น มีการประชุมคณะทำงาน มีการประเมินผลเชิงประจักษ์ที่มีร่องรอยและหลักฐานชัดเจน โดยผู้นิเทศ การสอนและผู้รับการนิเทศ มีส่วนร่วม และนำผลการประเมินแผนการนิเทศการสอนไปพัฒนาและปรับปรุง ในการวางแผนการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน

3) ใช้สื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยี เพื่อให้ผู้นิเทศการสอนใช้สื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยี ในการนิเทศการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเน้นทักษะการใช้สื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยีที่ทันสมัย ทั้งนี้ผู้รับการนิเทศการสอนมีส่วนร่วมด้วยโดยผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศวางแผนร่วมกันในการผลิต จัดหา และรวบรวมสื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนสำหรับผู้เรียน มีการดำเนินการตามแผนงาน โดยผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศ ร่วมกันจัดทำคลังหรือศูนย์สื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนสำหรับผู้เรียน มีการติดตามประเมินสื่อ เครื่องมือ เทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดว่า เมื่อนำมาใช้แล้วสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่ ซึ่งเป็นเครื่องมือการประเมินที่หลากหลาย โดยผู้นิเทศการสอน และผู้รับการนิเทศดำเนินการร่วมกัน และมีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาสื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ในรอบการทำงานต่อไป โดยผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศ ดำเนินการร่วมกัน

4) จัดกิจกรรมการนิเทศการสอน เพื่อให้ผู้นิเทศการสอนใช้กิจกรรมการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเน้นการสร้างสรรค์กิจกรรมที่หลากหลายรูปแบบของกิจกรรมที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้รับการนิเทศ เช่น การประชุมสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และการสังเกตการสอน เป็นต้น โดยมีการวางแผนการจัดกิจกรรมการนิเทศการสอนโดยมีการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของผู้รับการนิเทศ มีการพิจารณาความพร้อม ความเหมาะสม เวลา งบประมาณเพื่อเป็นแนวทางในการเลือกกิจกรรมการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ได้อย่างเหมาะสม มีการดำเนินการตามแผนงาน ติดตาม

ประเมินผลการจัดกิจกรรมของผู้นิเทศการสอนอย่างหลากหลายวิธี และนำผลการประเมินการจัดกิจกรรมของผู้นิเทศการสอน ไปพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

5) ประเมินผลการนิเทศการสอน เพื่อให้ผู้นิเทศการสอนมีการประเมินผลการนิเทศ การสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวิธีประเมินผลการนิเทศการสอนที่หลากหลายรูปแบบและมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมและเทคนิค การประเมินผลเพื่อพัฒนาปรับปรุงการนิเทศการสอน โดยผู้นิเทศการสอนวางแผนพัฒนา สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการประเมินผลการสร้างทางเลือกวิธีการประเมิน กำหนดการ และการมีส่วนร่วมของผู้ประเมินมีการดำเนินการตามแผนงานติดตามประเมินผล โดยใช้เทคนิค วิธีการประเมินผลอย่างหลากหลายวิธี และนำผลการประเมินที่ได้จากเทคนิควิธีการประเมินผลอย่างหลากหลายวิธีมาปรับปรุงแก้ไข

2.2) กลไกส่งเสริมการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กลไกส่งเสริมการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย การใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน การมีส่วนร่วมการนิเทศการสอน และการวิจัยเพื่อพัฒนาการนิเทศการสอน ดังนี้

1) การใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน เพื่อให้ผู้นิเทศการสอนใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเน้นการใช้เทคนิคที่หลากหลายรูปแบบที่เหมาะสมกับสภาพปัญหา และความ ต้องการของผู้รับการนิเทศ ที่ทันสมัยและส่งผลดีต่อผู้รับการนิเทศในการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุ เป้าหมายต่อไป โดยวางแผนร่วมกันระหว่างผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศ ในการเลือกใช้ เทคนิคและวิธีการนิเทศต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับบริบทสภาพปัญหาและความต้องการของผู้รับการ นิเทศเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ดำเนินการตามแผนงาน ติดตามประเมินผล การพัฒนาและใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถใน การพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน และนำผลการนิเทศติดตามประเมินผลการพัฒนาและใช้เทคนิค และวิธีการนิเทศ การสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนไปพัฒนา ปรับปรุงอย่างต่อเนื่องยั่งยืน

2) การมีส่วนร่วมการนิเทศการสอน เพื่อให้ผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศ มีส่วนร่วมการนิเทศการสอนในรูปแบบของการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการส่งเสริม ความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งอาจเป็นเครือข่าย

ภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือระหว่างสถานศึกษา โดยมีกระบวนการดำเนินงานเพื่อการมีส่วนร่วมการนิเทศการสอน โดยวางแผนและหาแนวทางสร้างความร่วมมือกับเครือข่ายต่าง ๆ ในการระดมทรัพยากรและความคิดมาสนับสนุนการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนมีการดำเนินการให้มีเครือข่ายต่าง ๆ ที่มาร่วมกันพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาตามแผนที่กำหนด มีการประเมินติดตามผลการดำเนินงานของเครือข่ายเพื่อพัฒนาและสร้างเครือข่ายความร่วมมือพัฒนาคุณภาพการศึกษาและนำผลการประเมินติดตามผลการดำเนินงานของเครือข่ายเพื่อพัฒนาและสร้างเครือข่ายความร่วมมือพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ต่อเนื่องและยั่งยืน

3) การวิจัยเพื่อพัฒนาการนิเทศการสอน เพื่อให้ผู้นิเทศการสอน ใช้การวิจัยเพื่อเป็นเครื่องมือในการนิเทศการสอน ทั้งการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศการสอน และการวิจัยของผู้สอนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน รวมถึงการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ต่อการนิเทศการสอนและการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน โดยมีกระบวนการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาการนิเทศการสอน โดยวางแผนงานให้ผู้นิเทศการสอนจัดทำวิจัยเพื่อพัฒนาและส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน โดยใช้การมีส่วนร่วมของเครือข่ายต่าง ๆ วางแนวทางการวิจัยเพื่อพัฒนา และแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน มีการดำเนินการตามแผนงานดังกล่าว มีการติดตามและประเมินผลการทำวิจัยให้สามารถนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการนิเทศการสอนและการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน และนำผลการติดตามและประเมินผลการวิจัยมาใช้พัฒนาผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศการสอนในการทำวิจัยไปใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

3) ความสามารถของครูในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านภาพรวมความสามารถของครูในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบดังกล่าวทำให้ครูผู้สอนมีความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ เพราะรูปแบบมีกระบวนการสร้างอย่างเป็นระบบที่ชัดเจน สามารถนำไปวางแผนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะด้านการคิด ส่วนผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนร่วมดำเนินการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ครูผู้สอนมีส่วนร่วมมากกว่ากลุ่มศึกษานิเทศก์ผู้บริหารการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา เพราะครูผู้สอนเป็นผู้นำนวัตกรรมมาใช้กับผู้เรียนและเป็นผู้รับการนิเทศ และครูในปัจจุบันนี้เป็นผู้ที่สนใจใฝ่รู้ มุ่งมั่นพัฒนาตนเองอยู่เสมอพร้อมทั้งเปิดใจ

รับสิ่งใหม่ ๆ เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอนและมีบทบาทในการประสานความร่วมมือกับบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการสอน นอกจากนี้ รูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความเห็นของครู เห็นว่า รูปแบบนี้มีความเหมาะสมในการส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5.2 อภิปรายผล

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อค้นพบที่สำคัญมาอภิปรายผลและนำไปสู่ข้อเสนอแนะ ที่เป็นประโยชน์ต่อการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

5.2.1 ภาพรวมกระบวนการและกลไกสนับสนุนการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากผลการวิจัย พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการนิเทศการสอนมากกว่าด้านอื่น ๆ คือ ด้านกิจกรรมการนิเทศการสอน และด้านเทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน แสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมการนิเทศการสอนและเทคนิคและวิธีการนิเทศการสอนมีความสำคัญและจำเป็นต่อการนิเทศการสอน นอกจากนี้ ด้านการจัดกิจกรรมการนิเทศการสอนจะทำให้ผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศการสอนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ในขณะที่เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอนปัจจุบันนี้ มีการใช้วิธีการนิเทศการสอนแบบชี้แนะสะท้อนคิด และการใช้วิธีการนิเทศการสอนแบบเป็นพี่เลี้ยง และผู้สนับสนุนเป็นหลักสำคัญ ซึ่งวิธีดังกล่าวผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศน่าจะมีความพึงพอใจในรูปแบบและวิธีการ เนื่องจากมีประโยชน์และมีความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด และสามารถแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนได้จริง และยั่งยืนกว่าวิธีอื่น ๆ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ มาเรียม นิลพันธุ์ (2553) ได้วิจัยเรื่อง การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบ กิจกรรมพัฒนานิเทศแนวใหม่ พบว่า สิกษานิเทศก็มีแบบปฏิบัติการนิเทศที่เน้นให้ความรู้แก่ครูผู้สอนเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนรู้ เพื่อจะส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน โดยใช้วิธีการนิเทศ ได้แก่ วงจรปฏิบัติการ PDCA การนิเทศแบบ PIDRE การนิเทศแบบชี้แนะ (Coaching) และรูปแบบกัลยาณมิตรนิเทศ ใช้การวิจัยเป็นฐานการนิเทศการสอนนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ สุเดือนเพ็ญ คงละจันท์ (2550) ที่กล่าวว่า เทคนิคการนิเทศการสอนมีหลากหลาย สำหรับเทคนิคและวิธีการสอนแนะ และการเป็นพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring) เป็นเทคนิคการนิเทศที่สำคัญที่จะช่วย

ส่งเสริมการเรียนรู้ อันเป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ โดยมุ่งเน้นให้บุคลากรมีความสามารถ ผลการปฏิบัติงานดีขึ้น ครูมีการใช้การสอนแนะ และการเป็นพี่เลี้ยงมากขึ้น ผู้บริหารโรงเรียนก็ต้องปรับบทบาทการบริหารใหม่

ส่วนด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการนิเทศการสอน ผลการวิจัย พบว่า ทั้งการปฏิบัติและความต้องการอยู่ในระดับน้อยที่สุด อาจเป็นเพราะว่า กิจกรรมด้านการวิจัยเป็นเรื่องที่สำคัญน้อยกว่าด้านอื่น ๆ เมื่อเปรียบเทียบกับอีก 7 ด้าน อาจเป็นเรื่องค่อนข้างยาก มีกระบวนการที่ต้องเรียนรู้อย่างลึกซึ้ง รวมทั้งส่วนใหญ่ขาดความรู้ ประสบการณ์ และทักษะในการทำวิจัย สอดคล้องกับ สุวิมล ว่องวานิช (2548, น. 5-6) ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและการพัฒนาครู ได้สรุปสาเหตุที่ทำให้การวิจัยของครูไม่ก้าวหน้า คือ ความรู้ของครูที่ได้จากการอบรมไม่เพียงพอที่จะทำให้ครูสามารถทำวิจัยแบบเป็นทางการได้โดยลำพัง ส่งผลให้ครูทำวิจัยไม่เสร็จและเกิดความท้อถอยในการทำวิจัย และเกิดทัศนคติทางลบต่อการทำวิจัย และการทำวิจัยแบบเป็นทางการ จำเป็นต้องอาศัยกระบวนการปฐกษัตริ์เอกสารหรือการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องอย่างมาก เพื่อให้ครอบคลุมความคิดของการวิจัยมีความหนักแน่นและการออกแบบการวิจัยสมเหตุสมผลแต่ด้วยข้อจำกัดด้านเวลา จากงานประจำของครู จึงไม่เปิดโอกาสให้ครูมีเวลาในการศึกษาเอกสารได้อย่างเต็มที่ ครูจึงไม่ค้นคว้าเอง แต่ให้ผู้อื่นทำแทน ส่งผลให้ครูไม่เกิดการเรียนรู้ ครูไม่ได้นำความรู้มาใช้ในการปฏิบัติจริง แต่เป็นการทำเพื่อให้ครบถ้วนตามรูปแบบของการวิจัยแบบเป็นทางการที่ต้องมี ด้วยเหตุนี้จึงต้องเร่งรัดพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจกระบวนการวิจัยและสามารถทำวิจัยได้อย่างถูกต้อง มั่นใจ เกิดผล

5.2.2 กระบวนการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1) จัดทำข้อมูลสารสนเทศ

จากผลการวิจัยด้านการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ พบว่า ควรมีการเตรียมทรัพยากร เช่น คน วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ และการบริหารจัดการให้พร้อมและพอเพียง และควรนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้จัดระบบข้อมูลให้มีคุณภาพถูกต้องรวดเร็ว อาจเป็นเพราะว่า ในการนิเทศการสอน บทบาทการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศ ผู้นิเทศการสอนยุคใหม่จำเป็นต้องมีข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานอย่างรอบด้าน ตามที่ศูนย์พัฒนาการนิเทศ และเร่งรัดคุณภาพการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556, น. 10-11) เสนอว่า ผู้นิเทศการสอนต้องมีข้อมูลทุกอย่างของโรงเรียน เช่น ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ข้อมูลนักเรียนอ่านออกเขียนได้ ข้อมูลอัตราค่าจ้างครู และความสามารถของครูแต่ละคน ข้อมูลรายงานผลการประเมินภายนอก ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนของโรงเรียน และข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีการจัดทำข้อมูล

สารสนเทศ อย่างเป็นระบบ และสามารถดึงเอาข้อมูลที่มีอยู่มาใช้ประโยชน์ในการวางแผนการพัฒนาอย่างทันทั่วถึง ตรงตามความต้องการของสภาพปัจจุบันและปัญหาอย่างแท้จริง ซึ่งในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบเพื่อผู้ניתนสามารถนำไปใช้ניתนได้ตรงเป้าหมายการเตรียมการปัจจัยด้านทรัพยากร เกี่ยวกับคน วัสดุ อุปกรณ์ และการจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศต้องพร้อม และเพียงพอ จะส่งผลให้มีข้อมูลที่มีประสิทธิภาพใช้ในการวางแผนเพื่อการตัดสินใจ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของไพรินทร์ เหมบุตร (2556, น. 331) พบว่า จุดอ่อนและสภาพปัญหาในการניתน การจัดทำข้อมูลสารสนเทศขาดการวิเคราะห์ข้อมูล ส่งผลถึงการวางแผนการสร้างเครื่องมือ การดำเนินการניתน ไม่สามารถปฏิบัติได้ ควรนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาจัดระบบข้อมูล ทั้งนี้เพราะปัจจุบันเทคโนโลยี มีความก้าวหน้ามาก ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง ดังนั้น การจัดทำข้อมูลให้มีความถูกต้อง มีความเที่ยงตรง เชื่อถือได้ มีความเป็นปัจจุบัน สามารถตรวจสอบได้ มีความสมบูรณ์ชัดเจน ทำให้ผู้ניתนการสอนสามารถนำไปใช้ได้สะดวกสบาย ตรงตามเป้าหมายที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อการปฏิบัติงานได้

2) วางแผนการניתนการสอน

จากผลการวิจัยด้านการวางแผนการניתนการสอน พบว่า ควรนำข้อมูลด้านต่าง ๆ มาประกอบการจัดทำแผนและกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (O-NET) ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินทักษะการคิดพื้นฐาน อาจเป็นเพราะว่า ในการวางแผนการניתนการสอนที่ดี จะส่งผลให้การดำเนินการניתนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนประสบความสำเร็จ บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ จะช่วยประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย เพราะการวางแผนเป็นการกำหนดสิ่งที่ควรจะดำเนินการ และเป็นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ล่วงหน้า ที่สอดคล้องกับแนวคิด ของ สัจด์ อุทรานันท์ (2530, น. 84-88) ที่กล่าวว่า การวางแผนเป็นขั้นที่ผู้ניתนการสอนและครูจะทำการปรึกษาหารือกันเพื่อให้ได้มาซึ่งปัญหาและความต้องการ ให้มีการניתนรวมถึงการวางแผนขั้นตอนการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการניתน นอกจากนั้น Harris (1985, pp. 13-15) ได้เสนอว่า กระบวนการניתน ผู้ניתนต้องมีการประเมินสภาพการทำงานก่อนโดยศึกษาถึงสภาพต่าง ๆ รวมทั้งข้อมูลที่จำเป็น เพื่อกำหนดความต้องการความจำเป็น ความสำคัญของงาน และออกแบบวิธีการทำงาน ซึ่งเป็นกระบวนการวางแผน มีการเตรียมการต่าง ๆ ให้พร้อม จัดระบบงาน การกำหนดแผนในการทำงาน สอดคล้องกับแนวคิดของ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2538, น. 55) ที่กล่าวว่า การวางแผนเป็นการกำหนดว่าจะทำอะไร มีขอบเขตอย่างไรและเพื่อให้การดำเนินการניתนได้ตรงเป้าหมาย สามารถแก้ปัญหาเพื่อผลของความสำเร็จ

3) ใช้สื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยี

จากผลการวิจัยด้านการใช้สื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยี พบว่า ควรจัดทำคลังหรือศูนย์สื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนให้เพียงพอ พร้อมทั้งควรจัดหาคณาจารย์ที่มีความรู้ ความสามารถและความชำนาญการใช้สื่อ เครื่องมือ เทคโนโลยีที่ทันสมัย สำหรับให้คำปรึกษาแนะนำ ช่วยเหลือและให้บริการแก่บุคลากรที่ต้องการและสนใจ อาจเป็นเพราะการสร้างสื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยีเพื่อการนิเทศการสอนเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งที่ผู้นิเทศจำเป็นต้องคำนึงถึง ควบคู่ไปกับเทคนิคหรือวิธีการนิเทศ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุदारตัน แสงสว่าง (2556, น. 36-39) กล่าวว่า การนิเทศมีการใช้สื่อ หรือเครื่องมือต่าง ๆ ทุกครั้งที่นิเทศนับว่าเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากเป็นตัวกลางในการถ่ายทอดเนื้อหาจากผู้นิเทศไปยังผู้รับการนิเทศ อย่างไรก็ตามสื่อเพื่อการนิเทศจะมีคุณค่าเมื่อผู้นิเทศนำไปใช้อย่างเหมาะสมถูกต้องวิธี ซึ่งก่อนจะนำสื่อแต่ละอย่างไปใช้ผู้นิเทศจะต้องศึกษา ถึงลักษณะและคุณสมบัติของสื่อ ข้อดี ข้อเสีย ข้อจำกัดเกี่ยวกับสื่อ และการใช้สื่อแต่ละอย่างให้ละเอียดถี่ถ้วน ตลอดจนการผลิตและใช้สื่อให้เหมาะสมกับสภาพการนิเทศ ทำนองเดียวกันกิจกรรมที่สำคัญประการหนึ่งของผู้นิเทศในระหว่าง การดำเนินการนิเทศ คือ การเก็บข้อมูล เรื่องราว สภาพปัญหา พฤติกรรมครู ก่อนการนิเทศ ระหว่างการนิเทศ และหลังการนิเทศสิ้นสุด เหล่านี้ต้องอาศัยเครื่องมือต่าง ๆ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้นิเทศจำเป็นต้องเตรียมการในการจัดหาหรือสร้างเครื่องมือเพื่อการนิเทศให้พร้อม สอดคล้องกับงานวิจัยของ อดุลย์ วงศ์ก้อม (2552, น. 237) พบว่า การนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ นอกจากจะประหยัดเวลาแล้วยังสนใจ และเข้าใจง่ายในการนิเทศการสอน สอดคล้องกับการศึกษาของ กมลมาลย์ ชาวเนื้อดี (2543, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับความเป็นครูมืออาชีพ พบว่า การใช้สื่อเทคโนโลยี จะส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้ประการหนึ่ง และผลการศึกษาของ ศศิพัฒน์ ไกรว่อง (2553, บทคัดย่อ) พบว่า การพัฒนาสื่อประกอบการนิเทศ เรื่องการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้เทคนิคการนิเทศแบบมีส่วนร่วม

4) จัดกิจกรรมการนิเทศการสอน

จากผลการวิจัยด้านการจัดกิจกรรมการนิเทศการสอน พบว่า ควรมีการพัฒนาผู้นิเทศการสอนให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศการสอนต่าง ๆ ที่มีความหลากหลาย อาจเป็นเพราะว่า บทบาทของผู้นิเทศไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาานิเทศก์ หรือครูที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการนิเทศต้องมีความสามารถ ควรมีความรู้ในศาสตร์และศิลป์ของการสอนและการจัดกิจกรรมการสอน ส่วนศิลป์ของการสอนคือ การรู้จักและการเลือกใช้

กิจกรรมการสอนให้เหมาะสมกับผู้รับการนิเทศ เวลาที่ใช้ในการนิเทศ ขนาดของกลุ่มของผู้รับการนิเทศ สอดคล้องกับแนวคิดของ วัชรวิทย์ (2553, น.13) ที่กล่าวว่า กิจกรรมการนิเทศ มีมากมายหลายแบบ ซึ่งจะต้องใช้กิจกรรมแต่ละชนิดให้เหมาะสม เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ครู และนักเรียน จึงมีความจำเป็นที่ผู้นิเทศจะต้องมีความรู้ เกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศ เพราะกิจกรรมแต่ละชนิดให้ประโยชน์ต่อผู้รับการนิเทศมากน้อยแตกต่างกัน

2.5 ประเมินผลการนิเทศการสอน

จากผลการวิจัยด้านการประเมินผลการนิเทศการสอน พบว่า ควรใช้รูปแบบการประเมินเพื่อพัฒนา เช่นการประเมินแบบมีส่วนร่วม สะท้อนคิดเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และพัฒนาแก้ไขการปฏิบัติอย่างทันที่ อาจเป็นเพราะว่าการประเมินผลการนิเทศการสอน มีความจำเป็น และสำคัญยิ่ง เพราะสามารถคาดคะเนได้ว่า กิจกรรมนั้น ๆ ถ้านำไปปฏิบัติแล้วจะบรรลุวัตถุประสงค์และเกิดประโยชน์มากน้อยเพียงใด หรือเสร็จสิ้นกิจกรรมแล้วต้องปรับปรุงแก้ไขสิ่งใดบ้าง ดังที่ ไวลด์น บัญสวัสดิ์ (2538, น. 111-112) ได้เสนอหลักการประเมินผลกิจกรรมใดก็ตาม ต้องเน้นการประเมินผลร่วมกันทั้งครู ผู้นิเทศและบุคคลอื่น ๆ และการประเมินควรดำเนินการแบบประชาธิปไตย ควรประเมินทุกด้าน ควรเลือกเทคนิควิธีที่หลากหลาย เช่นเดียวกับ Oliva and Pawlas (1997, pp. 577-582) ได้กล่าวว่า ผู้นิเทศควรจะมีการประเมินประสิทธิภาพ (Effectiveness) ของตนเองอย่างสม่ำเสมอและผู้นิเทศต้องเป็นแบบอย่างให้แก่ครู สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรหมมาศ พรหมพิลา (2553, น. 278) ที่พบว่าปัจจัยด้านกระบวนการที่ส่งผลต่อการนิเทศการสอน ปัจจัยหนึ่งคือ การประเมินผล โดยมีตัวแปรมีค่าน้ำหนักปัจจัยจากมาก คือ การประเมินผลการนิเทศ ควรมีการประเมินทั้งปัจจัย กระบวนการและผลลัพธ์ นำไปสู่การแก้ไข ปรับปรุงและพัฒนา

5.2.3 กลไกสนับสนุนการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1) การใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน

จากผลการวิจัยด้านเทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน พบว่า ควรสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน แก่ผู้รับการนิเทศแบบมีส่วนร่วม อาจเป็นเพราะว่า เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอนมีหลากหลายวิธี และได้พัฒนาต่อเนื่องแต่ละยุคสมัยแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับจุดเน้นของการศึกษาแต่ละยุค สอดคล้องกับสุชาติร์ตัน แสงสว่าง (2556, น. 42) ได้ให้แนวคิดเพิ่มเติมว่า การนิเทศการสอนในประเทศไทย ยังมีอุปสรรคหลายประการทำให้การนิเทศไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ทั้งการนิเทศจากภายนอก และการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งการนิเทศภายในศตวรรษที่ 21 นี้ควรมีการปรับเปลี่ยนวิธีการนิเทศ เพื่อให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลง

ในตัวนักเรียน สภาพการเปลี่ยนแปลงทางการเรียนรู้ของนักเรียน และสมรรถนะของครู โดยมุ่งเน้น การนิเทศแบบสอนแนะและการเป็นพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring) เพราะเป็นวิธีการนิเทศ ที่ผู้นิเทศจะใช้ทักษะการสร้างความรู้ความกระจ่าง การสนับสนุนให้กำลังใจ ให้ความรู้ ความเข้าใจ มีการ สะท้อนคิดและการเอื้ออำนวยความสะดวก นอกจากนี้ วัชร เล่าเรียนดี (2553, น. 266) ได้ให้ แนวคิดว่า ผู้นิเทศ หรือผู้จะทำหน้าที่นิเทศต้องอยู่ในฐานะผู้เชี่ยวชาญเป็นพิเศษด้านการสอน การ ออกแบบการเรียนการสอนซึ่งต้องได้รับการฝึกฝนโดยตรงในด้านการพัฒนาหลักสูตร เทคนิควิธี สอน เทคนิควิธีการนิเทศการสอน การวิจัยในชั้นเรียน การสื่อสารความหมายที่มีประสิทธิภาพ การ วิเคราะห์ประเมินผล และเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ ส่วนผลการวิจัยที่ พบว่า ควรใช้เทคโนโลยีที่ ทันสมัย ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และผ่านสื่อออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียน การสอนให้สะดวกรวดเร็วขึ้น อาจเป็นเพราะว่า ผู้นิเทศการสอนกำลังอยู่ในช่วงของการเปลี่ยนผ่าน ทางเศรษฐกิจไปสู่เศรษฐกิจฐานความรู้ ซึ่งเป็นสังคมเศรษฐกิจที่ให้ความสำคัญกับทักษะการคิด สารสนเทศ และการจัดการกับสารสนเทศเป็นหลัก แม้ว่าการเข้าสู่สังคมเศรษฐกิจจะเกิดขึ้นมาระยะ หนึ่ง แต่การปรับตัว และการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บุคลากรทาง การศึกษา ผู้สอน รวมทั้งผู้เรียนเป็นไปอย่างช้า ๆ ขาดความต่อเนื่อง การสร้างความพร้อมให้ครูผู้สอนจำเป็นต้องมี ทักษะไอซีทีเข้ามาเกี่ยวข้อง จากแนวคิดของ Wiles and Bodi (2004, p. 221) ได้กล่าวถึง ผู้นิเทศใน ยุคศตวรรษที่ 21 ว่า ต้องปรับเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้นิเทศที่ทันสมัย มีความรู้ด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อช่วยส่งเสริมผู้รับการนิเทศในการจัดการเรียนการสอนและต้องเป็นนักสร้างสรรค์ นักคิด นัก นวัตกรรมให้ทันกับโลกยุคปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2538, น. 132-138) ที่กล่าวว่า ทิศทางการนิเทศในอนาคตจะเป็นการนิเทศทางอ้อม คือ นิเทศโดยใช้สื่อ เอกสาร วิทยุ โทรทัศน์ และ ICT มากยิ่งขึ้นทั้งนี้ เพราะความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี

2) การมีส่วนร่วมการนิเทศการสอน

ควรมีการสร้างเครือข่ายระดับต่าง ๆ เช่น เครือข่ายครูผู้สอนทั้งภายในและภายนอก โรงเรียน เครือข่ายผู้บริหาร โรงเรียน เครือข่ายศูนย์พัฒนาวิชาการ เครือข่ายกลุ่มโรงเรียน เครือข่าย ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และเครือข่ายระดับอุดมศึกษาเพื่อสร้างข้อตกลงร่วมกัน อาจเป็นเพราะ ปัจจุบันการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยใช้กลไกเครือข่ายการนิเทศ สร้างความร่วมมือ ซึ่งผู้นิเทศ มีบทบาทสำคัญ ในการกระตุ้นหรือร่วมประสานการสร้างเครือข่าย ทั้งนี้สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยศูนย์พัฒนาการนิเทศและเร่งรัดคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556, น. 12-13) มุ่งเน้น ส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนา โดยมีข้อตกลงในการ ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ในรูปแบบเครือข่ายต่าง ๆ โดยมุ่งหวังการสร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วน

และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรณพร สุขอนันต์ (2550, น. 81) และ ไพรินทร์ เหมบุตร (2556, น. 333) ที่พบว่า ศูนย์เครือข่าย พัฒนาการเรียนการสอนมีกิจกรรมการสร้างสรรค์ผลงาน มีการติดต่อสื่อสารระหว่างกลุ่มมีน้อย

3) การวิจัยเพื่อพัฒนาการนิเทศการสอน

จากผลการวิจัยด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการนิเทศการสอน พบว่า ควรให้คำปรึกษาช่วยเหลือเป็นพี่เลี้ยง แก่ผู้รับการนิเทศให้สามารถทำวิจัยได้อย่างมีคุณภาพ โดยมีการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและองค์ความรู้ใหม่ในการส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้ครูต้องทำวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน (มาตราที่ 30) และให้ครูใช้การ วิจัยเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนและครู (มาตราที่ 24 (5) และคุรุสภากำหนดให้ผู้ที่ จะปฏิบัติงาน ในวิชาชีพครูต้องมี มาตรฐานความรู้ ด้านการวิจัยทางการศึกษา ทำให้ครูและบุคลากร ทางการศึกษาต้องทำวิจัยเพื่อพัฒนาวิชาชีพและพัฒนาการเรียนการสอน (สำนักงานข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา, 2547, น. 6-10) สอดคล้องกับแนวคิดของ พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2560, น. 227) กล่าวว่า วิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเป็นนวัตกรรมการเรียนรู้ ที่เป็นบทบาทสำคัญของครูในยุค นี้ ที่ครูควรสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553, น. 11-13) ได้ชี้ให้เห็นว่า ผู้นิเทศปฏิบัติการ นิเทศโดยใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบ P-A-O-R (Plan-Action-Observe-Reflect) โดยผู้นิเทศ จะค้นหาปัญหาและแนวทางพัฒนาโรงเรียนแล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อกำหนดเป้าหมายในการ แก้ปัญหา รวมถึงการค้นหาและพัฒนา นวัตกรรมที่จะใช้แก้ปัญหา เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติในชั้นเรียน ร่วมกับครู (working in classroom) โดยผู้นิเทศจะร่วมคิด ร่วมทำ รวมถึงเป็นเพื่อนร่วมเรียนรู้กับครูใน โรงเรียนอย่างกัลยาณมิตร โดยใช้เทคนิคการนิเทศแบบชี้แนะสะท้อนคิดเพื่อร่วมกันกำหนด กระบวนการและขั้นตอนในการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนทุกมิติ ให้บรรลุผลตามเป้าหมายของ หลักสูตร

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ข้อเสนอแนะระดับนโยบาย

1.1) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรมีนโยบายส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนให้จริงจังและชัดเจน โดยสนับสนุนการใช้รูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน จนเกิดผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งเป็นการสนองต่อนโยบายรัฐบาลด้านการจัดการศึกษาในยุค 4.0

1.2) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรมีการบูรณาการโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อลดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน เป็นการประหยัดเวลางบประมาณและบุคลากร ทั้งนี้การมุ่งให้มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน เพื่อนำผลมาใช้เป็นแนวทางพัฒนาทักษะการคิดอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน

1.3) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรให้ความสำคัญและสร้างแรงจูงใจให้ผู้นิเทศการสอนพัฒนานวัตกรรม และองค์ความรู้ใหม่ ๆ ที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนในรูปแบบของการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการนิเทศการสอนและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน พร้อมทั้งให้การสนับสนุนงบประมาณ จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เผยแพร่ผลงานและให้รางวัล เชิดชูเกียรติแก่ผู้นิเทศที่มีผลงานเป็นแบบอย่างที่ดี (Best Practices)

1.4) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรสนับสนุนทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้ผู้นิเทศการสอน ทั้งในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและในสถานศึกษา ที่ขาดความพร้อม เช่น โรงเรียนขนาดเล็ก และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่มีผู้นิเทศจำนวนน้อย โดยให้การสนับสนุนบุคลากร งบประมาณ สื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยีต่าง ๆ ให้พอเพียงต่อการปฏิบัติการนิเทศ รวมทั้งเป็นผู้นำในการวางแผนทาง สร้างเครือข่ายความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ ให้มีความเข้มแข็งเพื่อระดมทรัพยากร แนวคิด องค์ความรู้ที่หลากหลายมาใช้ในการพัฒนาการนิเทศการสอน และยกระดับคุณภาพการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะระดับปฏิบัติ

1) สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกแห่ง สามารถนำรูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับ

การศึกษาขั้นพื้นฐานไปประยุกต์ใช้ตามบริบทของหน่วยงานและสถานศึกษาแต่ละแห่ง ซึ่งอาศัยหลักการนิเทศการสอนโดยกระบวนการคุณภาพ หลักการความร่วมมือในการนิเทศการสอน หลักบูรณาการและความต่อเนื่องในการนิเทศการสอนและหลักการนิเทศการสอนโดยใช้เทคโนโลยี ที่ทันสมัยและข้อมูลถูกต้อง

2) ควรพัฒนาผู้นิเทศการสอน ได้แก่ ผู้บริหารการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนให้มีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะการ นิเทศการสอนตามองค์ประกอบทั้ง 8 ด้าน เพื่อให้ผู้นิเทศการสอนสามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษา และพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการคิด

3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้นิเทศการสอนพัฒนา ศักยภาพของตนเองในด้านการผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อพัฒนางานนิเทศ พร้อมทั้งมีการเชิญเกียรติผู้นิเทศการสอนที่มีผลงานให้เป็นที่ประจักษ์แพร่หลายมากขึ้น

4) ควรพัฒนาผู้นิเทศการสอน และครูในสถานศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจ และ รายงานปฏิบัติการนิเทศการสอน จนเป็นผลงานการวิจัยเพื่อพัฒนาการนิเทศการสอนและพัฒนา การเรียนการสอน

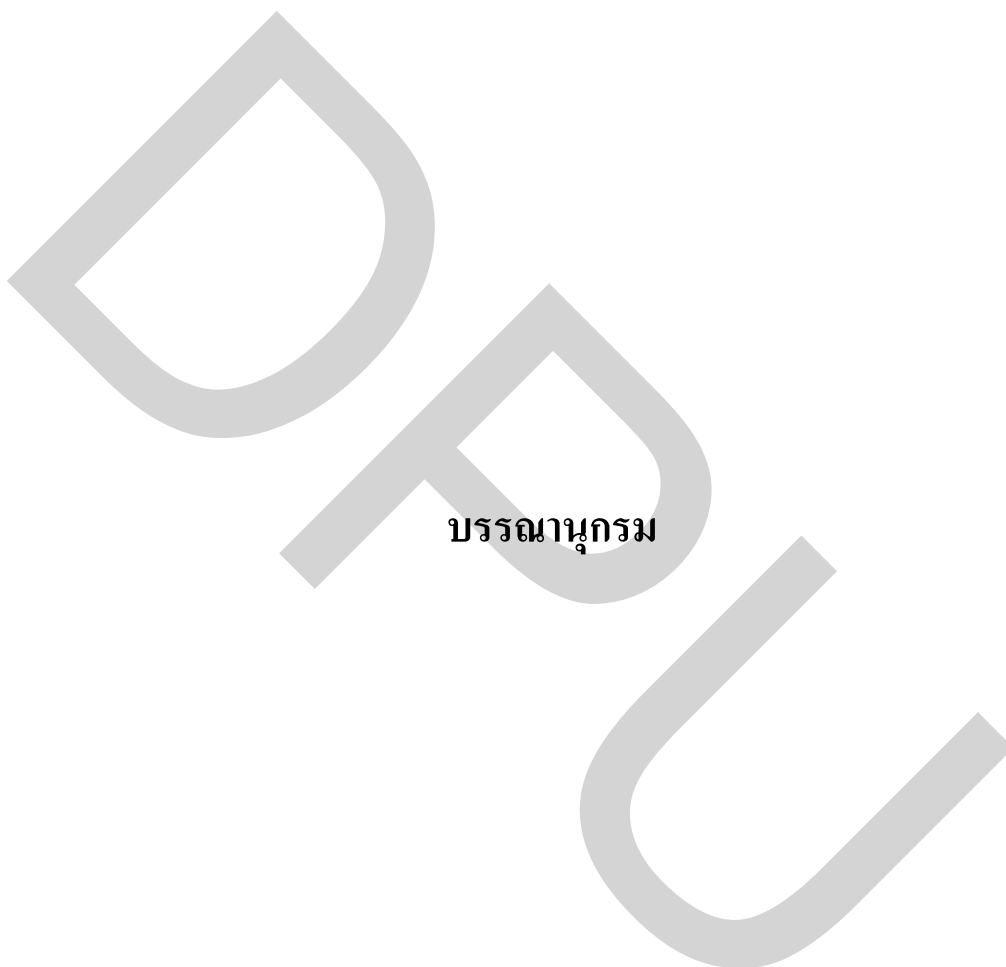
5) ควรสนับสนุนครูและบุคลากรทางการศึกษาในการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยและ ข้อมูลที่ถูกต้องมาพัฒนาคุณภาพการการนิเทศการสอนอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจนเพื่อการปฏิบัติงาน ที่สะดวก รวดเร็ว เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อการปฏิบัติงานและคุณภาพผู้เรียน

5.3.2 ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยรูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนา ทักษะการคิดของผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในเชิงลึก ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. ควรมีการศึกษาเชิงเปรียบเทียบในการนำรูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริม ความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนไปใช้ในสถานศึกษาต่างขนาดและต่างสังกัด

3. ควรศึกษาปัจจัยที่มีประสิทธิผลในการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถใน การพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กมลมาลย์ ชาวเนื้อดี. (2545). องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมืออาชีพระดับประถมศึกษา
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กลั่น สระทองเนียม. (2559). ปัญหาการขาดทักษะการคิด. สืบค้น, จาก
<http://Knoledforbrain.blogspot.com>
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2543). การจัดการเครือข่าย: กลยุทธ์สำคัญสู่ความสำเร็จของการปฏิรูป
การศึกษา. กรุงเทพฯ: ชัคเชส มีเดีย.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2544). สายต่านักคิด. กรุงเทพฯ: ชัคเชส มีเดีย.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2546). การคิดเชิงวิเคราะห์. กรุงเทพฯ: ชัคเชส มีเดีย.
- เกรียงศักดิ์ สังข์ชัย. (2553). การพัฒนารูปแบบการนิเทศการสอนของครูวิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนา
ศักยภาพนักเรียนที่มีแนวความสามารถทางวิทยาศาสตร์ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร
การศึกษา). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เฉลิมเกียรติ ขุนทองเพชรและคณะ. (2551). โครงการวิจัยและพัฒนารูปแบบและแนวทางการ
ดำเนินการและการให้ความช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสในระดับเขตพื้นที่การศึกษา
เป็นแกนหลัก. นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- ชาติ แจ่มนุช. (2545). สอนอย่างไรให้คิดเป็น. กรุงเทพฯ: เลี่ยงเชียง.
- زاری มณีศรี. (2538). การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ: โสภณการพิมพ์.
- ดิเรก วรรณเศียร. (2545). การพัฒนาแบบจำลองแบบสมบูรณ์ในการบริหารโดยใช้โรงเรียน
เป็นฐาน สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิสนา แคมมณี และนวลจิตต์ เขาวีรดิพงษ์. (2544). ทฤษฎีหลักการและแนวคิดของไทย
เกี่ยวกับการคิดและการพัฒนาการคิด วิทยาการด้านการคิด. กรุงเทพฯ:
เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป.
- ทิสนา แคมมณี. (2551). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี
ประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นฤมล นิราทร. (2543). การสร้างเครือข่ายการทำงาน: ข้อควรพิจารณาบางประการ [เอกสารอัด
สำเนา]. กรุงเทพฯ:

- พรรณนิภา ชินะวนิชกิจ. (2548). *ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความยั่งยืนการทำงานแบบเครือข่าย AUA/SEED-net* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรรณมาศ พิมพิลา. (2553). *ปัจจัยด้านกระบวนการที่ส่งผลต่อการนิเทศการสอนในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พิณสุดา สิริธรรังศรี. (2559). *ความรู้ ความคิด ทักษะ และคุณธรรมของครู ใน ความเป็นครูและพัฒนาครูมืออาชีพ (ความรู้ ความถนัด ทักษะคุณของครู)*. กรุงเทพฯ: DPU Coolprint มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2560). *ทักษะ ๗ C ของครู ๔.๐*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พูนสุข หิงคานนท์. (2540). *การพัฒนารูปแบบการจัดการองค์การของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข (ปริญญาโทบริหารธุรกิจ)*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูรย์ สินดารัตน์ และคณะ. (2557). *คิดวิเคราะห์: สอนและสร้างได้อย่างไร*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูรย์ สินดารัตน์ และคณะ. (2558). *การคิดและการสอนให้ผู้เรียนรู้จักคิด: ความเข้าใจพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ไพฑูรย์ สินดารัตน์ และคณะ. (2559). *ความเป็นครู และการพัฒนาครูมืออาชีพ*. กรุงเทพฯ:
- ไพรินทร์ เหมบุตร. (2556). *กลยุทธ์การนิเทศเพื่อพัฒนาครูมืออาชีพในเครือข่ายการนิเทศที่ 18* (ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- ภณจิรา สุปการ. (2558). *รูปแบบการบริหารจัดการการนิเทศการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21* (ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มาเรียม ซอหมัด. (2548). *การพัฒนาเครือข่ายครูเพื่อการพัฒนาตนเองในการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- มาเรียม นิลพันธุ์ และคณะ. (2553). *รายงานการวิจัย เรื่อง การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบ กิจกรรมการพัฒนานิเทศแนวใหม่*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- วชิรา เครือคำอ้าย. (2552). การพัฒนารูปแบบการนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดของนักเรียนประถมศึกษา (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วรรณพร สุขอนันต์. (2550). รูปแบบการนิเทศภายในสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก (ปริญญาานิพนธ์คุุณบัณฑิต). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์. (2538). หลักการนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วชิรา เล่าเรียนดี. (2553). การนิเทศการสอน (พิมพ์ครั้งที่ 7). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วชิรา เล่าเรียนดี. (2553). รูปแบบและกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: ตลาดาพับลิเคชั่น .
- วิจารณ์ พานิช. (2556). สนุกกับการเรียนในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: ตลาดาพับลิเคชั่น.
- วีระศักดิ์ เครือเทพ. (2550). เครือข่าย-นวัตกรรมการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- ศรินทร์ วิริยะสินันท์. (2544). ทักษะการคิด. ใน วิทยาการด้านการคิด. กรุงเทพฯ: เดอร์มาสเตอร์กรุ๊ป.
- ศศิพัฒน์ ไกรว่อง. (2530). การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้เทคนิคการนิเทศแบบมีส่วนร่วม. พิษณุโลก : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39.
- สังัด อุทรานันท์. (2530). การนิเทศการศึกษา หลักการ ทฤษฎีและปฏิบัติ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มิตรสยาม.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2560). สรุปผลการวิจัย PISA 2015. สืบค้นจาก <http://www.pisathailand.ipst.ac.th>.
- สมาคมศึกษานิเทศก์แห่งประเทศไทย. (2549). สภาพปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการพัฒนางานวิชาการของกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั่วประเทศ. กรุงเทพฯ : สมาคมศึกษานิเทศก์แห่งประเทศไทย.
- สมาน อัสวภูมิ. (2537). การพัฒนารูปแบบการบริหารการประถมศึกษาในระดับจังหวัด (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สามารถ ทิมนาค. (2553). การพัฒนารูปแบบการนิเทศการสอนตามแนวคิดของกลั๊กแมนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะการอ่านของครูภาษาไทย (ปริญญานิพนธ์ ดุษฎีบัณฑิต). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักงานข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2547). พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547. กรุงเทพฯ: รัฐสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). การพัฒนาศักยภาพนิเทศก์แนวใหม่. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554 ก.) รายงานผลการประเมินความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ที่มีต่อการประชุมทางวิชาการ เรื่อง การพัฒนาศักยภาพนิเทศก์แนวใหม่ เพื่อการเร่งรัดคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาการนิเทศและเร่งรัดคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2556). แนวทางการนิเทศเต็มพิกัด. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2556). รายงานการศึกษาระบบการนิเทศปัญหาความต้องการและรูปแบบการนิเทศที่เอื้อต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาการนิเทศและเร่งรัดคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2557). การพัฒนาทักษะการอ่าน คิติวิเคราะห์และเขียนสื่อความ 2557. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2557). แนวทางการพัฒนาศักยภาพนิเทศก์ 2557. กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาการนิเทศและ เร่งรัดคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2549). มาตรฐานตัวบ่งชี้และเกณฑ์การพิจารณาเพื่อประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบที่ 2 (พ.ศ.2549-2553). กรุงเทพฯ : จุฑาทอง.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552 ก). รายงานความก้าวหน้าการจัดการเรียนรู้ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปี 2551-2552. กรุงเทพฯ : เพลินสตูดิโอ.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552 ข). *สภาพปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: วี.ที.ซี.คอมมิวนิเคชั่น.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). *รายงานการวิจัยเรื่องการวิจัยและพัฒนานโยบายการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2556). *สรุปผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ.2554-2558) ของสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2560). *ประกาศผลการสอบ O-NET 2559*. สืบค้นจาก <http://nt.obec.go.th>.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). *คู่มือการดำเนินงานกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาปทุมธานีจังหวัด กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาประถมศึกษาจังหวัด กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นจังหวัดกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลายจังหวัดและศูนย์พัฒนาการเรียนรู้ปทุมธานี ศูนย์พัฒนากลุ่มสาระการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- สินธรา คามดิษฐ์. (2559). *ห้องเรียนสอนคิด. ใน ความเป็นครูและการพัฒนาครูมืออาชีพ*. กรุงเทพฯ: DPU Coolprint มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- สุดารัตน์ สารสว่าง. (2556). *เทคนิคการนิเทศแบบสอนแนะและการเป็นพี่เลี้ยง Coaching and Mentoring เพื่อพัฒนาครู*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุเดือนเพ็ญ คงะจันทร์และคณะ. (2550). *Coaching/Mentoring. เอกสารประกอบการอบรมหลักสูตรนักบริหารงานส่งเสริมสุขภาพ ระดับกลาง*. สมุทรสาคร: มปท.
- สุภาภรณ์ กิตติรัชดานนท์. (2551). *การพัฒนารูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ปริญญานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต)*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุนน อมรวิวัฒน์. (2546). *กัลยาณมิตรนิเทศ*. กรุงเทพฯ: ดับบลิว.เจ.พรีอเพอดี.
- สุนน อมรวิวัฒน์. (2547). *กัลยาณมิตรนิเทศ (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: ดับบลิว.เจ.พรีอเพอดี.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2547). *ครบเครื่องเรื่องการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

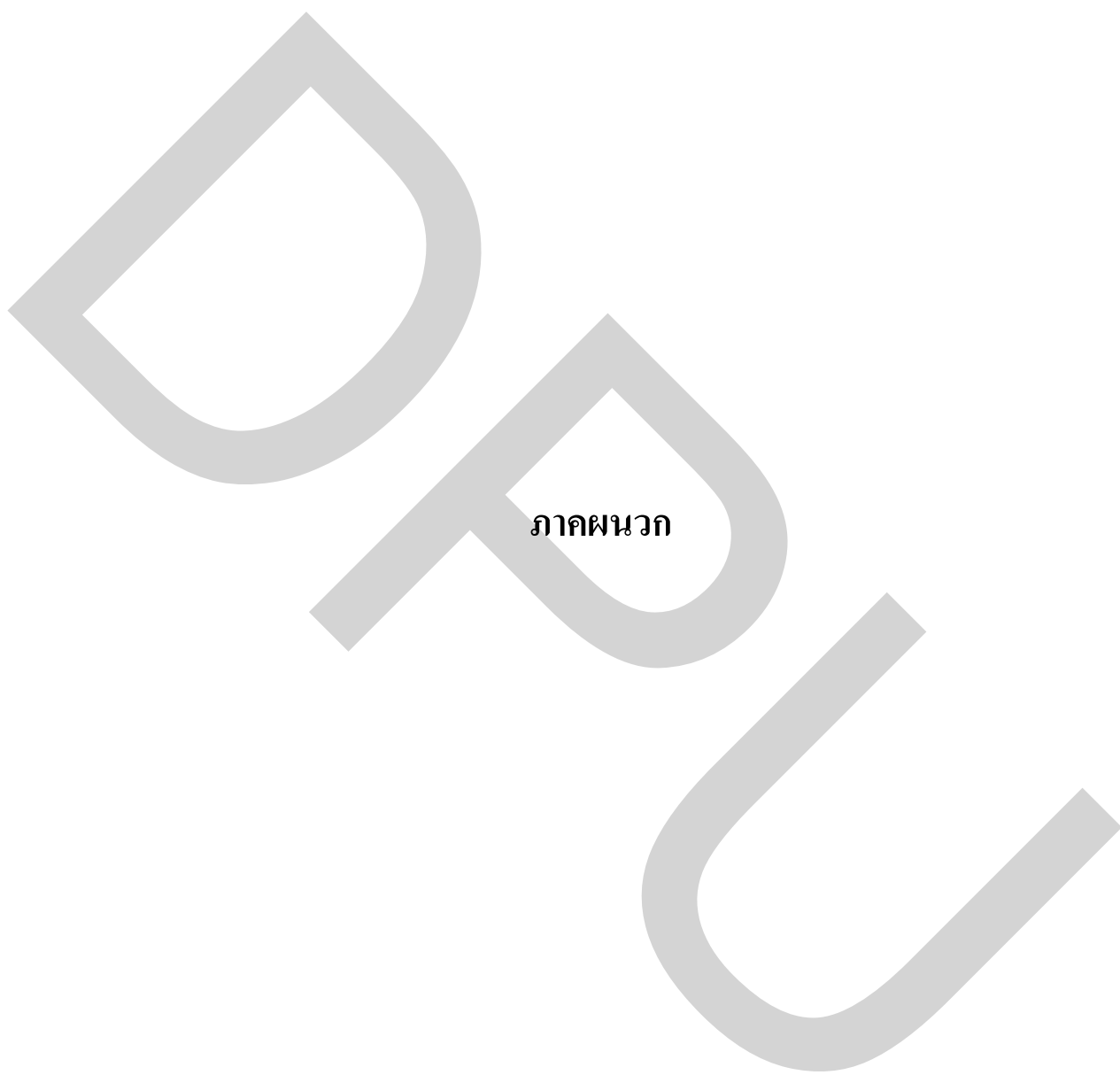
- สุวิมล โพธิ์กลิ่น. (2549). *การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก* (ปริญญานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2548). *การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสน่ห์ กรแก้ว. (2542). *การนิเทศแบบมีส่วนร่วมในกลุ่มโรงเรียนไม้ตะเคียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน* (การค้นคว้าอิสระมหาบัณฑิต). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อดุลย์ วงศ์ก้อม. (2552). *รูปแบบการนิเทศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา* (ปริญญานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2542). *หลักการบริหารแบบฐานโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: พระรามสี่.
- อุทัย บุญประเสริฐ และชโลมใจ กิงคารวัฒน์. (2528). *หลักและแนวทางในการจัดการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: รุ่งเรือง.

ภาษาต่างประเทศ

- Acheson, Keith A., & Gall, Meredith D. (2003). *Clinical supervision and teacher development perservice and inservice applications*. U.S.A.: John Wiley & Sons, Inc.,
- Adams, Harold, P, & Dicky, Frank G. (1953). *Basic principles of supervision*. New York: American Book Company.
- Alfonso, Robert J, Firth Gerald, & Neville, Richard F. (1981). *Instructional supervision : Abehaviors systems*. Massachusetts: Allyn and Bacon.
- Bardo,J.W., & Hardman J.J. (1982). *Urban sociology : A Systematic introduction*. U.S.A. F.E. Peacock Publisher.
- Bernstein. D.A. (1988). *Psychology*. Boston: Houghton Mifflin Company.
- Beyer, Berry, K. (1987). *Practical Strategies for the Teaching of Thinking*. Boston: A and Bacon.
- Brown, W.B., & Moberg D.J. (1980). *Organization theory and management : A Macro approach*. New York: John Wiley and Sons.

- Burton, W., & Bruckner. (1977). *Supervision : A social process* (3rd ed.). New York: Appleton-Century Crofts Inc.
- Carter, V. Good. (1973). *Dictionary of education*. New York: McGraw-Hill.
- Cogan, Morris L. (1978). *Clinical supervision*. Boston: Houghton Mifflin.
- Cronbach, Lee J. (1973). *Dictionary of education*. New York: McGraw-Hill Book Co.,
- De Bono, E. (1980). *Teaching think*. London: Penguin Books.
- Dew, D.R. (1993). *Teachers' perceptions of the role of content knowledge in the supervision process* Dissertation Abatracts International. 64 (February 1994) :2815-A.
- Eisner,E. (1976). Educatioal connoisseurship and criticism: Their form and functions I Education evaluation. *Journal of Aesthetic Education*. 39(2), 192-193.
- Frederickson, G.H. (1999). The Repositioning of American Public Administration. PS: Political Science and Politices, 32(4).
- Glatthorn, Allan A. (1984). *Differentiated supervision*. Washington D.C.: Association for Supervision and Curriculum Development.
- Glickman, Carl D.Gordon., Stephen P.,Ross-Gordon, Javita M. (1995). *Supervision of instruction a developmental approach* (3rd ed.). Mass: Needham Heights.
- Glickman, Carl D.,Gordon, Stephen P., & Ross-Gordon. Jovita M. (2010). *Supervision and instructional leadership : A Developmental approach* (8th ed.). Boston: Allyn and Bacon. Inc.
- Goldstein, K.M. Blackman S. (1978). Conitive style: Five approaches and relevant **(Research)**. New York: John Wiley.
- Guilford, J.P. (1967). *The Nature of human intelligence*. New York: McGraw-Hill Book Company.
- Harris, Ben M. (1985). *Supervisory behavior in education* (3rd ed). Englewood Cliffs. New Jersey: Prenticic-Hall.
- Hilgard, Enest R. (1962). *Introduction to psychology*. New York: Harcourt, Brace & World Inc.
- Jonassen, D.H., & Grabowski, B.L. (1993). *Handbook of individual differences, learning, And instruction*. Hillsdale, N.J.: Lawrence Eblahum Associates.
- Keeves, J.P. (1988). *Educational research methodology and measurement : An international handbook*. Oxford: Pergamon press,.

- Kruskamp, W.H. (2016). *Instructional supervision and the role of high school departments. Chairs*. Retrieved December 22, 2016, from <http://wwwlib.umi.com/dissertations/fullcit/3118327>
- Messick, S. (1994). *The matter of style: Manifestations of personality in cognition, learning, And teaching*. Educational Psychologist. 29(3), 121-136.
- Oliva, Peter F. (2001). *Supervision for today's schools* (6th ed). New York: John Wiley & Sons.
- Piaget, J. and Inhelder, B. (1969). *The Psychology of the child*. Translated by Halon Weaver.
- Risso, J.F. (2016). *Teacher's and supervisor's perception of current and experiences*. Retrieved January 16, 2016, from <http://wwwlib.umi.com/dissertations/fullcit/3118327>
- Sergiovanni, Tomas J., & Starratte, Robert J. (1991). *The Principle ship: A Reffective Practice Perspective* (2nd ed.). Massachusetts: Department Leadership. (Massachusetts: Allyn and Bacon, Inc.
- Sergiovanni, Tomas K. (1984). *Handbook for effective department leadership*. Massachusetts: Allyn and Bacon.
- Spears, Harold. (1967). *Curriculum Planning Through In-Service Programs*. Englewood Cliffs. N.J.: Prentice-Hall.
- Steiner, E. (1988). *Methodology of theory construction*. Sydney: Education Research Associates.
- Sterberg. R.J., & Grigorenko Elena L. (2002). *Teaching for: Successful Intelligence Auckland: Penguin Books*. N.P.
- Tanner, D., & L. Tanner. (1987). *Supervision in education: Problems and practices*. New York: Macmillan Publishing Co.
- Wiles, Jon, & Bodi, Joseph. (2004). *Supervision: A Guide to Practice* (6th ed.). New Jersey: Prentice-Hall.
- Wiles, Kimball. (1950). *Supervision for Better Schools*. New Jersey: Prentice-Hall, Inc.,
- Willer, D. (1986). *Scientific Sociology: Theory 2nd method*. Englewood Cliff, NJ : Prentice-Hall Inc.
- Willerman, Marvin., McNeely, Sharon L., & Koffman, Elaine C. (1991). *Teachers helping teachers peer observation and assistance*. New York: Praeger Publisher.
- Wilson, Robert James. (2001). *School-based management in Alberta : Perceptions of public school leaders 1994-1997. Dissertation. Abstracts, International*.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์ระดับลึก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณารูปแบบ

รายชื่อครูผู้สอนผู้ให้การสัมภาษณ์

รายชื่อผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์ระดับลึก

1. คร.นงลักษณ์ เรือนทอง ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. คร.นิวัฒน์ น้อยมณี ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6
3. นายวิษณุทธิ์ เพ็ชรเมือง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2
4. คร.ลาวัณย์ ตรีเนตร ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัด
การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สมุทรปราการ เขต 1
5. นางมาลี อาสาเสนีย์ ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1
6. คร.ปิติชาย ดันปิติ ผู้อำนวยการโรงเรียนเอี่ยมสุรีย์ (อนุบาลเมืองสมุทรปราการ)
7. คร.ปิยสนธิ์ เชื้อทอง ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบางโปรง
8. คร.กนกวรรณ โกนาคม อาจารย์โรงเรียนนวมินทราชินูทิศเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ
สมุทรปราการ
9. นางสาวเวียน อินทรประสงค์ อาจารย์โรงเรียนวัดด่านสำโรง

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือวิจัย

1. ผศ.ดร.สุธีรา นิมิตนิวัฒน์	ผู้อำนวยการหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
2. ดร.สรเรณู สุวรรณ	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี
3. ดร.สุรีย์ แก้วเศษ	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สมุทรปราการ เขต 1
4. ดร.เชิดศักดิ์ สุขโสภณ	ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย
5. ดร.สุนทรี วัฒนพันธ์	อาจารย์เชี่ยวชาญโรงเรียนสตรีอ่างทอง

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณารูปแบบ

1. รศ.ดร.อุทัย บุญประเสริฐ ผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
2. รศ.ดร.กล้า ทองขาว ผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
3. ผศ.ดร.ปองสิน วิเศษศิริ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. ดร.รังสรรค์ มณีเล็ก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. ดร.สรรเสริญ สุวรรณ ศึกษาพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี
6. ดร.กำจัด กงหนู ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี
7. ดร.ชูชาติ แก้วนอก รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สมุทรปราการ เขต 1
8. ดร.ปิติชาย ดันปิติ ผู้อำนวยการโรงเรียนเอี่ยมสุรีย์ (อนุบาลเมืองสมุทรปราการ)
9. ดร.ปิยสันต์ เชื้อทอง ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบางโปรง
10. ดร.ลลิตา ธรรมบุตร ศึกษาพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สมุทรปราการ เขต 1

รายชื่อครูผู้สอนผู้ให้การสัมภาษณ์เกี่ยวกับรูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถใน
การพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. นางพรอนงค์ ลิ้มนราภิรมย์	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนมัธยมวัดด่านสำโรง
กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี
2. นางมณฑาทาน เหนี่ยวองอาจ	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์
กลุ่มสาระสังคม ศาสนาและวัฒนธรรม
3. นางพัชรพร มูลศรี	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลวัดพิชัยสงคราม
กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ
4.นางสังเวียน อินทรประสงค์	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดด่านสำโรง
กลุ่มสาระคณิตศาสตร์
5. นางอุทัยวรรณ ภัททวงศ์	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดสวนส้ม
กลุ่มสาระภาษาไทย
6. นางรัตนา ชัยชนะ	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดไตรสามัคคี
กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์
7. นางสมปอง บุญศักดิ์เฉลิม	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนพรานี่ลว้ชะ
กลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา
8. น.ส.ปพรรฐพร เล้าพิชนิช	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดสุขกร
กลุ่มสาระศิลปะ

ภาคผนวก ข
เครื่องมือการวิจัย

แบบสัมภาษณ์เพื่อประกอบการวิจัย

สภาพปัจจุบันและความต้องการการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้น

พื้นฐาน *****

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ใช้สัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการการนิเทศการสอนตามองค์ประกอบด้านกระบวนการนิเทศ

จำนวน 8 องค์ประกอบคือ 1) การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ 2) การวางแผนการนิเทศการสอน 3) การใช้สื่อเครื่องมือและเทคโนโลยี 4) เทคนิคและ
วิธีการนิเทศการสอน 5) การมีส่วนร่วมการนิเทศการสอน 6) กิจกรรมการนิเทศการสอน 7) การประเมินผลการนิเทศ และ 8) การวิจัยเพื่อส่งเสริม
ความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยแบบสัมภาษณ์นี้แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อ นามสกุล
2. เพศ อายุ ปี ประสบการณ์ในการทำงาน
3. ตำแหน่ง
4. คุณวุฒิสูงสุด..... สาขา
5. ที่อยู่ปัจจุบันเลขที่..... หมู่ ถนน
ตำบล อำเภอ จังหวัด.....
รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์..... E-mail.....

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการการนิเทศการสอน ตามองค์ประกอบด้านกระบวนการนิเทศเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนา
ทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประเด็นคำถามหลัก	ประเด็นคำถามย่อย	ประเด็นที่พบ	
		สภาพปัจจุบัน	ความต้องการการนิเทศการสอน
1.สภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการการนิเทศการสอนตามองค์ประกอบด้านการจัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีอะไรบ้าง	ท่านมีแนวคิดเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศในการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดอย่างไร		
	1. การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและความต้องการเกี่ยวกับการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน		
	2. การประสานความร่วมมือระหว่างผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน		
	3. การจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการนิเทศการสอนได้แก่นักเรียน ผู้บริหาร ครู และข้อมูลที่เป็นต่อการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน		
	4. คุณภาพของข้อมูลสารสนเทศสะท้อนสภาพจริงเป็นปัจจุบันมีปริมาณข้อมูลที่เพียงพอต่อการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน		

ประเด็นคำถามหลัก	ประเด็นคำถามย่อย	ประเด็นที่พบ	
		สภาพปัจจุบัน	ความต้องการการนิเทศการสอน
	5.การประเมินผลเพื่อพัฒนาปรับปรุงระบบข้อมูลสารสนเทศ		
	6.การนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ตัดสินใจและวางแผนนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน		
	7.อื่น ๆ (โปรดระบุ)		
2. สภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการการนิเทศการสอนตามองค์ประกอบด้านการวางแผนการนิเทศเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีอะไรบ้าง	ท่านมีแนวคิดเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการในการวางแผนการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างไร 1.การวางแผนนิเทศการสอนโดยนำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการมาพิจารณา จัดทำแผนการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน		
	2. การนำนโยบายด้านการคิด มาเป็นกรอบจัดทำแผนการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน		

ประเด็นคำถามหลัก	ประเด็นคำถามย่อย	ประเด็นที่พบ	
		สภาพปัจจุบัน	ความต้องการการนิเทศการสอน
	3. การกำหนดมาตรฐาน และความสำเร็จในการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน		
	4. การวางแผนการนิเทศการสอนร่วมกันระหว่างผู้นิเทศการสอน และผู้รับการนิเทศเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน		
	5. การวิเคราะห์ทรัพยากรที่ใช้ในการนิเทศการสอน ได้แก่ คน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น		
	6. การสร้างทีมงานที่เข้มแข็งเพื่อการวางแผนการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน		
	7. การกำหนดปฏิทินการนิเทศการสอน ที่นำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมได้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน		
	8. การประเมินปรับปรุง การดำเนินการจัดทำแผนการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน		
	9. อื่นๆ (โปรดระบุ)		

ประเด็นคำถามหลัก	ประเด็นคำถามย่อย	ประเด็นที่พบ	
		สภาพปัจจุบันปัญหา	ความต้องการการนิเทศการสอน
3. สภาพปัจจุบันและความต้องการ การนิเทศการสอนตามองค์ประกอบ ด้านการใช้สื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนา ทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานมีอะไรบ้าง	ท่านมีแนวคิดเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการการใช้สื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยี ในการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริม ความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างไร		
	1. การสร้างความรู้ ความเข้าใจการใช้สื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยี ในการนิเทศการสอนแก่ผู้รับการนิเทศเพื่อส่งเสริมความสามารถ ในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน		
	2. ผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศ มีส่วนร่วมในการจัดทำสื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยี นิเทศการสอนเพื่อส่งเสริม ความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน		
	3. การเลือกใช้สื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยีให้เหมาะสมกับการ จัดการเรียนการสอนของผู้รับการนิเทศเพื่อส่งเสริมความสามารถ ในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน		
	4. การหาคุณภาพของ สื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยี นิเทศ การสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของ ผู้เรียน		

ประเด็นคำถามหลัก	ประเด็นคำถามย่อย	ประเด็นที่พบ	
		สภาพปัจจุบันปัญหา	ความต้องการการนิเทศการสอน
	5. การจัดทำและใช้สื่อเครื่องมือและเทคโนโลยี ที่ทันสมัย หลากหลายในการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการ พัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน		
	6. การจัดทำคลังสื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยีเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ ประกอบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการ พัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน		
	7.การส่งเสริมให้มีการใช้ ปรับปรุง และพัฒนาสื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยี การนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถใน การพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน		
	8. อื่นๆ (โปรดระบุ)		
4. สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความ ต้องการการนิเทศการสอนตาม องค์ประกอบด้านเทคนิคและวิธีการ นิเทศเพื่อส่งเสริมความสามารถ ในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีอะไรบ้าง	ท่านมีแนวคิดเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ ใช้เทคนิค และวิธีการนิเทศในการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริม ความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนอย่างไร 1. การปฏิบัติการนิเทศการสอนแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริม ความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน		

ประเด็นคำถามหลัก	ประเด็นคำถามย่อย	ประเด็นที่พบ	
		สภาพปัจจุบันปัญหา	ความต้องการการนิเทศการสอน
	2.การกำหนดเป้าหมายในการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน		
	3.การใช้วิธีการนิเทศการสอนแบบชี้แนะสะท้อนคิด (Reflective Coaching) เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน		
	4.การใช้วิธีการนิเทศการสอนแบบเป็นพี่เลี้ยง และผู้สนับสนุน (Mentoring And Supporting) เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน		
	5.การใช้วิธีการนิเทศการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน การนิเทศการสอนในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน		
	6.การนิเทศการสอนด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน		
	7.การสร้างความรู้ ความเข้าใจในด้านเทคนิคและวิธีการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน		

ประเด็นคำถามหลัก	ประเด็นคำถามย่อย	ประเด็นที่พบ	
		สภาพปัจจุบันปัญหา	ความต้องการการนิเทศการสอน
	8.การใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอนที่หลากหลายและเหมาะสมกับผู้รับการนิเทศเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน		
	9.การนิเทศการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้รับการนิเทศเกิดทักษะการคิด		
	10.การนิเทศการสอนมุ่งเน้นบรรยากาศแห่งความเป็นประชาธิปไตยมีการยอมรับซึ่งกันและกัน		
	11.การนิเทศการสอนมีการปรับเปลี่ยน ยืดหยุ่นประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับผู้รับการนิเทศ		
	12.การประเมินผลและปรับปรุงการใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน		
	13. อื่น ๆ (โปรดระบุ)		

ประเด็นคำถามหลัก	ประเด็นคำถามย่อย	ประเด็นที่พบ	
		สภาพปัจจุบันปัญหา	ความต้องการการนิเทศการสอน
5. สภาพปัจจุบันและความต้องการการนิเทศการสอนตามองค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม การนิเทศเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีอะไรบ้าง	ท่านมีแนวคิดเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการด้านการมีส่วนร่วม การนิเทศเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างไร		
	1. การจัดทำข้อมูลสารสนเทศในการวิเคราะห์ จัดตั้งกลุ่มเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการนิเทศการสอน		
	2. การจัดทำแผนพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือของพื้นที่และผู้บริหารนิเทศเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน		
	3. การจัดระบบโครงสร้างหน้าที่ของบุคลากรในเครือข่ายต่าง ๆ อย่างชัดเจน เพื่อช่วยในการนิเทศการสอน		
	4. การส่งเสริมกิจกรรมภายในเครือข่ายเดียวกันและร่วมกับเครือข่ายอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน		
	5. เครือข่ายความร่วมมือปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศการสอนอย่างต่อเนื่องสร้างความยั่งยืนในการร่วมมือกันส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน		

ประเด็นคำถามหลัก	ประเด็นคำถามย่อย	ประเด็นที่พบ	
		สภาพปัจจุบันปัญหา	ความต้องการการนิเทศการสอน
	6. การสร้างเครือข่ายอย่างหลากหลายเพื่อร่วมกันพัฒนาการนิเทศการสอนทั้งภายในและภายนอก ภายใต้งานเป้าหมายเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน		
	7. การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเครือข่ายต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการนิเทศการสอน		
	8. การจัดกิจกรรมยกย่องเชิดชูเกียรติผู้มีผลงานส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนเพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ		
	9. การเผยแพร่ผลงานการนิเทศการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนในรูปแบบต่าง ๆ แก่หน่วยงานและเครือข่ายต่าง ๆ		
	10. การประเมินติดตามผลการดำเนินงานของเครือข่ายต่าง ๆ ในการร่วมมือพัฒนาการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน		
	11. อื่น ๆ (โปรดระบุ)		

ประเด็นคำถามหลัก	ประเด็นคำถามย่อย	ประเด็นที่พบ	
		สภาพปัจจุบันปัญหา	ความต้องการการนิเทศการสอน
6. สภาพปัจจุบันและความต้องการการนิเทศการสอนตามองค์ประกอบด้านกิจกรรมการนิเทศเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนมีอะไรบ้าง	ท่านมีแนวคิดเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการการจัดกิจกรรมการนิเทศ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิด อย่างไร		
	1. การเลือกกิจกรรมได้เหมาะสมกับสภาพปัญหาและความต้องการของผู้รับการนิเทศ		
	2. การใช้กิจกรรมการนิเทศในการจัดการเรียนการสอนของผู้รับการนิเทศ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน		
	3. ผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศการสอนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน		
	4. กิจกรรมการนิเทศการสอนส่งเสริมความสามารถของผู้รับการนิเทศด้วยวิธีการที่หลากหลายเหมาะสมกับศักยภาพของแต่ละบุคคล		
	5. การติดตามประเมินผล และสรุปผลการใช้กิจกรรมการนิเทศการสอน สำหรับปรับปรุงพัฒนาการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน		
	6. อื่น ๆ (โปรดระบุ)		

ประเด็นคำถามหลัก	ประเด็นคำถามย่อย	ประเด็นที่พบ	
		สภาพปัจจุบันปัญหา	ความต้องการการนิเทศการสอน
7. สภาพปัจจุบันและความต้องการการนิเทศการสอนตามองค์ประกอบด้านการประเมินผลการนิเทศ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิด ของผู้เรียนมีอะไรบ้าง	ท่านมีแนวคิดเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการการประเมินผลการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดอย่างไร		
	1.การประเมินผลการนิเทศการสอนตามแผนการนิเทศที่กำหนดไว้		
	2.การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลอย่างเป็นระบบแก่ผู้รับการนิเทศ		
	3.การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศการสอนของผู้นิเทศและ ผู้รับการนิเทศ		
	4.การประเมินผลการนิเทศการสอน ส่งเสริมทักษะการคิดก่อนการดำเนินการนิเทศ		
	5.การประเมินผลการนิเทศการสอน ส่งเสริมทักษะการคิดระหว่างการดำเนินการนิเทศ		
	6.การประเมินผลการนิเทศการสอนส่งเสริมทักษะการคิดภายหลังการดำเนินการนิเทศ		
	7.การประเมินผลและสรุปรายงานผลการนิเทศการสอนอย่างเป็นระบบ		

ประเด็นคำถามหลัก	ประเด็นคำถามย่อย	ประเด็นที่พบ	
		สภาพปัจจุบันปัญหา	ความต้องการการนิเทศการสอน
	8.ผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศนำข้อมูลจากการประเมินผลไปใช้ประโยชน์ในการนิเทศการสอนและส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน		
	9.การประเมินผลดำเนินการอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพการศึกษา		
	10. อื่น ๆ (โปรดระบุ)		
8. สภาพปัจจุบันและความต้องการการนิเทศการสอนตามองค์ประกอบด้านการวิจัยเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดมีอะไรบ้าง	ท่านมีแนวคิดเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการ การวิจัยในการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน อย่างไร 1.การใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนาการนิเทศการสอนของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน		
	2.ผู้นิเทศการสอนมีการสร้างความรู้ความเข้าใจกระบวนการทำวิจัยให้แก่ผู้รับการนิเทศในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน		

ประเด็นคำถามหลัก	ประเด็นคำถามย่อย	ประเด็นที่พบ	
		สภาพปัจจุบัน	ความต้องการการนิเทศการสอน
	3.การกระตุ้นส่งเสริมและสร้างวัฒนธรรมวิจัยสู่ชั้นเรียน		
	4.การให้คำปรึกษาช่วยเหลือผู้รับ การนิเทศในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนบนพื้นฐานการวิจัย		
	5.การสร้างนวัตกรรมและองค์ความรู้ใหม่ ในการนิเทศของผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศด้านทักษะการคิด		
	6.การสร้างคลังผลงาน งานวิจัยที่เป็นแบบอย่างเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ สำหรับผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ		
	7.การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน		
	8.การเผยแพร่ผลงานวิจัยโดยช่องทางต่าง ๆ ได้แก่ เครือข่าย สื่อเทคโนโลยี ประชุมอบรม จัดนิทรรศการ เป็นต้น เพื่อเป็นแบบอย่างการแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพการศึกษา		
	9. อื่น ๆ (โปรดระบุ)		

แบบวัดความสอดคล้องของแบบสอบถามการวิจัย
เรื่อง รูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(การหาค่า IOC: Item – Objective Congruence)

คำชี้แจง

โปรดพิจารณาข้อคำถามต่อไปนี้ว่าสอดคล้องกับประเด็นที่ต้องการศึกษาหรือไม่ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นของท่านดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับประเด็นที่ต้องการศึกษา
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับประเด็นที่ต้องการศึกษา
- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับประเด็นที่ต้องการศึกษา

หากท่านให้คะแนน 0 หรือ -1 โปรดให้ข้อเสนอแนะ ทั้งนี้ผู้วิจัยจะได้นำผลการพิจารณาของท่านไปดำเนินการสร้างเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมในขั้นต่อไป

นางสาวพาสนา ชลบุรีพันธ์
 นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต
 สาขาวิชาการจัดการการศึกษา วิทยาลัยครูศาสตร์
 มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

รายการประเมิน	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ				
1. การวางแผนวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
2. การประสานความร่วมมือกับบุคคลต่าง ๆ ในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการนิเทศและทักษะการคิดระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน				

รายการประเมิน	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
3. การจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการนิเทศ นักเรียน ผู้บริหาร ครู และด้านอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการนิเทศเพื่อส่งเสริมทักษะการคิด				
4. การวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลโดยใช้ระบบเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์				
5. คุณภาพของข้อมูลสารสนเทศสะท้อนผลงานจริงเป็นปัจจุบันมีปริมาณข้อมูลที่เพียงพอต่อการนิเทศเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
6. การประเมินผลเพื่อพัฒนาปรับปรุงระบบข้อมูลสารสนเทศ				
7. การนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ตัดสินใจและวางแผนการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
การวางแผนการนิเทศ				
1. การเตรียมการวางแผนโดยนำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการมาพิจารณา จัดทำแผนการนิเทศเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน				
2. การนำนโยบายต่าง ๆ มาเป็นกรอบจัดทำแผนการนิเทศ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
3. การกำหนดทางเลือกในการนิเทศตรงตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิด				

รายการประเมิน	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
4. การกำหนดมาตรฐาน และความสำเร็จในการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
5. การวางแผนร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้บริหารนิเทศ				
6. การวิเคราะห์ทรัพยากรในการนิเทศ(คน, งบประมาณวัสดุอุปกรณ์ ฯลฯ)				
7. การสร้างทีมงานวางแผนการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
8. การกำหนดปฏิทินการนิเทศการสอนที่นำไปสู่การปฏิบัติได้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
9. การประเมินปรับปรุง การดำเนินการจัดทำแผนการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
การใช้สื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยี				
1. การสร้างความรู้ ความเข้าใจการใช้สื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยีในการนิเทศการสอนแก่ผู้บริหารนิเทศเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
2. การมีส่วนร่วมในการจัดทำสื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยี นิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิด				

รายการประเมิน	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
3. การเลือกใช้สื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยีให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาและความต้องการของผู้รับการนิเทศเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
4. การเลือกใช้สื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยีตามแผนนิเทศการสอนที่กำหนดไว้				
5. การเลือกใช้สื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยีในการนิเทศการสอนที่มีความหลากหลาย				
6. การหาคุณภาพและประสิทธิภาพของ สื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยี นิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
7. การจัดทำและใช้สื่อ นวัตกรรมที่ทันสมัยหลากหลายในการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
8. การจัดทำและใช้เครื่องมือต่าง ๆ ที่เหมาะสมในการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน				
9. การจัดทำและใช้เทคโนโลยีรูปแบบต่าง ๆ ในการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการคิด				
10. การจัดทำคลังสื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยี เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ประกอบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
11. การส่งเสริมให้มีการใช้ ปรับปรุง และ				

รายการประเมิน	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
พัฒนาสื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยี นิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
เทคนิคและวิธีการนิเทศ				
1. การปฏิบัติการนิเทศร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
2. การนิเทศที่มีเป้าหมายคือสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
3. การปฏิบัติการนิเทศตามแผนการนิเทศที่กำหนดไว้				
4. การนิเทศการสอนเป็นการสร้างขวัญกำลังใจสำหรับผู้รับการนิเทศ				
5. การนิเทศการสอนเกี่ยวกับ พัฒนาหลักสูตรต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
6. การนิเทศการสอนเกี่ยวกับ การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
7. การนิเทศการสอนเกี่ยวกับ การวัดประเมินผลเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
8. การพัฒนาความรู้ ความเข้าใจในเทคนิค และ				

รายการประเมิน	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
วิธีการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แก่ผู้รับการนิเทศ				
9. การใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศที่ทันสมัยเหมาะสมกับผู้รับการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
10. การใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศที่หลากหลายสอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและความต้องการผู้รับการนิเทศ				
11. การนิเทศที่ส่งเสริมให้ผู้รับการนิเทศเกิดความคิดสร้างสรรค์				
12. การนิเทศมุ่งเน้นบรรยากาศแห่งความเป็นประชาธิปไตยมีการยอมรับซึ่งกันและกัน				
13. การนิเทศมีการปรับเปลี่ยน ยืดหยุ่นประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับผู้รับการนิเทศ				
14. การปรับปรุงประเมินผลการใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศ				
การมีส่วนร่วมการนิเทศ				
1.การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ ในการวิเคราะห์ จัดตั้งกลุ่มเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อการนิเทศการสอน				
2. การจัดทำแผนพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
3. การจัดระบบโครงสร้างหน้าที่ของบุคลากรในเครือข่ายต่าง ๆ อย่างชัดเจน เพื่อช่วยในการนิเทศการสอน				

รายการประเมิน	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
4. ส่งเสริมกิจกรรมภายในเครือข่ายเดียวกันและร่วมกับเครือข่ายอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
5. ผู้นิเทศขับเคลื่อน กระตุ้นประสานการสร้างเครือข่าย ความร่วมมือในการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
6. เครือข่ายความร่วมมือปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศอย่างต่อเนื่องสร้างความยั่งยืนในการร่วมมือกันส่งเสริมทักษะการคิด				
7. สร้างเครือข่ายร่วมพัฒนาอย่างหลากหลายทั้งภายนอกและภายในกลุ่มนิเทศ โรงเรียนและอื่น ๆ ในการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
8. การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเครือข่ายต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการนิเทศการสอน				
9. จัดกิจกรรมยกย่องเชิดชูเกียรติผู้มีผลงานส่งเสริมทักษะการคิด เพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ				
10. เผยแพร่ผลงานการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดในรูปแบบต่าง ๆ แก่หน่วยงานและเครือข่ายต่าง ๆ				
11. การประเมินติดตามผลการดำเนินงานของเครือข่ายต่าง ๆ ในการร่วมมือพัฒนาการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการ				

รายการประเมิน	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
พัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน				
กิจกรรมการนิเทศ				
1. การเลือกกิจกรรมได้เหมาะสมกับสภาพ ปัจจุบันและความต้องการของผู้รับการนิเทศ				
2. การใช้กิจกรรมการนิเทศในการส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานของผู้รับการนิเทศ				
3. การใช้กิจกรรมการนิเทศในการช่วยเหลือ ในการดำเนินงานของผู้รับการนิเทศ				
4. กิจกรรมการนิเทศเปิดโอกาสให้ผู้รับ การนิเทศมีส่วนร่วม				
5. กิจกรรมการนิเทศมุ่งเน้นให้ผู้รับการนิเทศ มีทักษะประสบการณ์ จัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับ ทักษะการคิดและแก้ปัญหาเป็น				
6. กิจกรรมการนิเทศส่งเสริมความสามารถของ ผู้รับการนิเทศโดยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับศักยภาพของแต่ละบุคคล				
7. การใช้กิจกรรมการนิเทศสำหรับติดตาม การดำเนินงานของผู้รับการนิเทศ				
8. ประเมินผล สรุปผลการใช้กิจกรรมการนิเทศ สำหรับปรับปรุงพัฒนา การนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะ การคิดของผู้เรียน				
การประเมินผลการนิเทศ				
1. การประเมินผลการนิเทศตามแผนการนิเทศ ที่กำหนดไว้				
2. การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการ ประเมินผลอย่างเป็นระบบแก่ผู้รับการนิเทศ				
3. การมีส่วนร่วมการประเมินผลของผู้นิเทศและ				

รายการประเมิน	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
ผู้รับการนิเทศ				
4. การประเมินผลการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ก่อนการดำเนินการ				
5. การประเมินผลการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระหว่างการดำเนินการ				
6. มีการประเมินความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานก่อนการนิเทศและภายหลังการนิเทศ				
7. มีการประเมินผลและสรุปรายงานผลการนิเทศอย่างเป็นระบบ				
8. ผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศ นำข้อมูลการประเมินผลการนิเทศไปใช้ประโยชน์ในการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
9. การประเมินผลดำเนินการอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพการศึกษา				
การวิจัยเพื่อพัฒนาการนิเทศการสอน				
1. การใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนาการนิเทศ ของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน				
2. สร้างความรู้ความเข้าใจกระบวนการทำวิจัยแก่ผู้รับการนิเทศ				
3. กระตุ้นส่งเสริมสร้างวัฒนธรรมวิจัยสู่ชั้นเรียน				
4. ปกป้องช่วยเหลือผู้นิเทศให้พัฒนาคุณภาพ				

รายการประเมิน	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
การจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริม ความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิด ของผู้เรียนบนพื้นฐานการวิจัย				
5. สร้างนวัตกรรมและองค์ความรู้ใหม่ ด้านการ นิเทศของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศด้านทักษะ การคิด				
6. สร้างคลังผลงานการวิจัยที่เป็นแบบอย่างเพื่อ เป็นแหล่งเรียนรู้ สำหรับผู้นิเทศการสอนและ ผู้รับการนิเทศ				
7. นำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการ แก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพการศึกษา				
8. เผยแพร่ผลงานวิจัยโดยช่องทางต่าง ๆ เพื่อเป็นแบบอย่างการแก้ปัญหาและพัฒนา คุณภาพการศึกษา				

สิ่งที่ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

แบบสอบถามการวิจัย

สภาพปัจจุบันและความต้องการการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนา
ทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการนิเทศการสอนของ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นประโยชน์ในการกำหนดรูปแบบการนิเทศการสอนและ
ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

2. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการในการปฏิบัติการนิเทศการสอน
เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริม
ความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามฉบับนี้ ใช้ประกอบการศึกษาเพื่อทำวิทยานิพนธ์ ระดับปริญญา
เอก สาขาการจัดการการศึกษา ข้อมูลทั้งหมดผู้วิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับและจะไม่เกิดผลเสียใด ๆ แก่
ท่านแต่จะยังประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศไทย ในระดับการศึกษาขั้น
พื้นฐานต่อไป

ขอขอบคุณที่กรุณาให้ข้อมูล

พาสนา ชลบุรีพันธ์

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ที่ตรงกับข้อมูล/ความเป็นจริง

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. อายุ

☐ น้อยกว่า 30 ปี

☐ 30 - 50 ปี

☐ มากกว่า 50 ปี

3. วุฒิการศึกษาสูงสุด

☐ ปริญญาตรี

☐ ปริญญาโท

☐ ปริญญาเอก

☐ อื่น ๆ ระบุ.....

4. ประสบการณ์การปฏิบัติงาน

☐ น้อยกว่า 10 ปี

☐ ระหว่าง 10 - 19 ปี

☐ ระหว่าง 20 - 29 ปี

☐ 30 ปี ขึ้นไป

5. ตำแหน่งหน้าที่ปฏิบัติในปัจจุบัน

☐ ผอ./รอง ผอ. สพป.

☐ ผอ./รอง ผอ. สพม.

☐ สน. สพป.

☐ สน. สพม.

☐ ผอ./รอง ผอ. โรงเรียน ขนาด ☐ ใหญ่ ☐ กลาง ☐ เล็ก

☐ ครู โรงเรียน ขนาด ☐ ใหญ่ ☐ กลาง ☐ เล็ก

ข้อ	รายการ	สภาพ/การปฏิบัติ					ความต้องการ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
4	การหาคุณภาพของ สื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยี นิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน										
5	การจัดทำและใช้สื่อเครื่องมือและ เทคโนโลยี ที่ทันสมัย หลากหลาย ในการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน										
6	การจัดทำคลังสื่อ เครื่องมือ และ เทคโนโลยีเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ ประกอบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน										
7	การส่งเสริมให้มีการใช้ ปรับปรุง และพัฒนาสื่อ เครื่องมือ และ เทคโนโลยี การนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน										

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ข้อ	รายการ	สภาพ/การปฏิบัติ					ความต้องการ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
7	การสร้างความรู้ ความเข้าใจในด้านเทคนิค และวิธีการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน										
8	การใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอนที่หลากหลายและเหมาะสมกับผู้รับการนิเทศ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน										
9	การนิเทศการสอน ที่ส่งเสริมให้ผู้รับการนิเทศเกิดทักษะการคิด										
10	การนิเทศการสอน มุ่งเน้นบรรยากาศแห่งความเป็นประชาธิปไตย มีการยอมรับซึ่งกันและกัน										
11	การนิเทศการสอน มีการปรับเปลี่ยนยืดหยุ่นประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับผู้รับการนิเทศ										
12	การประเมินผลและปรับปรุงการใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน										

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ข้อ	รายการ	สภาพ/การปฏิบัติ					ความต้องการ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
	สภาพปัจจุบันและความต้องการของผู้รับการนิเทศ										
2	การใช้กิจกรรมการนิเทศในการจัดการเรียนการสอนของผู้รับการนิเทศ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน										
3	ผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศการสอนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน										
4	กิจกรรมการนิเทศการสอนส่งเสริมความสามารถของผู้รับการนิเทศด้วยวิธีการที่หลากหลายเหมาะสมกับศักยภาพของแต่ละบุคคล										
5	การติดตามประเมินผลและสรุปผลการใช้กิจกรรมการนิเทศการสอนสำหรับปรับปรุงพัฒนา การนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน										

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ข้อ	รายการ	สภาพ/การปฏิบัติ					ความต้องการ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
	การนิเทศในการพัฒนาคุณภาพ การจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริม ความสามารถในการพัฒนาทักษะ การคิดของผู้เรียนบนพื้นฐานการวิจัย										
5	การสร้างนวัตกรรมและองค์ความรู้ ใหม่ ในการนิเทศของผู้นิเทศการ สอนและผู้รับการนิเทศด้านทักษะ การคิด										
6	การสร้างคลังผลงาน งานวิจัยที่เป็น แบบอย่างเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ สำหรับผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ										
7	การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ใน การแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียน การสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถ ในการพัฒนาทักษะการคิดของ ผู้เรียน										
8	การเผยแพร่ผลงานวิจัยโดยช่องทาง ต่าง ๆ ได้แก่ เครือข่าย สื่อเทคโนโลยี ประชุมอบรม จัดนิทรรศการ เป็นต้น เพื่อเป็นแบบอย่างการแก้ปัญหาและ พัฒนาคุณภาพการศึกษา										

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริม
ความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

.....

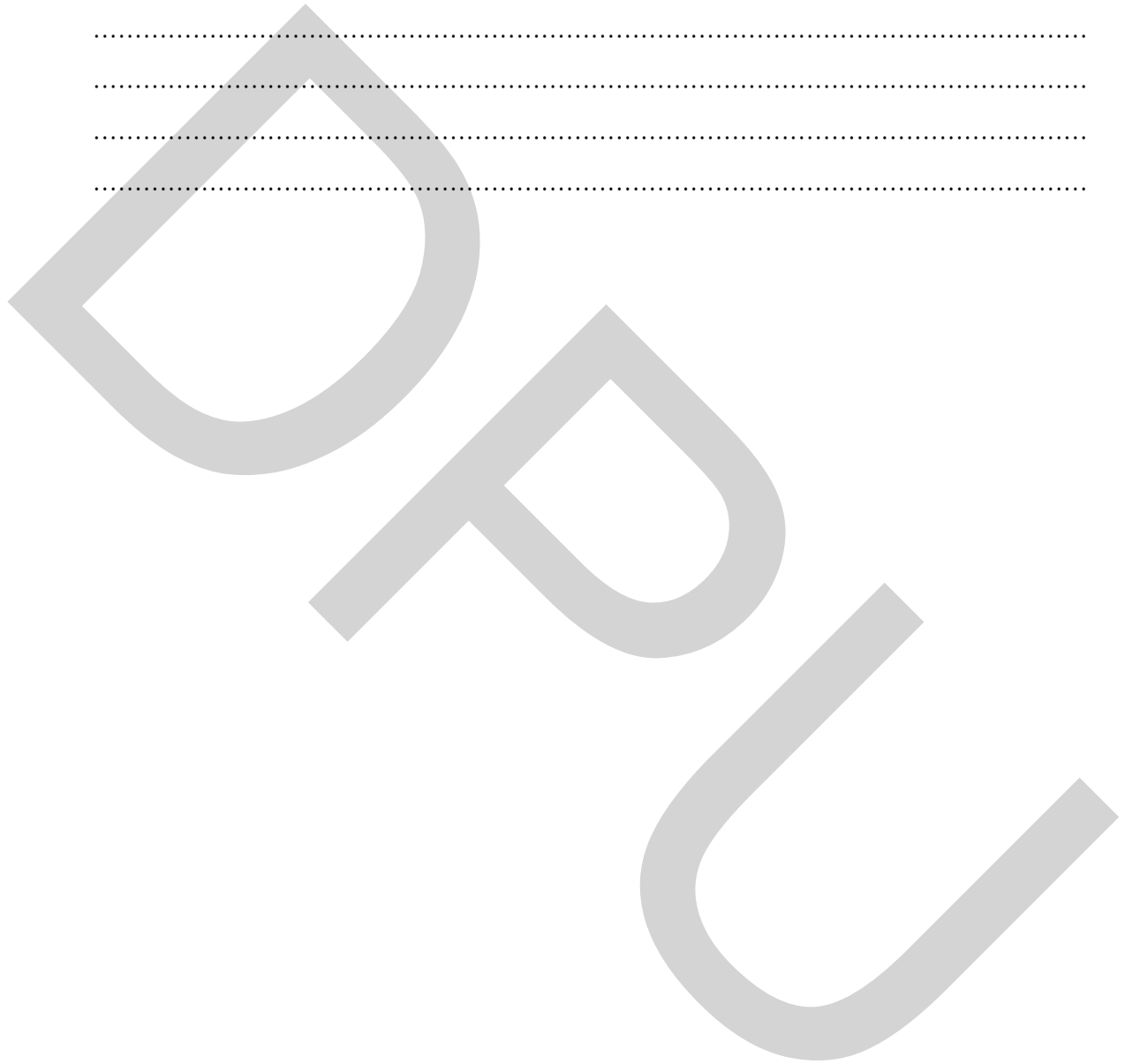
.....

.....

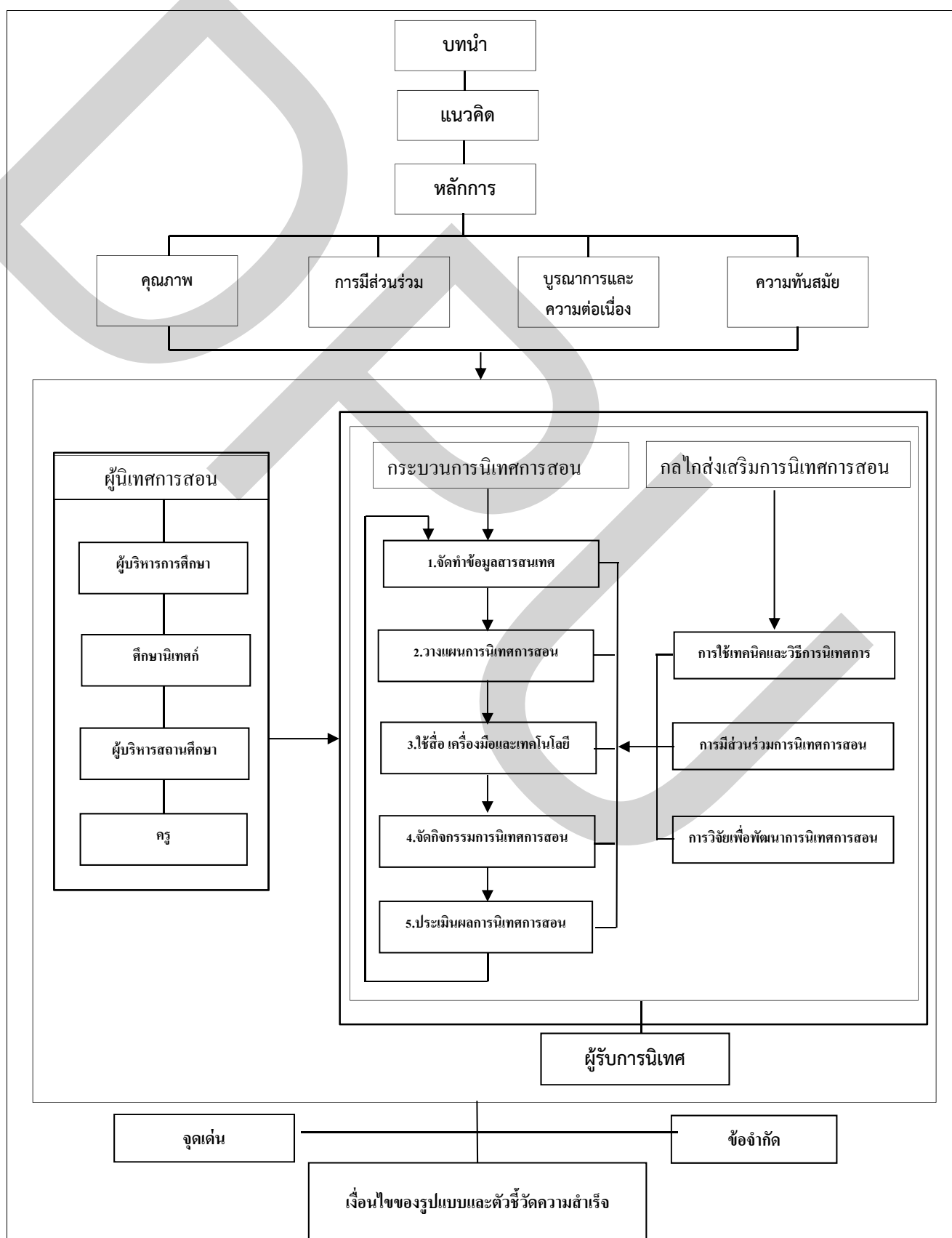
.....

.....

.....

แนวทางการสัมภาษณ์ความเห็นของครูผู้สอน/ผู้รับการนิเทศต่อรูปแบบการนิเทศการสอน
เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
รูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

แนวทางการสัมภาษณ์ความเห็นของครูผู้สอน/ผู้รับการนิเทศ

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาความเห็นของครูผู้สอน/หรือผู้รับการนิเทศต่อรูปแบบฯ โดยการสัมภาษณ์

คำชี้แจง เอกสารฉบับนี้สำหรับครูผู้สอน/ผู้รับการนิเทศ ใช้ศึกษาเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเพื่อประกอบการสัมภาษณ์ตามข้อคำถามในแต่ละด้าน และภาพรวมของกระบวนการนิเทศ

ก. กระบวนการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. จัดทำข้อมูลสารสนเทศ

1.1 วัตถุประสงค์: เพื่อให้ผู้นิเทศการสอนจัดทำข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวกับการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและเพื่อนำข้อมูลสารสนเทศที่จัดทำเสร็จแล้วไปใช้ในการวางแผนการนิเทศการสอนต่อไป

1.2 กระบวนการดำเนินงานเพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศ

1) การวางแผนงาน

1.1) เตรียมการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศในการนิเทศการสอน โดยการเตรียมทรัพยากรต่าง ๆ ทั้งคน อุปกรณ์ งบประมาณ และการบริหารจัดการให้พร้อมและเพียงพอ โดยเตรียมบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยในการจัดระบบและบุคลากรที่ประสานความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เช่น บุคคล โรงเรียน หน่วยงานและทำระบบคอมพิวเตอร์ออนไลน์

1.2) แต่งตั้งหรือมอบหมายคณะทำงานจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ โดยการวางแผนกำหนดจุดมุ่งหมาย และเป้าหมาย มีการนำนโยบาย จากหน่วยงานต่าง ๆ ทุกระดับที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมทักษะการคิด ตั้งแต่ระดับกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียน มาเป็นกรอบในการวางแผนจัดทำข้อมูลสารสนเทศสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน

1.3) กำหนดให้มีการติดตามผล และรายงานผลการพัฒนาการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศและใช้ข้อมูล อย่างคุ้มค่าและเป็นประโยชน์เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน

2) การดำเนินการตามแผนงาน

2.1) จัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศด้านต่าง ๆ เช่น ข้อมูลนักเรียน ผู้บริหาร ครู และข้อมูลที่เป็นต่อการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ได้แก่ ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของผู้รับการนิเทศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการทดสอบระดับเขตพื้นที่การศึกษา ผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ผลการประเมินสมรรถนะด้านการคิดของผู้เรียนตามหลักสูตรของโรงเรียน ผลการประเมินทักษะการคิด จากการประเมินคุณภาพภายในของโรงเรียนและข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน โดยข้อมูลมีความถูกต้อง ทันสมัย เป็นปัจจุบัน

2.2) พัฒนาผู้นิเทศการสอนและผู้เกี่ยวข้อง ให้มีความรู้ความเข้าใจ เกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญของการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ และมีการนำไปใช้ในการพัฒนาการปฏิบัติงาน

3) การติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนงาน

ประเมินข้อมูลสารสนเทศ โดยวิธีการตรวจสอบคุณภาพของระบบ และการนำไปใช้ว่าผู้ใช้สามารถนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ได้อย่างคุ้มค่าและเป็นประโยชน์มากน้อยเพียงใด

4) การนำผลการติดตามประเมินผลการดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไข

นำผลการประเมินและตรวจสอบ ข้อมูลสารสนเทศ ไปใช้เป็นแนวทางการจัดทำแผนการนิเทศการสอนในรอบต่อไป

คำถามรายด้าน (8ด้าน)

1) ความเหมาะสมของกระบวนการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ

(.....) มากที่สุด (.....) มาก (.....) ปานกลาง (.....) น้อย (.....) น้อยที่สุด

ข้อเสนอแนะ.....

2) ผู้เกี่ยวข้องกลุ่มใดมีส่วนร่วมดำเนินการนิเทศมากที่สุด (เรียงลำดับ 1-4 โดยใส่เลขหน้ากลุ่ม)

..... ผู้บริหารการศึกษา เพราะ.....

.....ศึกษานิเทศก์ เพราะ.....

..... ผู้บริหารสถานศึกษา เพราะ.....

..... ครู เพราะ.....

2. วางแผนการนิเทศการสอน

2.1 วัตถุประสงค์: เพื่อให้ผู้นิเทศการสอนดำเนินการวางแผนการนิเทศการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้ข้อมูลต่าง ๆ ประกอบการวางแผน ได้แก่ ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นผลมาจากการติดตามประเมินผลการนิเทศการสอน นโยบายทางการศึกษา สภาพการสังคมที่เปลี่ยนแปลงทางการศึกษาและอื่น ๆ ทั้งนี้ ผู้รับการนิเทศมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย

2.2 กระบวนการดำเนินงานเพื่อการวางแผนการนิเทศการสอน

1) การวางแผนงาน

1.1) นำข้อมูลสารสนเทศด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับทักษะการคิดมาใช้ในการวางแผน เช่น ผลการทดสอบคุณภาพทางการศึกษา (O-NET) ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของผู้รับการนิเทศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการทดสอบระดับเขตพื้นที่ การศึกษา ผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ผลการประเมินสมรรถนะด้านการคิดของผู้เรียนตามหลักสูตรของโรงเรียน ผลการประเมินทักษะการคิด จากการประเมินคุณภาพภายในของโรงเรียน และข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน นโยบายที่เกี่ยวข้อง จากหน่วยงานต่าง ๆ ที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน และจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน ครู และบุคคลที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวทาง ในการจัดทำแผน

1.2) กำหนดเป้าหมาย เกี่ยวกับความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน เพื่อให้ผู้นิเทศการสอนใช้เป็นแนวทางในการตั้งเป้าหมาย ของผลสำเร็จในการจัดนิเทศการสอน ซึ่งผู้รับการนิเทศทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้สามารถกำหนดเป้าหมายเพื่อเป็นแนวทางพัฒนาผู้เรียนให้ เกิดความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน โดย ให้ระบุไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้

2) การดำเนินการตามแผนงาน

จัดทำแผนการนิเทศการสอนโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศและแนวทางที่กำหนดไว้ในขั้น การวางแผนโดยผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศ มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการนิเทศการสอน เพื่อให้สามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้ผล ตามเป้าหมายที่ต้องการ

3) การติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนงาน

ติดตามประเมินผลแผนการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนา ทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานว่า มีความเหมาะสม และบรรลุเป้าหมายมาก น้อยเพียงใด และมีปัญหาอุปสรรคหรือไม่ อย่างไร ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น มีการประชุม คณะทำงาน มีการประเมินผลเชิงประจักษ์ที่มีร่องรอยและหลักฐานชัดเจน โดยผู้นิเทศและผู้รับการ นิเทศ มีส่วนร่วม

4) การนำผลการติดตามประเมินผลการดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไข

นำผลการประเมินแผนการนิเทศการสอนไปพัฒนาและปรับปรุง ในการวางแผนการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำถาม

1) ความเหมาะสมของกระบวนการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการวางแผนการนิเทศการสอน
(.....) มากที่สุด (.....) มาก (.....) ปานกลาง (.....) น้อย (.....) น้อยที่สุด

ข้อเสนอแนะ

2) ผู้เกี่ยวข้องกลุ่มใดมีส่วนร่วมดำเนินการนิเทศมากที่สุด (เรียงลำดับ 1-4 โดยใส่เลขหน้ากลุ่ม)
..... ผู้บริหารการศึกษา เพราะ.....
.....ศึกษานิเทศก์ เพราะ.....
.....ผู้บริหารสถานศึกษา เพราะ.....
.....ครู เพราะ.....

3. ใช้สื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยี

3.1 วัตถุประสงค์ : เพื่อให้ผู้นิเทศการสอนใช้สื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยีในการนิเทศการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเน้นทักษะการใช้สื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยีที่ทันสมัย ทั้งนี้ผู้รับการนิเทศมีส่วนร่วมด้วย

3.2 กระบวนการดำเนินงานเพื่อการใช้สื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยี

1) การวางแผนงาน

ผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศ วางแผนร่วมกันในการผลิต จัดหาและรวบรวมสื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยีที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2) การดำเนินการตามแผนงาน

2.1) ผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศ ร่วมกันจัดทำคลังหรือศูนย์สื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยี ที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน โดยรวบรวมไว้ เป็นระบบ สามารถให้บริการในรูปแบบต่าง ๆ เช่น สื่อออนไลน์ และบริการให้ยืม

2.2) ประสานบุคคลหรือผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ทักษะและความสามารถ ด้าน สื่อเครื่องมือและเทคโนโลยีให้มาร่วมกันจัดสื่อเครื่องมือ และเทคโนโลยีให้ทันสมัยและสะดวกต่อ ผู้ใช้

2.3) พัฒนาผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศให้มีความรู้ในการใช้สื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยีเพื่อให้สามารถนำมาใช้ในการนิเทศการสอนเพื่อให้ครูสามารถจัดการเรียน ที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3) การติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนงาน

ประเมินสื่อ เครื่องมือ เทคโนโลยี ที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิด ของผู้เรียน ว่าเมื่อนำมาใช้แล้วสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่ ซึ่งเป็นเครื่องมือการประเมินที่ หลากหลาย โดยผู้นิเทศการสอน และผู้รับการนิเทศดำเนินการร่วมกัน

4) การนำผลการติดตามประเมินผลการดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไข

นำผลการการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาสื่อ เครื่องมือ เทคโนโลยีที่ส่งเสริม ความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ในรอบการทำงานต่อไป โดยผู้นิเทศการสอน และผู้รับการนิเทศดำเนินการร่วมกัน

คำถาม

- 1) ความเหมาะสมของกระบวนการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะ การคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการใช้สื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยี

(.....) มากที่สุด (.....) มาก (.....) ปานกลาง (.....) น้อย (.....) น้อยที่สุด

ข้อเสนอแนะ

.....

- 2) ผู้เกี่ยวข้องกลุ่มใดมีส่วนร่วมดำเนินการนิเทศมากที่สุด (เรียงลำดับ 1-4 โดยใส่เลขหน้ากลุ่ม)

..... ผู้บริหารการศึกษา เพราะ.....

.....ศึกษานิเทศก์ เพราะ.....

.....ผู้บริหารสถานศึกษา เพราะ.....

.....ครู เพราะ.....

4. จัดกิจกรรมการนิเทศการสอน

4.1 วัตถุประสงค์: เพื่อให้ผู้นิเทศการสอนใช้กิจกรรมการนิเทศการสอน ที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยเน้นการสร้างสรรค์กิจกรรมที่หลากหลายรูปแบบของกิจกรรม ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้รับการนิเทศ เช่น การประชุมสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันและการสังเกตการสอน เป็นต้น

4.2 กระบวนการดำเนินงานเพื่อจัดกิจกรรมการนิเทศการสอน

1) การวางแผนงาน

วางแผนการจัดกิจกรรมการนิเทศการสอน โดยมีการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของผู้รับการนิเทศ มีการพิจารณาความพร้อม ความเหมาะสม เวลา งบประมาณเพื่อเป็นแนวทางในการเลือกกิจกรรมการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ได้อย่างเหมาะสม

2) การดำเนินการตามแผนงาน

2.1) พัฒนาผู้นิเทศการสอนให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศ ที่มีความหลากหลาย และมีความเหมาะสม และประโยชน์แตกต่างกัน ผู้นิเทศเลือกใช้ให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของการนิเทศแต่ละครั้ง

2.2) ผู้นิเทศการสอนใช้กิจกรรมต่าง ๆ ประกอบการนิเทศการสอนเพื่อสร้างความมั่นใจ แรงจูงใจ การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.3) ผู้นิเทศการสอนให้การช่วยเหลือแก่ผู้รับการนิเทศในการร่วมคิด พาทำ กิจกรรมต่าง ๆ จนสำเร็จลุล่วง

3) การติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนงาน

ประเมินผลการจัดกิจกรรมของผู้นิเทศการสอนอย่างหลากหลายวิธี เพื่อนำผลไปพัฒนา เช่นการประชุม การสังเกต การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การมีส่วนร่วม เป็นต้น

4) การนำผลการติดตามประเมินผลการดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไข

นำผลการประเมินผลการจัดกิจกรรมของผู้นิเทศการสอนไปพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

คำถาม

1) ความเหมาะสมของกระบวนการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดกิจกรรมการนิเทศการสอน

(....) มากที่สุด (....) มาก (....) ปานกลาง (....) น้อย (....) น้อยที่สุด

ข้อเสนอแนะ

.....

2) ผู้เกี่ยวข้องกลุ่มใดมีส่วนร่วมดำเนินการนิเทศมากที่สุด (เรียงลำดับ 1-4 โดยใส่เลขหน้ากลุ่ม)

..... ผู้บริหารการศึกษา เพราะ.....

..... ศึกษานิเทศก์ เพราะ.....

..... ผู้บริหารสถานศึกษา เพราะ.....

..... ครู เพราะ.....

5. ประเมินผลการนิเทศการสอน

5.1 วัตถุประสงค์: เพื่อให้ผู้นิเทศการสอนมีการประเมินผลการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีวิธีประเมินผลการนิเทศการสอนที่หลากหลายรูปแบบและมุ่งเน้นการมีส่วนร่วม และการประเมินผลเพื่อพัฒนาปรับปรุงการนิเทศการสอน

5.2 กระบวนการดำเนินงานเพื่อการประเมินผลการนิเทศการสอน

1) การวางแผนงาน

ผู้นิเทศการสอนวางแผนพัฒนาสร้างความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับเรื่องการประเมินผลสร้างทางเลือก วิธีการประเมินกำหนดการและการมีส่วนร่วมของผู้ประเมิน

2) การดำเนินการตามแผนงาน

2.1) สร้างความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับเรื่องการประเมินผลการนิเทศการสอนแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหาร ครูผู้รับการนิเทศ และครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ด้วยวิธีการประเมินที่หลากหลาย เช่น อบรม สัมมนา สื่อออนไลน์ เป็นต้น

2.2) จัดระบบการประเมิน ติดตามผลการปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ มีผู้รับผิดชอบ โดยวิธีการประเมินที่สร้างสรรค์

2.3) ประเมินการปฏิบัติการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นระยะ ๆ เช่น ก่อนดำเนินการ ระหว่าง

ดำเนินการ และภายหลังดำเนินการมีการสร้างความเข้าใจ ทราบถึงแนวทางการประเมิน และมีส่วนร่วมในการประเมินด้วย

2.4) ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศใช้รูปแบบการประเมินเพื่อพัฒนา เช่น การประเมินแบบมีส่วนร่วมสะท้อนคิดเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และพัฒนาแก้ไขการปฏิบัติงานอย่างทันที่

3) การติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนงาน

ใช้เทคนิควิธีการประเมินผลอย่างหลากหลายวิธี เช่น การใช้แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ การประชุม การพิจารณาจากเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินงานไปแล้ว มีการประเมินอย่างเป็นระบบ เชื่อถือได้

4) การนำผลการติดตามประเมินผลการดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไข

นำผลการประเมินที่ได้จากเทคนิควิธีการประเมินผลอย่างหลากหลายวิธีมาปรับปรุงแก้ไข

คำถาม

1) ความเหมาะสมของกระบวนการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการประเมินผลการนิเทศการสอน

(.....) มากที่สุด (.....) มาก (.....) ปานกลาง (.....) น้อย (.....) น้อยที่สุด

ข้อเสนอแนะ

2) ผู้เกี่ยวข้องกลุ่มใดมีส่วนร่วมดำเนินการนิเทศมากที่สุด (เรียงลำดับ 1-4 โดยใส่เลขหน้ากลุ่ม)

..... ผู้บริหารการศึกษา เพราะ.....

.....ศึกษานิเทศก์ เพราะ.....

.....ผู้บริหารสถานศึกษา เพราะ.....

.....ครู เพราะ.....

ข. กลไกส่งเสริมการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. การใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน

1.1 วัตถุประสงค์: เพื่อให้ผู้นิเทศการสอนใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเน้นการใช้

เทคนิคที่หลากหลายรูปแบบที่เหมาะสมกับสภาพปัญหา และความต้องการของผู้รับการนิเทศ ที่ทันสมัยและส่งผลดีต่อผู้รับการนิเทศในการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมายต่อไป

1.2 กระบวนการดำเนินงานเพื่อดำเนินการด้านเทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน

1) การวางแผนงาน

วางแผนร่วมกัน ระหว่างผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศ ในการเลือกใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับบริบท สภาพปัญหา และความต้องการของผู้รับการนิเทศ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน

2) การดำเนินการตามแผนงาน

2.1) ผู้นิเทศการสอนใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศรูปแบบต่าง ๆ ในสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น เทคนิคการนิเทศโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) เทคนิคและวิธีการนิเทศแบบมีส่วนร่วม ชี้นำและสะท้อนคิด โดยผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน

2.2) ใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศ มุ่งเน้นบรรยากาศแห่งการเป็นประชาธิปไตย เกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน โดยใช้รูปแบบกัลยาณมิตรนิเทศ ช่วยให้ผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศ มีความรู้สึกปลอดภัย สบายใจ ไม่บีบบังคับ มุ่งเน้นความมีน้ำใจต่อกัน ช่วยเหลือกัน สร้างความยอมรับนับถือ ช่วยให้ครูผู้รับการนิเทศสามารถปรับปรุงและพัฒนาตนเองในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน และมีจริยธรรม

2.3) ใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอนที่ทันสมัย หลากหลายรูปแบบ เช่น นิเทศการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Digital Content) ในรูปแบบสื่อออนไลน์ ผ่านเว็บไซต์ e-Book หรือ Applications ต่าง ๆ ช่วยให้ผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศสามารถพัฒนาการเรียนได้สะดวกรวดเร็วขึ้น

3) การติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนงาน

นิเทศติดตามประเมินผล การพัฒนาและใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมทักษะการคิด

4) การนำผลการติดตามประเมินผลการดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไข

นำผลการนิเทศติดตามประเมินผล การพัฒนาและใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ไปพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ยั่งยืน

คำถาม

1) ความเหมาะสมของกระบวนการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน

(....) มากที่สุด (....) มาก (....) ปานกลาง (....) น้อย (....) น้อยที่สุด

ข้อเสนอแนะ

.....

2) ผู้เกี่ยวข้องกลุ่มใดมีส่วนร่วมดำเนินการนิเทศมากที่สุด (เรียงลำดับ 1-4 โดยใส่เลขหน้ากลุ่ม)

..... ผู้บริหารการศึกษา เพราะ.....

.....ศึกษานิเทศก์ เพราะ.....

.....ผู้บริหารสถานศึกษา เพราะ.....

.....ครู เพราะ.....

2. การมีส่วนร่วมการนิเทศการสอน

2.1 วัตถุประสงค์: เพื่อให้ผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศการสอนมีส่วนร่วมการนิเทศการสอน ในรูปแบบของการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งอาจเป็นเครือข่ายภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือระหว่างสถานศึกษา

2.2 กระบวนการดำเนินงานเพื่อการมีส่วนร่วมการนิเทศการสอน

1) การวางแผนงาน

วางแผนและหาแนวทางสร้างความร่วมมือกับเครือข่ายต่าง ๆ ในการระดมทรัพยากร และความคิดมาสนับสนุนการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน

2) การดำเนินการตามแผนงาน

2.1) ดำเนินการให้มีเครือข่ายต่าง ๆ ที่มาร่วมกันพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา เช่น เครือข่ายครูผู้สอนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เครือข่ายผู้บริหาร เครือข่ายศูนย์พัฒนาวิชา เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนต่าง ๆ รวมถึงเครือข่ายระดับเขตพื้นที่การศึกษาและเครือข่ายระดับอุดมศึกษา ให้มีการสร้างข้อตกลงร่วมกัน เพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ยั่งยืน

2.2) เครือข่ายต่าง ๆ ร่วมกันนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน โดยเฉพาะมีการจัดกิจกรรมภายในเครือข่ายเดียวกันและระหว่างเครือข่าย เช่น มีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ข่าวสารข้อมูล ตลอดจนกิจกรรมการนิเทศต่าง ๆ

2.3) ส่งเสริมให้ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศทุกคนมีความร่วมมือพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่รับผิดชอบและร่วมเป็นสมาชิกเครือข่ายที่สนใจอย่างน้อย 1 เครือข่ายโดยมุ่งเน้นการร่วมสร้างสรรค์พัฒนา ปรับปรุงยกระดับสมรรถนะของผู้นิเทศและส่งเสริมให้เครือข่ายเพิ่มศักยภาพผู้เรียนด้านทักษะการคิด

2.4) จัดกิจกรรมสร้างขวัญกำลังใจ เกิดแรงจูงใจโดยให้มีการผลงานการนิเทศการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน (Best Practices) ให้การยกย่องเชิดชูเกียรติผู้ที่มีผลงานดีเด่นเป็นแบบอย่างการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3) การติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนงาน

ประเมินติดตามผลการดำเนินงานของเครือข่ายเพื่อพัฒนา และสร้างเครือข่ายความร่วมมือพัฒนาคุณภาพการศึกษา

4) การนำผลการติดตามประเมินผลการดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไข

นำผลการประเมินติดตามผลการดำเนินงานของเครือข่ายเพื่อพัฒนาและสร้างเครือข่ายความร่วมมือพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ต่อเนื่องและยั่งยืน

คำถาม

1) ความเหมาะสมของกระบวนการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการมีส่วนร่วมการนิเทศการสอน

(.....) มากที่สุด (.....) มาก (.....) ปานกลาง (.....) น้อย (.....) น้อยที่สุด

ข้อเสนอแนะ

2) ผู้เกี่ยวข้องกลุ่มใดมีส่วนร่วมดำเนินการนิเทศมากที่สุด (เรียงลำดับ 1-4 โดยใส่เลขหน้ากลุ่ม)

..... ผู้บริหารการศึกษา เพราะ.....

.....ศึกษานิเทศก์ เพราะ.....

.....ผู้บริหารสถานศึกษา เพราะ.....

.....ครู เพราะ.....

3. การวิจัยเพื่อพัฒนาการนิเทศการสอน

3.1 วัตถุประสงค์: เพื่อให้ผู้นิเทศการสอน ใช้การวิจัยเพื่อเป็นเครื่องมือในการนิเทศการสอน ทั้งการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศการสอน และการวิจัยของผู้สอนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน รวมถึงการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ต่อการนิเทศการสอนและการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน

3.2 กระบวนการดำเนินงานเพื่อการวิจัย

1) การวางแผนงาน

วางแผนให้ผู้นิเทศการสอนจัดทำวิจัยเพื่อพัฒนาและส่งเสริมทักษะการคิด โดยใช้การมีส่วนร่วมของเครือข่ายต่าง ๆ วางแนวทางการวิจัยเพื่อพัฒนา และแก้ปัญหามาตรการจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน

2) การดำเนินการตามแผนงาน

2.1) ผู้นิเทศการสอนสร้างความรู้ความเข้าใจ โดยการพัฒนาผู้นิเทศในเรื่องการวิจัยในชั้นเรียนหรือการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ สามารถทำวิจัย ได้อย่างถูกต้องเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

2.2) จัดทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนางานที่รับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง จนเป็นวัฒนธรรมการวิจัย และเป็นแบบอย่างต่อผู้รับการนิเทศ

2.3) จัดทำฐานข้อมูลการวิจัยด้านการนิเทศ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยอย่างถูกต้องชัดเจน

2.4) สร้างคลังนวัตกรรมการวิจัยเพื่อ เป็นแหล่งเรียนรู้หรือศูนย์รวบรวมผลงานการวิจัย เพื่อให้บริการโดยระบบออนไลน์ และบริการให้ยืม

2.5) เผยแพร่ผลงานวิจัย ที่เป็นแบบอย่าง (Best Practices) โดยช่องทางต่าง ๆ ได้แก่ เครือข่ายการนิเทศ ประชุม อบรม จัดนิทรรศการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้

3) การติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนงาน

ติดตามและประเมินผลการทำวิจัยให้สามารถนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการนิเทศการสอน และการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน

4) การนำผลการติดตามประเมินผลการดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไข

นำผลการติดตามและประเมินผล การวิจัยมาใช้พัฒนาผู้นิเทศการสอน และผู้รับการนิเทศการสอน ในการนำวิจัยไปใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

คำถาม

1) ความเหมาะสมของกระบวนการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการนิเทศการสอน

(....) มากที่สุด (....) มาก (....) ปานกลาง (....) น้อย (....) น้อยที่สุด

ข้อเสนอแนะ

.....

2) ผู้เกี่ยวข้องกลุ่มใดมีส่วนร่วมดำเนินการนิเทศมากที่สุด (เรียงลำดับ 1-4 โดยใส่เลขหน้ากลุ่ม)

..... ผู้บริหารการศึกษา เพราะ.....

.....ศึกษานิเทศก์ เพราะ.....

.....ผู้บริหารสถานศึกษา เพราะ.....

.....ครู เพราะ.....

คำถามภาพรวมทั้งหมดของรูปแบบ

1) ท่านคิดว่ารูปแบบนี้เมื่อนำไปใช้แล้วจะทำให้ครู(ตัวท่านและครูอื่นๆ) มีความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มากน้อยเพียงใด?

(....) มากที่สุด (....) มาก (....) ปานกลาง (....) น้อย (....) น้อยที่สุด

เพราะเหตุใด.....

2) ผู้เกี่ยวข้องกลุ่มใดมีส่วนร่วมดำเนินการนิเทศโดยภาพรวมมากที่สุด (เรียงลำดับ 1-4 โดยใส่เลขหน้ากลุ่ม)

..... ผู้บริหารการศึกษา เพราะ.....

.....ศึกษานิเทศก์ เพราะ.....

.....ผู้บริหารสถานศึกษา เพราะ.....

..... ครู เพราะ.....

3) ความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(....) มากที่สุด (....) มาก (....) ปานกลาง (....) น้อย (....) น้อยที่สุด

ข้อเสนอแนะ

.....

**แบบสัมภาษณ์ความเห็นของครูผู้สอน/ผู้รับการนิเทศต่อรูปแบบการนิเทศการสอน
เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน**

ชื่อ.....สกุล.....
โรงเรียน.....กลุ่มสาระการเรียนรู้.....

คำถามรายด้าน (8ด้าน)

1. ด้านการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ

- 1) ความเหมาะสมของกระบวนการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ

(....) มากที่สุด (....) มาก (....) ปานกลาง (....) น้อย (....) น้อยที่สุด

ข้อเสนอแนะ.....

- 2) ผู้เกี่ยวข้องกลุ่มใดมีส่วนร่วมดำเนินการนิเทศมากที่สุด (เรียงลำดับ 1-4 โดยใส่เลขหน้ากลุ่ม)

..... ผู้บริหารการศึกษา เพราะ.....

.....ศึกษานิเทศก์ เพราะ.....

..... ผู้บริหารสถานศึกษา เพราะ.....

..... ครู เพราะ.....

2. ด้านการวางแผนการนิเทศการสอน

- 1) ความเหมาะสมของกระบวนการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการวางแผนการนิเทศการสอน

(....) มากที่สุด (....) มาก (....) ปานกลาง (....) น้อย (....) น้อยที่สุด

ข้อเสนอแนะ.....

- 2) ผู้เกี่ยวข้องกลุ่มใดมีส่วนร่วมดำเนินการนิเทศมากที่สุด (เรียงลำดับ 1-4 โดยใส่เลขหน้ากลุ่ม)

..... ผู้บริหารการศึกษา เพราะ.....

.....ศึกษานิเทศก์ เพราะ.....

..... ผู้บริหารสถานศึกษา เพราะ.....

..... ครู เพราะ.....

3. ด้านการใช้สื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยี

1) ความเหมาะสมของกระบวนการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการใช้สื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยี

(.....) มากที่สุด (.....) มาก (.....) ปานกลาง (.....) น้อย (.....) น้อยที่สุด

ข้อเสนอแนะ.....

2) ผู้เกี่ยวข้องกลุ่มใดมีส่วนร่วมดำเนินการนิเทศมากที่สุด (เรียงลำดับ 1-4 โดยใส่เลขหน้ากลุ่ม)

..... ผู้บริหารการศึกษา เพราะ.....

.....ศึกษานิเทศก์ เพราะ.....

.....ผู้บริหารสถานศึกษา เพราะ.....

.....ครู เพราะ.....

4. ด้านการจัดกิจกรรมการนิเทศการสอน

1) ความเหมาะสมของกระบวนการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดกิจกรรมการนิเทศการสอน

(.....) มากที่สุด (.....) มาก (.....) ปานกลาง (.....) น้อย (.....) น้อยที่สุด

ข้อเสนอแนะ.....

2) ผู้เกี่ยวข้องกลุ่มใดมีส่วนร่วมดำเนินการนิเทศมากที่สุด (เรียงลำดับ 1-4 โดยใส่เลขหน้ากลุ่ม)

.....ผู้บริหารการศึกษา เพราะ.....

.....ศึกษานิเทศก์ เพราะ.....

.....ผู้บริหารสถานศึกษา เพราะ.....

.....ครู เพราะ.....

5. ด้านการประเมินผลการนิเทศการสอน

1) ความเหมาะสมของกระบวนการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการประเมินผลการนิเทศการสอน

(.....) มากที่สุด (.....) มาก (.....) ปานกลาง (.....) น้อย (.....) น้อยที่สุด

ข้อเสนอแนะ.....

2) ผู้เกี่ยวข้องกลุ่มใดมีส่วนร่วมดำเนินการนิเทศมากที่สุด (เรียงลำดับ 1-4 โดยใส่เลขหน้ากลุ่ม) ผู้บริหารการศึกษา เพราะ..... ศึกษานิเทศก์ เพราะ..... ผู้บริหารสถานศึกษา เพราะ..... ครู เพราะ.....
6. ด้านการใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน 1) ความเหมาะสมของกระบวนการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน <u>ด้านการใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน</u> (.....) มากที่สุด (.....) มาก (.....) ปานกลาง (.....) น้อย (.....) น้อยที่สุด ข้อเสนอแนะ..... 2) ผู้เกี่ยวข้องกลุ่มใดมีส่วนร่วมดำเนินการนิเทศมากที่สุด (เรียงลำดับ 1-4 โดยใส่เลขหน้ากลุ่ม) ผู้บริหารการศึกษา เพราะ..... ศึกษานิเทศก์ เพราะ..... ผู้บริหารสถานศึกษา เพราะ..... ครู เพราะ.....
7. ด้านการมีส่วนร่วมการนิเทศการสอน 1) ความเหมาะสมของกระบวนการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน <u>ด้านการมีส่วนร่วมการนิเทศการสอน</u> (.....) มากที่สุด (.....) มาก (.....) ปานกลาง (.....) น้อย (.....) น้อยที่สุด ข้อเสนอแนะ..... 2) ผู้เกี่ยวข้องกลุ่มใดมีส่วนร่วมดำเนินการนิเทศมากที่สุด (เรียงลำดับ 1-4 โดยใส่เลขหน้ากลุ่ม) ผู้บริหารการศึกษา เพราะ..... ศึกษานิเทศก์ เพราะ..... ผู้บริหารสถานศึกษา เพราะ..... ครู เพราะ.....

8. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการนิเทศการสอน

1) ความเหมาะสมของกระบวนการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการนิเทศการสอน

(.....) มากที่สุด (.....) มาก (.....) ปานกลาง (.....) น้อย (.....) น้อยที่สุด

ข้อเสนอแนะ.....

2) ผู้เกี่ยวข้องกลุ่มใดมีส่วนร่วมดำเนินการนิเทศมากที่สุด (เรียงลำดับ 1-4 โดยใส่เลขหน้ากลุ่ม)

..... ผู้บริหารการศึกษา เพราะ.....

.....ศึกษานิเทศก์ เพราะ.....

.....ผู้บริหารสถานศึกษา เพราะ.....

.....ครู เพราะ.....

คำถามภาพรวมทั้งหมดของรูปแบบ

1) ท่านคิดว่ารูปแบบนี้เมื่อนำไปใช้แล้วจะทำให้ครู (ตัวท่านและครูอื่น ๆ) มีความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มากน้อยเพียงใด?

(.....) มากที่สุด (.....) มาก (.....) ปานกลาง (.....) น้อย (.....) น้อยที่สุด

เพราะเหตุใด.....

2) ผู้เกี่ยวข้องกลุ่มใดมีส่วนร่วมดำเนินการนิเทศโดยภาพรวมมากที่สุด (เรียงลำดับ 1-4 โดยใส่เลขหน้ากลุ่ม)

..... ผู้บริหารการศึกษา เพราะ.....

.....ศึกษานิเทศก์ เพราะ.....

.....ผู้บริหารสถานศึกษา เพราะ.....

.....ครู เพราะ.....

3) ความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(.....) มากที่สุด (.....) มาก (.....) ปานกลาง (.....) น้อย (.....) น้อยที่สุด

ข้อเสนอแนะ.....

ภาคผนวก ค

ผลการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง

ค่าความเชื่อมั่น (reliability)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง ()

ข้อ	รายการคำถาม	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IQC	ข้อเสนอแนะ
		1	2	3	4	5		
1	การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ							
1	การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและความต้องการเกี่ยวกับการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	
2	การประสานความร่วมมือระหว่างผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	+1	+1	+1	0	+1	0.8	
3	การจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการนิเทศการสอนได้แก่นักเรียน ผู้บริหาร ครู และข้อมูลที่ทำเป็นต่อการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	
4	คุณภาพของข้อมูลสารสนเทศสะท้อนสภาพจริงเป็นปัจจุบันมีปริมาณข้อมูลที่เพียงพอต่อการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	
5	การประเมินผลเพื่อพัฒนาปรับปรุงระบบข้อมูลสารสนเทศ	+1	+1	+1	+1	0	0.8	
6	การนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ตัดสินใจและวางแผนการนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	

ข้อ	รายการคำถาม	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IQC	ข้อเสนอแนะ
		1	2	3	4	5		
	การสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน							
2	การวางแผนการนิเทศการสอน							
1	การวางแผนนิเทศการสอนโดยนำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการมาพิจารณาจัดทำแผนการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	
2	การนำนโยบายด้านการคิดมาเป็นกรอบจัดทำแผนการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	0	0.8	
3	การกำหนดมาตรฐาน และความสำเร็จในการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	
4	การวางแผนการนิเทศการสอนร่วมกันระหว่างผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	
5	การวิเคราะห์ทรัพยากรที่ใช้ในการนิเทศการสอน ได้แก่ คน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	
6	การสร้างทีมงานที่เข้มแข็งเพื่อ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	

ข้อ	รายการคำถาม	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IQC	ข้อเสนอแนะ
		1	2	3	4	5		
	การวางแผนการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการคิด							
7	การกำหนดปฏิทินการนิเทศการสอนที่นำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมได้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	
8	การประเมินปรับปรุงการดำเนินการจัดทำแผนการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	
3	การใช้สื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยี							
1	การสร้างความรู้ ความเข้าใจการใช้สื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยีในการนิเทศการสอนแก่ผู้รับการนิเทศเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	
2	ผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศมีส่วนร่วมในการจัดทำสื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยี นิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	
3	การเลือกใช้สื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยีให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนของผู้รับการนิเทศ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	0	0.8	

ข้อ	รายการคำถาม	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IQC	ข้อเสนอแนะ
		1	2	3	4	5		
4	การหาคุณภาพของ สื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยี นิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	
5	การจัดทำและใช้สื่อเครื่องมือและ เทคโนโลยี ที่ทันสมัย หลากหลาย ในการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	0	0.8	
6	การจัดทำคลังสื่อ เครื่องมือและ เทคโนโลยีเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ ประกอบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	-1	0.6	
7	การส่งเสริมให้มีการใช้ ปรับปรุง และพัฒนาสื่อ เครื่องมือ และ เทคโนโลยี การนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	-1	0.6	
4	เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน							
1	การปฏิบัติการนิเทศการสอนแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	0	0.8	
2	การกำหนดเป้าหมายในการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	0	0.8	

ข้อ	รายการคำถาม	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IQC	ข้อเสนอแนะ
		1	2	3	4	5		
3	การใช้วิธีการนิเทศการสอนแบบชี้แนะสะท้อนคิด (Reflective Coaching) เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	-1	0.6	
4	การใช้วิธีการนิเทศการสอนแบบเป็นพี่เลี้ยง และผู้สนับสนุน (Mentoring And Supporting) เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	
5	การใช้วิธีการนิเทศการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน การนิเทศการสอนในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	0	0.8	
6	การนิเทศการสอนด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	
7	การสร้างความรู้ ความเข้าใจในด้านเทคนิค และวิธีการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	0	0.8	
8	การใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอนที่หลากหลายและเหมาะสมกับผู้รับการนิเทศ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	
9	การนิเทศการสอน ที่ส่งเสริมให้	+1	+1	+1	+1	0	0.8	

ข้อ	รายการคำถาม	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IQC	ข้อเสนอแนะ
		1	2	3	4	5		
	ผู้รับการนิเทศเกิดความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน							
10	การนิเทศการสอนมุ่งเน้นบรรยากาศแห่งความเป็นประชาธิปไตย มีการยอมรับซึ่งกันและกัน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	
11	การนิเทศการสอนมีการปรับเปลี่ยนยืดหยุ่นประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับผู้รับการนิเทศ	+1	+1	+1	+1	0	0.8	
12	การประเมินผลและปรับปรุงการใช้เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	
5	การมีส่วนร่วมการนิเทศการสอน							
1	การจัดทำข้อมูลสารสนเทศในการวิเคราะห์ จัดตั้งกลุ่มเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการนิเทศการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	
2	การจัดทำแผนพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	
3	การจัดระบบโครงสร้างหน้าที่ของบุคลากรในเครือข่ายต่าง ๆ อย่างชัดเจน เพื่อช่วยในการนิเทศการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	
4	การส่งเสริมกิจกรรมภายในเครือข่ายเดียวกันและร่วมกับเครือข่ายอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	

ข้อ	รายการคำถาม	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IQC	ข้อเสนอแนะ
		1	2	3	4	5		
	การคิดของผู้เรียน							
5	เครือข่ายความร่วมมือปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศการสอนอย่างต่อเนื่องสร้างความยั่งยืนในการร่วมมือกันส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	
6	การสร้างเครือข่ายอย่างหลากหลายเพื่อร่วมกันพัฒนาการนิเทศการสอนทั้งภายในและภายนอก ภายใต้งานเป้าหมายเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	
7	การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเครือข่ายต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสบการณ์การนิเทศการสอน	+1	+1	+1	+1	0	0.8	
8	การจัดกิจกรรมยกย่องเชิดชูเกียรติผู้มีผลงาน ส่งเสริมทักษะการคิดเพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	
9	การเผยแพร่ผลงานการนิเทศการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนในรูปแบบต่าง ๆ แก่หน่วยงานและเครือข่ายต่าง ๆ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	
10	การประเมินติดตามผลการดำเนินงานของเครือข่ายต่าง ๆ ในการร่วมมือพัฒนาการนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	

ข้อ	รายการคำถาม	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IQC	ข้อเสนอแนะ
		1	2	3	4	5		
	การสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน							
6	กิจกรรมการนิเทศการสอน							
1	การเลือกกิจกรรมได้เหมาะสมกับสภาพปัญหาและความต้องการของผู้รับการนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	
2	การใช้กิจกรรมการนิเทศในการจัดการเรียนการสอนของผู้รับการนิเทศ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	0	0.8	
3	ผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศการสอนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	0.8	
4	กิจกรรมการนิเทศการสอนส่งเสริมความสามารถของผู้รับการนิเทศด้วยวิธีการที่หลากหลายเหมาะสมกับศักยภาพของแต่ละบุคคล	+1	+1	+1	+1	+1	0.8	
5	การติดตามประเมินผล และสรุปผลการใช้กิจกรรมการนิเทศการสอนสำหรับปรับปรุงพัฒนา การนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	
7	การประเมินผลการนิเทศการสอน							
1	การประเมินผลการนิเทศการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	

ข้อ	รายการคำถาม	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IQC	ข้อเสนอแนะ
		1	2	3	4	5		
	ตามแผนการนิเทศที่กำหนดไว้							
2	การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลอย่างเป็นระบบแก่ผู้รับการนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	
3	การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศการสอนของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	
4	การประเมินผลการนิเทศการสอนส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนก่อนการดำเนินการนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	
5	การประเมินผลการนิเทศการสอนส่งเสริมทักษะการคิดระหว่างการดำเนินการนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	
6	การประเมินผลการนิเทศการสอนส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนภายหลังการดำเนินการนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	
7	การประเมินผลและสรุปรายงานผลการนิเทศการสอนอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	
8	ผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศนำข้อมูลจากการประเมินผลไปใช้ประโยชน์ในการนิเทศการสอนและส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	
9	การประเมินผลดำเนินการอย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	

ข้อ	รายการคำถาม	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IQC	ข้อเสนอแนะ
		1	2	3	4	5		
8	การวิจัย							
1	การใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนาการนิเทศการสอนของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	
2	ผู้นิเทศการสอนมีการสร้างความรู้ความเข้าใจกระบวนการทำวิจัยให้แก่ผู้รับการนิเทศในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	0.8	1.0	
3	การกระตุ้นส่งเสริมและสร้างวัฒนธรรมวิจัยสู่ชั้นเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	
4	การให้คำปรึกษาช่วยเหลือผู้รับการนิเทศในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนบนพื้นฐานการวิจัย	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	
5	การสร้างนวัตกรรมและองค์ความรู้ใหม่ ในการนิเทศของผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศ ด้านทักษะการคิด	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	
6	การสร้างคลังผลงาน งานวิจัยที่เป็นแบบอย่างเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	
7	การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	

ข้อ	รายการคำถาม	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IQC	ข้อเสนอแนะ
		1	2	3	4	5		
	ในการแก้ปัญหาและพัฒนา การเรียนการสอนเพื่อส่งเสริม ความสามารถในการพัฒนาทักษะ การคิดของผู้เรียน							
8	การเผยแพร่ผลงานวิจัยโดยช่องทาง ต่าง ๆ ได้แก่ เครือข่าย สื่อ เทคโนโลยี ประชุมอบรม จัดนิทรรศการ เป็นต้น เพื่อเป็น แบบอย่างการแก้ปัญหาและพัฒนา คุณภาพการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	

Reliability รวมทุกข้อ

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.982	156

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามการวิจัยเรื่อง
รูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิด
ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

Descriptives

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
ข้อมูลสารสนเทศ	400	1	5	3.53	.90
a2.1	400	1	5	3.51	.81
a3.1	400	1	5	3.54	.89
a4.1	400	1	5	3.51	.89
a5.1	400	1	5	3.50	.86
a6.1	400	1	5	3.53	.79
MEAN_A1.1_A6.1	400	1.00	5.00	3.52	.86
Valid N (listwise)	400				

Descriptives

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
a1.2	400	2	5	4.19	.58
a2.2	400	2	5	4.23	.62
a3.2	400	2	5	4.28	.65
a4.2	400	2	5	4.23	.60
a5.2	400	2	5	4.23	.61
a6.2	400	2	5	4.28	.60
suma2	400	2.00	5.00	4.24	.62
Valid N (listwise)	400				

Descriptives

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
วางแผนการนิเทศ	400	1	5	3.60	.82
B2.1	400	1	5	3.68	.85
B3.1	400	1	5	3.63	.83
B4.1	400	1	5	3.56	.88
B5.1	400	1	5	3.54	.89
B6.1	400	1	5	3.55	.89
B7.1	400	1	5	3.65	.87
B8.1	400	2	5	3.55	.75
MEAN_B1.1_B8.1	400	1.13	5.00	3.60	.85
Valid N (listwise)	400				

Descriptives

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
B1.2	400	1	5	4.27	.62
B2.2	400	1	5	4.31	.63
B3.2	400	3	5	4.22	.59
B4.2	400	3	5	4.24	.59
B5.2	400	3	5	4.23	.59
B6.2	400	3	5	4.26	.61
B7.2	400	3	5	4.23	.57
B8.2	400	3	5	4.23	.57
MEAN_B1.2_B8.2	400	2.63	5.00	4.25	.63
Valid N (listwise)	400				

Descriptives

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
สื่อ เครื่องมือ เทคโนโลยี	400	1	5	3.60	.86
C2.1	400	1	5	3.52	.88
C3.1	399	1	5	3.58	.88
C4.1	400	1	5	3.45	.90
C5.1	400	1	5	3.52	.86
C6.1	400	1	5	3.41	.96
C7.1	400	1	5	3.53	.90
MEAN_C1.1_C7.1	400	1.00	5.00	3.52	.89
Valid N (listwise)	399				

Descriptives

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
C1.2	400	3	5	4.27	.58
C2.2	400	2	5	4.24	.59
C3.2	400	3	5	4.28	.59
C4.2	400	3	5	4.24	.59
C5.2	400	3	5	4.24	.58
C6.2	400	2	5	4.30	.57
C7.2	400	2	5	4.26	.59
MEAN_C1.2_C7.2	400	2.71	5.00	4.26	.58
Valid N (listwise)	400				

Descriptives

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
วิธีการแก้ไข	400	1	5	3.60	.86
D2.1	400	1	5	3.59	.89
D3.1	400	1	5	3.52	.83
D4.1	400	1	5	3.63	.90
D5.1	400	1	5	3.55	.86
D6.1	400	1	5	3.59	.87
D7.1	400	2	5	3.61	.81
D8.1	400	1	5	3.62	.84
D9.1	400	1	5	3.62	.89
D10.1	400	1	5	3.70	.88
D11.1	400	1	5	3.72	.89
D12.1	400	1	5	3.61	.89
MEAN_D1.1_D12.1	400	1.08	5.00	3.61	.87
Valid N (listwise)	400				

Descriptives

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
D1.2	400	3	5	4.27	.57
D2.2	400	3	5	4.27	.56
D3.2	400	3	5	4.38	.57
D4.2	400	1	5	4.37	.61
D5.2	400	3	5	4.29	.62
D6.2	400	2	5	4.27	.64
D7.2	400	3	5	4.29	.57
D8.2	400	3	5	4.31	.59
D9.2	400	3	5	4.30	.63
D10.2	400	2	5	4.21	.63
D11.2	400	2	5	4.19	.67
D12.2	400	2	5	4.15	.70
sumd2	400	2.75	5.00	4.28	.64
Valid N (listwise)	400				

Descriptives

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
ส่วนรวมนิเทศ	400	1	5	3.45	.88
E2.1	400	1	5	3.43	.90
E3.1	400	1	5	3.46	.90
E4.1	400	1	5	3.40	.87
E5.1	400	1	5	3.37	.95
E6.1	400	1	5	3.38	.95
E7.1	400	1	5	3.42	.95
E8.1	400	1	5	3.47	.93
E9.1	400	1	5	3.43	.97
E10.1	400	1	5	3.41	.92
MEAN_E1.1_E10.1	400	1.00	5.00	3.42	.91
Valid N (listwise)	400				

Descriptives

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
E1.2	400	2	5	4.16	.65
E2.2	400	2	5	4.20	.66
E3.2	400	2	5	4.18	.68
E4.2	400	2	5	4.17	.67
E5.2	400	2	5	4.19	.69
E6.2	400	2	5	4.19	.69
E7.2	400	2	5	4.16	.64
E8.2	400	2	5	4.22	.66
E9.2	400	2	5	4.23	.67
E10.2	400	2	5	4.23	.69
MEAN_E1.2_E10.2	400	2.00	5.00	4.19	.67
Valid N (listwise)	400				

Descriptives

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
กิจกรรมการฝึกหัด	400	1	5	3.62	.85
F2.1	400	1	5	3.63	.80
F3.1	400	1	5	3.66	.84
F4.1	400	1	5	3.60	.86
F5.1	400	1	5	3.61	.88
MEAN_F1.1_F5.1	400	1.00	5.00	3.62	.85
Valid N (listwise)	400				

Descriptives

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
F1.2	400	1	5	4.24	.61
F2.2	400	1	5	4.27	.60
F3.2	400	3	5	4.30	.58
F4.2	400	3	5	4.22	.55
F5.2	400	1	5	4.23	.66
sumf2	400	2.00	5.00	4.25	.65
Valid N (listwise)	400				

Descriptives

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
ประเมินผลการนิเทศ	400	1	5	4.09	.77
G2.1	400	1	5	3.56	.88
G3.1	400	1	5	3.52	.93
G4.1	400	1	5	3.46	.89
G5.1	400	1	5	3.50	.91
G6.1	400	1	5	3.51	.96
G7.1	400	1	5	3.51	.90
G8.1	400	1	5	3.55	.90
G9.1	400	1	5	3.46	.87
MEAN_G1.1_G9.1	400	1.44	5.00	3.59	.89
Valid N (listwise)	400				

Descriptives

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
G1.2	400	1	5	4.10	.64
G2.2	400	1	5	4.27	.66
G3.2	400	1	5	4.14	.74
G4.2	400	1	5	4.12	.77
G5.2	400	1	5	4.12	.75
G6.2	400	2	5	4.13	.68
G7.2	400	1	5	4.11	.71
G8.2	400	2	5	4.26	.66
G9.2	400	1	5	4.11	.65
sumg2	400	1.44	5.00	4.15	.66
Valid N (listwise)	400				

Descriptives

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
การวิจัย	400	1	5	3.37	.98
H2.1	400	1	5	3.41	.94
H3.1	400	1	5	3.51	.94
H4.1	400	1	5	3.47	.94
H5.1	400	1	5	3.39	.96
H6.1	400	1	5	3.36	.76
H7.1	400	2	5	3.42	.84
H8.1	400	2	5	3.39	.85
MEAN_H1.1_H8.1	400	1.25	4.88	3.42	.92
Valid N (listwise)	400				

Descriptives

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
H1.2	400	2	5	4.10	.75
H2.2	400	2	5	4.13	.65
H3.2	400	1	5	4.14	.65
H4.2	400	1	5	4.17	.71
H5.2	400	1	5	4.11	.69
H6.2	400	3	5	4.20	.57
H7.2	400	1	5	4.17	.68
H8.2	400	1	5	4.10	.64
sumh2	400	1.50	5.00	4.14	.68
Valid N (listwise)	400				

Descriptives**Descriptive Statistics**

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
SUM_A1.1_H8.1	400	1.14	4.98	3.54	.90
SUM_A1.2_H8.2	400	2.37	4.98	4.22	.65
Valid N (listwise)	400				

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล

นางสาวพาสนา ชลบุรีพันธ์

ประวัติการศึกษา

ปี พ.ศ. 2522

การศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาเทคโนโลยีทางการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ประสานมิตร)

ปี พ.ศ. 2526

ศึกษาศาสตรบัณฑิต (ศษ.บ.) สาขาบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ปี พ.ศ. 2531

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) สาขาหลักสูตรและการนิเทศ

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปี พ.ศ. 2532

การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาการศึกษาผู้ใหญ่

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ประสานมิตร)

ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน

ข้าราชการบำนาญ

ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1